ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΛΟΓΓΙΝΟΥ

ΡΗΤΟΡΟΣ ΠΕΡΙ

ὕψους λόγου βιβλίον.

DIONYSII LONGINI

Rhetoris Præstantissimi.

LIBER

DE GRANDI LOQUENTIA

sive sublimi dicendi genere.

Latine redditus

---

ad verbum interpretatione, & ad oram notationibus aliquot illustratus.

Edendum curavit & notarum insuper auctarium adjunxit, *G. L.*

OXONII,

Impensis *Guil. Webb.* An. Dom. 1650.

116
e930
6

BRIT
16 OC
MUSE

W.H. DE BURGO S.t PETRI. M.D.CCXX.

~~1090 k 19~~
1089. d. 33
96

E LIBRIS
H. G. DOGGETT,
IN CATALOGUE.

BRITISH
16 OCT 26
MUSEUM

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΛΟΓΓΙΝΟΥ

ΡΗΤΟΡΟΣ ΠΕΡΙ

ὕψους λόγου βιβλίον.

DIONYSII LONGINI

Rhetoris Præſtantiſſimi.

LIBER

DE GRANDI LOQUENTIA

ſive ſublimi dicendi genere.

Latine redditus

ἀνθέτοισι συνοπτικῶς, & ad oram notationibus aliquot illuſtratus.

Edendum curavit & notarum inſuper auctarium adjunxit, *G. L.*

OXONII,

Impenſis *Guil. Webb.* An. Dom. 1650.

BRITISH MUSEUM

VVENTVTI ACADEMICÆ.

NOstis (*Adoleſcentes*) *quàm mollis ſit animus diligentis, & ad quemvis ſenſum doloris argutus; qui non minori ſollicitudine utilitati publicæ proſpectum ſupit quàm quieti ſuæ, ægrè feret capacem ſublimitatis indolem inter humiliora ſordeſcere: rara eſt in vernanti ætate ea ingeniorum felicitas quæ monitorem non admittat; quò deſtinatum ſtudijs iter vel auſpicatò incipiat, vel alacriter pergat: multis, nec verborum tantùm, lenocinijs impetrandum à nobis eſt, ut docti eſſe velimus.*

Please No

The binding on the
is very tight. To
result in damage

ote!.

e following volume
force it would

r.

mus. Senſit hoc provida majorum mun
ficentia, & abundè cavit nequid nobis
literas deſit præter nosipſos. Quam no
Illi laborum pariter & pecuniarum, in n
bis poſitum, jacturam dixerim an impe
ſam fecerunt? quibus tot codices & typ
& calamis exaratos, nullius linguæ, nu
lius literaturæ generis immunes, ſolâ le
ctorum paucitate infelices: nempe dum
lijs comprehendere non datur, alijs no
vacat, frigere patimur inter inſcios &
ignavos. At non ſic exteri; qui, & mitio
patriæ cœlo, & indignantis Neptuni mini
poſthabitis, gregatim advolant, animaru
æquè ac facultatum prodigi Tanti illi
conſtat felicitatis noſtræ pars quantill
Iuvat Oxonii *ſtuduiſſe vel ſic. An lit*
rarum majeſtas cum ſuprema illa &
ſceptri moderatrice hoc habet commune,
major *illi ſit* è longinquo reverentia
Non committam ut alijs leges ponam do
cendi

ndus ipſe: Næ ego tantus non ſum ut
d præſcriptum meum ſe componant quot-
uot uſpiam ſunt ex Apollinis familia:
ecerubeſcam tamen privatam ſtudiorum
ationem in examen Vobis proponere,
eutiquam in exemplum. Humanioris lite-
aturæ deſiderium (præfiſcini dixerim)
ihi vel naſcenti inditum, vel à teneris
dnatum ante alpha & beta; quod cum
tate crevit unà; & jam, temporis alum-
us, altiores egit radices quàm quæ facili
nanu divelli ſuſtineant. Habetis confi-
entem, ſed non reum: Sin aliter, crimen
ſt quod, ſecurus de Catonis ſupercilio,
deprecari mallem quàm carere; nempe
uod crimen audit alieno veriùs præjudi-
cio quàm merito ſuo. Pace veſtrâ, Theolo-
gi, non majori compendio ad ſacras literas
tur quàm per profanas; nec in acie Chri-
ſtiana fortiùs militaverit, quàm qui in
Gentilium caſtris tyrocinium egit. Appello

fidem memoriæ veſtræ, ſi quis tremendæ fidei myſteria digniùs tractaverit, quàm cui religio non fuit, & in hiſce ſacris primitùs operari. Parva ſunt, agnoſco; ſed & parva hæc non contemnendo, majores noſtri magni evaſerunt. Nec quenquam terreat ætatis teneritudo, ſiquidem ſororum omnium, non conſortium dico, ſed principatum ipſa Apollinis lanugo demeruit. Nec quiſquam artium difficultatem obtendat; invia ſunt diſciplinarum adyta, ſed non-tentantibus, ſed infeſtum ſcrupulis iter credere potiùs quàm ſcire volentibus: occluſæ ſcientiarum fores, non obſeratæ; quotidianus reſerantium numerus naturam imbecillitatis ream & Muſas ſeveritatis abſolvit: felices animæ, nec in ſuam ſolùm commoditatem natæ! A quibus ego obnixè peterem ne ulteriùs contenti ſint votis tantùm adeſſe poſcentibus: ne humeros ſubtrahant nutanti reipublicæ literarum

rum Atlantes; *nec patiantur tot adorandæ*
ntiquitatis *authores cum blattis ſolùm &*
ineis *in arenam committi; quin in liberta-*
em *aſſerant meliori luce non indignos;*
allor, *an in hoc verſatur ſalus Græciæ?*
ntempeſtiva *verecundia eſt quæ cum in-*
uria *publica conjuncta; & certè in com-*
nune *peccat, qui nactus indolem negotijs*
arem, *non exercet: reus eſt virtutis ſuæ*
ui *non oſtentat; & malè de ingenio æſti-*
nat, *qui in umbra tantum ſpecimina exhi-*
et. *Innocens ambitio eſt quæ ad eruditio-*
nem *terminatur; imò ejuſdem animi eſt*
non *ſuſtentare ruentem & impellere: Etiam et indoctis conceditur, literis bene velle; Dij meliora quàm ut in hoc ſubſiſtant* Atticorum *filij. Ego equidem, ſerò licèt, exorari me paſſus ſum in diſcrimen famæ meæ; forſan et in diſpendium roganti, niſi ſuccurrat lectorum haud infrequens et expectata benignitas: quibus proſpexi-*

ſpeximus de comite haud inutili, ut ſper
certè non injucundo ad eloquentiam ituri
qui ſi dux viæ eſſe non poterit, index eri
Scriptorem damus non minorum gentiu
Longinum περὶ ὕψους: cujus dum præce
ta exhibet eadem et exempla ſunt; In
verò omnia in Illo magna, præter moler
Nec invitus credo quòd vel ob hoc vitiu
delicatioris ſeculi Genio commendati
accedet;

Libros non legit ille, ſed libellos.
Tantùm addam, me cum lectorum vul
hâc lege agere, Damnent, ſed legant.
conditione iſtâ uti non graventur Long
no meo ſpondere auſim, tot patronos h
biturum eſſe quot lectores; nam et ſtyl
et argumentum vel intelligentium pala
non ingrata futura ſunt, vel ego guſtu
habeo non publici ſaporis.

GERARDVS LANGBAINE
Collegii Reginæ apud
OXON: Socius.

ORNATISSIMO AC DOCTISSIMO viro, Dn. GABRIELI de PETRA *Collegæ amicissimo*, S. P. D.

VIDI eruditas tuas in *Longinum* lucubrationes, ornatissime Domine Collega, nec possum non tuam industriam & diligentiam maximopere laudare. Et quemadmodum hactenus te hortatus sum sæpius, ut inchoatam feliciter utilissimi & gravissimi auctoris interpretationem pertexere constanter pergeres: ita nunc te colophonem addidisse, & opus laudatissimum ad finem perduxisse, tibi Scholeq; nostræ, & toti Reipublicæ literariæ, quæ hactenus (ni fallor) tanti Auctoris versione Latinâ caruit, ex animo gratulor. Operæpretium verò te facturum esse judico, si illum Rhetorum Principem, tuâ versione, notisque tuis illustratum,

 publici

publici juris feceris. Vale, & de literis bene mereri perge. *Lauſan. Kal. April.* 1612.

T. T. Jacobus ad Portum

Academiæ pro tempore

Rector.

D. Steph

D. STEPH. CASTROBELLO,

utroque θεολογίας καὶ φιλολογίας *nomine celebratissimo, Ecclesiæ Lustriacensis Pastori dignissimo* GABRIEL DE PETRA.

DOCTISSIME Domine, quæ nuper in Ochiano tuo ut ἀκροατὴς imò κεστὴς novitii scripti à me rogatus ἐκ φρενῶν μυχῶ (quod dicitur) hoc est, ex adyto ut spero tui pectoris, παῦρα μὲν ἀλλὰ μάλα πιστῶς profudisti, vix credas quàm virium adspirârint novam & fœlicem auram. Velim jam animus, jam otium sit dirigendi & corrigendi quæ ego ad te, (labimur enim, neq; ἁμαρτητὸς ἐγὼ) οἷς πανὸν αὐτάξιον ἄλλων recognoscenda mitto. Et in his quidem unum, solutionem nostram ad illam ἔκθεσιν, quî factum, ut tam diversâ ratione idem subjectum tractâsse videantur duo illi artis magistri longè præstantissimi *Hermogenes Tarsensis* Rhetor, & *Dionysius Longinus*. Quid etiam sentias de præmissa synopsi: in qua ut *Quintilius* nostri ævi, pro ingenii tui candore & acumine, reme, adde, muta. Num denique grata & tole-

rabilis noſtra verſio. Illa enim (ut in aliis, maximè in hoc ſcripti genere) quæ tibi proba nullo ſeculo improba futura lucem ſpectare poſſe puto. Vale, vir ornatiſſime. Ex muſæo noſtro pridie Cal. Jan. quas ſalutares tibi precor Anno M.D.C.X.

DOMIN

DOMINO GABRIELI de PETRA humaniore & divinâ literaturâ viro politissimo, Professori apud Lausannenses Græcæ linguæ meritissimo STEPHANUS A CASTROBELLO.

GRATA mihi multis nominibus fuit, vir doctissime & amice dilectissime, tua illa προσφωνησις καὶ προσαγόρευσις. Ac omnium primum gratissimum fuit, quod si non dicis, tu non invitus dici audies, sicut boni omnes, te juxta atque alios Lycei & Scholæ nostræ Lausannensis (semper enim nostram nescio quo modo & jure nostro nomino) indigenas Professores aliquos aliquo loco prodire & monimentis Præceptores illos olim nostros nominatissimos, (quod & quantum nomen illis invideat nemo) simul & solidam Principum nostrorum domesticam gloriam, seminarii inquam patrii & patriorum ingeniorum, excolendam nativam fœlicitatem referre & memorare. Tum res mihi digna illa visa est, te de munere tuo perquam

præclarè & ſtudiosè cogitare. Nihil enim iniquius, nam etſi ἡλικία πρεσβύτερον γνωμολογεῖν ἀρετόφιλες μᾶλλον, ſtudium fortaſſè noſtrum ætatem ſimplebit, & meritum, nihil iniquius, inquam, quàm munerum ſanctitatem & dignitatem, aut turpi ignorantiâ, aut deſide & infideli ſocordiâ perdere, ac diſſimulare. At illud dignius tè, nihil humile, ſed arduum cogitâſſe. Quid enim præter ipſam ſublimitatem ipſo *Longino* ſublimius? qui verbis præcepta, quod vix quiſquam cuiquam æquum & facile ſperet, nam per ſe ſunt κατασκελετευόμενα, præcepta Rhetorica æquat, artem profeſſione exæquat, & ſeſe ipſe docentem ſuperat? At hactenus quantum audimus, neque Latinè loquitur *Longinus* tuus, neque explicatus neque illuſtratus in vulgus prodit ſublimitate admirabilis, multiplici difficultate circumvallatus. Nihil reſtabat ad omnem dignitatem quàm ex Iuſtitiæ, ut lege illa aurea quæ ſuum unicuique tribuit, pleniſsimè atque exæquatiſsimè illud τὸ ἄλλα πρῶτον ſervares (niſi vocem indignabitur Philoſophus) & ipſam artem τῆς ὕψους, & ejuſdem artis Magiſtrum longè præſtantiſsimum *Longinum* ipſum typum atque exemplar ſublimis & grandis, ſi ulla ſit, orationis expreſsiſſimum, ſublimibus, & in ſumma dignitate conſtitutis viris, iiſdémque ſummè eloquentibus inſcriberes, atque eâ ratione omnia pleniſſimè exæquares. Næ tu id feciſti? & omnium quidem

lem calculo veriſſimo, digniſſimè cum duobus magnis & ſingularibus invictiſſimæ Reipublicæ *Bernenſis* luminibus, haſce tuas ſcholas cordatè nimis dicâſti, nuncupâſti, conſecrâſti. Amplissimo dico & ſapientiſsimo CONS. ALBERTO MANUELI & ABRAHAMO STURLERO Quæſtori longè clariſſimo. Quid enim (bona cum venia & gratia tua hoc dicam, nam ſub te dico) majus *Berna* videt? quid grandius audit ALBERTO CONS. MANUELE? Cum quo cui dubium eſt, quis ſeu eloquentiæ granditate, ſeu morum comitate ſit ſatis comparandus, quàm STURLERUS ille Deceſſoris incomparabilis VINCENTII DACHSELHOFFERI, *Fabii* alterius *Maximi* ſucceſſor digniſſimus. Itaque benè te hîc ſervata omnia: neque enim in his quicquam, aut vix quicquam video quod ipſe quæras & deſideres, qui in ſynopſi judicioſiſſimus & κεπκώτατος, in diagrammate διαλεκτικὸς, in verſione, dictione grandi, ſpiritu ſublimi, lacunis nonnunquam ipſis minimùm obvia aut ſatis proclivi, quamvis fidum vicilli interpretem. Nam ſiquid in his fortè ultra peccatum, quàm rectè cum tuo *Longino* ἁμάρτημα εὐγενὲς nominas? ignavis, invidis, ac degeneribus animis animos eripis, bonis atque æmulis facis. Enimverò in horum cenſu debuiſti me potiùs legere ac numerare, & æquâ lege mecum agere, quàm eò me vocare quò vocas, tui iſtius

ſcripti λειπὼ minimum ac minimè idoneum
qui facis, & ἀπορίαν addis, quî fiat, inquis, ut
præſtantiſſimi duo Artis Magiſtri *Hermogenes*
& *Longinus* unum hoc idémque ſubjectum
tam diverſâ ratione tractârint. Nam quis te
iſta meliùs fecit aut faciet uſquam, cui genius
ingenium facit? Nam tu primus iſta propo-
nis: atque idem admones ejus eſſe, qui bene
& doctè dubitârit, proximè dubitationem tol-
lere, & rem ipſam docere, & ἐκ τῦ ἀπορεῖν εὐπο-
ρεῖν. Age tamen, ſiquidem ita vis, & ſi jam
pridem reſides animos deſuetâque Muſis hiſce
pectora in arma vocas & culpam præſtas, &
ſtudio peccas qui mihi plus tribuis, quàm ipſe
aut poſtulem, aut ipſe in me ſentiam & agnoſ-
cam? Sequamur te, & quod cenſemus dica-
mus. Etiam μέγεθ, hoc eſt, grande dicendi
genus, σεμνότητα, τραχύτητα, εὐφοδρότητι, λαμπρότητι,
ἀκμῇ, δεινότητι perfici *Hermogenianum* eſt, &
Hermogenianum totidem eſſe ſpecies τῦ μεγέθ
& grandis orationis. Ego verò, ut hoc addam,
aut redimam etiam, ſiquidem ita incidit, ἐν τῷ
κάλλει μέγεθ perfici dixerim, etſi genus diſtin-
ctum facit ſicuti χορηγότητα *Hermogenes*. Sed
movet me res & ratio Philoſophi paſſim ſcri-
bentis τὸ καλὸν ἐν τῷ μεγέθει καὶ τάξει δεῖ, pulchri-
tudo in magnitudine & ordine ſita eſt. Itaque
nullum animal πάμμικρον καλὸν & pulchrum dici
poteſt, ſicut neque παμμέγεθες. Et alibi, ἐν με-
γέθει γὰρ ἡ μεγαλοψυχία, ὥσπερ καὶ τὸ κάλλ ἐν τῷ
μεγάλῳ

μάλῳ σώματι· οἱ μικροὶ δ' ἀστεῖοι καὶ σύμμετροι, καλοί
δ'. Magnanimitas in magnitudine ſicut pul-
hritudo in magno corpore conſiſtit. Itaque
arvi & puſilli homines elegantes & concinni
icuntur, pulchri non item. Idem de Oratione
ici par eſt: Orationem grandem quæ pulchra
ſſe non poteſt, ſi grandis non ſit, pulchram eſſe
portet. Ac primùm quidem, ut iſta princi-
iis repetitis decurram & repræſentem ſubje-
ſtorum, rerum, & ſententiarum majeſtate &
ignitate gravem, σεμνὸν. Interdum caſtigatione
majoris dignitatis perſonarum acrem atque
ſperam, τραχεῖαν. Interdum minorum perſona-
um inſectatione atque ὁρμητικὴν, vehementem,
ξοδραν, nonnunquam λαμπρὸν ἀνεπαχθῆ ἐπιδειπτι-
κὴν & propriè virtutis conſcientiâ & præclarè
geſtorum & meritorum opportunâ aut coactâ
commemoratione aut communicatione ſplen-
didam, tum in his ἀκμαίαν quaſi ſole meridiano
ſerventem, vigentémque: tum ἐπιβεβλημένην
quaſi ſolſtitium longo tractu lucem tenentem.
At καλὸν ne granditate immani inculta atque
horrida monſtroſa & polyphemica ſit: tum
ne ἐπιβολὴν perpetuâ ſtagnet nonnunquam con-
citatam ῥέουσαν, nec ſemper vaſtâ ſe mole mo-
ventem, caſtigandæ, inquam, moræ, & tardita-
tis & longi tractûs διακοπὴν (διακοπὴ enim incidit
& concitat) corrigendi: in ſumma varianda
eſt oratio. & craſei omnium iſtarum idearum
attemperanda. Hæc eſt ἀκρόασις *Hermogenia-*

na de granditate Orationis. At *Longinus*, jam hîc à te audio, iſtas ideas & ſpecies neque nominat neque numerat, ſed duntaxat quinque fontes aperit fuſos atque excurrentes per universum ſublime dicendi genus. 1. τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀδρεπήβολον, 2. τὸ ζωοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος, 3. τὰς σχημάτων πλάσεις, 4. φραστικὴν φράσιν, 5. & ultimum, τὸν ἐν ἀξιώματι καὶ λόγοις ζύνθεσιν. Hîc, amice doctiſſime, digniſſimè quæris, quomodo poſſint iſta conſpirare, & ζυναληθεύειν. De fine reſpondes: Cogis deinde iſta, & conducis in unum. Demùm comparatione analoga componis. Næ tu doctis, ſi me audis, nedum ſtultis atque otiosè curioſis ſatisfacis. Quid igitur dicam & ſuperaddam, cui quidem tu nihil reliquiſti aliud, quàm ut iſta tam fœliciter indaganti ac definienti adſtipulari & ſuffragari poſſim? Hoc quidem fortè differre φύσιν ſeu ortum theoreticum & γένεσιν, ſeu ortum practicum, ſive, ſi ita vis, methodum doctrinæ & methodum πραξεως: ac videri *Hermogenem* Theoriam in his nudè tradere: ſingulas ſpecies perſequi, & ſingularum accuratam anatomen inſtituere: *Longinum* autem praxim magis premere atque uſurpare, & jam exercitatis politicis ſcribere. Sed dicam, quod vix attenditur, *Hermogenem* duo præſtitiſſe: *Longinum* de duobus illis unum ſuo propoſito & conſilio additum uſurpâſſe. Namque *Hermogenes* ubi omnem docendi doctrinam, &

prin-

rincipes formas, earúmque ſpecies tradidit: um idem tractatum περὶ τῦ πολιτικῦ λόγυ addi- it atque ſub junxit, in quo πολιτικῷ λόγῳ omnis dea expreſſa eſt tanquam ſuo ſubjecto: Hoc it, hîc ubi omnes ideas permixtas μετὰ δεινότη- & cernere atque agnoſcere debeas: adeò ut λιτικὸς λόγ&, nihil aliud ſit quàm craſis & ξις omnium idearum. Quæ uti optima erit, ptimam etiam efficiet orationem politicam. n igitur, quare nulla oratio de qua loquimur randis adeò & ſublimis uſquam ſolitaria eſt & ota in toto, & aut σεμνὴ, aut τραχεῖα, aut Cφο- ρὰ, aut λαμπρὰ, aut ἀκμαία, aut ἀεθολικὴ, aut αλὴ, aut ὀργή. Iſtæ enim omnes ideæ facilè, t monuimus, μεγέθει cedunt & concedunt. Sed liquid tandem potiùs ex hiſce omnibus unum, oc unum & illud contraxit & abſtraxit, con- ummatum tuus *Longinus* profert, & πολιτικῦ όγυ tum ποιήσεως ſententias ἀδρεπτόλυς, Cφοδρὸν ἐνθυσιαστικὸν πάθος, χημάτων πλάσεις, γλωσσαίαν φράσιν, ύνθεσιν, partes totidem συσατικὰς atque inte- rantes in genere definit. Ac eadem tamen unt iis quæ per omnes ideas *Hermogenianas* iſa ſunt analoga atque antiſtropha. Habes gitur in *Longino* contractum *Hermogenem*, & ummæ, ſi ita dicere liceat, eloquentiæ ſum- nam habes & poëmaticum & politicum λόγον, quidem verſantem in genere Deliberativo πρὸ Cυμβελευτικῷ: quod genus præter pane- yricum etiam, ſeu demonſtrativum, auctore

Her-

Hermogene, ἀξιωματικόν ὅτι καὶ ἐν τοῖς ποιοῦσι μέγ
πλεονάζει τύποις μᾶλλον ἢ ὕσης καὶ φαινομένης δεινότη
Habes rursum, sicuti apud *Hermogenem*, corp
Doctrinæ περὶ ὕψους fusum atque dispersum: I
apud *Longinum* pressiùs, πλὴν χεῖρα τὸ ὑψηγ
πανταδάχυλον διαιρετέον καὶ συνθετέον ingenu
quinque ejus ipsius fontes. At tu de illis, v
Doctissime, quos olim jamdiu hausisti, pe
dixi exhausisti, bibe largiter & studiosis pr
pina liberaliter, qui sublimi spiritu magnifi
Dei elogia atque eloquia personent, & te
duce sublimi feriant sydera vertice.

Vale. Ex Ochiano nostro
XVI Martij, Anno
M. DC. XII.

DOCTISSIMO AC SPE-
ctatiſſimo Domino GABRIELI DE
PETRA, in Academia Lauſannenſi
Græcæ Linguæ Profeſſori digniſſimo,
Longinum civitate Latina do-
nanti accinebat SAMSON
GENILLIODUS
Gymnaſiarcha.

DUm pretioſa ſuis luſtrant data munera templis
Indigenæ Latii, celeberrima numina, Muſæ,
Una ait, Eloquij, quum tres ſint ordine, gemmas
Ecce duas cerno tantùm: Quo fulget in auro
Tertia? quóve latet fano? Pergrata nec arces
Hactenus intravit noſtras, decorata ſuperbo
Nec fuit hæc noſtro (Euterpe reſpondet) amictu.
At ſoror, en cernis (roſeo nam diva tegebat
Ipſa ſinu donum) vos cernitis æqua ſorores
Numina. quid majus? noſtris quid dignius aris?
Ergo ponamus meritò nunc marmore ſummo,
Carmineq́, hoc tantum grati ſignemus alumni:
Hinc ruit è PETRA *tibi Nectaris unda profundo*
Gurgite, lateris magni LAVSANNA *Lemanni.*

TOT

ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΒΑΟΝΔΕΤΟΥ
φιλοσόφε εἰς τὸν αὐτὸν δίστιχον.

Γραμμάτων μὲν ἔλαυσιν ὁ γεγηθὲ τὸν ὕψους,
Τὸν μὲν ὁ δ' ὃν φράσας γίνετ' ἄρ' ὑψαγόρης.

DE DIONYSIO LONGINO CASSIO, CRITICO & Rhetore præstantissimo.

QUæ patria, qui natales Dionysii Longini fuerint, incertum est. Græcum se profitetur sect. 10. λέγω δὲ εἰ καὶ ἡμῶν οἷς ἔνεστιν ἐφεῖταί τι γινώσκειν, id est, Hæc verò dico, quatenus etiam nobis ut Græcis hominibus de his aliqua permittitur cognitio: Sed quum fuerit Porphyrii Nobilis Tyrii præceptor: eundemq; ad se in Phœniciam ex Sicilia revocet, teste ipso Porphyrio in vita Plotini, ἀξιῶν με [ὁ Λογγῖνος] ἀπὸ τῆς Σικελίας παρέναι πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν φοινίκην καὶ κομίζειν τὰ βιβλία τοῦ Πλωτίνου, φησίν. Flagitans Longinus, ut ego ex Sicilia ad se proficiscar in Phœniciam, ferámque mecum libros Plotini, ait:

ait: *ac denique Palmyræ, quæ urbs est in Phœnicia Syriæ regione, Zenobiæ illius loci Reginæ à consiliis esset, non sine gravi conjecturâ ipsum indigenam suspicari liceat. Hoc saltem maximæ auctoritatis virum fuisse, quam illi eximia quâ inter suos excelluit, conciliavit tum prudentia tum eruditio: utrumq; verò, eruditionem inquam & prudentiam, qui fuerit consequutus ipse docet apud Porphyrium in vita Plotini, in libro qui inscribitur* DE FINE *ad Plotinum & Gentilianum, cujus libri initium habes ibidem;* ἔτι γ, *inquit Longinus,* μειρακίων ὄντων ἡμῶν ὀλίγοι πᾶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων σπουδαστικαὶ, ὃς ἅπαντας μὲν ἐπῆρξε ἰδεῖν ἡμῖν διὰ τὸν ἐκ παίδων ἐπὶ πολλὰς τόπους ἅμα τοῖς γονεῦσιν ἐπιδημίαν, non pauci Philosophiæ & politioris literaturæ studiis excellebant me puero, vel saltem admodum adolescentulo, quos quidem omnes videre nobis contigit: quoniam à teneris annis multas passim regiones unà cum parentibus peragravimus. *De Longino sic scribit Suidas:* Longinus, inquit, Cassius Philosophus Porphyrii Philosophi præceptor, multæ eruditionis etiam Criticus fuit, *hoc est,* aliorum scriptorum Censor judiciosissimus. *Quanquam quo ad primum illud negat Porphyrius in vita Plotini, Plotino visum fuisse Philosophum. Sic enim ille:* Ἀναγωνιάντας γ' αὐτῷ (τῷ Πλοτίνῳ) τὸ τε θεὶ ἀρχῶν Λογγίνε καὶ τῇ φιλαρχίᾳ, φιλολόγῳ μὲν ἦν ὁ Λογγῖνος, φιλοσόφῳ γ' οὐδαμῶς, *id est,* Longini

&

& Philarchæi de principiis libro perlecto, Plotinus Longinum politioris literaturæ peritissimum pronunciavit, Philosophum verò minimè. *Sed quum* φιλόσοφ& *significet etiam* περὶ λόγες κ) παιδείαν ασκάζοντα ἢ διατρίβοντα, *literarum & disciplinarum humaniorum scientissimum, latiore significatione tum à Suida tum à Flavio Vopisco Philosophum pro Philologo: hoc est, pro eximia literatura & eruditione conspicuo crediderim vocitatum. Quæ refero,* ὃ ἐφερμηνευτικὸν, τὸ πολυμαθὲς, *hoc est* multarum rerum notitiâ præsignis. *Criticum fuisse addit, qualem verò & quantum! ex illius scriptis, quorum præter hunc* περὶ ὕλης *libellum, fragmenta quædam extant apud Porphyrium in Plotini vita, & apud Eusebium* ἐυαγγ. ὀργ. Δαπκδῆς *lib.* 15. *tum maximè ex gravissimorum auctorum testimoniis intelligimus. Porphyrius inibi post recitatam partem Epistolæ Longini subjicit,* ταῦτα ἐπὶ πλέον Δαπέδειξα, ἅτε καθ' ἡμᾶς κεπκωτάτε γεγομένε, κ) τὰ πρὸ ἄλλων ἀρχαίων παύτα πρὸ καθ' αὐτὸν διελήγξαν& δεινὸς οἷα γέγονεν ἡ περὶ πλωτίνε κρίσις (*id est*) hæc apposui fusiùs, ut ostenderem quid de Plotino nostri ævi Criticus summus judicârit, qui fermè sui temporis omnia Scriptorum opera discussit atque redarguit. *Et non ita multò pòst,* Αρχὴν τοίνυν ὁ τοσῦτ& ἀνὴρ, κ) ἐν κρίσει πρῶτ& ὢν (*id est*) satis est ergo vir tantus judicióque primus. *Denique* ἐλλογιμώτατον, κ) ἐλεγκτικώτατον αὖ-

ρα,

λε, *id est*, eximium & ad ingenia arguenda promptissimum virum appellat. *Eunapius Longinum* βιβλιοθήκλω τινὰ ἔμψυχον καὶ αὐτοπτὸν μουσεῖον, *hoc est, scientiarum & disciplinarum omnium receptaculum quoddam, ut hoc pacto incredibilem & inexhaustam hominis eruditionem nobis ingerat, vocare non dubitavit: Quo tempore floruerit, scribit continuò Suidas,* ὡς δὲ ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ τοῦ Καίσαρος, *Aureliani Imperatoris temporibus vixit. Photius in sua Bibliotheca, Claudio imperante floruisse annotat.* ἐπὶ Κλαυδίου δὲ, *inquit,* οὗτος ἤκμαζε, καὶ τὰ πολλὰ συμπαιζόντο Ζηνοβίᾳ τῇ τῶν ὁσροηνῶν βασιλίδι, τῶν ἀρχὼν κατεχόντων Οδεναθε τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τετελευτηκότος. In plurimis adfuit Zenobiæ Osroënorum reginæ imperium tenenti mortuo jam Odenatho marito. *Quam ob causam tandem, victâ vinctâq; Zenobiâ, interemptum ab Imperatore addit Suidas,* καὶ ἀνῃρέθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς σύμπνους Ζηνοβίᾳ τῇ Οδεναθε γυναικὶ, quòd cum Zenobia Odenathi uxore conspirâsset (*non consuesset, ut perperam vertit Rhodig. Antiq. lect. libro* 18. *cap.* 26.) in Imperatorem, *uti ex Flavio Vopisco intelligimus, cujus hæc sunt verba,* Grave inter eos qui cæsi sunt de Longino Philosopho fuisse perhibetur, Quo Zenobia magistro usa esse ad Græcas literas dicitur: quem quidem Aurelianus dicitur occidisse quòd superbior illa Epistola ipsius diceretur dictata consilio, quamvis Syro esset sermone contexta. *Illius porrò*

Epiſtolæ, quam Zenobia imperatori ipſius deditionem petenti reſcripſit, exemplum ex eodem auctore appingere non gravabor.

Zenobia Regina Orientis. Nemo adhuc præter te quod poſcis literis, petiit: virtute faciendum eſt quicquid in rebus bellicis eſt gerendum. Deditionem meam petis, quaſi neſcias Cleopatram Reginam perire maluiſſe quàm in qualibet vivere dignitate. Nobis Perſarum auxilia non deſunt, quæ jam ſperamus: Pro nobis ſunt Saraceni: pro nobis Armenii. Latrones Syri exercitum tuum, Aureliane, vicêrunt: quid igitur, ſi illa venerit manus quæ undique ſperatur? Pones profectò ſupercilium quo nunc mihi deditionem quaſi omnifariam victor imperas. *De Longini morte causâ, eruditione, ejuſdemq; in ſubeundo ſupplicio conſtantiâ, hæc Zoſimus ex verſione Leunclaij.* Zenobia culpâ ſemet eximens multos alios in medium producebat, qui eam veluti fœminam ſeduxiſſent, quorum in numero & Longinus erat, cujus extant ſcripta, magnam doctrinæ ſtudioſis utilitatem adferentia. Ei convicto de his propter quæ accuſabatur, ſtatim pœnam mortis Imperator ſtatuit. Quam adeò fortiter Longinus pertulit, ut illos etiam qui hanc calamitatem ejus, indigno ferebant animo, conſolaretur. *Libros multos ediderat, quorum pleroſque recenſet Suidas, cujus hæc ſunt verba,* ἐγραψε δὲ καὶ φιλόσ. Απορήματα ὁμηρικὰ

ωνεγὲ· εἰ φιλόσοφ Ομηρ· προβλήματα Ομήρου καὶ
ὑπὲρ ἐν βιβλίοις ϛ'. τίνα παρὰ τὰς ἱστορίας οἱ γεωμετρικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦνται. Περὶ δὲ παρ' Ομήρῳ πολλὰ σημαινόντων λέξεων, δ'. Ατθικῶν λέξεων ἐκδόσεις β'. εἰσὶ δὲ καὶ στοιχεῖον. Λέξεις Αντιμάχου καὶ Κλείτου· καὶ ἄλλα πολλὰ (*ut verbi gratiâ* πρὸς Πλωτῖνον καὶ συντιλιανὸν ὑπομνήματα, *quam juſtæ voluminis magnitudini parem fuiſſe ſcribit Porphyrius.* Περὶ ἀρχῶν βιβλίον *Plotino ut judicium ferret exhibitum. Item* Λογγίνου πρὸς Πλωτῖνον καὶ Συντιλιανὸν Αμέλιον πρὸς τέλος. Περὶ δὲ παιδικῶν βιβλίον: *quæ opuſcula omnia ſumma cum Reipublicæ literariæ jactura nobis perierunt. Ac denique libellum iſtum verè aureum, ut dictum eſt,* πρὸς ὄλυς *multis in locis mutilatum, ut ex frequentibus lacunis ſit perſpicuum.*

Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τ Λογγίνου ἀρκέσει.

IN DIONYSIVM LONGINVM *Synoptica Præfatio.*

SCRIPSERAT Cecilius quidam, haud dubiè Siculus ille Rhetor Calactanus, cujus meminerunt Dionysius Halicarnassæus, Quintilianus, & Athenæus Δειπνοσοφ. lib. 6. præter alia, libellum de grandi oratione: in quo tractatu, quum non uno modo peccâsse, pluribus observatis & notatis ejus erroribus, Dionysio Longino Critico, ejusdémque familiari Posthumio Terentiano videretur, quod putà stylo susceptæ materiæ (quippe humili nimis) dignitati non responderet; quod præcipuam de duabus partibus tractationis, solâ nempe τῆς ὑψους descriptione contentus, viam & rationem tantæ facultatis consequendæ neglexisset: quod ne sic quidem in priori illa suæ tractationis parte, ea omnia quæ in constitutionem τοῦ ὑψους veniunt, τὸ πάθος περιλιπὼν, recensuisset: quòd privato quodam erga Lysiam affectu perperam Platonem ipse postposuisset, atque hujus generis plures alios errores commisisset, operæ pretium facturum se putavit auctor gravissimus,

vissimus, juxtâque non sui tantùm Terentiani (cui Συνταγμάτιον inscriptum voluit) sed maximè literatorum omnium utilitatis studiosissimus, si in compendium, quæ præcipua sunt in hac doctrina de sublimi oratione, redigeret. Quocirca præfatus ea quæ ad scribendum impulissent, ad rem aggressurus, in Antecessum, vice προοιμιακῆς ad sequentem doctrinam, quærit, ordine & necessitate adactus (quod nempe huic dubitationi nisi fuerit satisfactum priùs, sequentia non possint subsistere) utrum arte τὸ ὕψος comprehendi possit, quia planè videatur esse à natura? Non it inficias, τὸ ὕψος φύσεως ἔργον τι εἶναι ἐν ἡμῖν, sed tamen illud nihil esse nisi ars ipsa accesserit, quippe quâ naturalis illa ad granditatem dispositio excitatur in nobis, aut nimium luxurians ceu fræno intra limites proprios continetur. Hinc κατὰ παρέκβασίν τινα ad vitiosos digreditur tumores, τὸ μεγαλοπρεπὲς, καὶ παράνυσον, quibus frigida redditur oratio: cujus appositis exemplis, ad rem ἐπανιὼν, notas duas certissimas τοῦ ὕψους præmittit: atque his ita in antecessum prorogatis κατὰ πλῆθος ἐπιχειρήσεως μέθοδον, quinque illius partes, sive ideas enumerat constituítque, 1. Sententiarum amplitudinem & gravitatem: 2. Vehementem, & animos concitantem, qui enthusiasticus dicitur, affectum: 3. Ornamenta hujus Characteris propria:

4. Præſtantem phraſin: 5. denique aptam ad hæc in dignitate & ſublimitate poſitam compoſitionem, de quibus ſingulis ſeorſim dicturum ſe pollicetur, ſi modò refutârit errorem Cecilii ad hanc partitionem, qui exiſtimavit primum & ſecundum, τὸ ὑψος ſcilicèt & τὸ Ϛροδρὸν πάθος, idem eſſe, quâ diſtinctione, quid per utrumque intelligendum ſit, paucis aperit. Hinc præceptum de maturè aſſuefaciendis, ad grandia, oratorum ingeniis, & ab humilibus cogitationibus avertendis, grandium poſtmodum ſententiarum nova ſubjicit exempla eáque varia: Ex quibus oblatâ occaſione digreditur in comparationem Homeri cum Homero: Homeri, inquam, ingenii viribus florentis, Iliadémque ſcribentis; & Homeri jam ſenescentis, Odyſſeam ſuam concinnantis. Hinc prætermiſſo altero ſublimitatis fonte (quod ſeorſim περὶ τ Ϛροδρῦ πάθους alio libro ſcripturus ſit, quemadmodum pollicetur & profitetur in fine ſect. 2. & ultima hujus libri ſub finem) alia quædam ὑψηλοποιὰ inveſtigat perſequitúrque, verbi gratiâ, circumſtantiarum præcipuarum delectum, earundémque in unum veluti corpus, conductionem, cujuſmodi ſunt quæ rem vel comitantur vel conſequuntur. Signa, τὸ αὔξησιν, cujus craſsiùs deſcriptæ plures eſſe ſpecies, pro rerum amplificandarum varietate eſſe monet,

net, ejusdémque veram definitionem & discrimen, quo tum à sublimitate ipsa, tum ab argumentis & probationibus differt, subjicit: quibus omnibus appingit Ciceronis & Demosthenis comparationem, ita ut hunc (Demosthenem inquam) ab Amplitudine & Majestate orationis, illum verò à fusiori & vehementiori oratione amplificationum scilicèt, quibus excellit beneficio, commendet: unde tertiæ virtuti locus in ψύξει, quâ non tam moveri, quàm perfundi & veluti infusione quâdam foveri auditorem ipsum asserit, μεγαυύεσθαι tamen, hoc est, grandescere hâc ipsâ virtute Orationem, exemplo Platonis docet, quam quum ex ipsius & aliorum gravissimorum auctorum lectione intelligamus & comparemus nobis, hinc fit, ut quartam addat virtutem τὴν μίμησιν, imitationem præstantissimorum quorúmque auctorum: quâ non aliter affici imitatores ipsos affirmat, quàm Tripodi olim admotam Pythiam oraculum consulentibus responsa daturam moveri & incitari solitam ex veterum monumentis intelligimus. His adduntur tum imitatorum exempla, tum de vera imitatione aliquot præcepta. Quum verò interiores etiam formarum fictiones, quas phantasias vocant, sint ὑφηγείας, adeóque τὰς ἐνθουσιαστικὰς πάθες, ποιητικώτατας. De iis etiam quædam pro Compendii ratione tandem

dicendum esse censuit, positâ generali τῆς φαντασίας definitione, & phantasiæ à phantasia ex diverso fine, distinctione; atque utriusque tum poëticæ tum rhetoricæ descriptione & illustratione, ut jam ex his constituere liceat grandem & vehementem orationem verè dici posse, quæ, habito præcipuarum Circumstantiarum in unum veluti corpus coalescentium delectu, amplificatione, præstantissimorum quorúmque auctorum imitatione, ac denique μεγάλαις, quas vocant, φαντασίαις perficitur. Quoniam verò τὸ ὕψος sua sibi quibus circumfulgeat, vendicat ornamenta, hinc τοῖς σχήμασιν utriusque generis tum διανοίας tum λέξεως τῷ ὕψει ποιητικοῖς datus tertius locus: (secundum enim tenent, ubi τὰ παθητικὰ desiderantur, particulæ superiores ὑψηλοποιοὶ, de quibus hactenus dictum est) qualia sunt ὅρκος non tantùm ἠθικὸς, ἀλλὰ ξένος καὶ ὑπερφυὴς, insolens & magnitudine insigne jusjurandum, Interrogationes, & Percontationes, Asyndeta, Hyperbata, Polyptota, Congeries, Commutationes, Gradationes, Numerorum Temporúmque Enallagæ, Personarum commutationes, loco denique & tempore, adhibitæ Periphrases, quæ omnia ex tertio ὑψηγορίας fonte scaturiunt. Quarta causa & ipsa ποιητικὴ τῷ ὕψει his additur γλυκεῖα φράσις, id est, genus dicendi exquisitum positum in duabus partibus

tibus, verborum delectu & tropis. Ait ergo rebus magnis exprimendis μεγάλα καὶ σεμνὰ ὀνόματα adhibenda esse. Quoad metaphoras, non duabus tribúsve tantùm locum esse posse in eadem periodo, sed pluribus etiam, ubi nempe, quum affectus torrentis instar agantur, eásque tanquam necessarias simul rapiunt volvúntque secum magnâ copiâ, τὰ τάδη χειμάῤῥοι δίκλω ἐλαύνεται, καὶ πίλῳ πολυπλήσιαν αὐτῆς ἀς ἀναγκαίαν ξυνεφέλκεται. In genere, tropos in locorum tractationibus & in descriptionibus usurpari percommodè, illustri Platonis loco & exemplo demonstrat, quorum tamen abusum eo diligentiùs cavendum esse monet, quòd interdum idem Plato nonnullis eo laborare visus sit: ex quo factum ut Platoni Lysiam præferre voluerit Cecilius: quam ut non satis idoneam & sufficientem causam refutat Criticus, specie quâdam λύσεως quæ dicitur κατ' ἀντιφράσιν. Esto (inquit) peccârit sanè interdum Plato, in omnibus aliàs magnus. Non sequitur tamen inde Lysiæ, qui nunquam erret, postponendum esse, quòd majores virtutes pluribus virtutibus præstent in omni scripti genere. Ad quam suæ sententiæ confirmationem progreditur, propositâ hâc quæstione; *Utrum præstet oratio sublimis nonnunquam errans, An mediocris quæ nunquam erret?* Respondet, orationis virtutes non ex nu-

mero, sed ex præstantia æstimandas esse. Quam suam sententiam astruit & confirmat καὶ ἀναλογίαν τινὰ, id est, oratoriæ communicationis, specie quâdam, factâ optione diversi generis auctorum, quibus tandem appingit τὸ διότι, ab humanæ mentis & ingenii præstantiæ magnificâ descriptione: Unde τὴν ἀντίθεσιν ἐπαναλαβὼν, quid de utroque Scriptorum genere sentiendum sit, pronuntiat, ἀναμαρτήτους quidem & mediocribus auctoribus suam laudem non esse tollendam: At gravissimorum auctorum grande semper sectantium genus dicendi, scripta ita suspici, ut unâ sublimitatis virtute alia vitia sive errata redimi & compensari posse; sempérque κρατεῖν illos Heroas, quales Homerus, Demosthenes, Plato etiam aliquoties lapsos asserat, ac tandem artis cum natura amicè conspirantis conjunctionem requirat. Mox καὶ ἐπανόδον, post benè longam digressionem, ad τὸ φαντικὸν reditus, de quo quarto Sublimitatis fonte dicere cœperat suprà sectione 27. & de Metaphoris 28, quibus jam haud ita absimiles esse dicit Parabolas & Iconas, in quibus proinde modum servandum esse censet. Quibus omnibus tandem quinta & ultima pars, eáque τῆς μεγέθους αἱρέσεως ἢ ἐν ἀξιώμασι καὶ διάνοιαι ζωώσεις adjicitur; cujus quidem admirabili quâdam verborum conjunctione descriptæ, accommodatè ad institutum viro

per-

perſequitur & illuſtrat, quòd non ſit πειθοῦς μόνον ἀλλὰ καὶ πάθους, hoc eſt, non ad delectationem modò, ſed ad motum quoque animorum valeat: in qua Pyrrhichios ut & contrarios Trochæos, Dichoræos, & id genus alias brevibus ſyllabis conſtantes dictiones, conciſam item, hoc eſt, mutilatam orationem, exilia verba diligenter cavere jubet. Hîc finem facturus περὶ τῆς κοφωνίδος ὑποθέσεως vice Corollarii quærit, quî fieret ut ſuâ jam ætate non tam præclara, ut anteà, vigerent ingenia. Hanc ὑποθεσιν ut lubricam & periculoſam non ſuam ſed philoſophi cujuſdam, ἀνωνύμου tamen, eſſe dicit, ut prioris ſolutionis invidiam declinet, quippe qua non mediocriter Imperatorem offendi poſſe ſuſpicabatur meritò: Cauſam enim ποικίλης ὑποθέσεως μεγάλων φύσεων mutatæ Reipublicæ formæ tribuit, eâmque collatione utriuſque Democratici & Monarchici ſtatûs ad inſtitutum accommodata firmat. Quod ſub illo, Democratico inquam, fuerit μεγάλων φύσεων ἀγαθὴ πόλεως ἡ ἐλευθερία: contrà, devoluta rerum ſumma ad unius arbitrium ſucceſſerit ἡ δουλεία, quæ non aliter quàm τὰ γλωττόκομα πυγμαίων αὐξήσεις κωλύοντα oratorum ingenia in cuſtodia contineat, ut jam non oratores, ſed adulatores inſignes naſcantur & emergant: quam tamen ſolutionem tanquam vulgi, ut minùs idoneam cautè eludit &

elevat

elevat in gratiam Aureliani, qui tum rerum potiebatur, à querula hominum natura in præsenti rerum statu nunquam acquiescentium, substitutis aliis causis, avaritiâ, voluptate, divitiis, fastu, arrogantiâ, luxu, contumeliâ, insolentiâ, negligentiâ, corruptissimis denique sui temporis moribus: quibus factum, ut amissâ, libertate, unius Imperio Rempublicam subjici è re ipsius fuisse, appositâ brevissimâ ad insequentem, qui non extat hodiè, περὶ τῆς παιδικῆς libellum προσδοκίας, concludat.

ΑΠΟ.

ΑΠΟΡΙΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ ΕΧΟΥΣΗΣ ΛΥΣΙΣ necessariò præmissa.

QUum *videantur duo illi artis dicendi coryphæi (Hermogenem Rhetorem illum præstantissimum & Dionysium Longinum* ξυμπάντων τεχνογράφων κεπκώτατον *intelligo)* τῦ μεγέθυς *(quod Hermogenis verbum)* καὶ τῦ ὕψυς ἢ ὑψηγορίας, ἢ μεγαληγορίας, ἢ μεγαλοφυΐας, καὶ εὐφυΐας *(quæ sunt Longini vocabula) nominibus idem intelligere: Quæritur* ἡπῖ fiat *ut idem subjectum tam diversâ ratione tractârint: Notum enim* τὸ μέγεθος *ab Hermogene in suas tributum species,* σεμνότητα, πραχύτητα, ζοφερότητα, λαμπρότητα, ἀκμὴν, καὶ ἀφειολυΐ: *& unicuique speciei sententias & ornamenta propria assignata fuisse, quibus ceu notis & differentiis propriis idea ab idea distinguitur: contrà, nullam fieri à Longino* τῦ μεγέθυς ἢ τῦ ὕψυς *specierum*

men-

mentionem, ſed duntaxat quinque, velut quas ille vocat fontium, à quibus omnem orationis granditatem, cujus tandemcunque illa ſit ſpeciei, derivat. Verum enimverò tam diverſæ ejuſdem hypotheſeωs tractandæ ratio, non aliundè orta, quàm ex diverſo fine propoſito utrique auctori: Hermogeni enim artem dicendi perfectiſſimè tradere in animo fuiſſe nemo neſcit: Dionyſium contrà, neglecto hoc ſcopo, iſtius partis Rhetoricæ ſeu ſpeciei δεινότητα, & (ut loquuntur) ſummum tantùm apicem ſectari. Non enim tyronibus, ſed jam in arte exercitatis ſcribere ſe profitetur. πολιτικοῖς, δηλονότι, ἀνδράσι, μᾶλλον δὲ φιλοπόνῳ παιδίᾳ ἐπιτιθεμένοις Terentiano ſuo. Quocirca in κατασκευῇ doctrinæ ſuæ, vult περιπεπεῖσθαι ὥσπερ ἔδαφός τι καινὸν, τοῦτ' ἐστὶ τὸ λέγειν δυνάμεως, ἐφ' ὅντε τὸ ὕψος ἰδέας, ἧς χρὴ ὅλως ἐδὲν ἄπο γυμνάσασθαι: Atque eò ſe collineare profitetur ipſe (quod neglexit Cecilius) ut doceat quo pacto noſtra ingenia aliquantulum Amplitudinis incrementum proveheri quiſq; valeamus, ἢ ὅτῳ τρόπῳ καὶ ἐμοὶ φύσις παρέχειν ἐκποιεῖν ἂν εἰς τοσοῦτο μεγέθους ἐπίδοσιν. Atque adeò quo pacto grandis fieri poſſit Orator: quod naturæ vel artis beneficio nobis contingere docet (in utriuſque verò conjunctione omnibus conteſtantibus conſummate facultatis terminum ſtatuit) duos primos

mos fontes αὐθηγενεῖς à natura, reliquos verò tres ab arte ſcaturire aſſerit: à quibus fontibus ita granditatem deducit, ut ſeorſim etiam aliquid per ſe poſſint ſinguli: ut ſolâ etiam ζωοδότει Demoſthenem interdum, fermè ſemper Euripidem μεγεθωύεσθαι & aſſurgere exemplis luculentis demonſtret. Et hoc reſpectu πηγὰς fontes nominavit: quatenus verò ſimul vel omnes, vel aliquæ concurrũt, ῥοίεσις ζωυτελούσας εἰς τὸ ὕψος vocavit. τῷ ἀδρεπιβόλῳ δὲ τῆς νοήσεως, καὶ τῇ ἐκλογῇ τῶν, καὶ θεωρίᾳ τῶν ἰδίων, ut τῷ ζοφερῷ καὶ ἐνθουσιαστικῷ πάθει τραχήλου & ζοφερόν, & id genus alias ſententias incluſit. At quod duplex φύσεως ἔργον ἐν τούτοις refero, quæ de præcipuarum circumſtantiarum delectu & coïtione in unum veluti corpus, de amplificatione, fusâ & copioſâ oratione, de imitatione & phantaſijs inſuper ὡς ὑφηλοποιΐας adjiciuntur, quæ continuò deinde traduntur de figuris utriuſque generis διανοίας & λέξεως, de phraſi præſtanti, de apta verborum membrorumq; junctura & compoſitione τῇ τέχνῃ, hoc eſt, arti, illa omnia accepta referenda, ſub quibus ἐννοιῶν ἐκδοσιν, λέξιν, ζωοδήκλω, ἀνάπαυσιν, ῥυθμῶν neceſſariò comprehendi puto. Atque hoc modo facillimè utrumque auctorem conciliari poſſe conſtituo: ut videatur ſe habere Hermogenis Rhetorica ad iſtam περὶ ὕψους præſtantiſſimam

Longini

Longini doctrinam, quomodo Analytic
priora ad ἀπόδειξιν, hoc est, ut id videatu
esse in universa Elocutione τὸ ὕψος, quod
in Analyticis ἡ ἀπόδειξις. Χαιρέτω
δ' ὅμως ἕκαστος οἷς ἥδεται.

Τὸ ὕ
Grand
cujus f
tus 5.

Totius Doctrinæ περὶ ὕψους Diagramma, inserendum paginæ 1.

Τὸ ὕψος, Granditas, cujus fontes 5.

1. Τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀξιοπίθολον, hoc est, Sententiarum amplitudo & gravitas.

2. Τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος, vehemens, & animos concitans, qui enthusiasticus dicitur affectus. De quo proprio tractatu dicturum se alibi promittit sect. 2. & ultima.

μεγάλων ἐννοιῶν καὶ παθητικῶν, id est, Gravitatis sententiarum et affectuũ pathetici.

3. Ποιὰ ἐκ σχημάτων πλάσις, id est, ornamenta hujus characteris propria. — quorum: τὰ μὲν τῆς διανοίας, ἤτοι διανοίας. τὰ δὲ τῆς λέξεως.

4. Γενναία φράσις, Præstantissima phrasis, quam efficiunt — ὀνομάτων ἐκλογὴ, verborum delectus. τροπικὴ, ἢ πεποιημένη λέξις.

5. Ἡ ἐκ ἀξιώματος καὶ διάρσεως σύνθεσις, apta et conveniens dignitati & sublimitati structura — τῆς συνθέσεως, id est, compositioni et aptæ structuræ convenientia:
- ἡ μέρους λέξεως, ἧς σημαίνομεν, id est, cujus vis Demosthenis exemplo declaratur.
- ἡ τῶν μελῶν ἁπλῆ σύνθεσις, apta membrorum structura.

1. τῶν ἀκρων λεγομένων ἐκλογὴ, καὶ ἡ περὶ ἁπλᾶ ἐπισώρευσις, præcipuarum circumstantiarum delectus, earundemq; in unum veluti corpus conductio.

2. ἡ αὔξησις, amplificatio, cujus
- ὅρος γενικώτερος, definitio generalior.
- ἰδικώτερος, magis propria.
- αὐτῆς καὶ πίστεως διαφορά.

3. χύσις, fusa & copiosa oratio.

4. ἡ μίμησις, imitatio, cujus præcepta tria:
1. Scripturus aliquid cogitet, et animo fingat, quomodo hoc ipsũ Homerus dixisset, idèq; Plato aut Demosthenes grande effecissent.
2. Hos ipsos, ejusdemq; nominis alios sibi auditores et judices proponat heroas.
3. Cogitet perennem seculorum seriem.

5. ἡ φαντασία ποιητική
- ἡ μὲν ῥητορική.
- ἡ δὲ φαντική.

1. ῥυθμὸς κεκλασμένος, fractus numerus, cujusmodi sunt Pyrrichii, Trochæi, & Dichorei.
2. κακὸν ἡ φράσις συγκεκοπτὸν μάγδις περᾶσα, nimis concisa & truncata phrasis, granditatem mutilam efficiens.
3. μακρὸς τῶν ὀνομάτων, verborum exilitas.

BRITISH
16 OCT 26
MUSEUM

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ ΠΕΡΙ ΛΟΓΓΙΝΟΥ.

Λογγῖνος ὁ Κάσσιος φιλόσοφος, διδάσκαλος Πορφυρίου τοῦ φιλοσόφου, πολυμαθὴς καὶ κριτικὸς ἡμῶν. ἤκμαζε δὲ ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ τοῦ Καίσαρος, καὶ ἀνῃρέθη ὑπ' αὐτοῦ, ὡς σύμπνους Ζηνοβίᾳ τῇ Ὀδαινάθου γυναικί. ἔγραψε περὶ τοῦ κατὰ Φειδίου· Ἀπορήματα Ὁμηρικά· εἰ φιλόσοφος ὁ Ὅμηρος. προβλήματα Ὁμήρου, καὶ λύσεις ἐν βιβλίοις ϛ'· πίνακα περὶ τῆς ἰδιοτητος οἱ γραμματικοὶ ὡς ἰδιοτικὰ ἐξηγοῦνται· περὶ ἧς παρ' Ὁμήρῳ πολλὰ σημαινομένων λέξεων, καὶ ἀπίθανων λέξεων ἐκδόσεις β' εἰσὶ δὲ καὶ στοιχεῖον· λέξεις Ἀντιμάχου καὶ Κλεόνος· καὶ ἄλλα πολλά.

De Longino, ex Suida.

LOnginus Caſſius, Philoſophus, Porphyrii Philoſophi Præceptor, vir multæ eruditionis, Criticus; floruit ſub Aureliano Cæſare, à quo etiam morte affectus eſt, eo quòd cum Zenobia Odynati uxore conſpirâſſet. Scripſit de Oratione contra Phidiam. Dubia Homerica. An Philoſophus fuerit Homerus. Problemata Homeri & ſolutionis lib. 2. Quæ præter hiſtorias ut hiſtorica à Grammaticis referuntur. De dictionibus varia ſignificantibus apud Homerum, lib. 4. Atticarum dictionum commentarios 2. ſecundùm ordinem alphabeticum. Antimachi & Cleonis voces, & plura alia.

Eunapius ait Porphyrium Longini fuiſſe diſcipulum: deinde addit Λογγῖνος δὲ καὶ τὸ χρέων ἐκεῖνον βιβλιοθήκη τις ἦν ἔμψυχος, καὶ περιπατοῦν μουσεῖον· καὶ κρίνειν γε τοὺς παλαιοὺς ἐπετέτακτο, καθάπερ ὑπὸ σκηνὴν πολλοὶ ἕτεροι. Addit & alia de eodem nonnulla valdè honorifica.

DIONYSII LONGINI, DE SUBLIMI ORATIonis genere, Liber.

Libellum Cecilii, quem de Sublimi genere Orationis concinnavit, unà inſpicientibus & revolventibus nobis, ut tute ſcis, Poſthumi Terentiane chariſſime, ſerpere humi viſus eſt infra ſubjecti totius dignitatem; & quæ ſint præcipua minimè attingere; atque iis qui in ipſum inciderint non multum conferre emolumentum, quô tamen maximè collineare decet eum qui ad ſcribendum animum appellit. Deinde, quum in omni artis tractatione & ratione duo requirantur, quorum prius quidem in demonſtratione ſubjecti, alterum verò (ordine poſterius, poteſtate autẽ & vi potius) in hoc poſitum ſit ut intelligamus quo pacto nobis hoc ipſum, & quibus viis parari poſſit; Cecilius tamen quale quidem exiſtat ſublime dicendi genus, tanquam ignaris, conatur permultis oſtendere: At quo pacto noſtra ipſorum ingenia, *ſive quas habemus à natura dotes*, ad aliquantulum amplitudinis incrementum pro-

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΛΟΓΓΙΝΟΥ, ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ ΛΟΓΟΥ, ΒΙΒΛΙΟΝ.

Ὁ μὲν [a] [b] Κεκιλίε συγγεγραμμένος, ὃ περὶ ὕψους συνετάξατο, ἀνάσκοπον ἡμῖν, ὡς ἔοικε, καὶ ἀνεπίσκεπτον ποιήσεται τὸν Ποστούμιε Τερεντιανὸν φίλτατε, [c] τυπικώτερον ἐφάψῃ τῆς ὕλης ὑποθέσεως, [d] καὶ ἧττον ἅψῃ τῶν χρειῶν ἐφαπτόμενον, ἃ πολλοῦ τε ὠφέλειαν, ἧς [e] μάλιστα δεῖ σοφίζεσθαι τὸν γράφοντα, παρέξειν τοῖς ἐπιγιγνώσκουσιν. [f] ἐπεὶ ὅπου φασὶ τεχνολογίας δυοῖν ἐπιτετμημένων, θατέρου μὲν, τοῦ δεῖξαί τι τὸ ὑποκείμενον, θατέρου δὲ τῇ τάξει, τῇ δυνάμει δὲ θατέρου, πῶς ἂν ἡμῖν αὐτὸ τοῦτο, καὶ δι' ὧν πεῖραν μαθόντες κτητὸν ἡγήσοιτο; ὅμως ὁ Κεκίλιος, πάσῃ μὲν τῇ ὑπαρχούσῃ τοῦ ὑψηλοῦ, διὰ μυρίων ὅσων, ὡς ἀληθῶς, πεπείρασται δεικνύναι· τὸ δὲ ὅτου χάριν ταῖς ἑαυτοῦ φύσεσι θεάγειν ἰσχύσωμεν ἂν

[a] *Institutis librorum articulus ferè non adhibetur: adhibetur tamen aliquando: sic enim Aristoteles inscripsit, περὶ τῆς τοῦ νοός, Aristippus, περὶ τῆς παιδείας.*

[b] *Hic putatur esse Cecilius Rhetor Siculus, qui Romæ floruit æqualis & amicus Dionysii Halicarnassei. Hujus, præter Longinum meminerunt Dionys. Halicarnass. Quint. Plut. in vita Demosth. statim ab initio.*

[c] *Vulgò Καλάκτε, quidam in littore septentrionali Siciliæ.*

provehere quisq; valeamus, nescio quo modo, uti non necessarium, omisit. Sed fortasse hunc virum non tam culpare propter defectus, quàm ob hanc ipsius commentationem studiúmque æquum est laudare. Porrò, quandoquidem hortaris etiam nos, ut aliquid de Sublimi genere Orationis in tuam omninò gratiam commentemur, eia age, siquid jam videmur viris politicis animadvertisse utile, expendamus. Ipse verò, dilectissime, de particularibus, ut moris est, & convenit, unà nobiscũ demùm judicabis verismè: Appositè enim utiq; ille, quid Diis simile habeamus, designans, beneficentiam & veritatẽ dixit. Quum autem ad te amicissimum scribam, nec politioris humanitatis expertem, præmittendæ pluribúsq; tractandæ hypotheseως hujus curâ fermè liberor. Summum videlicèt & excellentissimum quid esse in tractationibus ipsam Orationis granditatem: ac Poëtarũ adeóq; auctorum celebratissimos quósq; hinc tantùm nec aliunde primas tulisse, & laudibus suis orbem impleviſse. Non enim ad persuasionẽ auditores, sed ad stuporẽ rapiunt grandia. Ac ubiq; quod probabile est, & ad gratiam comparatum genus orationis, cum consternatione *quadam* semper vincit Admirabile. Siquidẽ persuadendi, uti & multa *alia*, vis, nostrę est potestatis. At ista, *grandia nempe*, vim & robur inexpugnabile *orationi* afferentia, quemlibet auditorẽ superant. Quinetiam ipsam inventionis peritiam, rerum item ordinem

ὴς ποσὶν μεγέθους ἐπίδοσιν, ἢ κ οἶδ' ὅπως, ὡς οὐκ ἀναγκαῖον, παρέλιπεν. [3] πλὴν ἴσως τάχα μὲν τὸν ἄνδρα οὐχ οὕτως αἰτιᾶσθαι δίκαιον ἐκλελειμμένων, ὡς αὐτῆς τῆς ἐπινοίας καὶ παντὸς ἄξιον ἐπαινεῖν. [4] ἐπεὶ δ' ἐνεκελεύσω καὶ ἡμᾶς τι φέρειν ὑψηλὸς πάντως εἰς σὲ ἐπομνηματίσασθαι χάριν, φέρε, εἴ τι δὴ διαπέπραγμαι ἀνδράσι πολιτικοῖς τε θεωρητέον χρήσιμον, ἐπισκεψώμεθα. αὐτὸς δ' ἡμῶν, ἑταῖρε, τὰ ἐπὶ μέρους, ὡς πέφυκε, καὶ κριτικὸς, σωφρονιεῖς ἀληθέστατα. [2] ἀλλ' ἐγὼ δὴ ὁ ἀποφωνάμενος, πῶς οἷς ὅμοιον ἔχομεν, ἀνεργασίαν εἶπε, καὶ ἀλήθειαν. [7] γράφων γὰρ πρὸς σὲ, φίλτατον παιδείας ἐπιτήδευμα, χρὴν ἀπάλλαγμαι καὶ τῶν διὰ πλειόνων θεωρητέον, ὡς ἀκριβῶς, καὶ ἐξοχήν τινα λόγων ὅτι τὰ ὑψηλὰ, καὶ ποιητὴν τε οἱ μέγιστα καὶ συγγραφέων, οὐκ ἄλλοθεν, ἢ ἐνθένδε ποθὲν ἐπιφορτίζεται, καὶ ταῖς ἑαυτῶν φύσεσι βάλλον δίκλειαν τὸν αἰῶνα. [b] ὁ γὰρ εἰς [8] πειθὼ τοῖς ἀκροωμένοις, ἀλλ' εἰς ἔκστασιν ἄγει τὰ θαυμάσια. [9] πάντη δέ γε σοὶ ἐκπλήττει τὸ παράδοξον, καὶ τὸ πρὸς χάριν αἰεὶ κρατεῖ τὸ θαυμάσιον. [10] εἰ γὰρ τὸ μὲν πιθανὸν, ὡς τὰ πολλὰ, ἐφ' ἡμῖν· πάντα δ' ἀκαταστασίαν, καὶ βίαν ἄμαχον προσφέροντα, πάντος ἐπανῳ τὸ ἀκροωμένῳ κρατύνεται. καὶ τίνι μὲν ἐμπειρίαν τῆς διρέσεως, καὶ τίνι τὴν τῶν πραγμάτων

a ὁ Δημοσθένης, ὃς ἐρωτηθεὶς, τί ἀνδρὸς ὅμοιον ἔχει πρὸς ἔργα, τὸ συνεργατεῖν καὶ ἀληθεύειν. Hujus generis sententias καὶ ἀποφθέγματα χρείας dixit Aphthonius vide ὅρον τῆς χρείας.

b Ζωσιμοσπαδεῖ γὰρ ὁ ἀκούων ἀεὶ παθητικῶς λέγοντι. Arist. Rhet. 3.

ordinem, atque dispositionem non ex uno, neque ex duobus, sed ex universo tractationis contextu vix elucentem cernimus. Producta verò in medium, *& usurpata* tempestivè sublimitas omnia, turbinis instar, disturbat, atq; Oratoris statim confertas & densas vires ostentat. De istis enim opinor, & id genus aliis, suavissime *Terentiane*, ipse etiam experientiâ *edoctus aliis* præcepta dare possis.

Sect. 2.

ILlud verò in principio quærendum nobis, An sit Granditatis sive Sublimitatis ars quædam; siquidem reperti sunt qui existimârint omninò eos deceptos esse, qui ista ad certa artis præcepta revocare voluerunt: Naturâ enim (inquiunt isti) quæ magna sunt, constant, nec ullâ doctrinâ comparari possunt; & hæc una ars ad illa *consequenda* ita à natura comparatum esse, deterioraque (uti existimant) quæ sunt naturæ opera, atque omninò imbecilliora redduntur artium præceptionibus excarnificata & arefacta. Ego verò rem aliter habere evidentibus argumentis deprehensum iri aio, siquis observaverit naturam, uti, majori quidem ex parte, liberam & sui juris, sic quoque non futile quid & planè expers methodi esse solere: Eâmque primum quid & primigenium ortûs atque fundamentum in omnibus substernere: ad quantitates autem & incrementa, atque in singulis opportunitatem,

τάξιν καὶ οἰκονομίαν, οὐκ ἐξ ἑνὸς, οὐδ' ἐκ δυοῖν, ἀλλ' ἐκ τῆς ὅλης τοῦ λόγου ὑφοις, μόλις ἐκφαινομένου ὀρθῶσθαι. ὕψους δέ που [c] καιρίως ἐξενεχθὲν, τὰ τε πράγματα, φησὶν ὁ λόγος, ἀνακαλύπτει, καὶ τῷ τοῦ ῥήτορος ἐοικὸς ἀληθείαν ἐπιδείξασθαι δυνάμενον. [11] ταῦτα γὰρ οἶμαι καὶ τὰ φαντάσματα, τερατεύεσθαι μᾶλλον ἐπὶ τοῖς ἀκροωμένοις ἐκάλουν οἱ παλαιοί· ὅπου τοῦ λόγου τὸ πιθανὸν ἐκ τῆς ἐναργείας τὴν ἰσχὺν ἔλαβε. ταῦτα δὲ ἐπὶ τῶν ἐν μέρει τοῖς πράγμασιν ἐπιτιθεμένων ἐστὶ λέγειν. ἐπὶ δὲ τῶν ὑπερμεγεθῶν, καὶ ὅσα ἐν ἀγῶνι ζητεῖται τοῦ πιθανωτέρου, τί ἂν τις εἴποι περὶ αὐτῶν; ἆρ' οὐχὶ τὸ τοιοῦτον ἐν τοῖς ὑπερφυέσι τίθεται, ὃ μὴ πιστὸν ἀκροατῇ γίνεται; ἐν δὲ τοῖς ἀπίστοις τὸ ἄπιστον ἐκεῖνο, ὃ τὴν ἀκοὴν ἐκπλήττει, καὶ ὑπὲρ τὴν ἐλπίδα τὸ πιθανὸν ἐπιφέρεται, ὡς ἐπὶ τῶν ἀγαθοεργῶν ἐκείνων ἀνδρῶν ὁρῶμεν, ὧν ἡ μνήμη μετὰ τοῦ θαύματος ἀπολαμβάνει τὴν ἀπιστίαν. ἐν δὲ τοῖς λόγοις ἐν πολλῷ μᾶλλον ἐν τοῖς μύθοις, ἐν οἷς ἀπιθάνων πραγμάτων ἐστὶν ἡ ἀπάτη. [12] ἀλλ' ὁρᾶτε ὅσον ἐν τοῖς Ὁμήρου ποιήμασιν ἐστὶν ἡ τοῦ Κύκλωπος ἐπιχείρησις, ἐν ᾗ τὸ μὲν ἀπίθανον ἐκ τοῦ μύθου, τὸ δὲ πιθανὸν ἐκ τῆς ἐναργείας ἐστίν. ἐν ἑτέροις γὰρ ἐπὶ τῶν ἀπίστων ἐκείνων ἐπιτιθεμένων, ἐν τούτοις ἐπὶ τῶν ἀληθῶν ἐστὶν ἡ ἀπάτη. [13] ἐπὶ δὲ τῶν ἀπίστων ἐκείνων ἐπιτιθεμένων, ἐν τούτοις ἐπὶ τῶν ἀληθῶν ἐστὶν ἡ ἀπάτη. [14] ἐπὶ δὲ τῶν ἀπίστων ἐκείνων ἐπιτιθεμένων, ἐν τούτοις ἐπὶ τῶν ἀληθῶν ἐστὶν ἡ ἀπάτη.

[c] Benè hoc: nam intempestivè usurpata sublimitas insantiæ est.

β.

Ἡμῖν [a] δὲ ἐκεῖνο διαπορητέον ἐν ἀρχῇ, εἰ ἔστιν ὕψους [b] τις ἢ βάθους τέχνη· ἐπεί τινες ὅλως οἴονται διαπλάττειν τινὲς τὸ τοιοῦτο ἀγωνίας εἰς τεχνικὰ θεωρήματα. [c] γινώσκειν γάρ, φασὶ, τὰ μεγαλοφυῆ, καὶ οὐ διδακτὰ φαίνεται, καὶ μία τέχνη ἐστὶ αὐτά, τὸ πνευματικόν. χείρω τε τὰ φυσικὰ ἔργα, ὡς οἴονται, καὶ πῶς πάντα δεινότερα καθίστανται, ταῖς τεχνολογίαις κατασκελετεύοντα. ἐγὼ δ' ἐλεγχθήσεσθαι τῶνδ' ἑτέρως ἔχον [d] φημὶ, εἰ [e] ἔστιν ἐπιστήσαιτό τις ὅτι ἡ φύσις, ὥσπερ τὰ πολλὰ ἐν τοῖς παθητικοῖς καὶ διημένοις αὐτόνομον, ἄτακτον οὐκ εἰκῇ ἔν τι, καὶ πάντως ἀμέθοδον οὐ φιλεῖ. καὶ ὅτι [3] αὐτὴ μὲν πρῶτόν τε καὶ ἀρχέτυπον ἰσχύος στοιχεῖον ἐπὶ πάντων ὑφέστηκεν· τὰς δὲ [4] ποσότητας, καὶ τὸν ἐφ' ἑκάστοις μέτρον, καὶ τὰς ἐπιφανείας ἐπικεπτικὴ.

[a] Ἀπειρία πάντος.

[b] Ad verbum, altitudinē reddit Auctor Dialogi de oratoribus, qui falsò Cornelio Tacit. meliori conjecturâ Quintiliano tribuitur.

[c] Pindarus, σοφὸς καὶ πολλὰ εἰδὼς φυᾷ.

[d] Ζημιοῦσθαι καὶ χαμαὶ ἐνδιασμῶ

[c] Democritus, μάθησις τὰς φρένας αὔξει.

tunitatem, nec non pręterea ad certiſsimam exercitationem, & uſum conferendum, methodū ipſam ſufficere. Et quemadmodum rurſum quæ in ſeſe abſq; ſcientiâ inſtabilia, nec ullo pondere firmata, relicta ſunt, periclitantur magis. Ita etiam quæ magna ſunt, ſi ſoli impetui rudíque audaciæ, & temeritati permittuntur. Illis enim ut ſtimulis plerumque, ſic quoque fræno opus eſt. Quod enim *Demoſthenes* in communi hominum vitâ bonorum quidem maximum eſſe affirmat, fœlicem eſſe: alterum, idémque priore illo haud inferius, prudenter deliberare, quod *poſterius* quibus non adfuerit, unà perimit & tollit prorſus alterum, hoc ipſum etiam de oratione dicere poſſumus.

* * *

Et fornacis continuerint longiſsimè proſilientes flammas. Si quem videro domûs cuſtodem ſolum, Unicâ attractâ, quę torrentis inſtar, volvitur flammâ, Incendam tectum, penitúſq; comburam. Nunc verò nondum ſuaviſsimum ſonuit Melos.

Non ampliùs tragica hæc, ſed ſupra cothurnum tragicā *rem* exaggerantia, *undoſi flammarum vortices*. Item illud, *in cœlum vomere & facere Boream auletem*, atq; hujusgeneris alia quæ ſequuntur: dicendi enim genere turbata, & phantaſiis exæſtuantia potiùs, quàm cum gravitate tractata & exaggerata videntur: & ſi unumquodque iſtorum ad *rationis* radios inſpicias

&

λωμεν, ἔτι ἧττον τῶν ἁπλανεστάτων ἄσκησίν τε, καὶ χρῆσιν, ἱκανὴ [f] παρεῖσα, καὶ σωνευγχεῖν ἡ μάθοδος· καὶ ὡς [g] ἐπικινδυνότερα [*] αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῆς, δίχα ὀπτικῆς ἀσκήσεως ἀκίνητα, καὶ ἀνερμάτιστα ἁπλῶς ὄντα, ὅτω τὰ μεγάλα ἐπὶ μόνῃ τῇ φορᾷ, καὶ ῥᾳθυμίᾳ τόλμη λειπούμενα. δεῖ γὰρ αὐτοῖς ὡς κέντρου πολλάκις, ὅτω δὴ καὶ χαλινοῦ. ὅπερ γὰρ ὁ Δημοκρίτου ἐπὶ τῆς κοινῆς τῆς ἀνθρώπων ἀποφαίνεται βίου, μέγιστον μὲν εἶναι τῆς ἀγαθῶν τὸ δυστυχεῖν· δεύτερον δέ, καὶ οὐκ ἔλαττον, τὸ δοκιμάζεσθαι, ὅσῳ οἷς ἂν μὴ παρῇ, σωναναιρεῖ πάντως καὶ θάτερον, τοῦτ' ἂν καὶ ἐπὶ τῆς λόγων ποιοῖμεν, ὡς ἡμεῖς. [φύσις ἄνευ μαθήσεως τυφλὸν δηλοῖ τὰ ἐπαγόμενα.

f παρεῖσαι lego? ita enim legendum patet ex verbo ἐφερμοσθῆναι συνευγχεῖν.

g Hermogenes pag. 211. sub finem. & 212.

* γὰρ αὐτά.

Ita ex Plut. περὶ παιδ. ἀγωγῆς succurrimus huic loco. Addamus ex Stobæo illud Simyli, τούτοις ὁμόφωνον· ἔστε φύσις ἱκανὴ γίνεται τέχνης ἄτερ, οὐδὲν ἐπιτήδευμα παρέπαν ὠφελεῖ.

* ἴσως, κἀκεῖνα πω.

* * *

Καὶ καμίνου χῶσι μάκιστον σέλας.
Εἰ γάρ τιν' ἐσῆλθον ὄψεσι μόνον,
Μίαν παρείρας πλεκτανίδα χειμάῤῥοον,
Στέγην πυρώσω, καὶ καταθερμώσομαι,
Νῦν δ' ὁ * κεκρύφει πω τὸ ῥυπαρὸν μέλαν.

ὁ τραγικὰ ἔτι ταῦτα, ἀλλὰ θρασυτέραγωδία, αἱ θλεκτάναι, καὶ τὸ θεὸς ὑπνῶν ἐξεμεῖν, καὶ τὸ τὸν βορέαν αὐλητὴν ποιεῖν, καὶ τὰ ἄλλα ἐξῆς. [b] τεθόλωται γὰρ τῇ φράσει, καὶ τεθορύβηται ταῖς φαντασίαις μᾶλλον, ἢ δεδείνωται. κἂν ἔκστασιν αὐτῆς θεὸς αὐγὰς ἀνασχοπῆς, ἐὰν ὁ rebus quæ atramento sive aliquo alio liquore obturbato conspurcantur. δολὸς enim atramentum sepiæ nigrum.

b χρὴ μεταφο-

& examines, ex terribili ad vile contemptúmque paulatìm abſcedit. Quum verò in Tragœdia, rei jam ſuâpte naturâ tumenti & magniloquentiam recipienti, turgere tamen importunè, ſit nefas *& veniâ prorſus indignum*, multo minus opinor quadrare poſſet veris orationibus. Hoc nomine videntur etiam illa *Leontini Gorgiæ* ſcribentis, XERXES PERSARUM JUPITER: & VULTURES ANIMATA SEPULCHRA. Sic & *Calliſthenis* nonnulla, quum ſint non quidem ſublimia & grandia, ſed metcôra, id eſt, elata & tumida tantùm: quibus inſuper accenſenda *Clitarchi* multò magis ridicula ſcripta, Homo nimirum corticeus & vaniſſimus, juxta *Sophoclem, Spirans exilibus tibiis abſque ligula.* Talia utique *Amphicratis, Hegeſiæ,* & *Matridis ſcripta.* Quum enim videantur paſsìm ſibi ceu divino correpti & incitati furore, non bacchantur, ſed nugantur pueriliter. Enimverò ſiquid difficile, difficillimum orationis tumorem cavere atque vitare. Naturâ enim omnes quum granditatem ſectentur, iidémque imbelle atq; aridum dicendi genus ut vitioſum fugiant, fit tamen neſcio quomodo ut eò imprudentes delabantur, ſententiâ illâ adducti,

In magnis labi generoſum peccatum eſt. Vitioſi autem tumores, tum in corporibus, tum in tractationibus, qui fungoſi, inanes & non veri, & quandoq; nos circumagentes & convertentes in contrarium. Nihil enim (aiunt) hydropico ſiccius

ἐκ τῆς φορᾶς κατ' ὀλίγον ἐπινοεῖν πρὸς τὸ δι-
καταφρόνητον. [c] ὅπερ ἡ ἐν τραγῳδίᾳ, πρόγμασι
ἀγκηρῶ φύσει, καὶ ἐπιλελοιπόσι σόμφον, ὅμως τὸ
ἁδὲ μέλος οἰδεῖν ἀσύγγνωστον, φολῆ γ' ἂν ὄι-
μαι λόγοις ἀληθινοῖς ἁρμόσειεν. [d] ταύτῃ καὶ τὰ
τῆς Λεοντίνης Γοργίου γλαφυρά, γεγόφοντος, Ξέρ-
ξης ὁ τῶν Περσῶν ζεύς· καὶ, γύπες, ἔμψυχοι
τάφοι. καί τινα τῶν Καλλισθένους, ὄντα οὐχ ὑψη-
λὰ, ἀλλὰ μετέωρα. καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ Κλειτάρ-
χου. φλοιώδης γὰρ ὁ ἀνὴρ, καὶ φυσῶν, καθ' ὁμοσο-
φοκλέα,

Μικροῖς μὲν αὐλίσκοισι, φορβειᾶς δ' ὕπερ.

τά γε μὴν Ἀμφικράτους τοιαῦτα, καὶ Ἡγησίου, καὶ
Μάτριδος. πολλαχοῦ γὰρ ἐνθουσιᾶν ἑαυτοῖς δο-
κοῦντες, οὐ βακχεύουσιν, ἀλλὰ παίζουσιν. [e] ὅλως δ'
ἔοικεν ἕξις τὸ οἰδεῖν, ἐν τοῖς μάλιστα δυσφυλακτό-
τατον. [f] φύσει γὰρ ἅπαντες οἱ μεγάλοις ἐφιέμενοι,
φαύλοντες ἀδυναμίας καὶ ξηρότητος κατάγνωσιν,
ἐκ δεῖ ὅπως ἐπὶ τοῦθ' ὑποφερόμενοι, πεδόμενοι
τοῦ,

Μεγάλως ὑπολιθαίνειν, ἁμάρτημ' ἀγλωές.

κακοὶ γὰρ ὄγκοι καὶ ἐπὶ σωμάτων καὶ λόγων, οἱ κενοὶ
καὶ ἀναλήθεις, καὶ ἐπιόντες ἡμᾶς εἰς
τοὐναντίον, ὡς ἐν γὰρ (φασι) ξηρότερον ὑδρωπικοῦ.

c Κανὼν ad δεινότητα μέθοδον pertinens.

d Hujusmodi προπικὰ λέξεις καὶ διογκωμάτα ad 4. genus μεταφορῶν pertinent, de quibus Hermog. περὶ σεμνότητος pag 244. lin 4. & sequentibus.

e Ambitiosa sublimitatis affectatio insitum fermè omnibus vitium.

f Simile perelegans.

ἀλλὰ

ſiccius & ſiticuloſius. Sed quod turgidum, grandi-
tatem ipſam ſuperare geſtit: quod verò pue-
rile, ex adverſo repugnat magnitudini. Prorſùs
enim humile & abjectum & re ipsâ vitium
longè ignobiliſſimum. Quid igitur tandem in
oratione puerile eſt? Perſpicuum eſt utiq; ſcho-
laſticum eſſe commentum, quod à nimia accu-
ratione frigeſcit. Labuntur in hoc vitii genus,
qui quod exiguum eſt & fictum, & maximè
quod jucundum eſt appetunt, dum in tropicum
& pravæ æmulationis vitium ſubinde impin-
gunt. Huic tertium quoddam vitii genus adja-
cet proximè in patheticis, quod *Theodorus Pa-
renthyrſum* nuncupabat. Eſt autem aliud nihil
quàm intempeſtiva, inanis, & ubi nihil opus eſt
affectibus, affectuum uſurpatio: Vel quum ſine
modo adhibentur, ubi moderati & mediocres
requiruntur. Sæpè enim tanquam ab ebrietate
nonnulli, non jam quidem rerum proprios, ſed
innatos ſibi, quóſve habent à ſcholâ, adhibent
affectus; fitq; ex eo, ut apud ipſos auditores, quos
nullâ prorſùm ratione movent & afficiunt, in-
decorè, inſulsè & odioſè geſtiant: haud injuriâ,
quippe apud eos commoventur toti qui
prorſùm non moventur. Sed de iis, quæ ad con-
citandos affectus pertinent, alius nobis *diſſe-
rendi* reſervatur locus.

SECT. 3.

EOrum porrò vitiorũ de quibus diximus, al-
tero, frigido inquã, paſsim laborat *Timæus*,

vii

ἀλλὰ τὸ μὴ οἰδεῖν ἀφαιρεῖν βέλεται τὰ ὕψη· τὸ δὲ μειρακιώδες ἀντικρὺς ἀπεναντίον τοῖς μεγέθεσι. ταπεινὸν γὰρ ἐξ ὅλου, καὶ μικρόψυχον, καὶ τῷ ὄντι κακὸν ἀγωνιέσατον. [c] τί ποτ' οὖν τὸ μειρακιῶδές ἐστιν; ἢ δῆλον, ὡς ἡ λαλαγικὴ νόησις, ὑπὸ φιλαργίας λήγουσα εἰς ψυχρότητα· ὁ δὲ λοιδοροῦσι δ' εἰς τοῦτο τὸ γλίσχρον ὀρεχόμενοι μὴ τὸ φεύγειν, καὶ πεποιημένον, καὶ μάλιστα [d] ἡδύ, ἐκπεπτωκότες δὲ εἰς ὄγκον καὶ κακόζηλον. [e] Τούτῳ παραπλήσιόν τι κακίας εἶδος ἐν τοῖς παιδικοῖς, ὅπερ ὁ Θεόδωρος [d] παρένθυρσον καλεῖ. ἔστι δὲ παιδὸς ἄκαιρον καὶ κενὸν, ἔνθα μὴ δεῖ παιδὸς· ἢ ἀμείζον, ἔνθα μειρακίου δεῖ. πολλὰ γὰρ, ὥσπερ ἐν μέθῃ, τινὲς εἰς τὰ μικρὰ τοῦ πεφυκότος, ἴδια ἑαυτοῖς, καὶ ψυχρὰ φθέγγονται πάθη. εἶτα πρὸς ὑβρὶν πεπονθότας ἀκέραιος ἀγωνιοῦσιν. εἰκότως· ἐξεστηκότες πρὸς ὠὶ ἐξεστηκότας. πλὴν δεῖ μὲν ἧττον παιδικῶν, ἄλλου ἡμῖν ὑπόκειται τόπου.

c τὸ μειρακιῶδες. *Labuntur facilè in hoc vitium qui majora viribus audent.*

d *A Mænadum & bacchantium Thyrsis tractum hoc vocabulum, quo clamosorum & tanquam furentium istorum vociferationes & gestus notantur.*

e *Superioris illius nominis notationis ratio & illustratio simili constans* τοῦτο παιδικῷ ἀκαίρου καὶ ἀμέτρου παίδος.

Γ.

Ὁ Ἀπέρυ [a] μὲν οὖν εἰπὼν, λέγω δὲ τοῦ [a] ψυχροῦ, πλήρης ὁ [b] Τίμαιος,

a *Demetrius Phalereus de elocutione orationis frigidæ meminit, dicítque ostentationis eandem quæ frigoris esse rationem. Quint. lib. 2. hæc scribit, Itaq; illud quæstionis & argumentorum frigus apud corrupta iudicia evitant.* ψυχρολογία *à Græcis dicitur &* ψυχρολογεῖν. b *Non ille Platonicus, sed ejusdem nominis quidam historicus, qui se Thucydidem gravitate & vehementiâ facilè superare posse dicebat. Plutarchus in Nicia statim ab initio.*

ἀνὴρ

vir *alioqui* quæ ad artem pertinent alia callens non mediocriter, nec interdum in concilianda orationi magnitudine ſterilis, qui multa novit conſultus & prudens, præterquam quòd ad alienos errores reprehendendos propenſiſſimus, propriorum autem ſenſu deſtitutus, aliorum commentationes ſubinde agitandi cupidine, plerumque ad id quod infantiſſimum eſt excidens. Unum porrò viri illius & alterum afferam in medium, ſiquidem plura jam antè recenſuit *Cecilius*. Quum laudat *Alexandrum* magnum, *qui univerſam Aſiam* (inquit) *cepit intra pauciores annos iis quos in componenda panegyrica Oratione pro bello geſto contra Perſas conſumpſit Iſocrates*. Egregia verò *Macedonis* comparatio cum ſophiſta. Conſtat enim, ô *Timæe*, *Lacedæmonios* hoc nomine *Iſocrate* quoad fortitudinem inferiores fore, ſiquidem iſti triceſimo tantùm anno *Meſſenem* ceperint, hic autem decem, nec plurium annorum ſpatio, panegyricam ſuam orationem concinnârit, abſolveritque. Captis *Athenienſibus* in *Sicilia* quomodo exclamat? *quòd in Mercurium impii fuiſſent, ejúſque ſtatuas dejeciſſent, hanc ob cauſam pœnas dediſſe, propter unum hominem* (*qui in admiſſi tranſgreſſionis criminis culpâ per parentes erat*) *Hermocratem Hermonis filium*, adeò ut non poſſim non mirari, ſuaviſſime *Terentiane*, quî fiat ut non etiam ſcribat in *Dionyſium Tyrannum* illum. Quum enim ille

tum

ὑπὲρ τὰ μὲν ἄλλα [b] ἱκανὸς, καὶ πρὸς λόγων ἐνίοτε μέ-
τρους οὐκ ἄφορος, πολυίστωρ, σπουδαῖος, [d] πλὴν ἀλ-
ηθείων μὲν ἐλεγκτικώτατος ἁμαρτημάτων, ἀνε-
πιδήτου δὲ ἰδίων, ὑπὸ δὲ ἔρωτος τῆς ξένας νοή-
σεις ἀεὶ κινεῖν, πολλάκις ἐκπίπτων εἰς τὸ [c] παιδα-
γωγώτατον. Φοβήσομαι δὲ τ' ἀνδρὸς εἶν, ἢ δύο. ἐ-
πειδὴ τὰ πλείω παρέλαβεν ὁ Κεκίλιος. ἐπαινῶν
Ἀλέξανδρον τὸν μέγαν, ὃς πᾶν Ἀσίαν ὅλην, φησὶν,
ὑπ' ἐλάσσοσι παρέλαβεν ἕτεραν, ἢ ὅσοις τὴν τῶν
περὶ Πέρσας πολέμου παιπαλωτικὸν λόγον Ἰσοκρά-
της ἔγραψεν. θαυμασὶ γὰρ Μακεδόνος ἡ πρὸς
τὸν σοφιστὴν σύγκρισις. δῆλον γὰρ, ὦ Τίμαιε, ὡς οἱ
Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολὺ Ἰσοκράτης κατ'
ἀνδρείαν ἐλείποντο· ἐπειδὴ οἱ μὲν πεζὰκων τε
ἵππων Μεσσηνίων παρέλαβον, ὁ δὲ παιπαλωτικὸν ἐν
μύθοις λόγα συνετάξατο. Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἀλλᾶσι
δεῖ Σικελίαν, πάνα ὅπου ὀπφωνεῖ; ὅτι εἰς τὴν
Ἑρμοκράτους ἀσεβήσαντες, καὶ ἀφελόμενοι αὐτῶν τὰ ἀ-
γάλματα, διὰ τοῦτ' ἔδωκαν δίκην. ἐχ ἥκιστα δὲ ἕνα
ἄνδρα, ὃς ὑπὸ τῶν παρανομηθέντος διὰ πατέρων ἰῶν,
Ἑρμοκράτους τοῦ Ἑρμωνος. ὥστε θαυμάζειν με,
Τερεντιανὸν ἤδιστε, πῶς ἐ καὶ εἰς Διονύσιον χάρεν
τὸν τύραννον. ἐπεὶ γὲ εἰς τὸν Δία καὶ τὸν Ἡρα-

b *Supple* τῆς τέχνης: *sic Galenus* ἱκανὸς τούτων, *horum peritus non mediocriter.*

d *In aliorum vitiis lynceus, talpa in propriis.*

c *Ad infantissimum excidit. Dum expedite loqui volunt, infantissimi reperiuntur. Auctor ad Herennium. Cic. ad Quint. Frat. omninò nihil accusatore Lentulo subscriptoribusque infantius.* παιδαγωγώτερον ἢ μισογωνιώτερον *Græcè dixerit.*

πλέον

tum in *Jovem*, tum in *Herculem* impius fuisset, hanc ob causam, ipsum *Dion* & *Heraclides* tyrannide spoliârunt. Verùm quid opus est plura dicere de *Timæo*? Quum heroës etiam illi (*Xenophontem* intelligo & *Platonem*) quanquam ex *Socratis* palæstra prodeuntes, nihilominùs tamen vilitate atque exilitate istiusmodi, sui interdum obliviscuntur: hic quidem in libro de *Lacedæmonum* Rep. scribit: *sanè vocem illorum minùs audias, quàm si lapidei, minùs oculos flexeris, quàm si essent ahenei: deniq; verecundiores esse dixeris, quàm sint ea quæ in oculis sunt virgines. Amphicratem*, non etiam *Xenophontem* decebat in oculis nostris *coras*, hoc est, pupillas Virgines verecundas appellare. Quale verò illud, *Hercules!* persuasum habere continuò omnium *coras* & pupillas verecundas pudibundas esse? quum hoc vulgò asserant, nullâ nimirùm aliâ re adeò significari & patescere nonnullorum impudentiam, quàm oculis: Quocirca, *Homerus* impudentem compellat ita, *O vino gravis & caninos oculos habens*. Nihilominùs *Timæus*, tanquam furtum quoddam attingens & contrectans; neque hoc ipsum *Xenophonti* reliquit frigidum. Igitur in *Agathocle* (inquit) *Et quod per vim consobrina quæ alteri data esset, ex muneribus à viro & reliquis domesticis sponsæ contribui solitis, abducta discesserit, quod quis fecerit, si modò in oculis coræ*, quæ vox & Virgines significat & luminum pupillas,

ἀλλὰ δυσκόλως ἔχρῶτο, διὰ τοῦτ' αὐτὸν Δίων καὶ Ἡρακλείδης τὴν τυραννίδα ἀφεῖλοντο. καίτοι τί δεῖ ὧδε Τιμαίῳ λέγειν; ὅτι γε καὶ οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι, (Ξενοφῶντα λέγω καὶ Πλάτωνα) καίπερ γ' ὄντες Σωκράτους ὄντες παλαίστρας, ὅμως διὰ τὰ ὦτα [a] μικροχαρῆ, ἑαυτοῖς ποτε ὀπαλανθάνονται. ὁ μὲν γὰρ ἐν τῇ Λακεδαιμονίων χάρει πολιτείᾳ, Ἐκείνων γοῦν ἧττον μὲν ἂν φωνὴν ἀκέσαις, ἢ τὴν λιδίνων, ἧττον δ' ἂν ὄμματα μεταγράψας, ἢ τὴν χαλκῶν, αἰδημονέστερος, δ' ἂν αὐτὸς ἡγήσαιο καὶ αὐτὴν τὴν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων. [b] Ἀμφικράτει, καὶ ὁ Ξενοφῶντι ἐφρεπε τὰς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν [c] κόρας λέγειν παρθένους αἰδήμονας. οἷον δ', ἠράκλεις, τὸ τὰς ἁπάντων ἐξῆς κόρας αἰχμητὰς εἶ πιπεῖσθαι; ὅπου φασὶν ἔδει ὦτας ἐνσημαίνεσθαι τὴν πηῶν ἀναίδειαν, ὡς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς. ὅθεν Οἱ μὲν τὸν ἰταμὸν, οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, φησίν. ὁ μὴν τοι Τίμαιος, ὡς φωκίτινάς ἐφαπτόμενος, ἐδὲ τοῦτο Ξενοφῶντι τὸ ψυχρὸν κατέλιπεν. φησὶ γοῦν ὅτι τῷ Ἀμαζονικῷ, Καὶ τὸ τὴν ἀνεψιὰν, ἑτέρῳ δεδεμένῃ, ἐκ τῆς ἀναλγησίας ἁρπάσαντα ἀπολέσθαι· ὃ πῶς ἂν ἐποίησεν, ἐν ὀφθαλμοῖς

a μικροχαρῆ Longini verbum infra repetit sectione 36.

b Amphicrates Græcus auctor scripsit librum de viris illustribus.

c Lusit eadem hac τῆς κόρης ὁμωνυμία Plutarchus in libello περὶ δυσωπίας.

pillas, *non autem πόρνας, meretrices, habeat?* Quid verò aliàs divinus *Plato* tabulas dicere volens. *Quum scripserint* (inquit) *in sacris cupressea monumenta ponent:* & rursùm, *De muris autem* ô Megille, *Spartiatis ego assentior, uti subversos dormire, & jacere humi, nec resurgere sinamus.* Haud absimile & illud *Herodoti*, vocantis formosas mulieres, *dolores oculorum*: quanquam quod videtur durius, lenitur excusatúrque hoc nomine, quòd qui apud ipsum ita loquuntur, sint barbari & ebrii: sed ne sic quidem ex istiusmodi personis, quæ ut animo, sic sermone vilescerent; ad æternitatis exemplum uti atque abuti oportuit.

Sect. 4.

HÆc tamen omnia adeò dignitati & gravitati contraria, unam ob causam, inseruntur orationibus, *nempè*, ob novitatis, in exprimendis sententiis & animi conceptibus, studium: Circa quod maximè hoc ævo Scriptores insaniunt. A quibus enim ipsa bona nobis, fermè ab iisdem ipsis quæ contraria sunt, ortum suum habere solent. Unde ipsa in concinnandis libris & scriptis proclivitas & fœlicitas, ipsaq; elocutionis ornamenta, granditas ipsa, & quæ his accedit, Orationis suavitas; & hæc ipsa quemadmodum benè succedunt, ita principia & hypotheses etiam contrariorum constituuntur: cujus generis & hyperbolæ & quæ dicun-

tur

κρέας, μὴ πόρνας, ἔχων; τί γὰρ ὁ τἄλλα θεῖος Πλάτων τὰς δέλτους θέλων εἰπεῖν, * Γραμματεῖς, φησὶν, ἐν ταῖς ἱεραῖς θήκαις κυπαρίσσινας μήμας. καὶ πάλιν, d ὦ δεῖ γε τειχῶν, ὦ Μέγιλλε, ἐμοὶ ξυμφέροιμεν ἂν τῇ Σπάρτῃ, καθ' ὅσον ἐὰν ἐν τῇ γῇ κατακείμενα τὰ τείχη, καὶ μὴ ἐπανίσταιτο. καὶ τὸ a Ἡρωδότειον ὁ πόρρω, τὸ φέρειν τὰς καλὰς γυναῖκας, b ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν. καί τοι γε ἔχει τινὰ ἡδονὴν ἐμφανίζειν. οἱ γὰρ παρ' αὐτῷ ταῦτα λέγοντες εἰσὶν οἱ βάρβαροι, καὶ ὁ μέθυ. ἀλλ' οὐδ' ἐκ τοιούτων προσώπων δεῖ μικροψυχίαν, καλὸν ἀγωνιοῦν πρὸς τὸν αἰῶνα.

* Νόμων ε.
d Νόμων ς.
a In Terpsichore, qui historiæ lib. 9. ita loquuntur septem Persæ apud Amyntam Macedonum regem: vide locum.
b ὅτω προσπίπτω. barbari συμφέρεις γυναῖκας ex παλυτέρω illo translationum genere, de quibus Herm. ἐν τῇ συν. Comicum ita decuit loqui in Phormione, Vin primum hodiè facere quod ego gaudeam? & quo tuo viro oculi dolcant?

λ.

Ἅπαντα c ταῦτα μόρια τὰ ὕπνου ἄσημα διὰ μίαν ἐμφύεται ταῖς λέξεσιν αἰτίαν, διὰ τὸ ἀεὶ τὰς νοήσεις d καινοποιεῖσθαι, ἀεὶ δὲ δὴ μάλιστα κορυφοῦσθαι τὸν νοῦν. e ἀφ' ὧν γὰρ ἡδονῶν πάλαι τὰ, χαίρειν ἀπ' αὐτῶν τούτων καὶ τὰ καινὰ γίγνεσθαι φιλεῖ. ὅθεν ἐπίφορον εἰς συνταγμάτων κατόρθωσιν τὸ τε κάλλει τῆς ἁρμονίας καὶ τὸ ὕψει, καὶ ὡσὲ τούτοις αἱ ἡδοναὶ, καὶ αὐτὰ ταῦτα καθάπερ τῆς ἐπιτυχίας, ὅταν ἔχῃ καὶ εὐδοκίσεις καὶ ἅμα ἐναντίων καθίστηται ἡ τοιαύτη πως καὶ αἱ ἀφορολαὶ, καὶ τὰ

c φιλόκαινον novitatis studium.
d Sic ἀπὸ μείξεων ἐπαινεται καὶ φαῦλαι ἡ ἡδοναὶ ἕξεις. Arist. Nicomach. 2.

tur pluralia, quodammodo videntur esse. Ostendemus autem in sequentibus quod videntur habere periculum: Proinde illud jam quærendum constituendúmq; necessariò, quod ãmodo grandibus immixta vitia fugere possimus. *Istud* verò fiet, ô amice, si quam veræ sublimitatis, in primis puram simplicémque scientiam, & judicium comparaverimus *nobis*, quanquam hoc animo consequi & intelligere difficillimum. Scriptorum enim judicium, multæ est experientiæ, & postremum quoddam consectarium. Cæterùm, ut veluti uno præcepto moneamus, hinc fortè ipsa dijudicandi facultas suppeditari possit.

Sect. 5

SCiendum, Chariſſimè, quòd quemadmodum in communi vita Nihil Est Magnum, Cuius Contemptus Magnum *quid* Reputetur, ut verbi gratiâ, divitiæ, honores, decora, regna, & quæcunque Hercle alia tragicum fastum extrinsecùs adhibitum multum præ se ferunt, non utique prudenti *viro* bona eximia videantur, quorum despectus bonum non mediocre censeatur. In majore igitur admiratione & pretio iis qui hæc ipsa possident, illi sunt; qui quum habere possint quâ sunt animi magnitudine tamen despiciunt. Ita de elatis & sublimibus in poëmatibus & orationibus statuendum, videndum ne quam magnitudinis phantasiam præ se ferentia (cui

πλησυντικά. [a] δείξω δὲ ἐν τοῖς ἑπεσθε τὸν λόγον ὃν ἐοίκασιν. διόπερ ἀναγκαῖον ἦν διαπορεῖν, καὶ ἐπισκέπτεσθαι, εἰ ὅτε ὕψους τὰς ἀπηκριβωμένας καλὰς τοῖς ὑψηλοῖς ἐκφεύγειν ἂν δυναίμεθα. Ἔστι δ', ὦ φίλος, εἴ τινα ἀποπεπαίδευται ἐν ποιήσεσι καθαρὸν τὸ καθ' ἀλήθειαν ὕψος ὀπτήμων, καὶ ἐπίκειον. καίτοι τὸ πρᾶγμα δύσληπτον. ἡ γὰρ τῶν λόγων κρίσις, πολλῆς ὄντι πείρας τελευταῖον ὀπτήριμα. ἡ μὲν ἀλλ', ὡς εἰπεῖν ἐν παραγγέλματι, ἐντεῦθέν ποθεν ἴσως τὴν διάγνωσιν αὐτοῦ ἐκ δυνάτον ποιήσασθαι.

Π.

[1] ΔΕῖ μὲν, ἡ φίλτατε, διότι καθάπερ καὶ ἐν τῷ κοινῷ βίῳ, ἀδὲν ὑπάρχει μέγα, ἅ τὸ καταφρονεῖν ὅτι μέγα, οἷον πλοῦτοι, τιμαὶ δόξαι, τυραννίδες, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα ἔχει πολὺ τὸ ἔξωθεν περιεργαζόμενον, ἐκ ἂν τις γε φρονίμῳ δόξειεν ἀγαθὰ ὑπερβάλλοντα, ὧν αὐτὸ τὸ ἀπαφρονεῖν ἀγαθὸν ἐ μέτριον. [2] θαυμάζουσι γοῦν τοὺς ἐχόντων αὐτὰ μᾶλλον τοὺς δυναμένους ἔχειν, καὶ διὰ [b] μεγαλοψυχίαν ὑπερορῶντας. τῆδέ πῃ καὶ ὅτι τὰ διηρμένων ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις ἐπισκοπεῖν, μή τινα μεγέθους φαντασίαν ἔχοντα

a Hic μεγαλοψύχως Fabritius, Malo imperare aurum habentibus, quàm aurum habere: & Virgilius, Parvóque potentem Fabritium. Æneid 6. b Benè hoc si quidem ἡ μεγαλοψυχία περὶ τιμὴν καὶ ἀτιμίαν μεσότης, Nicomach. 2. c. 7.

(cui ſæpè adhæreſcit temerè *quippiam* affectum) ſi interim explicentur, inflata & inania deprehendantur, quæ contemnere, quàm mirari & ſuſpicere generoſius ſit. Naturâ enim quodammodo à vera ſublimitate tum attollitur mens noſtra, tum præſenti & alacri robore aſſumpto impletur gaudio, nec aliter lætitiâ & oſtentatione geſtit, quàm ſi ipſa genuiſſet quod audivit. Quum igitur quippiam audimus à ſapiente aliquo, & in literis apprimè verſato, quod tamen ad elationem & magnitudinem non ſimul moveat componátque animum noſtrum, nec menti *noſtræ* ampliùs quiddam reputandum relinquat eo ipſo quod dicebatur, ſed cadat, & degeneret meditationis continuatio in diminutionem, non erit vera ſublimitas, quippe quæ non ultra auditum retineatur. Illud namque verè magnum, quod ſubinde cogitandum conſiderandúmq; nobis occurrit, quod vix, ac ne vix quidem animo excidere poteſt, ſed conſtanti, firmâ, ac indelebili memoriâ retinetur. Denique præclaram illam demùm granditatem & veram eſſe ducito, quæ per omnia & omnibus placeat: Quum enim in oratione aliqua qui moribus, vitæ ratione, inſtitutis ſtudiíſque & ætatibus differunt idem ſimul de iiſdem ſentiunt omnes, tum à diſſidentibus aliàs & diſcrepantibus, veluti profectum judicium & approbatio unanimis ei quod habetur in admiratione, fidem certam & minimè dubiam acquirit.

SECT.

ἢ πολὺ προέχειται τὸ εἰκὴ προσαναπλατῶ τόμῳον, * ἀναπυοσώμα ἢ, ἄλλως δεῖ σκοιτο χαῦνα, ὧν τῷ θαυμάζειν τὸ προφερεῖν ἀγώνεσθαι. φύσει γάρ πως ὑπὸ τ' ἀληθοῦς ὕψος ἐπαίρεταί τε ἡμῶν ἡ ψυχὴ, καὶ γαυῶσά τι ἀφάτιμα λαμβάνουσα, πληροῦται χαρᾶς καὶ μεγαλαυχίας, ὡς αὐτὴ γεννήσασα ὅπερ ἤκουσεν. ὅταν οὖν ὑπ' ἀνδρὸς ἔμφρονος καὶ ἐμπείρου λόγων, πολλάκις ἀκινδύνου τι πρὸς μεγαλοφροσύνην, τῇ ψυχῇ μὴ συνδιαπνεῖ, μισθ' ἐγκαταλείπη τῇ διανοίᾳ πλεῖον τῆς λεγομένου τὸ ἀναθεωρούμενον, [c] πίπῃ δ', ἂν τὸ σωματῶδες ἐπισκοτῇ, εἰς ἀταυξίαν, ἐκ ἂν ἔτ' ἀληθὲς ὕψος εἴη μέχρι μόνης τῆς ἀκοῆς σωζόμενον. [2] τοῦτο γὰρ τῷ ὄντι μέγα, ὃ πολλὴ μὲν ἡ ἀναθεώρησις, δύσκολον δὲ, μᾶλλον δὲ ἀδύνατος ἡ κατεξανάστασις. ἰσχυρὰ γὰρ ἡ μνήμη, καὶ δυσεξάλειπτον. [3] ὅλως γὰρ καλὰ νομίζε ὕψη, καὶ ἀληθινὰ, τὰ πᾶσι τοῖς ἀρέσκοντα, καὶ πᾶσιν. ὅταν γὰρ τοῖς ὑπὸ διαφόρων ἐπιτηδευμάτων, βίων, ζήλων, ἡλικιῶν, λόγων ἓν τι, καὶ ταυτὸν ἅμα δοκῇ τοῖς αὐτοῖς ἅπασι δοκῇ, τότ' ἤδη ἐξ ἀσυμφώνων ὡς κρίσις καὶ [2] συγκατάθεσις τοῦ ὑπὸ τῶν θαυμαζομένων πίστιν ἰσχυρὰν λαμβάνει, καὶ ἀναμφίλεκτον.

* ἀναπτοσώμα.

c Non est grande putandum quod citò excidit animo.

2 Cic. in Lucullo. Nunc de offensione atque approbatione, quam Græci συγκατάθεσιν vocant, pauca dicemus. Agellius Noctium Atticarum l. 10, c. 1. probationes vocat τὰς συγκαταθέσεις.

Sect. 6.

Quum autem quinque sint (uti quis dixerit) magniloquentiæ fontes fœcundissimi, præparato ac subjecto veluti quodam communi solo quinque istis formis, Ipsa *nempe* Dicendi facultate; sine qua omninò nihil fit: primum quidem & præstantissimum est quod in fœlici quadam sententiarum ubertate, & amplitudine consistit, (quemadmodum in iis quæ de *Xenophonte dedimus*, exposuimus.) Alterum autem constituit vehemens, & animos concitans, qui dicitur enthusiasticus affectus. (At istæ duæ quæ granditatem constituunt partes, majori ex parte sunt naturales, reliquæ autem jam ab arte sunt.) Certa figurarum fictio, varietásque, (duplices porrò sunt istæ, hæ quidem sententiæ, illæ verò dictionis.) Ad hæc egregia ac præstans phrasis, cujus rursum partes sunt verborum delectus & tropica factáque dictio. Quinta autem Magnitudinis *efficiens* causa, eadémq; concludens, quæ ipsam præcedunt omnia, nihil est aliud quàm in dignitate & elatione posita compositio. Age igitur, expendamus jam quæ in unaquaque harum Idearum continentur, ubi illud præmonuerimus, nempe ex his quinq; partibus aliquas omissas fuisse à *Cecilio*, verbi gratiâ τὸ παθητικὸν, id est, vehementiores illos affectus & perturbationes. Sed si hæc duo tum granditatem, tum quod ad movendos

5.

Πέντε τόποι τῆς ὑψους.

ΕΠεὶ δὲ πέντε, [b] ὡς ἄν εἴποι τις, πηγαί πές εἰσιν αἱ τῆς ὑψηγορίας γονιμώτατα, θεοῦ πως εἰμένης ὥσπερ ἐδάφοις πνὸς κοινῆς ταῖς πέντε ταύταις ἰδέαις, τῆς ἐν τῷ λέγειν δυνάμεως, ἧς [c] ὅλως χωρὶς οὐδὲν ἔστιν ἀξιόλογον, θεῶτιν μὲν γὸ κὴ κρεῖττον, τὸ φύσει ταῖς νοήσεσι [d] ἁρμόττον, (ὡς καὶν τοῖς φύσει ξενοφῶντος ὠφελήμεθα) δεύτερον δὲ, τὸ σφοδρὸν κὴ ἐνθουσιαστικὸν πάθος· (ἀλλ' αἱ μὲν δύο αὗται τοῦ ὕψους κτῆ τὸ πλέον αὐθημερὲς συνάπτεις, αἱ λοιπαὶ δ' ἤδη κὴ διὰ τέχνης,) ἥ, τε ποιὰ τῶν σχημάτων πλάσις· (διττὰ δέτων ταῦτα, τὰ μὲν, νοήσεως, τὰ δὲ λέξεως·) ἐπὶ δὲ τούτοις ἡ γενναία φράσις, ἧς μέρη πάλιν ὀνομάτων τε ἐκλογὴ, κὴ ἡ ἔντιμος κὴ πεποιημένη λέξις· πέμπτη δὲ μεγέθους αἰτία κὴ συγκλείουσα τὰ φύσει ἁπάντων ἅπαντα, ἡ ἐν ἀξιώσει κὴ διάρσει συνθέσις· φέρε δὴ τὰ ἐμφερόμενα καθ' ἑκάστην ἰδέαν τούτων ἐπισκεψώμεθα, τοσοῦτον προεκτιθέντες, ὅτι τῶν πέντε μορίων ὁ Κεκίλιος ἔστιν ἃ παρέλιπεν, ὡς κὴ τὸ πάθος ἀμέλει. ἀλλ' εἰ μὲν, ὡς ἔνιοι, ταῦτ' ἄμφω, τό, τε ὕψος, κὴ τὸ

b *Doctrina partium præcipuarum κατάληψις.*

c *In hanc sententiam M.T. de orat. lib. 1. citante Agellio lib. 1. c. 15. Quid enim est tam furiosum, quàm verborũ, vel optimorum & ornatissimorum sonitus inanis, nullâ subjectâ sententiâ nec scientiâ.*

d Ἐκ τοῦ, ἁρμὸν *sublime & ἐπίβολον quasi ἐπίβολον παρὰ τὸ ἐπιβάλλειν ὃ ὄζειν σκοπῶ τυγχάνειν, compos voti qui assequutus est aliquid: ut hâc voce significet, in sublimium sententiarum delectu felicem successum. Ἁρμόττον igitur φύσει ταῖς νοήσεις ἤτοι ἐννοίας. In sententiis fœliciter uberem & grandem vertere possis.*

vendos affectus comparatum est, sentiat tanquam unum quid ubique simul esse, & suâpte naturâ inter se concreta, errat: etenim reperiuntur affectus nonnulli à granditate distincti, & separati, iidémque humiles, cujus generis sunt, miserationes, mœstitiæ, terrores: & contrà multa sunt sublimia quæ carent affectibus, cujusmodi sunt præter alia sexcenta, ea quæ Poëta de *Aloïdis* audacter protulit. *Ossam Olympo aggressi imponere, pòst etiam Ossæ Pelion umbrosum, cœlos ut scandere possent:* & quod insuper ad hæc additum majus, *Quin etiam feciſſent.* Apud Oratores verò, laudationes, ad pompam item & ostentationem aliæ compositæ orationes, gravitatem & sublimitatem omninò in se continent, & maximâ ex parte carent affectibus. Quo fit ut omnium Oratorum minimùm apti videantur illi ad laudandum, qui affectibus student, aut vice versâ, laudatores ad movendos affectus. Quòd si rursùm *Cecilius* in universum non existimârit affectus ad amplitudinem orationis interdum conferre, & propterea nullâ hîc mentione dignos duxerit, omninò fallitur: Illud enim præcisè constituere ausim, nihil æquè ac præstantes illos & vehementes affectus ubi oportet adhibitos, magniloquum esse, quippe qui tanquam à furore quodam & spiritu divinum quid exhalantes, orationi Phœbeum veluti vigorem afferant conciliéntque.

SECT.

παθητικὸν, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ πάντη συμπάρχειν τε ἀλλήλοις, καὶ συμπεφυκέναι, διαῤῥήγνυσι. καὶ γὰρ πάθη πνὰ διεξῶσι ὕψος, καὶ τασεινὰ δείσκατα, καθάπερ οἶκτος, λύπη, φόβοι· καὶ ἔμπαλιν πολλὰ ὕψη δίχα πάθους, ὡς, ὅσοις μυείοις ἄλλοις, καὶ τὸ περὶ τοὺς [a] Αλωάδας τῆς τοιαύτης ἐξαγγελίας μέμνηται,

[b] * Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν· αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' ἔρκνὸς ἀμβατὸς εἴη.

καὶ τὸ τότους ἔτι μεῖζον ἐπιφερόμενον,

Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν.

παρὰ γὰρ μὲν τοῖς ῥήτορσι τὰ ἐγκώμια, καὶ τὰ πομπικὰ, καὶ ἐπιδεικτικὰ, τὸν μὲν ὄγκον, καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐξ ἅπαντος φυλάττει· πάθους δὲ χαρίεις καὶ τὸ πλεῖστον. ὅθεν ἤκιστα τῆς μετόπων οἱ ἀξιπαθεῖς ἐγκωμιαστικοὶ, ἢ ἔμπαλιν οἱ ἐπαινετικοὶ ἀξιπαθεῖς, εἰ δ' αὖ πάλιν ἐξ ὅλης μὴ ἐνόμισεν ὁ Κεκίλιος τὸ ἐμπαθὲς τῷ ὑψηλῷ ποτὲ συμτελεῖν, καὶ διὰ τοῦτ' ἠγνόησατο μέτριος ἄξιον, πάνυ διαπέπτωκε. Θαῤῥῶν γὰρ ἀφορισμοῦμαι αὖ, ὡς ὑδὲν ἧττον ἐς τὸ ὑψηλὸν πάθος, ἔνθα χρὴ, μεγαλήγορον, ὥσπερ τινὸ μανίας πνὸς καὶ πνεύματος ἐνθουσιαστικῶς ἐκπνέον, καὶ οἱονεὶ [d] φοιβάζον τοῖς λόγοις.

a *Aloidarum meminit Virg. Æneidos 6. Gemínos immania vidi Corpora, qui manibus magnum rescindere cœlum Aggressi.* Quem locum vide & confer cum Homeri loco. Homerum enim hîc superâsse judicatur Virg.

* Οδυσ. λ'.

b *Sic Georg. 1. Et conjuratos cœlum rescindere fratres, Ter sunt conati imponere Pelio Ossam, scilicèt atque Ossæ frondosum involvere Olympum.*

c Ἀποφαντικῶς καὶ σεμνῶς conceptus Aphorismus.

d φοιβάζειν τὸς λόγους, *Phœbo plenam reddere orationem, divinum & Phœbeum conciliare vigorem orationi.*

Sect. 7.

VErùm enimverò, quum præſtantiſſimam partem inter alia obtineat, quod primum poſitum fuit, (intelligo autem quod ſuâpte naturâ magnum) neceſſe eſt etiam hîc (& ſi res eſt quæ *divino* potiùs tribuitur munere quàm acquiritur (nihilominùs tamen pro virili aſſuefacere ingenia ad magna, & dare operam, ut ea tanquam prægnantia & plena reddamus generoſa, audacia, & animi præſentia. At quonam pacto dicet quiſpiam iſtud aſſequemur? ſcripſi alio quodam in loco, hujuſmodi ſublimitatem eſſe tanquam imaginem, quæ animi magnitudinem referat. Vnde fit, ut interdum etiam admiremur, nudam abſque voce & per ſe ſententiam ob illam ipſam nempe animi magnitudinem, ut verbi gratiâ, *Ajacis* in *Necya* ſilentium magnum & quâvis oratione ſublimius. Primum ergò *principium* illud, ex quo ortum ſuum habet ante omnia, poni eſt neceſſe; *videlicet*, veri Oratoris cogitationem & meditationem non debere eſſe humilem & abjectam. Neq; enim fieri poteſt ut qui parva, & quæ ſervitiorum ſunt propria, ſapiunt ſatagúntque per omnem vitam, admiratione & omni ævo dignum quicquam edant. Horum verò, uti conſentaneũ eſt, grandia verba *& grandis oratio*, quorum graves fuerint & ponderoſæ ſententiæ. Atq; hoc modo in elati ſpiritûs homines

ζ.

Οὐ μ.ὼ ἀλλ' ἐπεὶ πλὼ κεφάλ̃ην μοῖραν ἐπέχει τ̃ῆς ἄλλων τὸ πᾶν, λέγω δ̃ὴ τὸ [2] μεγαλοφυὲς, χρὴ καὶ ταῦτα, εἰ χ̃ὴ ῥωρητὸν τὸ πᾶγμα μᾶλλον, ἢ κτητὸν, [1] ὅμως, καθ' ὅσον οἷόντε, τὰς ψυχὰς ἀναπτέφειν πρὸς τὰ μ.ήθη, χ̃ὴ ὥσπερ ἐγκύμονας ἀεὶ ποιεῖν ἡμᾶς ὑψηγορίας. * πῶς φήσει τις ἔφην; γέγραφά πω χ̃ὴ ἑτέρωθι τὸ τοιοῦτον ὕψος μεγαλοφροσύνης ἀπήχημα. ὅθεν χ̃ὴ φωνῆς δίχα θαυμάζεταί ποτε ψιλὴ καθ' ἑαυτὸ ἡ ἔννοια δι' αὐτὸ τὸ [b] μεγαλόφρον. ὡς ἡ τ̃ῦ Αἴαντ@ ἐν νεκυί.α σιωπὴ, μέγα χ̃ὴ παντὸς ὑψηλότερον λόγου. [3] πρῶτον οὖν τὸ, ἐξ ὧ γίνεται, πρυπο[illegible]θεσθαι πάντως ἀναγκαῖον· ὡς ἔχειν δεῖ τ̃ὴν ἀληθ̃ῆ ῥήτορα μὴ ταπεινὸν φρόνημα, χ̃ὴ ἀγεννές. ὑπὸ γὰρ οἷόντε μικρᾶ, χ̃ὴ φιλοχρημάτ@ φρονήματος καὶ ἐπιπλούντας παρ' ὅλον τὸν βίον, θαυμαστόν τι χ̃ὴ τ̃ῦ παντὸς αἰῶν@ ἐξεγκεῖν ἄξιον. [3] μεγάλοι δ' οἱ λόγοι τέτων, χ̃ὴ τὸ εἰκὸς, ὧν ἂν ἐμβριθεῖς ὦσιν αἱ ἐννοίαι. ταύτ̃ὴ χ̃ὴ εἰς τὰς μάλιστα φρονηματίας

περὶ Νοήσεως.

a *Supra sect. 6.* τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀδρεπίζολον.

b *Magnitudinem cogitationum dixit ad verbum auctor Dial. de Oratorib.*

c τετάρτην ἐν τ̃ῇ ὀδυσ. λ'. *quæ inscribitur tum* νεκυομαντεία, *tum* Νεκύια, διὰ πλὼ ἐν αὐτ̃ῇ τ̃ῆς ὁδυσσέως ὁμιλίαν πρὸς τὰς ἐν Ἅδ̃ου νέκυας.

Ibi fingitur οἷόν ἦτοι μόνη Αἴαντ@ ψυχὴ, *&c. Eustat pag.* 451. τ̃ῆς ὁδυσσείας, *lin.* 23. *Plaraque ista omnia Virgil. Æneidos 6. effingit Didoni.*

ἐμπίπτει

mines maximè cadunt quæ ſunt grandia. Etenim qui *Parmenioni* dicenti, Ego quidem acquieſcerem *his ſcilicèt Darii conditionibus, ſi Alexander eſſem, reſpondit, & ego per Iovem, ſi eſſem Parmenio.*

* * *

Quod à terra ad cœlum intervallum : *in contentionis deſcriptione apud Homerum*, & hoc aliquis dixerit non magis contentionis, quàm *Homeri ipſius* dimenſionem & menſuram. Cui diſſimile omninò illud *Heſiodi* de caligine, ſi modò *Heſiodi* quod inſcribitur Aſpis, ſive ſcutum, Poëmation, ſtatuendum ſit. *Hujus ex naribus mucus fluebat, manabat.*

Non enim formidoloſum fecit Idôlum, ſed odioſum. Hic verò diis ſuis quantam affingit atque apponit majeſtatem ! *Quantum quis aëris vidit oculis ſedens in ſpecula, proſpectans in purpureum mare, Tantum ſaltu conficiunt Deorum altiſoni equi.* Eorum impetum mundi ipſius ſpatio admetitur.

Quis igitur propter Magnitudinis exceſſum non acclamet meritò, Si iterum deinceps pari ruant impetu Deorum equi, non ampliùs inventuros in mundo locum ? Grandes etiam illæ de Deorum pugna, animo conceptæ imagines. *Circúmque reſonuit vaſtum cœlum Olympúſque.*

Item,

μπίπλει τὰ ὑποφυᾶ. ὁ γὸ τῷ Παρμενίωνι φήσαντι, ἐγὼ μὼ ἠρκέσθην,

* * *

[d] [εἰ Ἀλέξανδρος ἤμην, Καὶγὼ νὴ Δία εἶπον ἂν Παρμενίωνι ἤμην, τὸ αὐτὸ μεγαλόφρον δείκνυσιν: ὡς γὰ τὸ ὁμήρου παρεῖζει μεγαλοφυὲς, ἐν τῷ ἐφεξῆς ἐπήιξε κάρη καὶ ὀπὶ χθονὶ βαίνει.] τὸ ἔτ' ἐφαγὸν ἀπὸ γῆς διάσημα. καὶ τοῦτ' αὖ εἴποι τις ἂ μᾶλλον τῆς ἐλπίδος, [*] ἢ Ὁμήρου μεῖζον. ὦ ἀνόμοιόν γε τὸ Ἡσιόδειον ὅτι τῆς ἀχλύος, εἰ γε Ἡσιόδῳ καὶ τῷ Ἀσπίδι δοτέον.

Τῆς δ' ὀπὴ μὼ ῥινῶν μύξαι ῥέον.

ἐγὸ δεινὸν ἐποίησε τὸ [a] εἴδωλον, ἀλλὰ μισητόν. ὁ γὰ πῶς μεγαλύνει τὰ δαιμόνια;

† Ὅσσον δ' ἠερόεις ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν Ἡμένου ἐν σκοπιῇ, λιάσσων ὅτι οἴνοπα πόντον, Τόσσον ἐπιθρῴσκουσι διῶν ὑψαύχενες ἵπποι. ἢ ὁρμὴν αὐτῆς κοσμικῶς διάσημα καταμετρεῖ. τίς δ' ἂν ἐκ αὖ εἰκότως διὰ τὸ ὑποκολλᾶν τῷ μεγέθους ὀπῳδέγξατο, ὅτι αὖ δὶς ἐξῆς ἐφορμήσωσιν οἱ τῷ διῶν ἵπποι, ἐκεῖθ' ἁρπάσαιν ὃν κόσμῳ τοῦτον; ὑποφυᾶ καὶ τὰ ὑπὸ τῆς διομαχίας φαντάσματα,

* Ἀμφὶ δ' ἐσάλπιγξεν μέγας ἠχῆεν, [b] ἑλυμπός τε. καὶ

d Quis non videt hîc desiderari quod Parmenioni respondisse ferunt Alexandrum Magnum? Δαρεῖος ἐδόκησε τῷ Ἀλεξάνδρῳ, &c. vide Plutarchum in Alexand. ubi qualem se profitetur Alexander comparatè ad Parm. talem fuisse Homerum ad Hesiodum, & alios Poëtas dicere voluit Rhetor: cujus ingenij μέτρον τὸ ἔτ' ἐφαγὸν διάσημα ἀπὸ γῆς potiùs, quàm τῆς ἔξω quam cælo & terrâ circumscribit. ἐφαγὼ] εἰδωλοποιία περιέχουσα δαιμόνιον, cui similis illa Virg. de Fama, Æneid. 4. * Ιλιάδ. δ'. 2 Factum à verbo εἴδω, quâ formâ à φείδομαι φειδωλὸς significat imaginem, simulachrum, sunt & Homero εἴδωλα, quæ Latinis umbræ dicuntur. † Ιλ. ε. * Ιλ φ'. b Loco τῷ, ἑλυμπός τε in fine versûs legitur citatio loco ἧιο δ' ζεὺς ἤμφω ἑλύμπῳ.

Ἔ δοκησιν

Item, *Timuit autem & infernus umbrarum Rex Pluto: & territus è solio desiliit, clamavitq; ne ipsi deinceps terræ motu Neptunus solum aperiret. Sicq; domos mortalibus & immortalibus quamlibet Dijs horrendas formidatas, obscurasq; palam faceret.*

Animadvertis, amice, ut ab imis sedibus terrâ discissâ & hiante, ipso autem nudato tartaro, totius mundi subversionem, & dissolutionem accipiente, cuncta simul, cœlum, inferorum locus, mortalia & immortalia, in illo quod tum committebatur prœlio, simul *inter se* pugnent & periclitentur? At hæc quidem terribilia, nisi allegoricè accipiantur, & omninò impia, nec servantia decorum. *Homerus* enim mihi videtur, quum tradit vulnera, Deorum factiones, vindictas, lachrymas, vincula, varias & multas clades, homines qui in bello apud Ilium gesto interfuêre, pro virili Deos facere, & contra Deos homines voluisse. Sed nobis miseris & infœlicibus, portus malorum reservatur, mors: Deorum autem non naturam, sed infortunium facit sempiternum. Multò porrò præstantiora iis, quæ de Deorum pugna dicuntur, quæcunq; incorruptum quid & magnum numen ipsum, quale reverà est, & purum repræsentant; cujusmodi sunt ea (à multis autem ante nos locus hic fuit illustratus) quæ de *Neptuno leguntur. Tremebant autem montes magni, & sylva sub pedibus immortalibus Neptuni ambulantis: Per-*

rexit

* c Εδδεισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Αϊδωνεύς.

Δείσας δ' ὲκ θρόνε ἆλτο, κὴ ἴαχε, μή οἱ ἔπειτα
Γαῖαν ἀναῤῥήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Οἰκία ϑ' ἠπτοῖσι κὴ ἀθανάτοισι φανείη,
Σμερδαλέ' ἰδυῖα, τά τε στυγέουσι θεοί περ.

ἐπιδλήδεις, ἑταῖρε, ὡς, ἀναῤῥηγνυμένης μὴ ἐκ βάθρων γῆς, αὐτὸ ϑ' γυμνεμένε ταρτάρε, ἀναπεπλω ϑ' ὅλε κὴ δάσασιν τὸ κόσμε λαμδάνοντ ϑ, πανὸ' ἅμα, ὑρχηνὸς, ᾅδης, τὰ ἔνυπα, τὰ ἀθάνατα, ἅμα τῇ τότε συμπολεμεῖ καὶ συγκινδυνεύει μάχῃ; ἀλλὰ d ταῦτα φοδερὰ μὴ, πλὼ εἰ μὴ κὴ ἀλληρείαν λαμδάνοιτο, κὴ παντάπασιν ἄθεα, κὴ ἐ σώζοντα τὸ ῥρέπον. Ὅμηρ ϑ γὰρ μοι δοκεῖ, ϖδαδλὲς ϖεύματα, θεῶν ϛάσεις, πμωείας, δάκρυα, δεσμὰ, πάθη πάμφυρτα, τὲς μὲ ὅτι ϖὴ Ιλιακῶν ἀνδρώπος, ὅσον ὅτι τῇ δυνάμει, θεὲς πεποιηκέναι, τὲς δὲ ἀνδρώπις. ἀλλ' ἡμῖν μὲ δυσδαιμονῦσιν ἀποκειται λιμὸς κακῶν, ὁ δάνατ ϑ· ϖὴ δὲ θεῶν δ' ἐ ϖὲ φύσιν, ἀλλὰ ϖὲ ἀτυχίαν ἐποίησεν αἰώνιον. πολὺ δὲ ϖὴ ϖεὶ πλὼ θεομαχίαν ἀμείνω, τὰ ὅσα ἄχραντόν πι κὴ μέγα τὸ δαιμόνιον, ὡς ἀληδῶς, κὴ * ἄκρατον παείσησιν· οἷα (πολλοῖς δὲ ϖεὶ ἡμῶν ὁ τόπ ϑ ἐξείργασαι) τὰ ὑπὸ τῦ Ποσειδῶν ϑ.

* --πρέμε δ' ὄρεα μακρὰ κὴ ὕλη
Ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάων ϑ ἰόν τ ϑ.

* Ιλ. υ.

c Hunc locum imitatus est Virg. Æncid. 8. de Caco verba faciens: At specus & Caci detecta apparuit ingens, &c.

d Sic Tusc. qu. primo. Homerus humana ad Deos transtulit, divina malè ad nos.

* ἴσως, ἀκήρατον.

* Ιλιάδ. ν.

rexit autem impellendo ad undas currum. *Cetè verò ſub ipſo undiq; exultabant è latebris, neq; ignoraverunt Regem; Præ lætitia autem mare aperiebatur, atque hi volabant.* Sic & *Judæorum* Legiſlator, vir non vulgaris, quandoquidem Numinis potentiam pro dignitate notam fecit declaravítque, ſtatim initio procœmii legum ſuarum ſcribens, *Dixit Deus*, inquit, quid? *fiat lux, & facta eſt: fiat terra, & facta eſt.* Nec fortaſsè moleſtus (amice) videar, ſi unicum poëtæ à rebus humanis inſuper petitum *exemplum* appoſuero, doctrinæ causâ: quippe ad heroicam magnitudinem conſcendere aſſuefacit. *Caligo repentè, & nox multa ipſi Græcorum moratur & inhibet pugnam. Hîc igitur Ajax inops conſilii, Jupiter* (inquit) *Pater, ſed tu libera à caligine filios Achivorum, fac ſerenitatem, daq; oculis videre: in luce perde nos.* Eſt verè *Ajacis* affectus: non enim vitam precatur, (petitio enim abjectior quàm quæ in tantum heroa competere poſſit) ſed quum in denſis & inertibus tenebris *conſtitutus*, ad nullum fortitudinis facinus, virtutem *ſuam* exercere poſſet; ob id indignatus quòd à pugna ceſſaret, petit, ut quàm primum illucéſcat dies, tanquam virtute ſuâ adepturus dignam ſepulturam, etiam ſi *Jovem* ipſum ex adverſo in acie contra ſe ſtantem haberet. At enim *Homerus*, hîc tanquam ventus ſecundus unà adſpirat præliis, atque ita afficitur, *Et furit haud aliter*

quàm

Βῆ δ' ἐλάαν ὀπὶ κύματ'· ἄταλλε δὲ κὴπὶ ἰὼν ἀυτῆ.
Πάντοθεν ἐκ κλιμάκων, ἐδ' ἀγυόιησεν ἀέκητι,
Γηθοσύνη δὲ θάλασσα διίσατο· πὶ δὲ πόντος.

Ταύτῃ καὶ ὁ τῶν Ιουδαίων διαπλοῦς, ἀλλ' ὁ πυλῶν ἀνὴρ, ἐπειδὴ πλοῦ τοῦ δεινοῦ διώκομεν καὶ πλοῦν ἀξίαν ἐποιήσατο, καὶ ξυνέφλωσεν, εἰθὺς ἐν τῇ [b] εἰσβολῇ γεγένηται τῶν νόμων. [c] Εἶπεν ὁ θεὸς, φησὶ, πρηνέα θήσω φῶς, καὶ ἐγένετο· πρηνέα γῆ, καὶ ἐγένετο. οὐκ ὀκνήσεις αὖ ἴσως, ἑταῖρε, δόξαιμι, ἐν ἅπασι τοῖς τοιούτοις, καὶ τῶν ἀνθρώπων ὀλιγωρήσω, ἵνα μαθεῖν χάριν, ὡς εἰς τὰ πρῶτα μεγάλα συμβαίνειν ἐπίδοξα. ἀλλὰ ἄφνω καὶ νὺξ * ἄπνοος αὐτῷ πλοῦ τῶν ἐλλιμένων ἐπέχει μάχιμ. ἔνθα δὴ

Αἴας ἀμφιχανών,

* Ζεῦ πάτερ (φησὶν,) ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι ὑπ' ἠέρος Ἀχαιῶν,

[a] Πόντον δ' ἐπόρουσε, δὸς δ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι,

[b] Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον. --

ἴσως ὡς ἀληθῶς τὸ πάθος Αἴαντος. ἐγὼ δὲ ζῶν δὲ χαίρω, (καὶ γὰρ τὸ αἴτημα ἦν προπετέστερον.) ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν ἀπεχθείᾳ σκότει τῷ ἀνδρὶ ἐν ὑγρῷ ἦν αἰῶνι εἰ μὴ θαλάττῃ, διὰ ταῦτ' ἀγανακτῶ, ὅτι φεύγει τὸν μάχιμον ἀγῶνα, φῶς ὅτι πάσχει αἰτεῖται, ὡς πάντων ἀρετῆς διῃρημένων ἐναντίον ἄξιον, καὶ ἂν αὐτῷ Ζεὺς ἐπιπάσηται. ἀλλὰ γὰρ Ὅμηρος μὲν ἐνθάδε ἔοικε συμπνεῖ τοῖς ἀγῶσιν, καὶ οὐκ ἄλλο τι αὐτὸς πάσχειν, ἢ μαίνεται,

3 τῆς Μανδίους σημεῖα φείσεται. αὐτὴ δὲ σύστασις γίνεται καὶ ἡ πρώτη τῆς ἀποφάσεως τέρπον μεῖζον δηλώσεως ἢ καταφάσεως. ταυτὸν ἔν τὸ ὁ πυλῶν ἀνὴρ τῷ ἐνδεχόμενος καὶ θεῖ λόγος δεινότατος.

b *In ingreſſu, in proœmio: infra ita Iſocratis & Paneg. orationis principium dixit.*

c πλὴν ἔννοιαν κοινὴν ſpectavit *Dionyſ. non verba. vide geneſ.* 1.

* ἡ. ἀπορός.

* Ιλιάδ. ῥ'.

a Αὐτοδιεφθόρων καὶ ἀλλήλαις, καὶ ἐπὶ τοῖς ζόφος καὶ αἰθρὴ ἐνδία.

b *Proverbium in eos qui non mala quidem deprecantur, ſed ea mala quæ nihil conſolationis habent admixtum. Sic in odyſſ. ἰδόντα με τὸ φίλτατον λίποι αἰών. Sic jejunus moriens parasitus ἐν χόρῳ διαρραγείῃ δὲ κατὰ. Sic ille ἐξ ἀγρὸς ξύλα ἀπάγξασθαι optat in Comœdia. Idem illud Ovidii πάντα votum Triſt. primo, eleg. 2. Nec lethum timeo, genus eſt miſerabile letho: Demite naufragium, mors mihi munus erit.*

quàm Mars haſtilia vibrans, Quum trepidas acies ſternit, ſeu flamma coruſcans, Denſas depaſcit ſylvas in montibus altis, Spuma autem, patulos circumfluit albida rictus. Odyſſeæ tamen libris oſtendit, (etenim hoc quoque juxta monendum & attendendum multorum causâ) magni ingenii labaſcentis jam proprium eſſe in ipſa ſenectute fabulis delectari: hanc enim alteram materiam delegiſſe ſibi palàm eſt, cùm ex multis aliis compoſitam & conflatam, tum maximè ex cladium Iliacarum, quæ Odyſſeæ continentur reliquiis, tanquam hiſtoriæ de bello *Troiano* partibus inſuper adjectis, atque adeò ex deplorationum & miſerationum, tanquam olim heroibus præcognitarum additâ hîc narratione: neque enim quicquam aliud eſt quàm Iliadis epilogus, Odyſſea. *Hîc jacet invictus Telamonius, hîc & Achilles, Hîcq; Menœtiades ſano dijs conſilio par, Hîc mea progenies chara.* Ab eâdem, opinor, causâ factum, ut quum Ilias ſcripta & concinnata ſit ab *Homero*, quo tempore animi ingeniiq; viribus polleret, maximè ei ornamentum totum ſcenicum, & ad certamina comparatum accommodaverit: Narrationibus autem majori ex parte conſtantem fecerit Odyſſeam quod ſenectutis proprium: quocirca in Odyſſea comparare poſſit aliquis *Homerum* occidenti Soli, cujus citra vehementiam manet ſemper magnitudo. Non enim am-

* Ὡς ὅτ' Ἄρης ἐγχέπαλος, ἢ ὁλοὸν πῦρ
Οὔρεσι μάιηται βαθείης ἐνὶ πάρφασιν ὕλης,
ἀφλοισμὸς ἦ περὶ τέτμα γίνεται. c Δείκνυσι δ' ὁμῶς διὰ τῆς Ὀδυσσείας (καὶ γὰρ ταῦτα πολλῶν ἕνεκα περιττευτέον) ὅτι, μεγάλης φύσεως ὑπαρχούσης ἤδη, ἰδίου ὄντος ἐν γήρᾳ τοῦ φιλομύθου. δῆλος δὲ καὶ πολλῶν τε ἄλλων συντεθεικὼς ταύτῃ δευτέραν τιὴν ὑπόθεσιν, ἀπὸρ δὴ καὶ τὰ λείψανα τῶν Ἰλιακῶν παθημάτων διὰ τῆς Ὀδυσσείας, ὡς ἐπεισοδιά πως τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου περιπεισφέρειν, καὶ νὴ Δί' ἐν τοῖς ὀλοφύρσεις καὶ τοῖς οἴκτοις ὡς παλαί πως περιγεγραμμένοις τοῖς ἤρωσιν, ἐνταῦθα περιαποδίδοσι. ἓ γὰρ ἄλλο, ἢ τῆς Ἰλιάδος ἐπίλογός ἐστιν ἡ Ὀδύσσεια.

* Ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊος, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς,
Ἔνθα δὲ Πάτροκλος θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
Ἔνθα δ' ἐμὸς φίλος υἱός.

ἀπὸ δὲ τοῦ αὐτῆς αἰτίας οἶμαι, τὸ μὲν Ἰλιάδος γεγραμμένον ἐν ἀκμῇ πνεύματος, ὅλον τὸ σωμάτιον δραματικὸν ὑπεστήσατο καὶ ἐναγώνιον. τῆς δὲ Ὀδυσσείας τὸ πλέον a διηγηματικὸν, ὅπερ ἴδιον γήρως. ὅθεν ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ παρεικάσαι τις ἂν καταδυομένῳ τὸν Ὑπερίονα ἡλίῳ, ἃ δίχα τῆς σφοδρότητος ἐμμένει τὸ μέγεθος. ἓ γὰρ πρέπει τῇ Ἰλιάδος καὶ τῇ παλαιᾷ ἀληθείᾳ ἡ ὀδυσσεία, quam Alcidamus καλὸν ἀνδρώπου κάτοπτρον vocavit.

* Ἰλ. ϛ.

c Παρέκβασις κειτικὴ, in qua suum de Odyssea profert judicium.

* Ὀδ. γ'.

a In Odyssea exemplar vitæ & morum magis videtur exprimi quàm in Iliade. ἠθικωτέρα

pliùs Iliacis poëmatibus parem hîc ſervat tenum, nec ſtylum æquè ſublimem & uſquam ſubſidentem, nec ſimilem promiſcuè adhibitorum affectuum profuſionem: nec illud orationis genus quod volubile & politicum, veritatis phantaſiis condenſatum; ſed veluti in ſeipſum refluentis Oceani, & proprias oras deſerentis, magnitudinis receſſus *ſeu æſtus littora deſtituentis* apparent, necnon, in fabuloſis, & fictis error. Hæc verò quum dico, tempeſtatum, Cyclopis, & quorundam aliorum de quibus in Odyſſea non ſum oblitus: ſed ſenectutem commemoro, ſenectutem tamen *Homeri*: præterquam quod in iſtis quæ ſequuntur omnibus, ab eo *quod* fabuloſum, ſuperatur quod practicum eſt. Ad hæc porrò, ut dixi, ſum digreſſus, ut oſtenderem in nugas quandoque facillimè, deficiente jam illo *ingenii* robore, quæ grandia ſunt evadere: qualia ſunt quæ dicuntur de utre, de iis qui à *Circe* in porcos converſi paſcebantur, quos *Zoïlus* flentes porcellos dixit. Talia item quæ de *Iove* tanquam avis pullo à Columbis nutrito, de *Ulyſſe* per decem dies poſt factum naufragium inedia laborante. Huc quoque referuntur quæ ad procorum cædem narrantur abſurda. Quid enim hæc aliud eſſe verè dixerimus, quàm *Iovis* inſomnia? Altera porrò hæc eſto cauſa, ob quam inſuper mentio facta ſit eorum, quæ in Odyſſea continentur, *nempe* ut intelligas deficientem affectuum vigorem,

ἐπὶ τοῖς Ἰλιακοῖς ἐκείνοις παιήμασιν ἴσον ἐνταῦθα σώζει τὸν τόνον ὑδ' ἐξωμαλισμένα τὰ ὕψη, καὶ ἴζήματα μηδαμοῦ λαμβάνοντα, ἃ ἢ τὴν φύσιν ὁμοίαν ἢ ἐπαλλήλων παθῶν, ἃ ἢ τὸ ἀγχίφραφον καὶ πολιτικὸν ταῖς τῆς ἀληθείας φαντασίαις καταπυκνωμένον· ἀλλ', οἷον ἀναχωρεῖ τις εἰς ἑαυτὸν ὠκεανός, καὶ σὺν τὰ ἴδια τέρματ' ἐρημικμένα, τὸ λοιπὸν φαίνονται τῷ μεγέθοις [b] ἀμπώτεις, καὶν τοῖς μυθώδεσι καὶ ἀπίστοις πλανᾶσθ'. [5] λέγων ἢ ταῦτ' ἐκ ἐπλέλησμαι τῶν ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ χειμώνων, καὶ τῶν σὺν τ' Κύκλωπα, καὶ πνων ἄλλων· ἀλλὰ γῆρας ἀμφυῦσα, γῆρας δ' ὅμως Ὁμήρου. πολλοῦ ἐν ἅπασι τότ' ἰς ἐξῆς τῷ φαντικῷ κρατεῖ τὸ μυθικόν. [c] παρεξέβη δ' εἰς ταῦθ', ὡς ἔφη, ἵνα δείξαιμι ὡς εἰς λῆρον ἐνίοτε ῥᾴστην καὶ πολὺ ἀπαγέστατ' οἷα [d] τὰ σὺν τ' ἀσκὸν, [2] καὶ τὰς ἐκ Κίρκης συοφορβημένους, ὃς ὁ ζωϊλος ἔφη, χοιρείδα κλαίοντα· καὶ [3] τ' ἀπὸ τῶν Πελειάδων ὡς νεοσσὸν φαγεφόμενον Δία· [4] καὶ τὸν ἐπὶ τ' ναυαγίᾳ δέχ' ἡμέρας ἄσιτον· [5] τά, τ' σὺν πολὺ μνησικακφονίαν ἀπήδανα. πῇ δ' ἂν ἄλλο φήσαιμι ταῦτα, ἢ πὸ ὄνπ τ' [c] Διὸς ἐνύπνια; διὰ τί ἢ ἕνεκα φερσιτρεί δω τὰ καὶ πολὺ Ὀδύσσειαν, ὅπως ἢ σοι γνώσιμον ὡς ἢ ἀπαμὴ

b ἢ Ἄμπωτις ἢ ἄμπωσις recessus æstûs; marinus οἷον ἀνάπωσις παρὰ τὸ ἀναπίνειν: quod Græcis idem esse quod Latinis resorbere, quum dicitur de mari, reciprocare, refluere. καὶ σημαίνει μεταφ. τὸ refluente et resorbente maris æstu. πολὺ ἀπαχμὴ ὁμήρου μεγέθους significavit.

c Cur hâc digressione sit usus.

d Μυθικὰ ληρωδέστερα, 1. de utre, Odyss. κ'. vers. 19. Δῶκε δέ μοι, &c. 2. de Ulyssis sociorum in porcos mutatione, odyss. κ'. 3. de Iove tanquam pullo a columbis nutrito, odyss. μ'. ver. 16. 4. de naufragio vide odyss. μ. post cujus descriptionem subjecit ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην: & in fine ῥηθησόμενα. 5. μνησικακφονία quæ est ῥηθησόμενα ὀδυσ. χ'. e Videntur Antiqui quicquid eximium videri volebant, in suo genere Jovi tribuisse. ut Juven. & Jovis aurib. ista servas. Διὸς ἐγκέφαλος pro ciborum delicijs. Διὸς γάλα, quod in cibis insigniter lautum esset veteres appellabant. Ex hac loquendi consuetudine quæ sit sententia hujus ἐπικείσεως intelligimus. insomnia illa quidem esse, sed Jovis insomnia, id est, in insomniorum genere præstantissima.

gorem, in magnis auctoribus & Poëtis ad mores degenerare. Talia enim fermè sunt, quæ de *Procorum* vita in *Ulyssis* domo ipsi *ab Eumæo subulco* muratâ oratione recitantur, sunt, *inquam*, instar comœdiæ cujusdam mores effingentis exprimentísque.

Sect. 8.

AGe jam, siquid aliud habemus, quod ad sublimem orationem efficiendam valeat, dispiciamus. Enimverò quandoquidē omnibus in rebus particulæ quædam, quæ *subjectis* materiis simul insunt, necessariò sublimitatis causa erunt nobis, cùm eorum quæ semper potissima sunt in illis quæ proferuntur delectus, tum hæc ipsa mutuâ aptâque conjunctione, tanquam in unum corpus redigendi facultas: Istud enim propositionum delectu, illud verò constipatione, & densitate eorum quæ electa fuerint, prolicit conciliâtque auditorem. Ut verbi gratiâ, Sappho, quæ amatoriis furoribus accidere solent perpessiones, ex consequentibus & ex ipsâ veritate undique colligit. Vbi verò *hanc potissimùm* ostendit virtutem? quando nempè quæ extrema, & summa tum diligendi, tum invicem connectendi rationem callet. *Videtur ille mihi par esse Diis, Quisquis adversus tibi sedet, & prope suaviloquum te audit,*

Et ridentem, suave quod mihi animum

in

πε πάθες ἐν τοῖς μεγάλοις συγχεφέσι καὶ ποικιλαῖς εἰς ἦθος ἐκλύεται. τοιαῦτα γὰρ πε τὰ περὶ τὴν Ὀδυσσέως [b] ἠθικῶς αὐτῷ βιολογήματα οἷον, οἱονεὶ κωμῳδία πίς ὄζιν ἠθολογημένη.

b ὀνῆς, Ἐκλυομένης τῷ πάθες ἀπαχμῆς εἰς ἦθος παραδειγμά ὄζι τὰ ἠθικῶς ἐκπεπλεγμένα ὑπὸ Εὐμαίε ὑφόρβε πρὸς Ὀδυσσῆα ἀγγάλῳ περὶ ἀχολάς τὴν μνησήρων ἕξιν. *In quibus οἷον Κωμῳδίας τινὸς ἠθολογημένης ὑπόδειγμα illustrem contineri annotat Auctor.*

ΙΗ.

Φέρε [a] γαῦν, εἴ πι καὶ ἕτερον ἔχομεν ὑψηλὸς ποιεῖν τὸς λόγος ἐπιτηδεύμενον, ὅπως ἐφόμεθα, ἀκὸν ἐπειδὴ πᾶσι τοῖς φεύγμασι φύσει συμπεφύκεν πως μόρια τοῖς ὕλαις συνυπάρχοντα, ἐξ ἀνάγκης χρήσιτ' ἂν ἡμῖν ὕψος αἴτιον, [a] τὸ τὴν ἐκφερομένων ἐκλέγει ἀεὶ τὰ κεφαλαιώτατα, καὶ ταῦτα τῇ φρὸς ἄλληλα ἐπισωρεύσει, καθάπερ ἔν τι σῶμα ποιεῖν δύνασθαι. τὸ μὲν γὰρ, τῇ ἐκλογῇ τὴν λημμάτων τὸν ἀφατίων, τὸ δὲ, τῇ πυκνώσει τὴν ἐκλελεγμένων φερομένων. οἷον ἡ Σαπφὼ τὰ συμβαίνοντα τῆς ἐρωτικῆς μανίας παθήματα ἐκ τὴν παρεπομένων, καὶ ἐκ τῆς ἀληθείας αὐτῆς ἐκάστοτε λαμβάνει. πῶς δὲ τῶν ἀρετῶν ἀποδείκνυται; ὅτε τὰ ἄκρα αὐτὴν καὶ ἐκτεταμένα δεινὴ καὶ ἐκλέξαι, καὶ εἰς ἄλληλα συνδῆσαι·

[c] Φαίνεταί μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν
ἔμμεν' ἠμὶν, ὄς τις ἐναντίος τοι
ἰζάνει, καὶ πλησίον ἆδυφώνει
σεῦ ὑπακούει,
Καὶ γελώσας ἱμερόεν, τό, μοι τὰν

c *Hic locus extat inter fragmenta Lyricorum cum Catulli partim, partim Henrici Stephani versione.*

 καρδίαν

in pectoribus affecit. Ubi te vidi, ad fauces enim mihi vocis nihil amplius venit. Verùm mihi quidem lingua fracta est, Interim tenuem continuò cutem ignis subiit: Oculis autem nihil video, resonant autem mihi aures, & bombum edunt. *Quin etiam frigidus defluit sudor: & tremor occupat* me *totam, Pallidior verò herbâ sum. Iamq; moribunda Videor exanimis. Verùm quidlibet audendum: siquidem pauperem.* Non miraris ut in idem, animum, corpus, auditum, linguam. visum, colorem, omnia contraria *inter se* diffluentia, & distabescentia conquirat? & ut contrariis affectibus agitata simul inalgescat, uratur, desipiat, sapiat? aut enim metuit, aut ferè moritur, adeò ut non una aliqua perturbatio, sed perturbationum synodus in ipsam confluxisse videatur: Ista quidem omnia experiuntur qui amant: Verùm, uti dicebam, extremorum tum sumptio, tum in unum contractio, perduxit ad *sublimitatis* fastigium *orationem*: quomodo meâ quidem sententiâ, in Tempestatis descriptione poëta sumit, quæ in adjunctis & consequentibus sævissima sunt. Auctor enim *Arimaspion* illa gravia putat & terribilia, *Res nova visuq; mira nobis & hoc magnum animis nostris. Viri aquam incolunt procul à terrâ in mari. Infœlices quidam* ex illis *sunt. Improbis enim occupantur laboribus, vel opera exercent laboriosa, Oculos ad astra, mentem autem in*

mare

καρδίαν ἐν σπάσιν ἐπόασεν.
ὡς ἴδεν σ', ὡς βέγγχον ἐμοὶ χὠ αὐδᾶς
ἤδεν ἐπ' ἴκει
Αλλὰ καμμὶν γλῶσσ' ἔαγ'· ἐν δ' λεπτὸν
αὐτικα χρῶ πῦρ ὑπαδεδρόμακεν.
ὀμμάτεσσιν δ' οὐδὲν ὄρημι· βομβεῦσ'
ἐν δ' ἀκοαί μοι.

a Καδδ' ἰδρὼς ψυχρὸς χέεται. τρόμος δὲ
πάσαν ἀΐσσει· χλωροτέρη δ' ποίας
ἐμμί· τεθνάκην δ' ὀλίγω δεύησα
φαίνομαι ἄπνυς.

Αλλὰ πᾶν τολματόν· ἐπεὶ πένητα,
ὦ θαυμάζεις ὡς ὦν αὐτὸ, τὴν ψυχὴν, τὸ σῶμα,
τὰς ἀκοὰς, τὴν γλῶσσαν, τὰς ὄψεις, τὴν χρόαν,
πάντ' ὡς ἀλλότρια διοιχόμενα ὀπτζητεῖ; καὶ πῶς
ὑπεναντιώσεις ἅμα ψύχεται, καίεται, ἀλογοῖ, φρονεῖ;
ἢ γὰρ φοβεῖται, ἢ παρ' ὀλίγον τέθνηκεν· ἵνα
μὴ ἕν τι περὶ αὐτὴν πάθος φαίνηται, πολλῶν ἅμα
συμβαίνει. πάντα μὲν τὰ τοιαῦτα γίνεται περὶ τοὺς ἐρῶντας. ἡ δὲ ἅλῳψις δ', ὡς ἔφην, οὐκ ἄκρον, καὶ ἡ εἰς
ταυτὸ συναίρεσις, ἀπειρήκασι τὴν ἐξοχήν. ὅπερ
b οἶμαι καὶ ὁπὸ τῶν χειμαζομένων ὅπου ὁ ποιητὴς ἐπιλαμβάνεται τῶν ναυαγησάντων τὰ κάλλιστα. ὁ μὲν
γὰρ τὰ Λειμάκεια ποιήσας, ἐπεῖνα οἴεται δεινά, καὶ
a Θαῦμα ἡμῖν καὶ τοῦτο μέγα φρασὶν ἡμετέρῃσιν.
Ἄνδρες ὕδωρ ναίουσιν ἀπὸ χθονὸς ἐν πλαγέῃσι.
Δύσμοροί τινές εἰσιν· ἔχουσι γὰρ ἔργα πονηρά.
Ὄμματ' ἐν ἄφροισι, ψυχὴν δ' ἐν πόντῳ ἔχουσιν.

a Similes fermè perturbationes exprimit Simætha apud Theocrit. Idyll. 2. πᾶσα μὲν ἐψύχθην χρώς πλέον.
b Λειτέας ὁ ποιητὴς. Strabo lib. primo τοιούτους τινας τοὺς [Λειμακεῖς] μονομμάτους Κύκλωπας φασὶν, οὓς ἐν τοῖς Λειμακείοις ἔπεσιν ἐκδέδωκεν Λειτέας ὁ ποιητὴς, vel, ut alii volunt, ποιχονυήσιος.
a Naufragorum varia & elegans descriptio & quidem diversorum auctorum cum judicio Longini.

mare defixam *habent. Crebrò utique ad Deos charas manus tendentes, Vota faciunt, extis miserè renuentibus.*

Sed credo, cuivis perspicuum fit, quæ hîc dicuntur, plus habere floris, & suavitatis. *Homerus* verò quo modo *hoc idem tractavit argumentum? exemplum* enim hoc ex multis esto unum. *Incidit autem veluti quum unda velocem in navem ingruerit è nubibus ventis aucta, hæc autem tota spumâ operta est. Venti verò gravis flatus in velo fremit, ipsique animo trepidant nautæ, timentes; paulum enim à morte distant.* Hoc ipsum conatus est interpretari *Aratus*, aiens, ὀλίγον ϑ' ἀπὸ ξύλον αἰὲν ἐρύκει: at quod terribile esse oportuit, humile politúmque fecit. Præterea, periculum designavit, inquiens, *Lignum prohibet orcum*, id est, mortem: ergo arcet & submovet procul. At Poëta non semel declarat & repræsentat quod grave & periculosum, sed subinde & tantùm non pereuntes ad singulos fluctus tanquam in tabula depingit; quinetiam præpositionibus *suâpte naturâ* incompositis illis quidem, præter naturam in unum conductis, & in se invicem coactis, ὥστ' ἐκ θανάτοιο; perinde versum affecit, atque ipse qui simul incidit affectus: carminis autem compressione summè effinxit perturbationem & affectum, & quod quis propriè in tali periculo constitutus loqueretur, in dictione propemodum impressit, ὥστ' ἐκ θανάτοιο

φρέσγται

Ἦτοι πολλὰ θεοῖσι φίλας ἀνὰ χεῖρας ἔχοντες
Εὔχονται παλάγχοισι κακῶς ἀναβαλλομένοισι. παντὶ μὲν οἶμαι δῆλον, ὡς πλέον ἄνθρωπος ἔχει τὰ λεγόμενα, καὶ ἡδέως. ὁ δ' Ὅμηρος πῶς; ἂν γὰρ ἀπὸ πολλῶν λεγέσθω,

*Εν δ' ἕπεσ' ὡς ὅτε κῦμα θοὴ ἐν νηὶ πέσησι
Λάβρον ὑπαὶ νεφέων ἀνεμοζεφὲς, ἣ δέ τε πᾶσα
Ἄχνη ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δ' δεινὸς ἀΐτης
Ἱστία ἐμβρέμεται, ἕμενσι δέ τε φρένα ναῦται
Δειλότες, [b] πυκινὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται.

ἐπιχείρησε καὶ ὁ Ἄρατος τὸ αὐτὸ τοῦτο μετενεγκεῖν.

[c] ... ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον αἰδὴ ἐρύκει. δ' 8 πλεῖν μικρὸν αὐτὸ, καὶ γλαφυρὸν ἐποίησαν ἀντὶ φορερᾶ. ἔτι δὲ παρῳκείσε τὸν κίνδυνον εἰπών, ξύλον αἰδὴ ἐρύκει. ὀκνῶν ἀπείργει. ὁ δὲ ποιητὴς οὐχ ἁπαξ [d] παρεκίζει τὸ δεινὸν, ἀλλὰ τὰς ἀεὶ, καὶ μονονουχὶ καὶ παῦ κῦμα πολλάκις ἐπάλλυμένης εἰκονογραφεῖ. καὶ μὲν τὰς περιπέτειας, ἀσωπήτους ὄσας ζωὴ ἀναγκάσας, ἀλλὰ φύσιν, καὶ εἰς ἀλλήλας συμβιβασάμενος, ὡς ἐκ θανάτοιο, πῆ μὲν ζυνεμπίπτουσι πάθει τὸ ἦπος ὁμοίως ἐβασάνισεν· τῇ δὲ ἔπεις ζυνθλίβει τὸ πάθος ἄκρως ἀπεπλάσατο, καὶ μονουχὶ ἐκπύπωσε τῇ λέξει τὸ κινδύνου τὸ ἰδίωμα, ὡς ἐκ θανάτοιο φέρονται.

b Βεβαρὺ γὰρ ὄζει τὸ διεῖργον αὐτὰς τοῦ θανάτου διάστημα, ὃ ὄζει παρ' ὀλίγον δηήσασθαι. ἐγγὺς ὄντες τοῦ θανάτου. Anacharsis admetitur digitis hoc ſpatium ὃς ἐρωτήσας ἐν τῷ πλέειν ὁπόσον ὄζει πάντως τοῦ Ἀνίδων τὸ ὕδωρ ἐδάφους, καὶ μαθὼν ὡς πόσοι δίκλυλοι ἦσαν, ὅτι τόσον τοῦ θανάτου ἀπέχομεν.

c Aratus παραφράζει proximè ſuperiora illa Homeri. d παρεμφαίνει. e ἴσως συμβιβασάμενος, faciens ut coëant in ſe invicem.

φέρονται.

φίεσθαι. Non aliter *Archilochus* in naufragio & *Demoſthenes* ἐπὶ τῇ ἀποσαγγελίᾳ. *Adveſperaſcebat enim*, inquit: nempe *illi* delectu facto, ſumma & eminentiſſima (quæ dixerit quiſpiam) diſcutientes, aptiſſimâ compoſuerunt junctură, nihil corticeum aut indecorum, & ſubjectæ materiæ repugnans, aut ſcholaſticum per medium inſerentes: Totum enim hæc ipſum labefactant corrumpúntq; tanquam pſegmata aut raritates & interſtitia quæ dum mutuâ inter ſe conſtructâ affectione veniunt in conſtitutionem ædificii, faciunt ut in molem creſcat ingentem.

Sect. 9.

IN eodem præmiſſarum virtutum conſeſſu, locus eſt etiam virtuti illi, quam vocant Αὔξησιν: quando ita ferente rerum cauſarúmque naturâ, tum periodis, tum periodorum principiis & clauſulis, aliæ aliis advolutæ & annexæ, magnitudines aſcendendo & creſcendo continenter adjiciuntur: Idque vel ad loci alicujus tractationem, vel ad gravitatem Orationis & exaggerationem, ſive in rebus, ſive in confirmationibus corroborandis poſitam, vel ad accuratam factorum aut affectuum diſpenſationem (infinitæ enim ejuſmodi dari poſſunt formæ amplificationum.) Noſſe enim debet Orator, nihil horum per ſe quicquam perfectum & partibus ſuis abſolutum ſine ſublimi-

tate

φησιν. ἐπ ἄλλως ὁ Αρχίλοχος ἐπὶ τῆ ναυαγίᾳ, καὶ ἐπὶ τῆ σφαγῆ ὁ Δημοσθένης. ἱκέτης μὴν γὰρ ἦν, φησίν. [a] ἀλλὰ ταῖς [c] ἐξοχαῖς, ὡς εἴποι τις, ἀεὶ σὺν νῷ συναθροίσαντες, ἐπισώθησαν, ὕλην φλοιώδεις, ἢ ἄσημον, ἢ χολικὸν ἐγκαταπάττοντες διὰ μέσου. [b] λυμαίνεται γὰρ ταῦτα τὸ ὅλον, ὥσπερ εἰ ψήγματα, ἢ ἀραιώματα ἐμποιοῦντα μεγάλῳ σωμοειδεῖ μέλει τῆ πρὸς ἄλληλα ἁρμονίᾳ σωστέον ἁρμόσαι.

a Circumstantiæ leves negligendæ.

b Circumstantiæ futiles totam orationem deformant.

9.

Σωτάδης ὅτι τῆ πεφυκυίᾳ ἀρετῆ, καὶ ἣν καλοῦσιν Αὔξησιν, [1] ὅταν λεγομένων ἢ πραγμάτων, καὶ ἀγώνων τε εἰσόδους, ἀρχάς τε πολλὰς, καὶ [c] ἀναπαύλας, ἕτερα ἑτέροις ἐπεισκυκλήματα μεμιγμένως ἐπεισάγηται τε ἐπίκλησιν. τοῦτο μὲν, εἴτε [2] διὰ τοπηγορίαν, εἴτε δείνωσιν, ἢ πραγμάτων ἢ κατασκευῶν ἐπίῤῥησιν, εἴτ' ἐπιτονομίαν ἔργων, ἢ παθῶν, (μυρίαι γὰρ ἰδέαι τῆς αὐξήσεως γίνονται) καὶ γινώσκειν ἔστιν τὸν ῥήτορα, ὡς οὐδὲν ἂν τούτων καθ' αὑτὸ συναίρη καιρὸς

περὶ αὐξήσεως.

61

c Hermog. ἀναπαύσεις vocat. Periodi partes ἀρχὰς καὶ ἀναπαύλας facit Long.

62

ὕψους

tate constituî posse, nisi *Hercule*, in miseratio-nibus aut extenuationibus. Si autem ab aliarum Αὐξήσεως specierum aliquâ, quod sublime est *in ipsa*, abstuleris animam, de corpore sustuleris: Earum namque vis & efficacia, continuò debilitatur & evanescit, nullis sustentata & corroborata sublimitatis adminiculis. Quocirca differunt ab iis quæ modò dicta, ea quæ nunc traduntur: hactenus enim fuit quædam tantùm delineatio, & rudis informatio summarum propositionum, & earundem in unum coagmentatio: jam quâ in universum differentiâ, discrepent grandia ab amplificationibus, perspicuitatis causâ breviter dicendum.

Sect. 10.

Definitio igitur, *ut ad rem accèdamus*, quam afferunt artis Scriptores, non mihi probatur. Αὔξησις est (inquiunt) oratio subjectis *rebus* magnitudinem concilians: quæ scilicèt definitio tùm granditati, tum affectibus, tum tropis convenit & communis est: siquidem illa etiam *omnia*, orationi certam quandam magnitudinem afferunt, conciliántque. Mihi verò hæc inter se differre videntur, quatenus scilicèt granditas ipsa in elatione, αὔξησις autem, sive amplificatio, etiam in multitudine. Quam ob causam, *granditas* quidem vel unicâ sententiâ sæpè, hæc verò, *nempè amplificatio*, omninò cum quantitate, & exuberatione sive copiâ

ὑψοῖς τέλειον. [c] πλὴν εἰ [3] μὴ ἐν οἰκτοις ἀφορμὴ Δία, ἢ ἐν ἀντελισμοῖς. τὴν δ' ἄλλων αὐξητικῶν ὅτε πορ ἂν τὸ ὑψηλὸν ἀφέλῃς, ὡς ψυχρὰ ἐξαιρήσεις σώματος. δύσις γὰρ ἀπινεῖ, καὶ κενοῦται τὸ ἔμφεσχλον αὐτῆς, μὴ τοῖς ὑψεσι ζωπυρούμενον. [d] ἢ μήτοι [4] διαφέρει τὸ ἀρτίως εἰρημένον τὰ νῦν ἐπαγγελλόμενα, (ἐστι γὰρ τις καὶ ἐκεῖνο τὴν ἄκρων λημμάτων, καὶ εἰς ἐνότητα ζώταξις) καὶ πῇ καθόλε τὴν αὐξήσεων ἐμφαλάττει τὸ ὕψος, τῆς ζαφηνείας ἕνεκα ζωτόμως διοριστέον.

c Interdum Amplificationi locus χωρὶς ὕψους.

d Differt à descriptione amplificatio.

1.

[a] Ὁ μὲν δὴ τεχνογράφων ὅρος ἐμοί γ' οὐκ ἀρεστός. αὔξησίς ὅτι, φασὶ, λόγος μέγεθος ἐμπειρεῖς τοῖς ὑποκειμένοις. διώλεται γὰρ ἀμέλει καὶ ὕψος, καὶ πάθος, καὶ ὅπου δεῖ καιρὸς ἔτι ὁ ὅρος, ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖνα πολλῷ μᾶλλον ἐμπέπλησι πολύ τι μέγεθος. [b] ἐμοὶ δὲ φαίνεται ταῦτα ἀλλήλων διαλλάττειν, ἡ μὲν γὰρ τὸ μὲν ὕψος ἐν διάρμασι, ἡ δ' αὔξησις καὶ ἐν πλήθει. διόπερ ἐκεῖνο μὲν καὶ νοήματι ἐνὶ πολλάκις, ἡ δὲ πάντως μὴ ποσότητος

a Quam artis periti afferunt Auξήσεως definitionem repudiat, quòd sit communis πᾶ ὕψει καὶ τερπνοις.

b Διαφορὰ τοῦ ὕψους καὶ τῆς αὐξήσεως.

copiâ quâdam ſubſiſtit: Eſtque Αὔξησις, ut *rem* ſummatim complectar, earum omnium particularum quæ rebus ipſis continentur, & locorum (*propoſitæ quæſtionis*) confirmationi commoratione robur afferens, complementum: hoc ab argumento, & probatione diſſidens, quòd hæc quæſtioni probandæ adhibeantur,

Deſiderantur multa.

Copioſiſſimè, tanquam pelagus quoddam, in apertam & porrectam, multis in locis, diffunditur magnitudinem. Unde credo, in Oratione, hic quidem Orator, quippe affectibus concitatior, ignei vigoris multum retinet, nec non animoſæ & inflammatæ concitationis. Ille verò in amplitudine & majeſtate conſiſtens, non quidem friget, ſed neque, chariſſime *Terentiane*, tam volubilis eſt & contortus (ut mihi quidem videtur) in nonnullis aliis, quàm in iſtis. *Hæc* verò dico, quatenus etiam nobis ut *Græcis hominibus* de iſtis aliqua permittitur cognitio & judicium. Atque *Cicero* ipſe à *Demoſthene* quoad magnitudinem differt: hujus enim ſublimitas brevis & conciſa eſt majori ex parte: *Ciceronis* verò fuſior & copioſior: Et noſter, quod vi, celeritate, item robore & vehementiâ veluti incendat, rapiátque ſimul *obvia* quæque, procelloſo cuidam turbini, aut fulmini commodè aſſimilari poſſit. *Cicero* autem, mea quidem ſententia, ceu ingens quoddam incendium undique depaſcitur *omnia*,

καὶ ἀκμαιότατα τινὸς ὑπίσχνεται. καὶ ἔστιν ἡ ἀδρότης, ὡς τοῦτο ἀναλαβεῖν, ζωμὸν πλήρωσις ἀπὸ παντὸς μὲν ἐμφερομένου τοῖς [*] ἀναγκαίοις εἴδεσι, καὶ τόπων ἐκλεκτικῶς τὴν ὀπτικὴν τὸ κατασκαλεῦσαν ἀμφορέα· ταύτην ἡ πίστεως διεξόδου, ὅτι ἡ μὲν τὸ ζητούμενον ἀποδείκνυσιν, [d]

Λείπει.

[e] πλουσιώτατα καθάπερ τις πέλαγος εἰς ἀναπεπταμένον κέχυται πολλαχῆ μέγεθος. ὅθεν, οἶμαι, καὶ λόγον ὁ μὲν ῥήτωρ ὅστις ποθητικώτερος, πολὺ τὸ διάπυρον ἔχει, καὶ θυμικῶς ὁπλεγχόμενον. ὁ δέ, καθεζομένῳ ὄγκῳ καὶ μεγαλοφρεῖ σεμνότητι, οὐκ ἐξυπτιάζει μόνον, ἀλλ' οὐχ ὕπτιος ἐπιγράφεται. ὃ κατ' ἄλλα δέ τινα ἢ ταῦτα ἐμοὶ δοκεῖ, φίλτατε Τερεντιανέ, λέγω δή, εἰ καὶ ἡμῖν ὡς ὕλησιν ἐφεῖταί τι γινώσκειν, καὶ [f] ὁ Κικέρων τῷ Δημοσθένει ὃν τοῖς μεγέθεσι παραλλάττει. ὁ μὲν γὰρ ἐν ὕψει τὸ πλέον ἀποτόμῳ, ὁ δὲ Κικέρων ἐν χύσει. καὶ ὁ μὲν ἡμέτερος διὰ τὸ καθ' βίας ἔχειν, ἔστι δὲ τάχους, ῥώμης, δεινότητος, οἷον κινεῖν τε, ἅμα καὶ διαπαίζειν, ἁπτῆς τινι παρεικάζοις ἂν, ἢ κεραυνῷ· ὁ δὲ Κικέρων ὡς ἀμφιλαφὴς ἐκφορικὸς οἷμαι πάντη νέμεται,

καὶ πίστεως ὁδός.

* ἴσως, περιγραπτοῖς εἰδεῖσιν.

d Addo ἢ δὲ πίστεως, nihil est aliud quam exaggerata ratiocinatio, sive, ut loquitur Cicer. in Partitionibus, gravior quædam affirmatio, quæ motu animorum concitet in dicendo fidem: Estque Oratoris propria, ut contrà, ἡ πίστις καὶ ἡ διὰ πίστεως ἀπόδειξις nuda est probatio & demonstratio rei. Estque Dialectici propria.

e Alludit ad illud Ciceronis elogium, Dives Ciceronis lingua. Quid verò Cicerone largius, quem extra omnem ingenii aleam positum admiratur Plinius? f Vide Cæl. Rhod. Antiq. lect. lib. 25. c. 3. de Ciceronianæ orationis virtutibus. Quæ aquarum fluenta adeò exuberant? Quod pelagus inundat spatiosius? ergo. a Sublimis & contractus Demosth. Cic. verò fusus in hunc συγκριτικὸν locum audiendus est Fab. Inst. lib. 10. c. 1. Et ipse Cicero de se & Demosthene modestissimè scribens: Vides, inquis, illum multa perficere, nos nutra conari, illum posse, nos velle quæcunque modo causa postulet dicere.

nia, & ſursùm volvitur, multam & conſtantem ſemper retinens inflammandi vim: alibi tamen aliter apud ipſum diſtributam, continuatione verò & ſucceſſione nutritam. Sed de his vos demum ipſi meliùs judicare poteſtis. *Demoſthenica* porrò, & ſublimi orationi datur commodè locus, tum in ipſis exaggerationibus grandioribus, tum in vehementioribus perturbationibus, adeóque quotieſcunque auditorem perterrefacere neceſſe eſt: fuſæ contrà orationi, ubi perfundendus ſeu fovendus, *tanquam infuſione quâdam auditor*: locorum enim tractationibus, perorationibus item majori ex parte, digreſſionibus, enarrationibus omnibus, demonſtrationibus, hiſtoriis, & phyſicis tractationibus, & non paucis aliis partibus, apta & congrua oratio fuſior & copioſior.

SECT. II.

QUod porrò *Plato* (redeo enim) ſine ſtrepitu & leni quodam fluens agmine, nihilominùs grandeſcit, ſi legeris quæ in Politicis continentur, typum non ignoras. *Prudentiæ* (inquit) *& virtutis rudes, ſed qui conviviis, epulis, & id genus aliis interſunt, quotidiè deorſum (uti videtur) feruntur: Atq; ita per* omnem *errant vitam: Ad veritatem verò ſurſum nec aſpexerunt unquam, nec attracti ſunt; neque ſolidam puramq; voluptatem guſtârunt: ſed pecudum inſtar deorſum ſemper intuentes, oculos*

καὶ ἀνειλεῖται, πολὺ ἔχων καὶ ἐπίμονον ἀεὶ τὸ κᾶλλον διακληρονομούμενον ἄλλοις ἄλλως ἐν αὐτῷ, καὶ χῶραν διαδοχὰς ἀναζεφυόμενον. ἀλλ' ἅπαντα μὲν ὑμεῖς ἂν ἄμεινον ὄψεισθε. [b] Καιρὸς δὲ τὸν Δημοσθενικὸν μὲν ὕψους, καὶ ἐκφορᾶς τεταμένης, ἔν τε τοῖς δεινώσεσι καὶ τοῖς σφοδροῖς πάθεσι, καὶ ἔνθα δεῖ τὸν ἀκροατὴν τὸ ζωόλον ἐκπλῆξαι· τῆς δὲ κύσεως, ὅπου χρὴ [c] καταντλῆσαι. [d] τοπηρείαις τε δὴ, καὶ ἐπιλόγοις χάριν τὸ πλέον, καὶ παραλείψεσι, καὶ τοῖς φερομένοις ἅπασι, καὶ ἐπιδεικτικοῖς, ἐξεργασίας τε, καὶ φυσιολογίας, καὶ ἐν ὀλίγοις ἄλλοις μέρεσιν ἁρμόσθη.

b *Demosthenicæ & sublimi orationi quando sit locus.*

c διαχέαι *dixit Hermog.*

d κοινοῖς τόποις. *Aphth.*

ια.

Ὅτι μέντοι ὁ Πλάτων (ἐπαίειμι δὲ) καθάπαξ πως ἀφοσιοῦται ῥέων ἁδὲν ἧττον μεταδύνεται, ἀνεγνωκὼς τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ, τὸν τύπον ἐκ ἀγνοεῖς. [e] Οἱ μὲν γὰρ φρονήσεως, φησὶ, καὶ ἀρετῆς ἄπειροι, διωγμοῖς δὴ, καὶ τοῖς τοιούτοις ἀεὶ ζωόντες, κάτω, ὡς ἔοικε, φέρονται, καὶ ταύτῃ πλανῶνται διὰ βίου. θεοῦ δὲ τὸ ἀληθὲς ἄνω ὅτ' ἀνέβλεψαν πώποτε, ὅτ' ἀνωφέλητοι, ἁδὲ βεβαίως [f] καθαρᾶς ἡδονῆς ἐγεύσαντο, ἀλλὰ βοσκημάτων δίκην κάτω ἀεὶ βλέποντες, καὶ

oculos in terram mensasq; deflectentes, pascuntur, sese implentes pabulo, & salientes, atque hujus generis plura consequendi cupiditate calcitrantes, & cornibus ferreis & unguliis se invicem petentes, ad necem ab insatiabili illâ cupiditate miserè pereunt. Ostendit nobis vir ille, si modò prorsùs negligere noluerimus, præter ea quæ diximus, aliam quoque viam esse ad sublimia tendentem: qualis verò, & quænam hæc? Magnorum *nempe* qui ante nos scripserunt Auctorum, poëtarúmque imitatio & æmulatio: Et hunc quidem, ô chariſſime, firmiter teneamus scopum. Multi enim alieno ceu divino spiritu afflati, rapiuntur, eodem prorsùs modo, quo fama est, Pythiam *Apollinis Sacerdotem* tripodi admotam corripi: Vbi, ut perhibent, hiatus quidam est terræ, vaporem inde aurámque exhalans divinam, factámque Deo plenam, numinis instinctu (*consulentibus*) responsa dare, & oracula reddere: sic ab illis priscorum magnis ingeniis, in animos imitantium ipsos, tanquam ex sacris ostiis rivi quidam feruntur, à quibus afflati etiam, qui, suâpte naturâ, non isto Phœbeo aguntur furore, aliorum magnitudine impulsi concitantur, rapiuntúrq; simul. Solus *Herodotus* valdè fuit *Homericus*, ante ipsum quoque *Stesichorus* & *Archilochus*, sed omnium hujus Poëtæ studioſissimus imitator fuit *Plato*, ab illis *Homericis* laticibus ad se seductos rivos quamplurimos transferens.

κεκωφότες εἰς γῆν, καὶ εἰς τραπέζας, βόσκουται χορταζόμενοι, καὶ ὀχλοῦντες. καὶ ἕνεκα τούτων πλεονεξίας λακτίζοντες, καὶ κνίσλοντες ἀλλήλους σιδηροῖς κέρασι, καὶ ὁπλαῖς, ἀποκτννύουσι δι' ἀπληστίαν. Ενδείκνυται δ' ἡμῖν ἐνταῦθα ὁ ἀνὴρ, εἰ βουλοίμεθα μὴ καταλογάδην, ὡς καὶ ἄλλη τις εἶπε, τὰ εἰρημένα ὁδῷ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τείνει, ποία τε καὶ τίς αὕτη; [a] ἡ ἐκ [b] ἐμπορευομένη μεγάλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν μίμησίς τε, καὶ ζήλωσις. καὶ τούτῳ μοι, φίλτατε, ἀφθόνως ἐχώμεθα [f] σκοποῦ. [b] πολλοὶ γὰρ ἀλλοτείῳ θεοφορούμενοι πνεύματι τὸν αὐτὸν τρόπον, [c] ὃν καὶ πρὸ Πυθίαν λέγουσιν ἔχει τρίποδι πλησιάζουσαν, ἔνθα [d] ῥῆγμά ἐστι γῆς ἀναπνέον, ὡς φασιν, ἀτμὸν ἔνθεον αὐτόθεν, καὶ ἐγκύμονα τῆς δαιμονίου καθισταμένου δυνάμεως παρευτίκα χρησμῳδεῖν καὶ ἐπιτυγχάνειν. οὕτως [e] ἀπὸ τῆς τῶν ἀρχαίων μεγαλοφυΐας εἰς τοὺς τῶν ζηλωτῶν ἐκείνους ψυχὰς, ὡς ἀπὸ ἱερῶν στομίων, ἀπόῤῥοιαί τινες φέρονται, ὑφ' ὧν ἐπιπνεόμενοι καὶ οἱ μὴ λίαν φοιβασικοὶ, τῷ ἑτέρων ἐνθουσιῶσι μηθὲν. μόνος [f] Ἡσίοδος ἀμιμητότατος ἐκμάσσεται. [g] Στησίχορος ἔπι πλέονες, ὅ, τε [h] Ἀρχίλοχος. πάντων δὲ τούτων μάλιστα ὁ Πλάτων, ἀπὸ τῆς Ὁμηρικῆς ἐκείνης πάμπολυς εἰς αὐτὸν μυρίας ὅσας παραδρομὰς ἀπενεγκάμενος, οὐδὲ ἐκφυγεῖν δυνάμενος, εἰ μὴ ἀγωνιστικῶς καὶ κατὰ πρόσωπον ἐκείνῳ συνῆν, καὶ ὥσπερ ἐρασταῖς ἐκείνοις ἐφιλονείκει, μάλιστα ἂν ἐκεῖνο ἐπιθυμήσας ἐπιτελέσαι, εἰ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς διανοίας ἐνατενίσας, ἐν τῷ τοιούτῳ τῶν ἀγαθῶν σκοπῷ καὶ ἀγῶνι θαυμασίῳ τὰς ἀπορροίας τῶν ἐκείνου νοημάτων ὡς ἐπιρροὰς ἐδέξατο. ἐπεὶ τὰ γε μὴ ἐπὶ τοῖς καλοῖς καὶ ἐπὶ τῇ μιμήσει τῶν ἀρίστων ἐπιτηδευόμενα, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἐπιδείξει μόνον, ἐπὶ τῇ ἡδονῇ τῶν ἀκροατῶν, ἐπὶ τῷ κέρδει, ἐπὶ τῷ τέρψει, ἐπὶ τῷ ἐκπλήξει, ὡς ἐπὶ τοῖς τέλεσι τοῖς μεγίστοις, ὅσῳ μᾶλλον ἐπὶ τούτοις ἐπιτηδεύεται, τοσούτῳ μᾶλλον ἐκπίπτει τοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἀξιώματος, καὶ ἐκ τοῦ μεγαλοπρεποῦς εἰς τὸ μικροπρεπὲς καὶ ἀγεννὲς ἐκκυλίεται.

a ὅσον συμβάλλεται πρὸς τὸ ὕψος ἡ μεγάλων συγγραφέων μίμησις.
b Ἐπιχείρημα.
c Ἐπιχειρήματος ἔρασις ἀπὸ τῶν ὁμοίων.
d τῶν πραγμάτων ἀφήγησις.
e Ἀπόδοσις.
f Nova illustratio, sive δευτέρα ἀπὸ τῆς παραδείγματος ἔρασις.
g Poëta Lyricus Doricâ linguâ plures libros scripsit. Vide Suidam. Apud Stobæum, Athenæum, & passim in Græcorum scholiis citatur.
h Hujus Poëtæ versus citantur aliquoties apud Stobæum & Athenæum. Iambici carminis Auctorem facit Horat in Arte.

rens. Et fortè hæc ſubjectis exemplis demonſtranda forent, niſi qui τὰ ἐπ' ἰνδῆς ϗ οἱ περὶ Ἀμμώνιον ſelegerunt & enarrarunt, literis prodidiſſent. Factum porrò hoc non eſt cenſendum furtum, ſed tanquam ab honeſtis & præclaris moribus aut figmentis, aut operibus efficta expreſſâque forma. Neque etiam philoſophiæ dogmatibus tanta immiſcere videtur mihi, & ad poëticas materias ſubinde collabi, & phraſes: Niſi Hercle *quum* de primis toto animo cum *Homero*, tanquam novus antagoniſta cum eo qui jam fuerit omnibus admirationi, fortè quidem contentioſius veluti haſtâ certans, non tamen incaſſùm, ſtrenuè pugnare inſtituit: Utilis enim, juxta *Heſiodi* ſententiam, contentio mortalibus hæc eſt: & reverà præclarum hoc, & victoriâ digniſſimum, pro gloria certamen & præmium, quippe in quo à majoribus vinci non ſit inglorium.

Sect. 12.

VTile igitur & præclarum, quando molimur aliquid quod ſublimitatem & majeſtatem requirat, animis noſtris fingere, quomodo (ſi fortè contigiſſet) idem hoc *Homerus* dixiſſet, quomodo *Plato* aut *Demoſthenes* grande effeciſſent, aut in hiſtoria *Thucydides*. Illæ enim in imitationis negotio occurrentes nobis, ac veluti prælucentes perſonæ, animos noſtros quodammodo efferent tollentq; ſurſum,

ad

γραπτέον. καὶ ἴσως ἡμῖν ἀποδείξεων ἔδει. εἰ μὴ τὶ * ἐπ' Ινδοὺς καὶ οἱ ἀεὶ Αιμώνιον ἐκλέξαντες ἀνέγραψαν. ἔστι [3] δ' ὃ κλοπὴ τὸ ἀφεῖναι, ἀλλ' ὡς [a] ἀπὸ καλῶν ἠθῶν, ἢ πλασμάτων, ἢ δημιουργημάτων ἀποτύπωσις. καὶ οὐδ' ἂν ἐμβιβάσαι μοι δοκεῖ [b] τηλικαῦτά τινα τοῖς τῆ φιλοσοφίας δόγμασι, καὶ εἰς ποιητικὰς ὕλας πολλαχῆ ζωπυρεῖναι, καὶ φράσεις, εἰ μὴ ἀεὶ προτείνων νὴ Δία παντὶ δυνατῷ πρὸς Ὅμηρον, ὡς ἀνταγωνιστὴν νέῳ προς ἤδη πεθαυμασμένον, ἴσως μᾶλλον φιλονεικότερον, καὶ οἱονεὶ διαθρεπτιζόμενον, ἐκ ἀγωφελῶς δ' ὅμως, διεισδύετο. [c] ἀγαθὸν γὰρ, * καὶ τὸν Ἡσίοδον, ἔξεις ἥδε βροτοῖσι. καὶ πῶς ὄντι καλὸς ἔσῃ, καὶ ἀξιονικώτατον ἐυκλείας ἀγῶνος τ' καὶ φάρανον, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡττᾶσθαι ἧδυ προγμετέρων, ἐκ ἄφαρ.

a πόθεν καὶ τί ἡ μίμησις.

b Tanta, tam magna. aliâs σμικρὰ ὅσα, tantula.

c Laudabile ſtudium, & certamen imitationis.

* ἐν τοῖς Ἔργοις, καὶ Ἡμέραις.

ιβ.

Ὄγκῶν [1] [d] καὶ ἡμᾶς ἤνίκ' ἂν διαπονῶμεν ὑψηγορίας τι καὶ μεγαλοφροσύνης δέουσιν, καλὸν [e] ἀναπλάττεσθαι ταῖς ψυχαῖς, πῶς ἂν εἰ τύχοι, ταῦτὸ τοῦθ' Ὅμηρος εἶπεν, πῶς δ' ἂν Πλάτων, ἢ Δημοσθένης ὕψωσαν, ἢ ἐν ἱστορίᾳ Θουκυδίδης. προσπίπτοντα γὰρ ἡμῶν κατὰ ζῆλον ἐκεῖνα τὰ φαντάσματα, καὶ οἷς διαφρέσοντα, ταῖς ψυχαῖς ἀνοίσει πως πρὸς τὰ ἀνειδω-

d Præcepta quoad imitationem omnibus qui ſcripturi ſunt obſervanda tria.

e Cicero pro Milone, fingite animis, liberæ enim ſunt cogitationes.

ad rerum imagines & ſimulachra, adumbrantes informantéſque verſus: ſed magis etiam, ſi illud quoque cogitatione delineatum proponamus *quiſque ſibi*, quomodo hoc ipſum quod à me dicitur, præſens *Homerus* audire poſſet, aut *Demoſthenes*, aut quomodo ſuper hoc ipſi affecti fuiſſent. Reverà enim illud decus magnum, & quod palmarum loco ducendum, tale operum ſuorum conſtituere judicium & theatrum; nec non apud tantos heroas arbitros & teſtes pro ſcriptis cauſam dicere, eadémque illorum judicio citra omnem jocum ſubjicere. Iſtis adhuc *omnibus* hoc ad incitandum efficacius erit, ſi nempe addideris, quomodo hæc ſi in lucem dedero quod me ſequetur ſæculum excepturum ſit. Si quis verò inde metuat, nequid quod vitæ ſuæ tempus excedat, proferat; neceſſe eſt quæ iſtius *hominis* animo concipientur, quippe imperfecta & cæca tanquam abortivum fœtum ſupprimi & extingui, quod immatura & infrugifera illa famæ & nominis, apud poſteros celebritatis tempus non attingant.

Sect. 13.

AMplitudinem, magniloquentiam, & contentionem præter ea, ô adoleſcens, maximè efficiunt phantaſiæ, quas vocant nonnulli εἰδωλοποιίας, *interiores* formarum fictiones & repræſentationes. Vulgò enim phantaſia definitur

ἀνεδωλοποιΐαις μέτρα. Ἔτι [3] ἢ μᾶλλον, εἰ κακεῖνο τῇ διανοίᾳ σεσυποτυφόιμην, πῶς ἂν τόδέ τι τῶν ἐμῶν λειρίωμον παρὼν Ὄμηρος ἤκουσεν, ἢ Δημοσθένης, ἢ πῶς ἂν ἐπὶ τούτῳ διετέθησαν. τῷ γὰρ ὄντι μέγα τὸ ἀγώνισμα, πιθανὴν ἑαυτὴν θεᾶσθαι τῶν ἰδίων λόγων διδασκάλιον, καὶ θέατρον, καὶ ἐν πλείοσι πρωτεῖα, καὶ μάρτυσιν ὑφέξειν τῶν γεγραμμένων εὐθυμίας, καὶ μὴ παῦσαι. [3] Πλέον ἢ τούτων περισπαστικὸν, εἰ σεσιδείης, πῶς ἂν ἐμοὶ παῦται γράφαντος ὁ μετ' ἐμὲ πᾶς ἀνέσεται αἰών. εἰ δέ τις αὐτόθεν φοβοῖτο, μὴ τῆς ἰδίας βίβλου καὶ χρόνου φθίγξασθαί τι δυσφήμησον, ἀνάγκη καὶ τὰ συλλαμβανόμενα ὑπὸ τῆς τότε ψυχῆς ἀτελῆ καὶ πυελά, ὥσπερ ἐμβλῶθαι σοὶ τῆς ὑστεροφημίας ὅλης μὴ τελεσφορήσαντα χρόνου.

ιγ.

Ὄγκος, καὶ μεγαληγορίας, καὶ [2] ἀγῶνος ὅτι τόπος, ὦ νεανία, καὶ αἱ [4] φαντασίαι ἐδασκευασμένως τανῦν [5] εἰδωλοποιίας αὐτὰς ἔνιοι λέγουσι. καλεῖται, μᾶλλον γὰρ κοινῶς φαντασία,

[2] ἀγῶνα φαντασίας, a Cic. lib. 1. Epist. ad Atticum Ἀγῶνα interpretatur contentionem seu contentionis studium d Καὶ αἱ φαντασίαι, quas Græci phantasias vocant, nos sanè visiones appellamus, per quas imagines rerum absentium ita repræsentantur animo, ut eas cernere oculis, ac præsentes habere videamur. Quint. lib. 6. c. 2. Cic. in Lucullo visum impressum. Efficiúntque, ait, quam τύπωσιν ἐν ψυχῇ desiunt.

[3] παῦ

tur quælibet notio mentísque conceptus, generandæ & procreandæ orationis vim habens, quomodocunque rem exhibens: sed peculiari significatione in istis hoc nomen obtinuit: quum scilicet ea quæ dicis, ab enthousiasmo & commoratione *quâdam vehementiori* cernere videris, *eademq́* auditoribus ob oculos ponis. Nec verò te lateat aliud velle Rhetoricam, aliud Poëticam phantasiam: ac in poësi phantasiæ finem esse Terrorem & Consternationem; In prosa autem evidentiam: utraque tamen hoc ipsum requirit, nempe commotionem. * *O mater, obsecro te, ne mihi immiseris*

Sanguinolentas puellas, & serpentibus horridas: Ipsæ enim jam propiùs me impetunt. Et, *Hei mihi! interficiet me, quônam fugiam?*

Hîc ipse Poëta non videbat furias: Attamen spectrum expressit quod propemodum ut cernerent auditores effecit. In his igitur duabus, furoris nempe & amoris, perturbationibus tragicè exprimendis & amplificandis laboriosissimus est *Euripides*, & in iisdem (siquibus in aliis nescio) fœlicissimus, quinetiam ad prorumpendum in alias phantasias non inaudax: licèt suâpte naturâ minimè sit sublimis: Attamẽ hanc suam ipsius naturam ingeniúmque tragicum esse cogit, & præter quævis alia in Magnitudine ut hîc illud Poëtæ usurpemus, *Et latera & lumbos hic sævo verbere caudæ*

Excitat ad pugnam, totam dum colligit iram.

Pha-

[1] πᾶν [b] ἐννόημα λόγῳ ἡγνηπικὸν ὑποστοῦν παρεισάμιον. [2] ἰδίως δ' ἐπὶ τούτων κεκρότηκε τὸ νόημα, ὅταν ἃ λέγῃς, ὡσ' ἐνθουσιασμῷ καὶ πάθει βλέπειν δοκῇς, καὶ ὡσ' ὄψιν τιθῇς τοῖς ἀκούουσιν. [4] ὡς δ' ἕτερόν τι ἡ ῥητορικὴ φαντασία βούλεται, καὶ ἕτερον ἡ ποιητικῆς, ἐκ ἂν λάθοι σε. ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν ἐν ποιήσει τέλος ἔκπληξις, τῆς δ' ἐν λόγοις ἐναργεία. ἀμφότεραι δ' ὅμως τοῦτ' ἐπιζητοῦσι τὸ συγκεκινημένον.

[d] * Ὦ μῆτερ ἱκετεύω σε· μὴ πίσυνέ μοι
Τὰς αἱματωπὰς, καὶ δράκοντοπώλεις κόρας.

[e] Αὗται γὰρ αὗται πλησίον θεώσκουσί μου.
καὶ,
Οἴμοι, κτανεῖ με· ποῖ φύγω;

ἐνταῦθ' ὁ ποιητὴς αὐτὸς ἐκ εἶδεν ἐσεννύας· ὁ δὲ, ἐφαντάσθη, μικρὰ δεῖν διάσασθαι καὶ τὰς ἀκόνητας ἀνάγκασεν. ἔστι μὲν οὖν φιλοπονώτατος ὁ Εὐριπίδης δύο ταυτὶ πάθη, μανίας [f], καὶ ἔρωτος ἐκτετραγῳδῆσαι, καὶ ἐν τούτοις, ὡς ἐκ οἶδ' εἴ τισιν ἑτέροις, ὕπτιος κεῖται. ἐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ ἄλλως ἐπιτιθεῖσθαι φαντασίαις ἐκ ἄτολμος. ἦκασά γέ τι μεγαλοφυὲς ὤν, ὅμως πῶς αὐτὸς αὑτῷ φύσιν ἐν πολλοῖς ἡμέρᾳ τραχηλίῳ περισωάγκασε, καὶ παρ' ἕκαστα ἐπὶ τὴν μεγάλων, ὡς ὁ ποιητὴς,

* [g] Οὐρῆϊ δ' πλευρήν τε καὶ ἰσχίον ἀμφοτέρωθεν
Μασίεται, ἕως δ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχέσασθαι.

b *Verbâq; prævisam rem non invita sequentur.* Cic. ex inventione rerum, & cognitione efflorescat & redundet, oportet oratio, &c.

* Εὐριπίδ. ἐν Ὀρέστῃ.

d τῆς φαντασίας εἶδη.

e *Vide Ciceronem Academicarum quæst. lib. 4. textu 157. Incede, Incede, adsunt, meme expetũt, &c. Vide locum. Et Seneca in Herc. furente, Cinxere tenebræ: Phœbus obscuro meat sine nube vultu. Quis diem retrò fugat? &c.*

* Ἰλιάδ. υ'.

a σίχαι κτλ. χόλλησιν *accommodati, quos ex Il. υ. ad Cæsarem transtulit Lucanus lib. 1. Inde moras solvit belli, &c.*

Phaëtonti igitur tradens habenas Sol, *ſic loquitur apud ipſum*; *Age jam, nêve Libycum æthera ingreſſus, Temperationem enim udam non habens quâ rotarum curvaturas Infra aſpergat.* Deinde in ſequentibus. *Vade ad ſeptem Pleiadas curſum dirigens. Hæc quum audiviſſet, corripuit habenas: Percuſſo autem latere pennigerorum curruum Dimiſit* equas: *hæ verò volabant ad cœli juga. Pater autem ponè dorſo Sirij conſcenſo Equitabat, monens filium, in eam partem dirige: modò huc flectebat currum, modò illuc.*

Annon diceres animam ſcribentis conſcendere currum, ejuſdémque periculi ſociam cum velocibus equis, volucrem quoque factam convolare? Neque enim niſi cum iis, quæ in cœlis facta narrantur, pariter currens *unà* ferretur, talia finxiſſet expreſſiſſétque tinquam: hujus generis cenſentur illa apud eundem in *Caſſandra*: *Verùm, ô Bellicoſi Troës. Æſchylum* quoque in phantaſiis verè heroïcis audacem eſſe, argumento ſunt illa, *in tragœdia quæ inſcribitur* ſeptem ad *Thebas*, apud ipſum;

Viri (inquit) *ſeptem ſtrenui turmarum ductores, Tauros mactantes ad ſcutum cujus nigrum eſt manubrium, Et concingentes manibus aurinum ſanguinem, Martem, Bellonam, & ſanguinarium* METUM *ſanctè jurârunt.* In propriam ipſorum ſine commiſeratione mortem invicem conjurati: Quum porrò rudes inter-

τῷ γῆν φαίνοντι ἕωθινὸς τὰς ἡνίας ὁ Ἥλιος,

Ἔλα ἦ, μήτε λευκὸν αἰθέρ' εἰσβαλὼν,
Χεῖσιν γὰ ὑγρὰν ἂν ἔχων ἀψίδας ἰῶ
Κάτω δίεισι, φησίν. εἶθ' ἑξῆς,
Ἵεται δ' ἱερὰ [b] Πλειάδων ἔχων δρόμον.
Τοσαῦτ' ἀκούσας [a] εἶτ' ἔμπλεν ἡνίας.
Κρύσας ἦ πλευρὰν πτεροφόρων ἁρμάτων,
Μεθῆκεν. αἱ δ' ἔπαντ' ἐπ' αἰθέρ' ἦλθον ὠκυπόδες.
Πατὴρ δ' ὅπως νῶτα Σειρεὺς βεβὼς
Ἵππους ἐλαύνει παῖδα νεανικὴν, ἐκεῖσ' ἔλα.
[*] [c] Τῇ ῥ' ἔστερ' ἅρμα, τῇ δὲ.

ὑφ' ὧν ἂν εἴποις [d] ὅτι ἡ ψυχὴ τὸ γεφύροντος ἐμπαίνει τὸ ἅρματος, καὶ συγκινδυνεύσασα τοῖς ἵπποις ἐμπεφόρηται; ἃ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῖς ἐφαρίοις ἐκείνοις ἔρως ἐσυνδρομοῦσα ἐφέρετο, ταῦτ' ἂν ποτε ἐφαντάσθη. ὅμοια καὶ τὰ ἐπὶ τῇ Καισάνδρᾳ αὐτῷ,

Ἀλλ' ὦ φίλιππος Τρῳὰς.

[a] τὸ δ' Αἰσχύλου φαντασίας ἐπιπολῆς τε ἡρωϊκωτάτης, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τοῖς Θήβαις περὶ αὐτῷ,

Ἄνδρες (φησὶν) ἑπτὰ θῆρες ἀρχηγέται,
Ταπεροφαρωῦντες εἰς μιλάνδικτον σάκος,
Καὶ δηγμάνοντες χερσὶ ταυρείοις φόνου,
Ἄρμα τ', Ἐνυὼ, καὶ φιλαίματον Φόβον
Ὁρμωμόσαντο,

[*] ἴσον αὐτῷ πρὸς ἀλλήλους δύναμιν ἔχει ἐμπαθῶς θέσεως. εἰσὶ δὲ μίμησις ἀκριβὴς,

b Ἑπτάπορος πλειὰς dicitur in Oreste, quòd Pleias septem stellis constet.

c τὰς ἡνίας συλλαμβάνουσα σπουδὴν καὶ studium expressit his verbis Ovid. Metamorph. 2. Ille levem juvenilì corpore currum, &c. loci conferendi.

[*] ἴσως, τῇ δὲ στρέφ'.

d Sensus. Dicetes utique poëtam eodem vectum curru cœlestes illos tractus & vastitates tum lustrasse, tum horruisse simul cum Phaetonte periclitatum.

a Ἡρωϊκώτατος Αἰσχύλου φαντασία.

interdum & incultas hirtâsque sententias usurpârit, seipsum tamen *Euripides* illis quoque ambitione quâdam adjungit periculis. Verbi gratiâ, apud *Æschylum* mirum in modum, & præter expectationem, regia Lycurgi non aliter quàm si esset *Dionysii* celebritas, concitatur furítque. *Insanit jam domus, bacchantur tecta.* Idem hoc *Euripides* aliter, additâ insuper suavitate, pronuntiavit: *Totus Bacchantibus assonuit mons. Sophocles* autem in *Oedipo* moriente & seipsum, cum prodigiosâ quâdam tempestate, sepeliente, rerum imaginibus concipiendis summè excelluit, nec non in *Græcorum* discessu: Deinde quum *Achilles* ad sepulchrum solventibus *Græcis* apparet: quod visum nescio an aliquis evidentiùs repræsentârit *Simonide. Exempla* apponere omnia non possumus. Cæterùm quæ apud Poëtas reperiuntur, fabulosiores continent, & modum omnem, uti dicebam, fidémque superantes casus. Quod verò in Rhetoricâ phantasiâ præstantissimum semper efficacitas est & insita veritas: Contrà, graves & alienæ digressiones, si oratio fuerit poëtica & fabulosum figmentum, & ad quodvis absurdum deficiens; scilicèt id factitant hodiè qui periti & eloquentes apud nos Oratores volunt haberi: *nempe* tanquam Tragici vident furias. Nec illud boni illi animadvertere possunt, *Orestem*, quum ita loqueretur, *Mitte quæ una mearum erinnyum, medium me complecteris,*

καὶ οἱονεὶ πνεύματος ἐνθουσιαστικῆς φορᾶς, καὶ ἀμαλαύντοις φέρεται, ὅμως ἑαυτὸν ὁ Εὐριπίδης καὶ ἐκείνοις ἐπὶ φιλοτιμίας τῆς κινδυνώδεσι περιβάλλει. [b] καὶ σκόπει μοι Αἰσχύλου παραδόξως τὰ τῆς Λυκούργου βασιλείας καὶ τὴν ὑπ' Διονύσου διαφορεῖται,

Ἐνθουσιᾷ δὴ δῶμα, βακχεύει τέγη.

ὁ δ' Εὐριπίδης τὸ αὐτὸ τοῦθ' ἑτέρως ἐπιδωμάσας ἐξενέγκατο,

Πᾶν ᾤχετ' ἐκχορεῦσαν ὄρος.

ἄκρως γὰρ καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐπὶ τοῦ ἀνιόντος Οἰδίπου, καὶ ἑαυτὸν μὴ δυσημερίας πνεῦ θάλποντος παραίτησας, καὶ κατ' ὀλίγον ἀπὸ πλούτου τὴν ἐλλιποῦσαν, ἔπειτ' Ἀχελλέως ἀφανιζομένῳ τοῖς ἀναγομένοις ὑφ' ὃ τὰ τάφου ὧν οἶδ' εἴ τις ὄψιν ἐναργέστερον εἰδωλοποίησε Σιμωνίδου. πάντα [a] δ' ἀμήχανον ἀφαιδεῖς, ἀλλὰ τὰ μὲν ἀφ' ἑαυτῶν παιδικωτέραν ἔχει τὴν ὑπέκπλωσιν, [b] ὡς ἔφην, καὶ πάντ' ἂν τὸ πρὸν ὑφαίρεσιν. [c] τῆς γὰρ ῥητορικῆς φαντασίας, κάλλιστον ἀεὶ τὸ ἔμπρακτον, καὶ ἐνάλιθες. δεινὰ γὰρ καὶ [d] ἔκφυλοι αἱ ἀφαιρέσεις, ἵνίκ' ἂν ἡ [e] πιθανὸν τὸ τῆς λόγου, καὶ μυθώδες τὸ πλάσμα, καὶ ἐς παῦ ἀναστόμωτον τὸ ἀδυνάτον. ὡς ἤδη νὴ Δία καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δεινοὶ ῥήτορες, καθάπερ οἱ βαγωδοὶ, βλέπουσιν ἐπιννύας. καὶ ἁδὲ ἐκεῖνο μαθεῖν οἱ ἡνιοχοὶ δύνανται, ὅτι ὁ λέγων Ὀρέστης,

Μέθες, μί' ὅστις ἦν ἐμοὶ ἐπιννύων.

a Scilicèt φαντασιῶν ἀφαιδεύγματα.

b Suprà, nempè in hâc eâdem sectione ὃ καὶ ἐν ποιήσει τέλος ὄντων ἡ ἔκπληξις : quod hîc ἔμπρακτον καὶ ἐνάλιθες, citato loco ἐν λόγοις ἐνάργειαν dixit. τὸ ἔμπρακτον Cic. in or. de petit Cons. dicitur efficacitas.

c Ἐπεξεργασίες.

d παρεκβάσεις. ἡ δὲ παρέκβασις καὶ παρεκβατικὸς λόγος, ad causæ utilitatem excurrens oratio est Fabio. e supra ἐμπρακτον τῷ λόγῳ, efficiens ad verbum fermè dixit Cic. Quod honestas actiones affert & efficit, id efficiens dici potest.

plecteris, ut in tartarum præcipites: hæc videri ſibi videre quòd inſaniret. Quæ igitur vis Rhetoricæ phantaſiæ? *nempe hæc* quòd multa etiam alia tum ad contentionem, tum ad concitationem comparata inſuper afferat. Immixta porrò argumentationibus ipſum ſpectantibus negotiũ, non flectit tantùm & allicit, ſed etiam ſubigit auditorem. *Quòd ſi quis* (ait Orator) *derepentè clamorem audiverit ante forum judiciale, deinde dixerit quiſpiam apertum eſſe carcerem: captivos autem fugere; Nullus, quamlibet ſenex aut juvenis, nullus tam negligens & incurioſus reperietur, qui pro virili non accurrat ad auxilium: ſi quis prodiens dixerit, nec facta fuerit illi dicendi poteſtas, confeſtim obruatur & pereat neceſſe eſt.* Sic ſanè etiam *Hyperides*, quum ſervos poſt cladem apud *Chæroneam* acceptam libertate donaviſſet, *Hoc ſcitum*, inquit, *non rogavit Orator, ſed Chæronenſes pugna tulit impetravitq;*. Dum enim rem adſtruit argumentis, ſimul quoque phantaſiæ fecit locum. Quocirca etiam perſuadendi terminum ſumptione tranſcēdit. Naturâ autem quodammodo in his omnibus quod potius & præſtantius eſt ſemper audimus. Quò fit ut à demonſtratione ad id quod in phantaſia terribile eſt, quo res ipſa *ceu* ſplendore & lumine circumfuſa occultatur, diſtrahamur. Nec ſine cauſa ita afficimur: De duobus enim compoſitis & coëuntibus in unum, ſemper quod eſt potius

Μέσον μ' ὀχμάζεις, ὡς βάλῃς εἰς τάρταρον,
φαντάζεται ταῦθ' ὅτι μαίνεται. τί ἂν ἡ ῥητορικὴ φαντασία δύναται; πολλὰ μὲν ἴσως καὶ ἄλλα τοῖς λόγοις ἐναγώνια, καὶ ἐμπαθῆ φέρειν· κατακορεστάτη μέντοι ταῖς τραγικαῖς ἐπιχειρήσεσιν, ἃ πείθει τὸν ἀκροατὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ δουλοῦται. Καὶ μὴν εἴ τις, φησὶν, αὐτίκα δὴ μάλα κραυγῆς ἀκούσεται πρὸ τῶν δικαστηρίων, εἶτ' εἶπεί τις, ὡς ἀνέῳκται τὸ δεσμωτήριον, οἱ δὲ δεσμῶται φεύγουσιν, ἅπαντες ὅπως ἕκαστος, ἔτι νέος ὁλίγωρός ἐστιν, ὃς καὶ βοηθήσει καθ' ὅσον δύναται. εἰ δέ τις εἴποι παρελθὼν, ὡς ὁ τούτοις ἀφεὶς ἕτοιμός ἐστιν, ἡδὲ λύγξ τυχὼν, τραγικὸν ἂν ἀπόλοιτο. ὡς νὴ Δία καὶ ὁ Θεσπὶς κατηγορεύμενος, ἐπειδὴ τοὺς ἄλλους μὲν τῷ ἡδίστην ἐλαδέρεις ἐψηφίσατο, τοῦτο τὸ ψήφισμα, εἶπεν, οὐκ ὁ ῥήτωρ ἔγραψεν, ἀλλ' ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη. ἅμα γὰρ τῷ τραγικῷ ἐπιχειρεῖν ὁ ῥήτωρ, πιφάνταται. ἀλλὰ καὶ τὸ πείθειν ἔργον ὑπερέβηκε τῷ λήμματι. φύσει δέ πως ἐν τοῖς τοιούτοις ἅπασιν ἀεὶ τὸ κρεῖττον ἀκούομεν. ὅθεν ἀπὸ τῶν ἀποδεικτικῶν ἐπελκόμεθα εἰς τὸ κατὰ φαντασίαν ἐκπληκτικόν· ᾧ τὸ τραγικὸν ἐγκρύπτεται καὶ ἐπιλαμπόμενον. καὶ τοῦτ' οὐκ ἀπεικότως πάσχομεν. δουλοῖ γὰρ ζωντατομμένων ὑφ' ἓν, ἀεὶ τὸ

f τυχεῖν λόγου dicuntur ij quibus dicendi facta potestas, καὶ ἐκ ἀκαίρως ἀπαγόμενον.

a Vicus est Boeotiæ Athenienſium clade nobilitatus.

& præſtantius alterius vim contrahit, vendicátque ſibi. Atque hæc de ea quæ in ſententiis poſita eſt ſublimitate, & quæ ab animi magnitudine, vel ab imitatione, vel à phantaſia gignitur & proficiſcitur, *dicta* ſufficient.

Sect. 14.

Illic *ſuprà in conſtitutione partium* τῶν ὑψῶν, *tertius* porrò figuris pariter aſſignatus eſt locus: hæ namque, ut dixi, ſi adhibeantur & adornentur eo modo quo oportuit, non utique pars magnitudinis contemnenda fuerint. Verumenimvero, quum omnes nunc quidem exactè perſequi operoſum valdè ſit, imò infinitum, paucas ex his magnitudinem perficientes, propoſitæ quæſtionis adſtruendæ & confirmandæ cauſâ ideò percurrimus. *Demoſthenes* adminiſtratæ Reip. declarationem & demonſtrationẽ *talem* ſubjicit. Quis verò erat naturalis illius uſus? *nempe hic, Non errâſtis, ô viri Athenienſes, libertatis & ſalutis Græcorum cum periculo defenſione ſuſceptâ, habetis autem domeſtica hujus rei exempla. Neq; enim qui in Marathone* pugnârunt, *erraverunt, neq; qui ad Salaminem, neque qui ad Platæas: ſed tanquam derepentè à Deo inſpiratus, ac veluti afflatus Phœbi numine, quum per proceres Græciæ*, qui ſtrenuè pugnantes occiderant in *Marathonia* pugna, *jurat exclamando, Non eſt quod deliqueritis, non per eos qui pro aliis in Marathone peri-*

κρεῖττον εἰς [8] [b] ἑαυτὸ τὼν θατέρα δωύαμιν περιποιᾶ. τοσαῦτα περὶ τῆς χρῆται νοήσεις ὑφηλᾶν, καὶ ὑπὸ μεγαλοφροσύνης, ἢ μιμήσεως, ἢ φαντασίας ἀπορρυπωμένων ἀρχέσει.

[b] Hactenus prima pars, in qua de primo fonte actum nec non de quibusdam veluti particulis loco secundi fontis περὶ πάθους, de quo, proprio tractatu seorsim dicturum se recepit Auctor. Iam de tertio fonte dicendum.

ιδ.

περὶ ἀγνοημάτων.

Αὐτόθι μήτοι, καὶ ὁ περὶ ἀγνοημάτων ἐμφερὴς πέπαυται τόπος. καὶ δὴ ταῦτ', ἂν ὃν δεῖ σκοπεῖσθαι τρόπον, ὡς ἔφην, οὐκ ἂν ἡ τυχοῦσα μηκέθους εἴη μερίς. ἐμοὶ μὲν ἀλλ' ἐπεὶ τὸ πάντα διακρίνειν πολὺ ἔργον ἐν τῷ παρόντι, μᾶλλον δ' ἀπρεπὲς ἐστὶν, [c] ὀλίγα τούτων ὅσα μεγαλη-γορίας ἀποτελεστικὰ, τοῖς πιστώσασθαι, τὸ προκείμενον ἕνεκα, καὶ δὴ δείξω. ἀπόδειξιν ὁ Δημοσθένης ὑπὲρ τῆς πεπολιτευμένων εἰσφέρει. πῶς δ' ἂν ἡ φύσιν χρῆσις αὐτῆς; οὐχ ἡμάρτετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον [d] ἀναδεξάμενοι. ἔχετε δὴ οἰκεῖα τούτου παραδείγματα· ἐγὼ δὲ οἱ ἐν Μαραθῶνι πρῶτον, εἶτ' οἱ ἐν Σαλαμῖνι, εἶτ' οἱ ἐν Πλαταιαῖς. ἀλλ' ἐπειδὴ καθάπαξ ἐμπεπλῆσθαι ἐξαίφνης ὑπὸ δεῦρο, καὶ οἱονεὶ φοιβόληπτος γεγόνασι, τὸν τῶν ἀρχαίων τῆς ἑλλάδος ὅρκον ἐξεφώνησεν, * οὐκ ἔστιν ὅπως ἡμάρτετε, ἐγὼ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι

c ὀλίγα γήματα ὕφους ποιητικά.

d ἀνελόμενον. Sic Plato de Rep. 2. ἐγὼ φαῦλον πρᾶγμα ἠράμενος, susceperimus, aggressi sumus, Alibi κινδύνους περισαλαμβάνειν, dixit Demost. * ἐν τῷ περὶ στεφ.

periclitati ſunt, Videtur, unâ illâ, jurisjurandi formâ & figurâ (quam hîc ego Apoſtrophen voco) majores divinis proſecutus honoribus, eos qui ſic occubuiſſent, tanquam Deos per quos jurare oporteat producere: Iudicibus verò ipſis Demonſtrationis naturâ in eximiam quandam ſublimitatem, concitationem, atque in novi inſigníſque jurisjurandi dignitatem, & auctoritatem mutatâ, eorum qui illic antè occubuiſſent animum inſinuare, ſimúlque medicatricem quandam, & propulſandis noxiis aptam in auditorum animos demittere orationem: ut elatos laudibus non minùs pugnâ contra *Philippum*, quàm victoriis, tum *Marathoniis*, tum *Salaminiis* exultandum & confidendum eſſe doceat: quibus omnibus, auditores figurato dicendi genere correptum ivit: quanquam non deſunt qui *hujus* jurisjurandi ſemen apud *Eupolidem* inveniri aſſerant, *Non enim per meam ad Marathonem pugnam, Gaudens quiſquam eorum meum triſtitiâ afficiet animum.* At quum quis jurat temerè & quomodocunque, non eſt magnum cenſendum: *jurari verò* ubi, quomodo, quibus convenit occaſionibus & certo fine, *grandem demum efficit orationem*: ſed in illo Poëtæ nihil eſt præter *ſimplex* juramentum, & quidem *conceptum* apud florentes nec ullâ indigentes conſolatione *Athenienſes*: Præterea, viros nequaquam faciens immortales juravit Poëta, ut illorum

virtutē

συγκινδυνεύσαντας, [a] φαίνεται δὲ ἐνδεῖ τῷ ὁμοπτῶ σχήματι (ὅπερ ἐνθάδε ἀποσοφῶ ἐγὼ καλῶ) τοῖς μὲν γονεῖς ἀποδεικνύσας, ὅτι δεῖ περὶ ὅτου ἀποθνήσκοντας ὡς θεοὺς ὀμνύναι παίζειν· τοῖς δὲ κείνοις, τὸ μὴ ἐκεῖ συγκινδυνεύσαντων ἐντιθεὶς φρόνημα, πρὸς δὲ τῆς ἀποδείξεως φύσιν μᾶλλον ὑψηλόν, καὶ παθητόν, καὶ ξένων, καὶ ἀπρεπῶν ὅρκων ἀξιοπιστίαν, καὶ ἅμα παιωνείον τινα, καὶ ἀλεξιφάρμακον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουόντων καθεῖσι λόγον, ὡς κυφιζομένους ὑπὸ τῆς ἐγκωμίων, μηδὲν ἔλαττον τῇ μάχῃ τοὺς Φιλίππου, ἢ ἐπὶ τοῖς ΧΙ Μαραθῶνα καὶ Σαλαμῖνα νικητηρίοις παίσασθαι φρονεῖν, οἷς πᾶσι τοῦ ἀνεφατὰς διὰ τὸ σχηματισμὸν συναρπάσας ᾤχετο. καί τοι ὧδὰ πῃ [b] Εὐπόλιδι τῷ ὅρκῳ τὸ αὐτόμα φασὶν ἀρῆσθαι,

Οὐ γὰ μὰ τὴν Μαραθῶνι τὴν ἐμὴν μάχην,
Χαίρων τις αὐτὴν τὸμὸν ἀλγυνεῖ κἀρ.

ἔστι [c] δ' ὁ τὸ ὑπωσοῦν τινα ὁμόσαι μέγα, τὸ δὲ πῶς, καὶ πῶς, καὶ ἐφ' ὧν καιρῶν, καὶ τίνος ἕνεκα. [d] ἀλλ' ἐκεῖ μὲν, οὐδὲν ἐς εἰ μὴ ὅρκος, καὶ θεοὺς ἀτυχοῦντας ἔτι, καὶ ὁ δεομένους παρηγορίας, τοῦ Ἀδωναίου. ἔτι [e] δ' οὐχὶ τοὺς ἄνδρας ἀπαθανατίσας ὁ ποιητὴς ὤμοσεν, ἵνα τὰ ἐκείνων

a Ὁμοπτὸν σχῆμα figura διανοίας. (per quam furor Demosthenis in dicendo expressus,) Ἀποσοφῶ vocat Longinus.

b Athenienſis Comicus, cujus fabulæ non extant.

c Quando ſuſurpandum jus jurandi & quomodo, ut ſit μέγα.

d Eupolidis & Demoſth. locorum τῶν τοιούτων σύγκρισις.

e Συγκρίσεως prius membrum, quo deſcribitur Comici illius juramentum à perſonis. a A juris jurandi diverſa materia apud utrumque auctorem. Eupolis enim per inanimum quid jurat.

virtute auditoribus dignam ingeneraret orationem: Sed ab iis qui pro aliis dimicaverant ad inanimum quid, qualis ipsa est quam jurat pugna, aberravit: apud *Demosthenem* contrà juramentum circa eos tantùm qui occubuissent totum vertitur, ne *Chæroneam* ampliùs *Athenienses* tanquam inauspicatum quiddam aversarentur: Atque in eodem (uti dicebam) continentur simul, ratio quâ non errâsse *Athenienses* demonstrat, exemplum juris jurandi, fides, laus, adhortatio. Et quoniam *hoc* occurrebat & objici poterat Oratori, Tu recitas cladem publicâ functus administratione, mox per Victorias juras? Hanc ob causam continuo, ut tutò agat, verba, quibus utendum, *veluti* regulâ *quâdam* admetitur, quòd vel in debacchationibus sobriè agere necesse sit, eos *qui ex majoribus ante Marathone* (inquit) *periclitati essent, & eos qui in Salamine navali certamine pugnâssent, eos etiam qui in Artemisio, & qui ad Plataas in acie stetissent, nusquam victoriâ potitos* dixit, sed prorsus finis suppressit & occultavit verbum, quia auspicatum foret, & iis quæ ad *Chæroneam* gesta essent contrarium. Quamobrem etiam ipsum auditorem antevertens & occupans statim subjicit, *Quos omnes sepelivit publicè civitas, ô Æschine, non eos tantùm qui rem prosperè gessissent.*

SECT.

ἀρετῆς τοῖς ἀγῶσιν ἐντέχνῳ λόγον ἄξιον, ἀλλ' ὑπὸ τῆς περικλωσθούσης ὀπῆς τὸ ἄψυχον ἀπεπαλαίσθη, τῷ μάχῃ. [b] περὶ δὲ τῆς Δημοσθένει παρεγμάτευται πρὸς ἅπαντας ὁ ὅρκος, ὡς μὴ Χαιρώνειαν ἔτ' Ἀθηναίοις ἀτύχημα φαίνεσθαι· καὶ ἅτε ταυτὸν, ὡς ἔφην, ἅμα ὑπόδειξις ὅτι τῷ μηδὲν ἠδικηκέναι, καὶ ἀπόδειγμα, ὅρκων πίστις, ἐγκώμιον, περιττή. [c] καίπερ γὰρ ἀληθῆ τὰ ῥήτορι, λέγεις ἦτταν, πολιτευσάμενος, εἶτα νίκας ὀμνύεις; [d] διὰ ταῦθ' ἕξεις κανονίζει, καὶ δι' ἀσφαλείας ἄγει. καὶ ὀνόματα διδάσκων, ὅτι καὶν βακχεύσαιμι νήφειν ἀναγκαῖον, τοὺς περικλωσθέντας φησὶν ἐν Μαραθῶνι τῆς περόνης, καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας, καὶ τοὺς ἐπ' Ἀρτεμισίῳ, καὶ τοὺς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους, ἁβρὰ νικήσαντας, εἶπεν, ἀλλὰ πάντῃ τὸ τῆς τέλους διαχέχλοφεν ὄνομα, ἐπειδὴ γὰρ ἐν δυτυχεῖ, καὶ τοῖς ἐπὶ Χαιρώνειαν ἐναντίον. διόπερ καὶ τὸν ἀκροατὴν φθάνων διδοὺς, ὑποφέρει, ὃς ἅπαντας ἔθαψε δημοσίᾳ, φησὶν, ἡ πόλις, Αἰσχίνῃ, ἃ τοὺς κατορθώσαντας μόνους.

b *Alterum membrum collationis de Demosthenis iuramento: in quo multa notatu digna concurrere demonstrat.*

c σκέψις, *cuius* σκέψασις ἢ κατάσκεψις *hæc.* Καίπερ γὰρ ἀληθῆ τὰ τῷ ῥήτορι. *Aptitudo seu* ὑποθήκη, λέγεις ἦτταν πολιτευσάμενος, εἶτα, *&c.*

d λύσις *ab ipsius Demosthenis artificij consideratione.*

Sect. 15.

NEque verò hîc omittendum, quod præter alia ut scitu dignum aliàs à nobis observatum, chariſſime. Prorſùs brevis ero, figuras nempe naturâ quodammodo arma ſublimitati conſociare, & viciſsìm figuras ab ea mirum in modum juvari: quibus autem in locis & quomodo ipſe ediſſeram. Seorſim figuras uſurpando, callidè agere & dolosè, ſuſpectum eſt, atque inſidiarum, & paralogiſmi injicit ſuſpicionem, maximè ſi directa fuerit oratio ad Judicem Dominum, & penes quem vel damnandi, vel abſolvendi poteſtas: Inprimis verò ad Tyrannos, Reges, & ſummos Imperatores. Graviter enìm & iniquo fert animo ſtatim, quòd tanquam puer aliquis imprudens, ab artis Magiſtro aliquo minutis quibuſdam figuris eludatur. Quinetiam in ſui contemptum accipiens, fallacem Ratiocinationem interdum quidem omninò efferatur. Quòd ſi maximè iram retinuerit orationis lepôre adductus, attamen mens licèt perſuaſa repugnat. Quamobrem tum quidem optima figurata oratio, cum figura ipſa quâ figura latuerit. Proinde tum granditas ipſa, tum affectus in exornanda *oratione*, adverſus *affectationis* ſuſpicionem, remedium adhibetur auxiliúmque præſentiſſimum. Atq; quodammodo aſſumpta Ars dolosè & callidè agendi, à pulchritudine & magnitudine, quod

reliquum

ιε.

Οὐκ ἄξιον δ' ὑπὲ τούτε τὸ τόπε φλαλιτεῖν ἔν τι ὑμῖν πεθαρρημένων, φίλτατε. ἔσαι δ' παύ Ζύντομον, [1] ὅτι φύσει πως συμμαχεῖ πρὸ ὕψει τὰ ῥήματα· καὶ πάλιν ἀντισυμμαχεῖται θαυμαζῶς ὑπ' αὐτῆ· τῆ δ', καὶ πῶς, ἐγὼ φράσω. [a] ὑποπτόν [a] ὅτιν ἰδίως τὸ διὰ ῥημάτων πανεργεῖν καὶ περιβάλλον ὑπόνοιαν ἐνέρας, ἐπιβελὴς, φλαλογισμῆ· καὶ ταῦθ' ὅταν ἡ περὶς κειτὼ [b] κύειον ὁ λόγ@, μάλιςα δ' περὶς πεφάννυε, βασιλέας, ἡγεμόνας ἐν ἐξεσχαῖς. ἀγανακτεῖ γὰ ἐυθὺς, εἰ, ὡς παῖς ἄφρων, ὑπὸ τεχνίτε ῥήτρ@ ῥημαπίοις καπασοφίζεται· καὶ εἰς καταφρόνησιν ἑαυτῆ λαμβάνων τ παραλογισμὸν, ἐνίοτε μὲν ὑποθνείσκει τὸ Ζύνολον· κἂν ἐπικρατήσῃ δ' τὰ τ θυμῆ περὶς τ πειθὼ τῆ λόγων, πάντως ἀντιδιαπήδηται. [c] διόπερ καὶ τότε ἄριςον δοκεῖ τὸ ῥῆμα, ὅταν αὐτὸ τῆτο διαλανθάνῃ, ὅτι ῥῆμά ὅτι. [3] τὸ τοίνυν ὕψος, καὶ πάθος τ ἐπὶ τῆ ῥηματίζειν ὑπονοίας, ἀλέξημα, καὶ θαυμασή τις ὄπκεεία καδίσαται. καὶ πως φλληφθεῖσα τ πανεργεῖν τέχνη, τοῖς κάλλεσι, καὶ μεγέθεσι τὸ λοιπὸν

a *Figuratio oratio insidiarum & paralogismi suspecta.*

b *Iudex, in cujus potestate, jus vel damnandi vel absolvendi. De hac potestate judicii in reum Cic. pro Quintio. Propterea quod omnes, quorum in alterius manu vita posita est, sæpius illud cogitant, quid possit is cujus in ditione ac*

potestate sunt, quamquid debeat facere. c Κρύψις τῦ ῥήματ@ *optima illa, quæ tῦ ὕψους καὶ τῦ πάθους beneficio existit.*

reliquum erat, induit, omnémque ſuſpicionem effugit. Argumento ſit idoneo allatum ante *exemplum* ὃ μὰ τοὺ ἐν μαραθῶνι. Quâ enim re hîc Orator ornatum occultavit orationis? *utiq; ut cuivis ſit* perſpicuum, ipsâ luce: fermè enim ut exile aliquod & obſcurum jubar, evaneſcit è conſpectu noſtro, Sole undique illuſtratum: Sic Rhetoricæ Sophiſmata obſcurat undique circumfuſa magnitudo. Tale quid etiam fortè, *aut ſaltem* non procul diſtans ab hoc ipſo, cernere eſt in picturâ: Ductis enim & collocatis in eodem plano lineis, æquali ſpatio diſtantibus, tum umbræ tum luminis adhibitis coloribus, occurrit inprimis oculis noſtris quod luminoſum eſt flagrans excellenter, & propiùs *admotum, aſpectui* multò magis conſpicuum apparet: ſic nempe quæ in oratione etiam concitata & grandia ſunt, propius admota animis noſtris, tum ob naturalem cognationem, tum ob ſplendorem, figuris ipſis multò magis conſpicua apparent, quippe quarum artificium obumbrant & tanquam occultum aſſervant.

Sect. 16.

Quid verò memorem illa, Percontationes *inquam* & interrogationes? an non ejuſmodi figurarum conformationibus contendunt fortius orationem, eámque longè vehementiorem & concitatiorem reddunt? *Num vultis alius percontari alium in foro? age, dic mihi quid affertur novi? quid enim magis novum eſſe po-*

teſt,

λοιπὸν ὑποδέδυκε, καὶ πᾶσαν ὑποψίαν ἐκπέφευγεν. ἱκανὸν δὲ τεκμήριον τὸ περιημμένον, ὃ μὰ τὸν ἐν Μαραθῶνι, πίνι γὰρ ἐνταῦθ' ὁ ῥήτωρ ἀπέκρυψε τὸ χρῆμα; δῆλον ὅτι πρὸ φωτὸς αὐτῷ. χρὴ γὰρ ὥσπερ καὶ τὰ ἀμυδρὰ φέγγη ἐναφανίζεται πρὸ ἡλίου περιαυγάσματος, ὅταν τὰ τῆς ῥητορικῆς σοφίσματα ἐξαμαυροῖ θεικὸν ἐνθεὸν παντόθεν τὸ μέγεθος. [4] Οὐ πόρρω δ' ἴσως τούτου καὶ ἐπὶ τῆς ζωγραφίας τὸ τοιοῦτο συμβαίνει. ἐπὶ γὰρ τῶν αὐτῶν κειμένων ἐπιπέδων πεφαλλήλων ἐν χρώμασι τῆς σκιᾶς †, καὶ τοῦ φωτὸς, ὅμως περιπατεῖ † τὸ φῶς τῇ ὄψει κεκομψὸν ἔξοχον, καὶ ἐγγυτέρω πεφαπολὺ φαίνεται. ἔχουσι καὶ τὴν λόγων τὰ πάθη, καὶ τὰ ὕψη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐγγυτέρω κείμενα, διά τε φυσικήν τινα συγχώρησιν, καὶ διὰ λαμπρότητα ἀεὶ τῶν ῥημάτων προεμφανίζεται, καὶ τὴν τέχνην αὐτῶν ἀποσκιάζει, καὶ οὐκ ἐᾷ κατακαλύπτειν πρέπει.

15.

ΤΙ δ' [2] ἐκείνα φῶμεν, [1] τὰς πτώσεις τε, καὶ ἐρωτήσεις; ἆρα οὐκ αὐταῖς ταῖς τῶν ῥημάτων εἰδοποιίαις πολὺ ἐμφερεστέρα καὶ συγγενεστέρα σωτείνει τὰ λεγόμενα; * ἢ [2] βλέπε, εἰπέ μοι, θεωμένους ἀλλήλων [b] πυνθάνεσθαι, λέγεταί τι κομψόν; τί γὰρ ἂν γένοιτο τούτου ἐρώτησιν genus, τὴν πτῶσιν verò speciem dicant. * ὃν τῷ κτ' φίλ. ά. b Legendum in infinitivo πυνθάνεσθαι.

τῶν πτώσεως καὶ Ερωτήσεως. a Vide Hermog. περὶ μεθοδ. δεινο. ἐρώτησις καὶ πτῶσις pro eodem: sunt tamen qui τὴν

κομψό-

teſt, quàm quòd vir Macedo Athenienſes de bellat & ſubigit, & Græciam regit & adminiſtrat? obijt Philippus? non per Iovem, ſed ægrotat. Quid verò veſtrâ intereſt? etſi enim maximè aliquid acciderit humanitùs, celeriter vos alium Philippum facietis. Et rurſum, *Navigemus in Macedoniam* (inquit) *At quò appellemus, Roget aliquis? Bellum ipſum deprehendit res illius labefactatas.* Quod ſi rem dixiſſet ſimpliciter, totius negotii ſummæ & dignitati impar fuiſſet oratio. Nunc verò Divina illa & celerrima concitatio Interrogationis & Reſponſionis, itémque quòd ſibi ipſe tanquam alteri objicienti occurrit, non ſolùm ſublimius effecit quod dixit, verùm etiam credibilius. Tunc enim magis movent & impellunt *Auditorem* perturbationes, quum ipſas non affectare Orator, ſed ipſas gignere occaſio ipſa videbitur. At interrogatio, *quam quis* ad ſeipſum *dirigit*, cum ſubjecta reſponſione imitatur affectus opportunitatem. Fermè enim qui ab aliis interrogantur, incitantur è veſtigio ad id quod cum contentione dictum eſt, atque ab ipſa veritate contrà occurrunt, ſic interrogationis & reſponſionis figura eò adducit auditorem, & ita decipit, ut exiſtimet quæcunq; meditata afferuntur, ex tempore *nata aut* excitata dici. Præterea (unum enim illud *Herodoti*, ſi quod aliud, ſublimitate maximè excellere exiſtimatum eſt) ſi ita.

Non

κμυότερον, ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίους καταπολεμῶν, καὶ τὰ τῶν ἑλλήνων διοικῶν; τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀθανεῖ. τί δ' ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ ἂν ὁ τὸς τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε. καὶ πάλιν, πλέωμεν ἐπὶ Μακεδονίαν, φησί. ποῖ δὴ προσορμίσωμεθα ὑπρετό τις; ἀρήσει τὰ σαθρὰ τῆς Φιλίππου πραγμάτων αὐτὸς ὁ πόλεμος. ὧν ἓν ἁπλῶς ῥηθὲν τὸ πρᾶγμα, πᾶσι παντὶ καταδεέστερον. νυνὶ δὲ τὸ ἔνθεν, καὶ ὀξύῤῥοπον τῆς πάσεως, καὶ ὑποκρίσεως, καὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸν, ὡς πρὸς ἕτερον, ἀνθυπαντᾶν, οὐ μόνον ὑψηλότερον ἐποίησε τῷ σχηματισμῷ τὸ ῥηθὲν, ἀλλὰ καὶ πιθανώτερον. ἄγει γὰρ τὰ παθητικὰ τότε μᾶλλον, ὅταν αὐτὰ φαίνηται μὴ ὑπὸ τοῦ λέγοντος, ἀλλὰ γνησίως ὁ καιρός. ἡ δ' ἐρώτησις [c] ἡ εἰς ἑαυτὸν, καὶ ὑπόκρισις, μιμεῖται τὸ πάθος τὸ ὑπὸ καιρόν. σχεδὸν γὰρ [d] ὅσον ὑφ' ἑτέρων ἐρωτώμενοι παροξύνονται εἰς [e] παραλογισμὸν πρὸς τὸ λεχθὲν ἐναγωνίως, καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀνθυπαντῶσιν, οὕτω τὸ σχῆμα τῆς πάσεως καὶ ὑποκρίσεως, ὡς τὸ ἀληθὲς ἔλαθεν τὴν ἐπειρώτων ἐξ ὑπογυίου κεκινῆσθαι [f], καὶ λέγεσθαι, ἡ ἀκροατὴς ἀπάγει, καὶ παραλογίζεται. Ἔτι τοίνυν (ἓν γάρ τι τῶν ὑψηλοτάτων τὸ Ἡροδότειον πεπόνθασι) ἡ ὅτως

c *Vide Hermogenem citato loco pag. 415. adeoque de hac interrogandi & respondendi forma in methodo εὐρετικῆς pag. 234. in fine.*

d *malim ὅσον.*

ἁπλοκα

* * *

Non implicata excidit, ac veluti profunditur oratio, ipſum etiam propemodum præveniens Oratorem. Et *collatis* (inquit *Xenophon*) *clypeis urgebantur, pugnabant, interficiebant, moriebantur.* & illa *Eurylochi*,

* * *

Ivimus, ut juſſeras, per ſylvas, inclyte Ulyſſes; Invenimus in vallibus fabricatas ædes Circes. Hæc enim conciſa inter ſe & nihilominùs accelerata, ingentis doloris *Orationem Eurylochi* partìm impedientis, partìm moderantis & regentis ſimul, ſignificationem præ ſe ferunt. Talia protulit aſyndetis uſus Poëta.

Sect. 17.

SUmmopere etiam concurrentes in idem figuræ afficere ſolent: *ut verbi gratiâ*, cùm duæ aut tres tanquam factâ ſocietate permixtę, robur, perſuadendi vim, & pulchritudinem invicem contribuunt. Qualia ſunt illa in *Midiam* anaphoris ſeu repetitionibus diatypoſi, *Informationem & deſcriptionem vertunt*, ſimul juncta & immixta aſyndeta, *Multa enim is qui verberat fecerit, quorum qui læſus eſt, quædam aliis nec referre poſſit geſtu, obtutu, voce.* Deinde ne ad idem prolapſa oratio ſubſiſteret (etenim in conſtructione ordinata quies & perturbationum ſedatio, ut contrà in confuſo ordine ipſa perturbatio, quæ eſt animi impetus

&

* * *

ἁπλοῦν * ἐκπίπτει, καὶ οἷον ἐφεξῆς τι τὰ λεγόμενα, [a] ὀλίγα δεῖν φθάνοντα καὶ αὐτὸν † λέγοντα. ** καὶ Συμβαλόντες, φησὶν ὁ Ξενοφῶν, τοῖς ἀσπίσι, ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. καὶ τὰ τοῦ Εὐρυλόχου.

* * *

* ἤκουσα, ὡς ἑκέλευες, ἀνὰ δρυμὰ φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.

Εὔφορον δὲ ῥήσεσι τετυγμένα δόματα Κίρκης. τὰ γὰρ ἀλλήλων διακεκομμένα, καὶ ἐδεῖν ἤτοι κατεσπασμένα, [b] φέρει τ' ἀγωνίας ἔμφασιν, ἅμα καὶ ἐμποδιζούσης τι, καὶ συνοικούσης. τοιαῦτ' ὁ ποιητὴς ἐξιλύεσθαι διὰ τῆς ἀσυνδέτων.

ιζ.

Ἄκρως [c] ἡ καὶ ἡ ἐπὶ ταυτὸ συνοδος τῶν σχημάτων εἰωθε κινεῖν, ὅταν δύο, ἢ πλείω οἷς ἔστι συμμετρία ἀνακεκραμένα, ἀλλήλοις ἐφαρμόζῃ τῷ ἰσχνῷ, τῷ πεπαχυσμένῳ, τῷ καλῷ. ὅπερ καὶ τὰ εἰς τὸν Μειδίαν ταῖς [d] ἀναφοραῖς ὑμῶν, καὶ τῇ διατυπώσει συναναπεπλεγμένα τὰ ἀσυνδετα· πολλὰ γὰρ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπτων, ὧν ὁ πεπονθὼς ἕνια δεῖ ἂν ἀπαγγεῖλαι δύναιτο ἑτέρῳ, τῷ σχήματι, τῷ βλέμματι, τῇ φωνῇ· εἶθ' ἵνα μὴ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὁ λόγος ἰὼν ᾖ, (ἐν τάξει γὰρ τὸ ὑρεμιεῖν, ἐν ἀταξίᾳ δὲ τὸ πάθος, ἐπεὶ φοβερὰ ψυχῆς

1 Ἀσωλεσθε εἰσβολὴ μεγάλου ἐκδεικνυμένη λύπου διὰ τῆς ἑταίρων ἀδυχίας πεπτωκότων, ut loquitur Hom.

* ἐν πῷ εἰς Ἀγησίλαον.

* Ος κ'.

b Τυτθὶ μεγάλης λύπης δηλωτικὰ τὰ ἀσυνδέτως ἐξενεχθέντα.

συνοδος τῶν σχημάτων.

c Elegans καὶ τερπνὴ in unum idémque concurrentium figurarum ἐνεργείας descriptio.

d διατυπώσει miscentur Epanaphorae & Asyndeta apud Demosth. pag. 337. lext. 130. 416. item pag.

e τῶν ἀσυνδέτων Herm. in methodo dein. pag. 309. lin. 1. item pag. 348. 4. & 13. item pag. 261. 3.

& commotio) ſtatim ad alia aſyndeta & epanaphoras tranſiliit. *Quum ut inſultans, quum ut inimicus, quum pugno, quum in malâ.* Quibus *omnibus* Orator non aliâ ratione quàm qui verberat affecit, dum aliorum ſuper alia additorum impetu ferit judicum animos. Deinde rurſum hinc tanquam ſupernè ingruentium ventorum procella, factâ novâ impreſſione, *ſubjicit continuò*, Hæc commovent, hæc ad inſaniam adigunt homines ferendis contumeliis non aſſuetos. *non eſt qui hæc referens rei geſtæ acerbitatem repræſentare poſſit.* Epanophorων igitur, ſive repetitionum & aſyndetων naturam, frequenti mutatione ubique ſervat. Atque ita tum Ordo inordinatum, tum vice versâ, Inordinatum, certum quendam ordinem includit, eodem comprehendítque.

Sect. 18.

AGe igitur, adde conjunctiones ſi velis, uti faciunt Iſocratici *hoc modo. Atqui nec iſtud omittendum quod is qui verberat multa fecerit*, quorum qui læſus eſt quædam nec referre poſſit aliis, *primùm quidem geſtu, deinde verò obtutu, tertio denique etiam ipsâ voce.* Et intelliges *hæc* ita inſuper adſcribens in ſequentibus, urgendi & exaſperandi vim in affectibus, ſi conjunctionibus æquaveris, in lævem quandam & prorſus aculei exortem lenitatem degenerare atque continuò extingui. Quemadmodum

ᾗ συγκινησοίς ὄφιν) εὐθὺς ἐπ' ἄλλα μεθίσταται ἀσωμάτα, καὶ ἐπαναφορᾶς • ὅταν μὲν ὑβρίζων, ὅταν δὲ ἐχθρὸς, ὅταν κονδύλοις, ὅταν ὀπὶ κόρης. ὧδὲν ἄλλο διὰ τούτων ὁ ῥήτωρ, ἢ ὅπερ ὁ τύπων, ἐργάζεται τῇ διανοίαν τὴν διηγεσῶν, τῇ ἐπαλλήλων πλήσει φορᾶ. εἶτ' ἐντεῦθεν πάλιν, ὡς αἱ καταιγίδες, ἄλλην παθῶν ἐμβολὴν, ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους, ἀήθεις ὄντας τῷ συμπλακίζεσθαι. ὧδεὶς ταῦτα ἀπαγγέλλων, δύναιτο τὸ δεινὸν παρασῆσαι. ἐκεῖν τὸ μὲν φύσιν τὴν ἐπαναφορῶν καὶ ἀσωμάτων πάντη φυλάτθει τῇ συνεχεῖ μεταβολῇ. ὅπως αὐτῷ καὶ ἡ τάξις ἄτακτον, καὶ ἔμπαλιν ἡ ἀταξία ποιὰν συμβαίνει τάξιν.

XII.

ΦΕρε δὴ τῶν συμβάντων τοῖς συμπόσιοις, εἰ θέλοις, ὡς ποιοῦσιν οἱ Ισοκράτειοι • καὶ μοὶ δοκῶ τοῦτο χρὴ παραλιπεῖν, ὡς πολλὰ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπων, πρῶτον μὲν τῷ χρώματι, εἶτα καὶ τῷ βλέμματι, εἶτά γε μοὶ αὐτῇ τῇ φωνῇ. καὶ εἴσῃ καὶ τὸ ἐξῆς ὅπως διαφέρων, ὡς ἅπαθες τὸ συμπεσὸν γεγραμμένον καὶ ἀποτεταχυνόμενον, ἐὰν τὶς συμπόσιοις ἐξομαλίσῃς, εἰς λειότητα ἀκινδύνου τε παρασκεύῃ, καὶ εὐθὺς ὄφεσιν.

a τὴν τῶν πολυσυμπότων, quibus orationis pathetica vis, ἀκμὴ & contentio remittitur & relaxatur, eiusdémque retardatur impetus.

modum enim si quis currentium corpora colligaverit, eorum quoque impetum *necessariò* sustulerit: sic etiam ipsa perturbatio sive affectus vehementior, si conjunctionibus & aliis additamentis impediatur, non fert: liberum enim cursuræ abrumpit impetum, nec non vim illam, quâ tanquam ab Instrumento quodam emittitur.

Sect. 19.

IN hac quoque Idea erunt reponenda hyperbata: est autem *hyperbaton*, verborum aut sententiarum quoad consequutionem mutatus & turbatus ordo, & quasi contentiosi affectûs verissimus, & maximè germanus character. Ut enim qui verè irascuntur, aut metuunt, aut indignantur & dolent vehementius, sive à suspicione & invidia, sive quovis alio *turbati affectu* (multæ siquidem adeóq; infinitæ perturbationes, quas proinde nullus recensere possit) dum subinde *sententiâ*, quippe qui alia sibi proposuissent, excidunt, ut plurimum ad alia transiliunt, mediis quibusdam *tum rebus tum verbis* temerè interjectis: deinde ad prima rursum revoluti, ac præ doloris vehementia, tanquam ab instabili spiritu, in omnem partem modò huc, modò illuc diversè revulsi & retracti, verba, sententias, quoad ordinem qui in naturali serie positus est, omnibus modis multiplici conversione immutant. Sic præstantissimi quíque auctores

[a] ὥσπερ γὰρ εἴ τις συνδήσειε τὴν ὀρχουμένην τὰ σώματα, τὸν φορὸν αὐτῆς ἀφήρητο, ὅπως καὶ τὸ πάθος ὑπὸ τῆς [c] συνδέσμων καὶ τῆς ἄλλων τοιούτων ἐμποδιζόμενον ἀγανακτεῖ. τὸν γὰρ ἐλεύθερον ἀπολύει τὸ δρόμου, καὶ τὸ ὡς ἀπ' ὀργάνου τινὸς ἀρίστης.

b *Illustratio argumenti à simili.*

c σεῖ τῆς συνδέσμων, Herm. p. 416.

ιθ.

ΤΗΣ [a] ἡ αὐτῆς ἰδέας καὶ τὰ ὑπερβατὰ ἀριθμός. [a] ἔστι [a] δὲ λέξεων, ἢ νοήσεων, ἢ ἀμφοτέρων κατ' ἀκολουθίαν κεκινημένη τάξις, καὶ οἱονεὶ [b] χαρακτὴρ ἐναγωνίου πάθους ἀληθέστατος. ὡς γὰρ οἱ τῇ ὄντι ὀργιζόμενοι, ἢ φοβούμενοι, ἢ ἀγανακτοῦντες, ἢ ὑπὸ ζηλοτυπίας, ἢ ὑπὸ ἄλλου τινὸς (πολλὰ γὰρ καὶ ἀναείθμητα πάθη, καὶ ὧν αὖ ἐστὶν τις ὁπόσα δύναιτο) ἐκάστοτε ἀμφιβάλλοντες, ἄλλα μὲν θέλουσι, πολλάκις δ' ἐπ' ἄλλα [c] μεταπηδῶσι, μέσα πού παρεμβαλόντες ἀλόγως, εἶτ' αὖθις ἐπὶ τὰ πρῶτα ἀνακυκλοῦντες, καὶ πάντα πρὸς τῆς ἀγωνίας, ὡς ὑπ' ἀσάτου πνεύματος τηλε κἀκεῖσε ἀγχιστρόφως ἀνταμώβοντες, τὰς λέξεις, τὰς νοήσεις, τὸν ὅλον τῆς ῥυθμὸν εἰρμῷ παντοίως πρὸς μυείας ἕξεως ἐναλλάττουσι τάξιν· ὅτω [a] δὴ πῆς ἀείσεως

a Tum verborum tum sententiarum trajectione conficitur hyperbaton.

b *Perturbationum animi character verissimus* τὸ ὑπερβατόν.

c *Supra* μεταλλαγὴ *in eadem significatione usurpatum.*

ctores in hyperbatis hujuſmodi imitantur naturæ opera. Tunc enim perfecta ars, quum naturam ita exprimit ut natura ipſa eſſe videatur. Rurſùm, Natura eſt ſucceſſu fœlix, quum latentem in ſe continet & regit artem. Hujuſmodi ſunt illa *Dionyſii Phocenſis Ducis* apud *Herodotum*, *In ſummum enim diſcrimen res noſtræ adductæ ſunt, viri Iones, ut aut liberi ſimus aut ſervi, & quidem tanquam fugitivi: ſi igitur vultis devitare calamitates, ſubeundus eſt vobis inpræſentiarum labor: Ita ſuperatis hoſtibus liberi eſſe poteritis.* Si in iſtis ordo ſervaretur, dicendum eſſet, *ô Viri Iones, nunc tempus & occaſio ſeſe vobis offert* labores ſuſcipiendi: *res enim veſtræ ſunt in ſummo periculo*. Hîc verò verba illa, *ô Viri Iones*, trajecit: Adjecit enim ſtatim poſt incuſſum priùs metum, ne ſi præmiſiſſet in principio, ſtatim ipſos ad imminentem & proximè apponendum terrorem videretur appellare auditores: Deinde ſententiarum etiam invertit ordinẽ: antequam enim ipſis ſuſcipiendos eſſe labores dicat (hoc enim ipſum eſt *ad* quod *illos* hortatur) reddit priùs cauſam ob quam ſit labor ſubeundus, inquiens, *In ſummo periculo res veſtræ poſitæ ſunt*, ut non videatur meditata dicere, ſed coacta. Quum etiam *Thucydides*, quæ naturâ prorsùs unita, nec illi diſtributioni obnoxia, ſejungendi ab invicem ejuſmodi trajectionibus peritiſſimus & ſagaciſſimus

Συγγραφεῦσι διὰ τῆς ὑπερβατῆς ἡ μίμησις ἐπὶ τὰ τῆς φύσεως ἔργα φέρεται, [d] ὅτε γὰρ ἡ τέχνη τέλειος, ἡνίκ' ἂν φύσις εἰς δοκῇ. ἡ δ' αὖ φύσις ἐπιτυγχάνει, ὅταν λαμβάνουσα πρόσχηι τὴν τέχνην. ὥσπερ λέγει ὁ Φοινίσσαις Διονύσου παρὰ τοῦ Ἡφαίστου. * ἐπὶ ξυρᾶς γὰρ τῆς ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα, ἄνδρες Ἴωνες, ἢ εἰς ἐλευθερίαν, ἢ δούλοισι, καὶ τύπτουσι, ὡς δρηπέτησι. νῦν ὧν ὑμεῖς μὲν μὴ βάλησθε παλαιπωρίας ἀνδέκεσθαι, τὸ παραχρῆμα μὲν πόνου ὑμῖν ἔσται, οἷοί τε δ' ἔσεσθε ὑπεραλλόμενοι τὰς ἐναντίας, εἰς ἐλευθερίαν. [e] ἐνταῦθα μὲν τὸ καιρὸν τάξιν, ὦ ἄνδρες Ἴωνες, νῦν καιρὸς ὅδε ὑμῖν πόνου ἐπιδέχεται. [a] ὅτι ξυρᾶς γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα. ὁ δὲ, τὸ μὲν, ἄνδρες Ἴωνες, ὑπερβίβασιν. πρόσθεν γὰρ ἐλπὶς ὑπὸ τῆς φόβου φθάνουν, ὡς μηδ' ἀρχὴν πρὸς τὸ ἐφεξῆς δεῖν προσαγορεῦσαι τὰς ἀκούοντας. [b] ἔπειτα δὲ τὴν τῆς νοημάτων ἀπέστρεψε τάξιν. πρὸ γὰρ τοῦ φῆσαι, ὅτι αὐτὸς δεῖ πονεῖν, (τοῦτο γάρ ὅδε ὁ παραινέτης) ἐμπροσθεν ἀποδίδωσι τὴν αἰτίαν δι' ἣν πονεῖν δεῖ, ὅτι ξυρᾶς ἀκμῆς, φήσας, ἔχεται ἡμῖν τὰ πράγματα. ὡς μὴ δοκεῖν ἐπειμένα λέγειν, ἀλλ' ἠναγκασμένα. ἔτι [c] δὲ μᾶλλον ὁ Θουκυδίδης καὶ τὰ φύσει πάντως λυόμενα, καὶ διαλυόμενα, ὅμως ταῖς ὑπερβάσεσιν ἀπ' ἀλλήλων ἄγειν δεινότατος.

d *Naturæ & artis conjunctionem quâvis occasione inculcat*, ὅτι καὶ ἡ Ἀγάθωνα τέχνη ἐστέρξε φύσιν καὶ φύσις τέχνην: * ἐν τῇ ἑρμαϊ. e Νῦν ἐν κινδύνῳ ὄζει τὰ καθ' ἡμᾶς. *Sic apud Soph.* ἐν Ἀντιγ. *Tiresias Vates loquitur*, φρένει βεβὼς αὖ νοῦν ὀπὶ ξυρᾶ τύχης, *i. sapias scito te versari in fortunæ novacula, i. in summo discrimine.*

a *Sic loquitur Nestor apud Hom. Il. κ'.* Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυρῇ ἵσταται ἀκμῇ πρήγματα πῆγεν ἐπικίνδυνα.

b *Hermog. pag.* 419.

c *Thucydidis artificium in Hyperbatis.*

mus est. At in istis *Demosthenes* parcior & prudentior *Thucydide*, qui in hoc genere etiam ad satietatem usque omnium creberrimus est, tum vehementiam magnâ ex parte, tum certè ex tempore dicendi facultatem *ab ejusmodi* trajectionibus esse consignificans. Ad hæc etiam in periculum commune longorum hyperbatorum eos qui audiunt dum rapit (sæpè enim sententiam quam dicere cœperat suspendens, ac interea veluti alieni & abhorrentis ordinis gratia, alia aliis per medium, etiam extrinsecùs aliunde attexens, conjecto in metum ipso auditore, non aliter quàm si in summo versaretur discrimine tota Oratio, adeóque ab anxietate & æstu quodam animi simul cum Oratore periclitari coacto,) mox præter expectationem longo post tempore quod antea quærebatur, opportunè adjiciens, hoc ipso ausò & facto periculoso & lubrico in verbis sententiisque ita transponendis multò magis afficit percellítque. In tanta autem exemplorum copia, iis supersedendum puto.

Sect. 20.

Quod porrò ad Polyptôta quæ dicuntur, attinet, Congeries, Commutationes, & Gradationes, planè *ista omnia* ad contentionem & vehementiam comparata, ut tutè scis, ad ornatum omnémque sublimitatem & affectus conferunt. Quid verò Casuum, Temporum

[d] ὁ δὲ Δημοσθένης οὐχ οὕτως μὲν αὐθάδης, ὥσπερ ἔοικε, πάντων δ' ἐν τῷ ῥύθμει τούτῳ κατακορέστατος, καὶ [8] πολὺ τὸ ἀγωνιστικὸν, ἐκ τοῦ ὑπερβιβάζειν, καὶ ἔτι νὴ Δία τὸ ἐξ ὑστέρου λέγειν, συνεμφαίνων· καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰς τὸν κίνδυνον τῆς μαχρᾶς ὑπερβάσεως τοὺς ἀκούοντας συνεπαναφέρεσθαι. [e] πολλάκις γὰρ τὸν νοῦν, ὃν ὥρμησεν εἰπεῖν, [f] ἀναχρεμάσας, καὶ μεταξὺ, ὡς εἰς ἀλλόφυλον καὶ ἀποικίαν τάξιν, ἄλλ' ἐπ' ἄλλοις διὰ μέσου, καὶ ἔξωθέν ποθεν ἐπεισκυκλῶν, εἰς φόβον ἐμβαλὼν τὸν ἀκροατὴν, ὡς ἐπὶ παντελεῖ τῷ λόγῳ διαπτώσει, καὶ συναποκινδυνεύειν ἐπ' ἀγωνίας τῷ λέγοντι συναναγκάσας, εἶτα θαλλόγως διὰ μαχρᾶς τὸ πάλαι ζητούμενον εὐκαίρως ἐπιτέλει τὴν ἀποδοσιν, ἀμπὼ τὴν χρῆσιν τὰς ὑπερβάσεις παρεμβόλῳ, καὶ ἀκροσφαλεῖ πολὺ μᾶλλον ἐκπλήξει. φείδῳ δὲ τῶν παραδειγμάτων ἔξω διὰ τὸ πλῆθος.

d *Demosthenes prudenter & aptè utitur hyperbatis.*

e *Quid efficiat τὸ ὑπερβατὸν apud auditores, μαχρῷ ὑπερβατῷ describit.*

f *Καὶ τοὺς οἷς ἀναχρέμασε τὴν περὶ τοῦ ὑπερβατοῦ ἔννοιαν, quoad illius effectum in auditorum animis.*

κ.

Πολύπτωτα.

[x] Τὰ γὲ μὴν πολύπτωτα λεγόμενα, ἀθεσμοὶ, καὶ ἀντιμεταβολαὶ, καὶ κλίμακες, πάνυ ἀγωνιστικὰ, ὡς οἶδα, κόσμῳ τε, καὶ παντὸς ὕψους, καὶ πάθους συνεργά. πόθεν αἱ τῶν πτώσεων,

porum, Perſonarum, Numerorum, Generum mutationes? quomodo tandem elocutionem ipſam variant excitántque? Aio igitur quoad numerorum mutationes, non tantùm ornatum addere illa quæ formâ & terminatione ſingularia, poteſtate, ſi attentè conſideres, pluralia deprehenduntur, *ſtatim, inquit, populus infinitus ad littora properans diviſi clamaverunt: at illa* obſervatione potiùs digna, quia reperiuntur quandoque pluralia grandiora, ipsáque adeò numeri multitudine, elatæ ac inflatæ Orationis ambitionem præ ſe ferentia. Talia ſunt *Oedipi* apud *Sophoclem, ô Nuptiæ, Nuptiæ! genuiſtis nos, & poſtquam genuiſtis, rurſum remittitis idem ſemen: atque exhibuiſtis Patres, Fratres, Liberos, Sanguinem cognatum, Sponſas, Uxores, Matreſq;, & quæ turpiſſima inter homines cenſentur.* Hæc enim omnia unum nomen ſunt, *Oedipus*: ex altera verò parte, *Iocaſta.* Verumtamen fuſus in pluralia numerus ſimul etiam infortunia multiplicavit & auxit: cujus generis amplificationum ſunt & illa, *prodierunt Hectoreſq; & Sarpedones.* Nec non *Platonis* illud quod etiam de *Athenienſibus* verba facientes uſurpavimus, *Neque enim Pelopes, Neque Cadmi, neque Ægypti, Danaíve, Neque alii Naturâ Barbari unà nobiſcum habitant: Sed ipſi Græci duntaxat nullâ prorſus infecti Barbarorum confuſione* has terras *incolimus*, & quæ ſequuntur. Naturâ enim

χρόνων, προσώπων, ἀριθμῶν, ἡμῶν ἐναλλάξεις; πῶς, πότε καταποικίλλεσι, καὶ ἐπιγείρουσι τὰ ἐρωτικά; [2] φημὶ δὴ τὴν κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς οὐ μόνα ταῦτα κοσμεῖν, ὁπόσα τοῖς τύποις ἐνικὰ ὄντα, τῇ συζυγίᾳ κατὰ τὸν ἀναθεώρησιν πληθυντικὰ δείσκεται, αὐτίκα [a] (φησὶ) λαὸς ἀπείρων θυμῶν ἐπ' ἀλλήλοισι διεστάμενοι κελάδησαν· [3] ἀλλ' ἐκεῖνα μᾶλλον παρατηρήσεως ἄξια, ὅτι ἐν ὅσῳ πρὸς τὰ πληθυντικὰ μεγαλορρημονέστερα, καὶ αὐτῷ ἀξιοκομπότατα πρὸς ὄχλῳ τῷ ἀριθμῷ. τοιαῦτα οὖν καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ τὰ ἐπὶ τῷ Οἰδίπᾳ. * -- ὦ γάμοι γάμοι,

Ἐφύσαθ' ἡμᾶς, καὶ φυτεύσαντες, πάλιν
[b] Ἀνεῖτε ταυτὸν σπέρμα, καὶ προεῖδετε
[c] Πατέρας, ἀδελφοὺς, παῖδας, αἷμ' ἐμφύλιον,
Νύμφας, γυναῖκας, μητέρας τ', καὶ ὅσα
Αἴσχιστ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίνεται.

πάντα γὰρ ταῦτα ἓν ὄνομά ἐστιν, Οἰδίπους· ἐπὶ μὲν πατέρα Ἰοκάστη. ἀλλ' ὅταν καθεὶς εἰς τὰ πληθυντικὰ ὁ ἀριθμὸς, συνεπλήσθυνε καὶ τὰς ἀπυχίας, καὶ ὡς ἐκεῖνα, πανταδόναξεν,

Ἐξῆλθον Ἑκτορίδαι τ', καὶ Σαρπηδόνες,

καὶ τὸ Πλατωνικὸν, ὃ καὶ ἑτέρωθι ἐθαυμάσθη ἐπὶ τῷ Ἀθηναίων. * ἢ γὰρ Πέλοπες, ἢ Κάδμοι, ἢ Αἰγυπτοί τ', καὶ Δαναοὶ, ἢ ἄλλοι πολλοὶ φύσει βάρβαροι συνοικοῦσιν ἡμῖν, ἀλλ' αὐτοὶ Ἕλληνες, ἢ μιξοβάρβαροι οἰκοῦμεν, καὶ τὰ ἐξῆς. φύσει

Πληθυντικά.

a Thucyd. locus est.

* ἐν τῷ Οἰδίπ. τυράννῳ.

b Ἀνεδώκατε ἔγνον, ὦ μῆτερ ἡ γυνήσασά με καὶ πάλιν ἑαυτὴν εἰς σπορὰν ἐμοὶ δοῦσα.

c Διὸπ ἐκ μητρὸς ἐπαιδοποίησα, καὶ δόπ, ὡς ἔσπειρα ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς ἐγκυήσησαν.

* ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ.

enim res ita congeſtis acervatim nominibus percipiuntur grandiores: Nec tamen *hoc* ipſum in aliis factitandum, niſi in quibus ſubjecta Materia, amplificationis, aut multitudinis, & copiæ, aut exceſſûs, aut affectuum, capax eſt, ſeorsim nempe iſtorum unius aut plurium ſimul. Siquidem ubique adhibere & appendere tintinnabula aut crepitacula ejuſmodi nimis Sophiſticum.

SECT. 21.

QUin etiam quæ contrà ex pluribus contrahuntur in ſingularia, interdum videntur ſummè ſublimia, *Deinde Peloponneſius univerſa in factiones erat diviſa*, inquit *Demoſthenes*. Etiam illud *Phrynicho* fabulam agente *Mileti* excidium, *nempe* in lachrymas prorumpunt Spectatores. Etenim eorum quæ diviſa ſunt numerum ad unita revocare & contrahere, corpulentius *quiddam exiſtit*: Cauſam verò ornatus in utriſque eandem *eſſe* cenſeo. Ubi enim occurrunt verba ſingularia, ſi præter expectationem feceris pluralia, affecti & perturbati animi indicium erit: Si contrà pluralia fuerint, & in unum quiddam benè ſonorum quæ plura erant collegeris & contraxeris, ob rerum ipſarum in contrarium transformationem præter opinionem, *commoti quoque animi ſignum eſſe judico*.

SECT.

γὰρ ἐξακύεται τὰ πράγματα κομψοτέρως ἀγελησδὸν ὕπως τῶν ὀνομάτων ὑποσυμπεμένων. [1] ἃ μήτι δεῖ ποιεῖν αὐτὸ ἐπ' ἄλλων, εἰ μὴ ἐφ' ὧν δέχεται τὰ [2] ὑποκείμενα αὔξησιν, ἢ πληθυν, ἢ ὑπερβολὴ, ἢ πάθος, ἔν τι τούτων, ἢ τὰ πλείονα. ἐπεὶ τοι τὸ παντάχοῦ [b] κώδωνας ἐξωφθαι, λίαν σοφιστικόν.

a legō ὑποκείμενα.

b Κατὰ τρόπον μεταφορᾶς τοῦτον παρ' ἑρμογένει ἐν τῇ σημ. Sunt autem Κώδωνες quos vulgò sonalios vocamus, ex quorum phaleris propendentes plerumque tintinnabula. Propriè Κώδων τὸ τῆ Σάλπιγγος πλατὺ, à cujus similitudine tintinnabula Κώδωνες dicuntur Græcis.

κα.

Ἀλλὰ μὴν [1] καὶ τἐναντίον, τὰ ἐκ τῶν πληθυντικῶν εἰς τὰ ἑνικὰ ὑποσυναγόμενα ἐνίοτε ὑψηλοφανέστατα. [2] * ἔστιτ' ἢ Πελοποννησος ἅπασα λειμῶνι, φησί. καὶ δὴ φρυνίχου δρᾶμα Μιλήτου ἄλωσιν [d] διδάξαντι, εἰς δάκρυα ἔπεσον οἱ θεώμενοι. [3] τὸ γὰρ ἐκ τῶν διηρημένων εἰς τὰ ἰδιωμένα ὑποσυρέλαι τὸν ἀριθμὸν, σωματειδέστερον. αἴτιον δ' ἐπ' ἀμφοῖν τὸ κόσμιον ταυτὸν εἶναι. ὅτῳ [f] γὰρ ἑνικὰ ὑπάρχει τὰ ὀνόματα, τὸ πολλὰ ποιεῖν αὐτὰ, ὡραῖον δόξαν, ἀπαθὲς ὅπῳ [f] πληθυντικὰ, τὸ εἰς ἕν τι ἔυηχον συγκορυφοῦν τὰ πλείονα, διὰ [f] εἰς τἐναντίον μεταμόρφωσιν τῶν πραγμάτων, ἐν τῷ ὡραλόγῳ.

* ἐν τῷ ὡραίῳ.

c Exemplum aliud ode 18. lib. 3. carm. Ludit herboso pecus omne campo quum novæ redeunt Decembres Festus, in pratis vacat otioso cum bove pagus.

d Quod Græci dicunt δρᾶμα διδάξαι, Cic. agere & docere fabulam vertit. De utroque Phrynicho, Tragico, & Comico. vide Suidam. Unde porrò pendeat Dativus iste ex contextu non constat. Haud dubiè quia locus citatus ἀτελὴς aliunde pendet, quod hic in contextu non expressum: simile quid habes in sequenti pag. in illo Herod. loco.

κϛ.

Sect. 22.

QUoad temporum verò immutationem, cùm præterita tanquam præsentia, nec aliter quàm si jam fierent, induxeris; orationem ipsam non ampliùs effeceris narrationem, sed rem ipsam, quasi coràm gereretur, repræsentabis. *exempli gratiâ, Et cùm quidam cecidisset subter equum Cyri,* inquit *Xenophon, & conculcaretur, gladio ventrem equi ferit.* Equus autem, saucius *quum nutaret, Cyrum excutit, hic cadit.* Talis in plurimis *Thucydides.*

Sect. 23.

PEræquè etiam efficax personarum commutatio, quæ facit sæpè ut auditor versari se putet in mediis periculis: *cujusmodi est Homericum illud, Dixeris indefessos & indomitos inter se occurrere bello, tanto studio & contentione pugnabant:* Et *Aratus, Hoc caue te Ponto studeas committere mense.* Sic alibi etiam *Herodotus, ab Elephantina,* inquit, *urbe sursùm contendenti* locus occurrit acclivis, &c. *posteà pervenies planum in locum: Peragratâ autem regione alterum rursus navigium ingressus duodecim diebus navibus. Postmodum venies in urbem magnam cui nomen Meroë.* Vidésne, amice, ut assumptam animam tuam per illa deducat loca, auditum in aspectum convertens? Hæc autem hujus generis omnia, ipsis applicata rebus, ad ea quæ aguntur, adducunt sistúntq; audito-

Hunc versum ita vertit Cic.

κβ.

Ὅταν γε μὴν τὰ παρελπιζόμενα τοῖς χρόνοις εἰσάγῃς ὡς γινόμενα, καὶ παρόντα, καὶ διηγήσιν ἔτι τὸν λόγον, ἀλλ' ἀγωνίσμα ποιήσεις. πεπωκὼς δέ τις, * φησὶν ὁ Ξενοφῶν, ὑπὸ τοῦ Κύρου ἵππος, καὶ πατάξων εἰς τὴν γαστέρα τῇ μαχαίρᾳ τὸν ἵππον αὐτοῦ. ὁ δὲ σφαδάζων ὑποσείεται τὸν Κῦρον. ὁ δέ, πίπτει. τοῦτο ἐν τοῖς πλείστοις ὁ Θουκυδίδης.

* ἐν τῷ ζ'. τῆς παιδείας.

κγ.

Ἐναγώνιος δ' ὁμοίως καὶ ἡ τῶν μετεώπων ἀντιμετάθεσις, καὶ πολλάκις ἐν μέσοις τοῖς κινδυνώδεσι ποιοῦσα, τὸ ἀκρατὲς δηλοῖ σφόδρα.

Μετεώπων ἀντιμετάθεσις.

* Φαίης κ' ἀχμῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
Ἀντεὸν ἐν πολέμῳ· ὡς ἐσυμφόρως ἐμάχοντο.
καὶ ὁ Ἄρατος,
Μὴ κείνῳ ἐνὶ μὴνὶ περικλύζοιο θαλάσσῃ.

* Ilι. ὁ.

* ἐν τῇ Εὐτέρπῃ.

ὡς δέπου καὶ ὁ Ἡρόδοτος, * Ἀπὸ δὲ ἐλεφαντίνης πόλεως ἄνω ἰόντι, [a] καὶ ἔπειτα ἀπίξεαι ἐς πεδίον λεῖον. διεξελθὼν δὲ τοῦτο τὸ χωρίον, αὖθις εἰς ἔπεσον πλοῖον ἐμβὰς, δυώδεκα ἡμέρας πλεύσεαι· καὶ ἔπειτα ἵξεαι ἐς πόλιν μεγάλην, ἡ ὄνομα Μερόη. ὁρᾷς, ὦ ἑταῖρε, ὡς θαλαττῶν σε τὴν ψυχὴν, διὰ τῶν τόπων ἄγει, τὴν ἀκοὴν ὅπλοις ποιῶν; πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα περὶς αὐτὰ ἀπειρημένα, τὰ μεγέθη, ἐπ' αὐτῇ ἴσῃσι τὸν ἀκρατ-

[a] Supple ἄναντες ὄζι χωρίον, &c. multa de industria omissa a Rhetore, quae si videbitur, supplebis ad illa usque verba καὶ ἔπειτα, &c.

auditorem: Et quum veluti non omnes, ſed tanquam unum aliquem alloqueris, *exempli gratiâ, Tydidem autem non agnoſceres utris intereſſet*, & commotiorem protinùs, & attentiorem & curâ plenum reddes ad teipſum *directis* compellationibus excitatus.

SECT. 24.

PRæterea, fit interdum ut Auctor ipſe *aliquid* de aliquo narrans repentè præterlapſus illius ſubeat locum. Et hæc quidem ſpecies *Perſonarum commutationis* nihil eſt aliud quàm Affectuum impreſſio quædam & impetus, *ut, Hector autem Trojanis imperabat, longè clamans, in Naves ut ruerent, omitterent autem ſpolia cruenta. Quem verò ego procul à navibus alibi animadvertero hîc ei mortem inferam.* Nimirùm narrationem utpote convenientem, ſibi vendicavit: brevem verò & præcipitem comminationem, concitato Ducis animo, repentino quodam impetu ſine ulla alia præmonitione attribuit: frigeret enim Oratio ſi interjeciſſet, *putà, hæc aut ejuſdem ſententiæ alia verba.* Talia quædam dixit *Hector*, Nunc autem repentè prævertit tranſeuntem ipſa Orationis tranſitio. Quocirca, uſus hujus figuræ eſt tum maximè quum urget Temporis opportunitas, nec patitur ſcribentem diutiùs immorari, ſed ſtatim cogit ex perſonis ad perſonas tranſire, ut apud *Hecataum, Præco autem hæc gravia* eſſe *ratus, confeſtim Heraclidarum filios*

ἀκεραίῳ τῇ ἐνεργημένων. καὶ ὅταν ὡς ὁ σοὶς ἅπαντας, ἀλλ' ὡς σοὶς μόνον πνὰ λαλῇς,

* Τυδείδην δ' ἐκ ἂν γνοίης, ποτέροισι μετείη. Ιλ. ε.

ἐμπαθέστερόν τε αὐτὸν ἅμα, καὶ σφοδρότερον, καὶ ἀγῶνος ἔμπλεων ἀποτελέσεις, ταῖς εἰς ἑαυτὸν σοφιστῶν ἐξεγειρόμενος.

κδ.

ΕΤι [2] γε μὴν ἐὰν ὅτε σοὶ σοφιστὴς διηγούμενος ὁ συγγραφεὺς, ἐξαίφνης παρενεχθεὶς εἰς τὸ αὐτὸ σοφιστὴν ἀντιμιδίσαται. καὶ ἐστὶ τὸ τοιοῦτον εἶδος [2] ἐμβολῆς τις πάθος,

* Ἕκτωρ ἢ Τρώεσσιν ἐκέκλετο [3] μακρὸν ἀύσας, Ιλ. ό.
Νηυσὶν ἐπασσύεσθαι, ἐᾶν δ' ἔναρα βροτόεντα,
Ὃν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἐτέρωθι νοήσω,
Αὐτοῦ οἱ θάνατον μητήσασθαι.

ἐκεῖνα μὲν διήγησιν, ἅτε φράσασα, ὁ ποιητὴς σοφὴν ἑαυτῇ· πλὴν δ' ὑπότομον ἀπειλὴν τῇ ὀργῇ τοῦ ἡμιόνου ἐξαπίνης, [a] ἐλθὼν σοφιλώσας, ἐφείθησεν. ἐψύχατο γὰρ εἰ παρενεπέσει, ἔλεγε τοιά τινα, καὶ τοῖα ὁ Ἕκτωρ. νυνὶ δ' ἔφθασεν ἄφνω τὸν μεταβαίνοντα, ἢ τοῦ λόγου μετάβασις· διὸ καὶ ἡ σοφοῦς τοῦ σχήματος τότε ἦν ἐκ ὀξὺς ὁ καιρὸς ὤν, διαμεῖναι τῷ γράφοντι μὴ διδῷ, ἀλλ' αὖθις ἐπαναγκάζῃ μεταβαίνειν ἐκ σοφιστῶν εἰς σοφιστά. ὡς καὶ ἔδει τῷ Ἑκαταίῳ, Κῆρυξ ἦ ταῦτα δεινὰ ποιήσας, αὐτίκα ἐκέλευε τοὺς Ἡρακλειδῶν

[a] ἐκ σοφλέγων τὸ πάθος dixit Herm. in idea veritatis.

filios discedere jubet, Neq; vos ut non amplius superstes tueri possum: atq; ipsi periistis, me quoq; ejicientes ad alium quendam populum cogetis *transire*. At enim *Demosthenes* alio quodam modo in Aristogitone hanc personarum varietatem promptámque mutationem affectibus plenam repræsentavit, *Neq; quisquam vestrûm* (inquit) *iram & indignationem præ se ferens reperietur, quòd nefarius hic & impudens leges violet? Qui* (*ô scelestissime omnium*) *clausâ tibi hâc effrænati oris audaciâ non cancellis, non foribus, quæ clàm fortassè aperiri queant:* In imperfectâ sententiâ mutatis *personis*, & fermè uno vocabulo præ ira in duas discerpto personas, *Qui* (*ô improbissime*; Oratione deinde, quâ *Aristogitonem* urgebat, revocata, ita ut è vestigio absistere videatur, nihilominùs affectibus multò magis flexit attraxítque *auditorem:* nec aliter quàm *Penelope, cujus hæc sunt verba, Præco, cur te præmiserunt proci* isti *superbi? An dicturum ancillis Ulyssis Divini ut ob opere cessent, ipsis autem convivium apparent? Nec ambientes, nec usquam aliò decedentes, ultimùm & postremùm nunc hîc cœnent: qui quidem congregati simul victum hîc absumitis multum, bona Telemachi prudentis. Nunquam ne à Patribus anteà audistis pueri cùm essetis qualis Ulysses erat?*

SECT.

ὑπολόγους ἐκχωρεῖν. ὃ γὰρ ἡμῖν ἀδύνατός εἰμι ἀρήγειν ὡς μὴ ὤν, αὐτοί † ἀπώλεσθε, καὶ μὲ ἐξώσατε εἰς ἄλλον τινὰ δῆμον ὑποίκεσθαι. ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης κατ' ἄλλον τινὰ τρόπον ἐπὶ * Αεισχείνην ἐμπαθὲς τὸ πολυπρόσωπον καὶ ἀγχίστροφον παρέσησεν. * καὶ οὐδεὶς ὑμᾶς ἀγνοίᾳ (φησὶν) οὐδ' ὀργῇ ἔχων [b] εὑρεθήσεται ἐφ' οἷς ὁ δεῖλυρὸς οὗτος, καὶ [c] ἀναιδὴς βιάζεται; ὡς (ὦ μιαρώτατε [d] ἁπάντων) κεκλεισμένης σοι τῆς παῤῥησίας, ὁ κιγκλίσιν, οὐδὲ θύραις, ἃ καὶ φράνοιξεν ἄν τις· ἐν ἀτελεῖ τῷ νῷ ταχὺ διαλλάξας, καὶ μονονοὺ μίαν λέξιν, διὰ † θυμὸν, εἰς δύο διαστάσας πρόσωπα, ὃς, ὦ μιαρώτατε· εἶτα τὸν πρὸς Αεισχείνην λόγον ὑποστέψας, καὶ ἀπολιπεῖν δοκῶν, ὅπως διὰ † πάθος πολὺ πλέον ἐπίστεψεν ἢ κ ἄλλως ἢ Πηνελόπη,

[a] * Κῆρυξ, τίπτε δὲ σε πρέσσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;

Ἦ εἰπεῖν ἀγαθὸν δμωῆσιν Ὀδυσσῆος θείοιο
Ἔργον παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δαῖτα πένεσθαι;

[b] Μὴ μνησάμενοι, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες
Τέρψαι καὶ θύματα νηῶν ἐνθάδε δειπνήσειαν.
[c] Οἱ θᾶμ' ἀγειρόμενοι βίοτον κατακείρετε πολλὸν,
Κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαΐφρονος· ἀλλά τι παιδῶν
Ὑμετέρων πρὶν πρόσθεν ἀκούετε πῦθ' ὅτε ἔοντες,
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε.

* ἐν τῷ κατ' Αεισχείνην ά.

b *In codice* φανήσεται.

c ἀναιδὴς ἀνθρωπος ὅτοσὶ βιάζεται τὰς νόμους.

d ἁπάντων τῶν ὄντων ἀνθρώπων.

a *Doloris impatiens accedentem ad se præconem conspicata antevertit, & prior quæritur & quæritur Penelope.* Κῆρυξ &c.

* Οδ. δ'.

b Εὐλαβέτω δὲ μὴ † Πηνελόπης κατὰ μνηστήρων.

c Κεῖ) ἄλλο ῥῆμα (*scilicet in ista* ἀντιμεταθέσει προσώπου *quam vocat Author*) ἐν λαθέτω λόγῳ κατὰ ὀργὴν τὸ, οἱ δ' ἄμα &c. φησὶ κατηλιάζουσα.

Sect. 25.

Quòd periphrasis grandem etiam efficiat sermonem, nullus est, opinor qui dubitet. Ut enim in Musicâ ex discordibus (quæ vocantur) vocibus, qui præcipuus & primarius est sonus suavior efficitur: Ad eundem sæpè modum Periphrasis cum propria concordat loquutione, & ad ornatum ut plurimùm consonat: & maximè si nihil ventosum & insulsum, sed suaviter temperata [omnia] habeat. hujus doctrinæ argumento & testimonio idoneo esto ipse *Plato*, initio funebris Orationis, *Re quidem ipsâ, Iusta his apud nos exhibita sunt, quæ jam assequuti iter fatale peragunt, tam publicè à civitate quam privatim à suis magnifico sumptu dimissi.* Mortem igitur dixit fato *destinatam fatalem viam: & quod* justa persoluta assequuti sint publicis sumptibus, institutam quandam à patriâ pompam [interpretatur.] An istis mediocriter tumidam grandémque fecit sententiam? Aut nudam simplicémque dictionem modulatus est tanquam concentum quendam circumfusâ per periphrasim [ejusmodi] suavi melodiâ? & *Xenophon, laborem ad jucundè vivendum ducem existimate. Quæ autem res est omnium pulcherrima, maximéque bellatoribus conveniens, eam animis vestris acquisivistis, quòd laude magis quàm aliis rebus omnibus delectamini.* Pro velitis exer-

κε.

Περὶ περιφράσεως.

Καὶ μὴν τοι καὶ ἡ [1] περίφρασις, ὡς ὑψηλοποιὸν ἁδεῖς ἄν, οἶμαι, διατείνει. ὡς γὰρ ἐν μουσικῇ διὰ τῆς συμφώνων καλουμένων ὁ κύκλος φθόγγος ἡδίων ἀποτελεῖται, [d] ὅτως ἡ περίφρασις πολλάκις συμφθέγγεται τῇ κυκλολογίᾳ, καὶ εἰς κόσμον ὅτι πολὺ συντείνει. καὶ μάλις' ἂν μὴ ἔχῃ φυσῶδές τι καὶ ἄμουσον, ἀλλ' ἡδέως κεκραμένον. ἱκανὸς δ' ἔστω τεκμηριῶσαι καὶ Πλάτων λέγων τὸν εἰσβολὸν τῆς ἐπιταφίου, [2] Ἔργῳ μὲν ἡμῖν οἷς ἔχεσι τὰ πρόσηκοντα σφίσιν αὐτοῖς, ὧν τυγχάνοντες πορεύονται τὸν εὐθυμούμενον πορείαν, προπεμφθέντες κοινῇ μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως, ἰδίᾳ δ' ἕκαστος ὑπὸ τῆς [e] προσηκόντων. ἔχουσι τὸν θάνατον εἶπεν [a] εὐθυμούμενον πορείαν, τὸ δὲ τετυχηκέναι τῆς νομιζομένων, προπομπαῖόν τινα διαμοιρᾶσαν ὑπὸ τῆς παιδείας. ἆρα δὲ τούτοις μετρίως ἀγκωστικὸν νόησιν, ἢ ψιλὸν λαβὼν τὸ λέξιν ἐμελοποίησε καθάπερ ἁρμονίαν τινὰ τὸ ἐκ τῆς περιφράσεως εὐχαίρως μέλειαν; καὶ Ξενοφῶν, * πόνον δὲ τὸ ζῆν ἡδέως ἡγεμόνα νομίζετε. κάλλιστον δὲ πάντων καὶ πολεμικώτατον κτῆμα εἰς ταὐτὸν συγκεκόμισθε. ἐπαινέσαιμι μὲν μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασι χαίρετε, ἀντὶ τοῦ πονεῖν

d *Grandis periphraſeos exemplum vide apud Horatium ode. 17. lib. 3. carm. Auctore ab illo originem, &c. Hic porrò eſt ὑπόδοσις, cujus ſententia, Sic periphraſis ex diverſis ſonantibus exprimit concentum. id eſt ſenſum τῆς κυκλολογίας, non ſine maxima voluptate.*

e *In textu apud Platon.* ὑπὸ τῶν οἰκείων.

a *Mortis periphraſis.*

* ἐκ τοῦ ἀ. τῆς παιδείας.

exerceri labore, *laborem ducem ad jucundè vivendum ducite*, quum dixit, & alia itidem dilatavit, magnum quendam ſenſum laudationi inſuper adjecit & deſignavit. Inimitabile etiam illud *Herodoti*, *Scytharum autem illis qui templum ſpoliâſſent Dea* [*Venus*] immiſit fœmineum morbum.

Sect. 26.

Quanquam in Periphraſi opportunitatis major habenda ratio quàm in cæteris, niſi [forte] ſine modo & ineptè ab aliquo uſurpetur. Continuò enim remiſſum quid & languens accidit, Orationis vanitatem & obœſitatem redolens: unde & ipſum *Platonem* (qui gravis ſemper in hoc ornamento, quamvis nonnullis intempeſtivè [uti eo] videatur) in legibus dicentem, *Nec argenteas opes nec aureas in civitate ſedem habentes, habitare permittendum eſſe*, irrident & ſubſannant: & ſi pecorum, inquiunt [illi,] greges boúmque armenta poſſidere prohibuiſſet, perſpicuum eſt dicturum fuiſſe *in pecoribus & armentis poſitas divitias*. Verùm enimverò hæc pro uſu figurarum quæ ad ſublimitatem comparatæ ſunt, Chariſſime *Terentiane*, diſſeruiſſe ſufficiat. Quod hæc omnia Orationem concitatiorem & commotiorem reddant: Affectus autem granditatis tantum participat, quantum ipſa granditas ſive ſublimitas voluptatis & ſuavitatis.

Sect.

θέλετε, πόνον ἡγεμόνα τῆ ζωῆ ἡδέως ποιεῖσθε εἰπών, καὶ τ' ἄλλ' ὁμοίως ἐπικτείνας, μεγάλων πνὰ ἔννοιαν τῷ ἐπαίνῳ προσπεποίηκε. καὶ τὸ ἀμίμητον ἐκεῖνο τοῦ Ἡροδότου, [b] ἦρξε δὲ σκυθέων τοῖς συλήσασι τὸ ἱερὸν, ἐνέβαλεν ἡ θεὸς θήλειαν νόσον. b ἐν χλειοῖ.

κς.

Ἐπίκαιρον [c] μόνον τὸ περίεργον ἡ περίφρασις ἦρξε ἄλλων πλέον, εἰ μὴ [d] ἀσυμμέτρως τις λαμβάνοιτο. ἐνδυὸς γὰρ ἀδελφὲς περιπίπτει, κακοζηλίας τε ὄζον, καὶ παχύτητος. ὅθεν καὶ τὸν Πλάτωνα (δεινὸς γὰρ ἀεὶ περὶ ἧμα, εἰ καί τισιν ἀκαίρως δοκεῖ) [d] ἐν τοῖς νόμοις λέγοντα, ὡς ἔστε ἀργυρᾶν δεῖ πλοῦτον, ἔστε χρυσᾶν ἐν πόλει ἱδρυμένην ἐᾶν οἰκεῖν, [e] διαχλευάζουσιν, καὶ εἰ περίβατα, φασὶν, ἐκώλυε κεκτῆσθαι, δῆλον ὅτι περίβατον αὖ, καὶ βόειον πλοῦτον ἔλεγεν. [e] ἀλλὰ γὰρ ἄλλις ὑπὸ τῆς εἰς τὰ ὑψηλὰ ἦρξε ῥημάτων χρήσεως ἐκ παρενθήκης τοσαῦτα περιλόγηται, τερετισμὰ φίλτατε. πάντα γὰρ ταῦτα παθητικώτερα, καὶ συγκεκινημένως ἀποτελεῖ τοὺς λόγους· πάθος δ' ὕψους μετέχει τοσοῦτον, ὅσον ὕψος ἡδονῆς. c περιφράσεις, id est qui luxuriat circumlocutionibus, effertúrque, ut inquit Cicero, immoderatione verborum is ἀμετρεσπὴς Homero dicitur.
d Νομ. ε.

Sect. 27.

QUum porrò orationis tum ſententia, tum dictio, alterutro pandatur plerumque nobis: age jam de eâ parte quam phraſis conſtituit, ſi quæ præterea ſunt reliqua, inſuper expendamus. Quod autem propriorum grandiúmque verborum delectus mirè afficiat & permulceat auditores, ipsísque Oratoribus, & in genere ſcriptoribus omnibus, ſummum dicendi genus ſectantibus, magnitudinem ſimul, pulchritudinem, perſpicuitatem, pondus, vim, robur, & alia præter ea ſi quæ ſunt, conciliet, idémque faciat ut verbis tanquam pulcherrimis quibuſdam ornamentis efflorescant, ac veluti animam quandam vocalem rebus indat, ſuperfluum apud artis peritos fuerit pluribus demonſtrare. Utique enim propria mentis lux, præclara vocabula: quorũ tamen majeſtas non ubique utilis. Minutiſſima enim quæq; magnis & gravibus verbis exprimere, perinde eſt ac ſi quis Tragicam magnámque perſonam puero alicui vel infanti attribuerit.

* * *

Fœcundum ac prægnans illud Anacreontis, Threïſſa non mihi ùltrà curæ. Sic & illud Theopompi laudabile propter analogiam & quod optimè reſpondeat: mihi enim ſignificantiſſima habere videtur, quod *Cecilius* neſcio quo modo accuſat damnátque, *Philippus* (inquit)

rerum

κζ.

ΕΠειδὴ [a] μέντοι ἡ τῶν λόγων νόησις, ἢ [b] φράσις, τὰ πλείω δὶ ἑκατέρα διέπυκται, ἰδὲ δὴ περὶ τὸ φρασικοῦ μέρους, εἴ τινα λοιπὰ ἔτι, πρόσπεδασώμεθα. ὅτι [a] μὲν τοίνυν ἡ τῆς κυρίων, καὶ μεταφορῶν ὀνομάτων [c] ἐκλογὴ θαυμασῶς ἄγει, καὶ [d] κατακηλεῖ τὸς ἀκούοντας, καὶ ὡς πᾶσι τοῖς ῥήτορσι, καὶ ξυγγεγραφεῦσι κατ' ἄκρον ὀπτήδευμα, μέγεθος ἅμα, κάλλος, σαφήνειαν, ἡδονὴν, ἰσχὺν, κρᾶτος, ἔτι δὲ τἄλλα, ἂν ὥσι τινα, τοῖς λόγοις, ὥσπερ ἀγάλμασι καλλίστοις, δὶ αὐτῆς ἐπανθεῖν παρασκευάζουσα, καὶ οἱονεὶ ψυχὴν τινα τοῖς πράγμασι φωνητικὴν ἐνθεῖσα, μὴ καὶ [e] περιττὸν ἢ πρὸς εἰδότας διεξιέναι: [f] φῶς γὰρ πρὸ ὄντι ἴδιον τὰ νῦν τὰ καλὰ ὀνόματα. ὁ [g] μέντοι γε ὄγκος αὐτῆς ἐ παύτη χρειώδης· ἐπεὶ τοῖς μικροῖς πράγμασι περιπέπλασι μεγάλα καὶ σεμνὰ ὀνόματα, ταὐτὸν ἂν φαίνοιτο, ὡς εἴ τις τραγικὸν προσωπεῖον μέγα παιδὶ περιθείη νηπίῳ. πλὴν ἐν μὲν ποιήσει καὶ

* * *

ἀπλικώτατον, καὶ γόνιμον. [g] τὸ δ' [4] Ἀνακρέοντος, ἐκέτι Θρηϊκίης ἐπισφόμαι. ταύτῃ καὶ τῶν [5] Θεοπόμπου, ἐκεῖνο τὸ ἐπαινετὸν, διὰ τὸ ἀνάλογον, ἔμοι γε σημαντικώτατα ἔχειν δοκεῖ ὅ περ ὁ Κεκίλιος ἐκ οἷδ' ὅπως, καλαμέμφεται. Δεινὸς ὢν, φησὶν, ὁ Φίλιππος μὴ καὶ γελοῖον ἦ. *Illud verò quod Ægyptii facilitant ridiculum.* f ἦ καλῶν ὀνομάτων ὄρος κατ' εἰκόνα. g *Post* γόνιμον *tollo distinctionem, & lego* οὐ φέρω τὸ δ' Ἀνακρέοντος, *&c.*

a *Inter ea quæ mutuam sibi præstarēt interpretationem & explicationem censentur.*

b *Græcum vocabulum retineamus ut receptissimis, quo genus loquendi significatur.*

c *Verborum delectus eloquentiæ origo. Cic. in Bruto.*

d Κυρίως, *si quidem* ἡ κήλησις, ἡδονὴ δὲ ὧν κατακηλᾶται, *voluptas auditus animum deliniens, inquit Cic. Tusc. 4.*

e *Superfluum [fuerit] ut* τὸ μὴ καὶ *sit παρέλκον, ut & in illis apud Athenæum* τὸ δὲ κατ' Αἰγυπτίους

rerum neceſſitatem devorare callidus. Simplicitas interdum eſt ipſo ornatu multò evidentior & ſignificantior: quod vel inde ex ipſa communi vita agnoſcitur. Quod autem jam in uſum receptum conſuetúmque, illud quoque credibilius & perſuaſibilius. Igitur de eo qui turpia & ſordida, ut rebus ſuis conſulat impenſiùs, patienter ſuſtinet, & lubenti perfert animo, ſignificantiſſimè uſurpatum illud, *Rerum neceſſitatem devorare*. Sic ſe quodammodò habent illa *Herodoti: Cleomenes* (inquit) *furens carnes ſuas gladiolo in minutas partes concîdit, donec totum reſcindens perierit. Et Pythes eò uſque pugnando reſtitit in navi, donec totus velut in laniena concîſus*. Hæc enim prope adradunt idiotam & illiteratum hominem, quanquam, quoad ſignificatum, nihil rude & imperitum.

Sect. 28.

Quoad Tranſlationum etiam multitudinem, *Cecilius* videtur conſentire cum iis, qui præcipiunt duas aut ad ſummum tres in re unâ [exprimendâ] admittendas eſſe. At *Demoſthenes* nobis horum [eſto] regula. Pluribus metaphoris tum opportunus locus videlicet, quum affectus torrentis inſtar aguntur, eáſque tanquam neceſſarias ſimul rapiunt volvúntque ſecum magnâ copiâ. *Homines*, inquit, *nefarii, & adulatores, & furia, qui ſuam quoque*

[a] ἀναγκοφαγῆσαι πεῴγματα. ἔστι ἄρ' ὁ ἰδιωτισμὸς ἐνίοτε τῇ κόσμῳ πυρφολὺ ἐμφανισικώτερον· ὑπομνώσκεται γὰρ αὐτόθεν ἑκ τῆς κοινῆς βίᾳ. τὸ δὲ σύνηθες ἧττον πιστότερον. ἐχοῦσι ὑπὸ τῆς αἰσχρᾶς καὶ ῥυπώδους τλημόνως, καὶ μᾶλλον ἡδονῆς, ἕνεκα πλεονεξίας καρτερούντων, τὸ ἀναγκοφαγεῖν τὰ πεῴγματα, ἐναργέσατα παρείληπται· [b] ὧδέ πως ἔχει καὶ τὰ Ἡροδότεια· ὁ Κλεομβρότου, φησὶ, μανεὶς, τὰς ἑαυτοῦ σάρκας ξιφιδίῳ κατέταμε εἰς λεπτὰ, ἕως ὅλον καταχρησάμενον ἑαυτὸν διέφθειρεν. καὶ, [c] ὁ Πύθης ἕως τῶνδε ὑπὸ τῆς νεὼς ἐμάχετο, ἕως ἅπας κατεχρεωργήθη. ταῦτα γὰρ ἐγγὺς ὑποδύεται τὸν ἰδιώτην, ἀλλ' οὐκ ἰδιωτεύει πρὸς σημαντικῶς.

a Dicitur de eo qui ſe indigna ac turpia patienter lubentique animo perfert ut ſuis rebus conſulat & ſatagat impenſius.

b ἐν τῇ ἐφόδῳ.

c ἐν τῇ πολυμυίᾳ.

κη.

Περὶ πλήθους καὶ μεταφορῶν.

ΠΕρὶ δὲ [d] πλήθους καὶ μεταφορῶν, ὁ μὲν Κεκίλιος ἔοικε συγκαταπίπτειν τοῖς δύο, ἢ τὸ πλεῖστον περὶς ὑπὸ ταυτὸ νομοθετοῦσι τάττεσθαι. ὁ γὰρ Δημοσθένης ὄρθ' καὶ πρὸ τοιούτων. [d] ὁ τῆς χρείας δὲ καιρὸς, ἔνθα τὰ παθήματα χειμάῤῥοῦ δίκην ἐλαύνεται, καὶ τὴν πολυπλήθειαν [e] αὐτῆς ὡς ἀναγκαίαν ἐνταῦθα ξυνεφέλκεται. [*] ἄνθρωποι, φησὶ, μισθοῖ, καὶ ἀλάστορες, καὶ κόλακες, ἠκροατηκασμένοι τὰς ἑαυτῆς

d Quando in eadem periodo pluribus metaphoris locus ſit.

e αὐτῆς μεταφορῶν.

* ἐν τῷ περὶ στεφ.

quoq; patriam mutilarunt, quaſi propinatâ libertate, olim Philippo, nunc Alexandro, ventre metientes etiam fœdiſſimis libidinibus fœlicitatem: libertatem autem, & nulli parere Domino, qui veteribus Græcis fines erant & regula bonorum, ſubverterunt. Hîc verborum tropicorum multitudine & copia palàm fit, & ſeſe prodit in proditores Oratoris animus. Quocirca, *Ariſtoteles*, & *Theophraſtus*, audaciorum tranſlationum hæc aiunt eſſe lenimenta quædam, *ut ſic dicam*, & *tanquam*, item, *Si in hunc modum loqui oporteat*, & *Si quid gravius & periculoſius dicere fas*. Etenim *Excuſatio*, inquiunt, *remedium eſt contra nimiam in Metaphoris audaciam*. Ego verò hæc quoque admitto & probo: ita tamen, ut tranſlationum tum multitudinem, tum audaciam (quod dicebam) nec non ipſas tempeſtivè uſurpatas figuras, affectus vehementiores & [dictionis] præſtantiam ſtatuamus remedia ſeu amuleta quædam granditatis propria, quòd hæc ipſa impetus vehementia, transverſa auferant, provolvântque ſuâpte naturâ alia omnia, atque adeò quæ ſunt audacia tanquam omninò neceſſaria exigant, nec auditorem immorari ſinant in pluribus illis metaphoris examinandis & reprehendendis, quippe qui cum ipſo Oratore communi furoris rapiatur affectu: quin etiam in Locorum tractationibus & deſcriptionibus non eſt aliud quippiam adeò ſignificans uti fre-

ἑαυτὴν ἕκαστα παρεῖδας, τ' ἐλευθερίαν περιπεπωκότες, πρότερον Φιλίππῳ, νυνὶ δ' Ἀλεξάνδρῳ· τῇ γαστρὶ μεδιῶντες, καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν· τὴν δ' ἐλευθερίαν, ἢ τὸ μηδένα ἔχειν δεσπότην αὐτῆς, ἃ τοῖς πρεσβυτέροις ἔλλησιν ὄρεσι μὴ ἀναβῶν ἦσαν, καὶ κανόνες, ἀνατεγράφοτες. ἐνταῦθα πῶς πλήθει τῆς ἑρμηνέως ὁ κατὰ τῆς πρεσβυτῶν, * [a] ἐπίφορος τῷ ῥήτορος θυμός. [b] διόπερ ὁ μὲν Ἀριστοτέλης, καὶ ὁ Θεόφραστος μεταφορά τινα τῶν ἁμαρτιῶν εἶναι ταῦτα μεταφορῶν, τὰ ὡσπερεὶ φάναι, καὶ οἱονεὶ, καὶ, εἰ χρὴ τοῦτον εἰπεῖν τὸν τρόπον, καὶ, εἰ δεῖ παραπλησιωδεστέρως λέξαι. ἡ γὰρ ὑποπτώσις (φασὶν) ἰᾶται τὰ τολμηρά. [c] ἐγὼ δὲ καὶ ταῦτα μὲν ἀποδέχομαι, ὅσων ἡ πλῆθος, καὶ τόλμα μεταφορῶν (ὅπερ ἔφην) καὶ παντὸς τῶν ῥημάτων τὰ ὄγκωμα, καὶ τὰ σφοδρὰ πάθη, καὶ τὸ γλυκαῖον, ὕψους εἶναί φημι ἴδιά τινα ἀλεξιφάρμακα· ὅτι τῇ ῥοδίῳ τῆς φορᾶς ταυτὶ πέφυκεν ἅπαντα τ' ἄλλα παραφύρειν, καὶ φορεῖν, μᾶλλον δὲ καὶ ὡς ἀναγκαῖα πάντως εἰσφέρεσθαι τὰ παράβολα, καὶ ὐκ ἐᾷ τὸν ἀκροατὴν ψολάζειν περὶ τὸν τῶν πλήθους ἔλεγχον, [d] διὰ τὸ συνενθουσιᾶν τῷ λέγοντι. [5] ἀλλὰ μὴν ἔν γε ταῖς τοπηγορίαις, καὶ διαχειμάσεσι, ὐκ ἄλλό τι ὅτως καταπληκτικὸν, ὡς οἱ συνεχεῖς καὶ

* Ἢ ὅτι περισσεῖ, ἢ ὅτι περιττεύει.

a ἐπιπεφορᾶσθαι ἔμπεφορᾶσθαι ἤγουν φανερὸς ἢ δηλοῦ πᾶσι γίνεται ὁ τῆς ῥήτορος θυμός.

b Quo pacto ex sententia Aristotelis & Theophrasti μεταφοραὶ τραχεῖαι sint molliendæ.

c Longini ἐπίκεισις.

d Συνομοιοπαθεῖ γὰρ ὁ ἀκούων ἀεὶ τῷ παθητικῶς λέγοντι. ad Theodorum Rhet. 3.

ἐπαλ-

frequentes & continui tropi: quibus etiam apud *Xenophontẽ* humani tabernaculi anatome magnificè, sed diviniùs multò apud *Platonem* depingitur. Hominis quidem caput vocat, *arcem: Isthmum* verò, medium inter ædificandum cervicem collúmque, quo [caput] à pectore seperetur interjectum fuisse: Vertebrasq; tanquam cardines [in cervicis conversionem & flexum] suppositas & constitutas esse dicit: *Et voluptatem hominibus esse malorum escam: linguam saporum probatricem:* [*Cor*] *venarum originem, fontemq; sanguinis, per omnia corporis membra impetu quodam manantis, in hastatorum domicilio collocatum:* Meatuum discursus *fauces* sive *angustias* appellat: cordis trepidationi à terribilium metu, iræ, item concitationi quæ ab igne est, *remedium molientes* [*Dii*] (*aiunt*) *pulmonum cordi substantiam adhibuerunt mollem & exanguem: & canales fistulasq; intus habentem tanquam mollem saltum, ne quando nimia fervet ira in ipso, ad obsequium noceat: & cupiditatum domicilium, gynæceum vocavit*; Iræ verò ipsius sedem *Andrôna*: [quem locum in ædibus viris ad conveniendum solis destinatum vocant.] Ipsum Lienem *Intestinorum coquinam, unde purgamentis expletus excrescit tumetq; sanie. Posteà, hæc omnia* (*inquit*) *carne desuper operuerunt: Carnem verò ipsam adversus calores & hyemis injurias propugnaculum & munimentum*

ἐπάλληλοι τόποι. [e] δὶ ὧν ἡ θεὰ ξενοφῶντι ἡ τ' ἀνθρωπίνε χείνες ἀνατομὴ πομπικῶς, καὶ ἔτι μᾶλλον ἀναζωγραφεῖται θείως παρὰ τῷ Πλάτωνι. * τὴν μὲν κεφαλὴν αὐτῆ φησιν ἀκρόπολιν. ἰσθμὸν δὲ μέσον διωκοδομῆσθαι μεταξὺ [F] σήθους τὸν αὐχένα, σφονδύλους τε ὑπεσηρίχθαί φησιν, οἷς κεφίσγας. καὶ τὴν μὲν ἠθικὴν ἀνθρώποις [ει] κακῶν πέλεαρ, γλῶσσαν δὲ γεύσεως δοκίμιον. [c] ἅμμα δὲ τῆς φλεβῶν, καὶ πηγὴν [F] περιτερμόνα καὶ πάντα τὰ μέλη σφοδρῶς αἵματος εἰς τὴν δορυφορικὴν οἴκησιν κατατεταγμένην. τὰς δὲ διαδρομὰς τῶν πόρων ὀνομάζει τενοντάς. τῇ δὲ πυθόσει τῆς καρδίας ἐν τῇ τῆς δεινῶν περσδοκίᾳ, καὶ τῇ τοῦ θυμοῦ ἐγέρσει, ἐπειδὴ διάπυρος ἐστιν, ὀπτικείαν μηχανώμενοι (φασὶ) τὴν τοῦ [a] πλεύμονος ἰδέαν ἐνεφύτευσαν μαλακὴν, καὶ ἄναιμον, καὶ [b] σήραγγας ἐντὸς ἔχουσαν οἷς [c] αἷμα μαλακὸν, ἵν' ὁ θυμὸς ὁπότ' ἐν αὐτῇ * ἀκμάζῃ, εἰς ὑπείκον μὴ λυμαίνηται. καὶ τὴν μὲν τῶν ἐπιθυμιῶν οἴκησιν, περσείπειν ὡς γυναικωνῖτιν, τὴν τοῦ θυμοῦ δὲ, ὥσπερ ἀνδρωνῖτιν. τὸν γε μὴν ἀπλοῦν τῶν ἐντὸς μαγειρεῖον, ὅταν πληρώθῃ τῶν ἀποκαθαιρομένων, μέγας καὶ [d] ὕπελος αὔξεται. μὴ δὲ ταῦτα σαρξὶ πάντα αὐτά (φησι) κατεσκίασαν ἄνωθεν. τὴν δὲ σάρκα περιβολὴν μὲν χαυμάτων,

* ἐν τῷ Τιμαίῳ.

e Lego Νᾶμα supplendo ex Platone τὴν καρδίαν.

a πνεύμονος.
b σύριγγας canales & fistulas.
c Lego ἅλμα, & suppleo ex Platone εἰς ἐντέλειαν reliqua.
* χ. ζέσῃ.
d Legitur apud Plat. ὑποφος malè, corrigendum ex Longino ὕπελος.

περι-

tum dixit, Et quæ tanquam lana coacta contra varios casus molliter & benignè corporibus cessura esset : carnium autem pabulum dixit sanguinem : Alimenti verò causa, inquit, corpus rivis diductis humectârunt non aliter quàm hortos aquæductibus, ut à scaturiente liquore pertenues corporis meatus venarum latices fluant : Quum verò aderit vitæ finis, animæ facultates solvi dicit, *tanquam quibus in littore religatur navis funes, dimittiq; liberam.* His consimilia sunt infinita alia quæ ibidem sequuntur : sufficiunt quæ annotavimus ad demonstrandum quàm sint naturâ grandes [in verbis mutationes] quantúmque ad sublimem efficiendam Orationem conferant Translationes : Et quàm affectibus, adeóque simplicibus expositionibus constantes loci illis ut plurimum gaudeant. Earum porrò usum, ut & alia quæ pulchra sunt in Oratione omnia, ad excessum pollicere, etiam nobis tacentibus, jam [satis] perspicuum : Etenim hoc maximè nomine *Platonem* insectantur [nonnulli] quòd sæpè veluti à bacchante quodam verborum furore ad immoderatas & duras metaphoras, adeóque ad allegoricam [quandam] magniloquentiam rapiatur. *Non enim facilè intellectu,* inquit, *quòd Civitas similis esse debeat patera in qua merum, quod primò infusum bullit, statim altero sobrio Deo castigatum, atque optimè temperatum, bonus & moderatus potus efficitur,*

περίβλημα ἢ χειμώνων, ἔτι ἢ πλωμάτων οἷς τὰ πλητὰ ἔσεσθαι κτήματα σώμασι μαλακῶς καὶ σφόδρα ὑπείκουσιν. νομίζω ἢ Ζαρχῶν ἔφη τὸ αἷμα. τῆς ἢ ἕξεως ἕνεκα (φησὶ) διωχετεύσατο τὸ σῶμα, τέμνοντες ὥσπερ ἐν κήποις ὀχετοὺς, ὡς ἔκ τινος νάματος ἐπόντος, ἐραστοῦ ὄντος αὐλῶνος τοῦ σώματος, τὰ τῆς φλεβῶν * ῥέων νάματα. ἡνίκα ἢ ἡ τελευτὴ παρασῇ, λύεσθαί φησι τὰ τῆς ψυχῆς, οἱονεὶ νεὼς πείσματα, μεθείσθαί τι αὐτῷ ἐλεύθερον. Ταῦτα καὶ τὰ θεραπεύσαντα μυεῖ ἄτλα ὄντα ἕξεως. ὑπόκειται ἢ τὸ διειλεγμένον, ὥστε δεῖξαι, ὡς μεγάλαι τινὲς φύσιν εἰσὶν αἱ ἕξεις, καὶ ὡς [a] ὑφηλοτέρων αἱ μεταφοραί· καὶ ὅτι οἱ παθητικοὶ, καὶ ἐκφραστικοὶ καὶ τὸ πλεῖστον αὐταῖς χαίρουσι τόπου. [b] ὅπου μήτε καὶ ἡ χρῆσις τῆς ὄψεως, ὅσπερ τ' ἄλλα πάντα καλὰ ἐν λόγοις, σφαγεῖον ἀεὶ φεύγειν τὸ ἄμετρον, δῆλον ἦν, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω. ὅτι γὰρ τούτοις καὶ τὸν Πλάτωνα ἔχ ἥκιστα διασύρουσι, πολλάκις ὥσπερ ὑπὸ βακχείας τινὸς τῆς λόγων, εἰς [c] ἀκράτους καὶ ἀπλωτοὺς μεταφορὰς, καὶ εἰς ἀλληγορικὸν σύμφορον ἐκφερόμενον· * ὃ γὰρ μάλιστα ἐγνοεῖν (φησὶν) ὅτι πάντων ἐστὶ δεῖ δίκην κρατῆρος κεκραμένην, ἢ μανότητι μὲν οἴνου ἐγκεχυμένης ζεῖ, κολαζόμενος δ' ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεοῦ, καλὴν κοινωνίαν λαβὼν, ἁγαθὸν πόμα, καὶ μέτριον

* χ. ῥέοι.

a In quibus commodissimè possint usurpari metaphoræ.

b Cavendus illarum abusus.

c Quales sunt tertii & quarti generis metaphoræ apud Herm. ἐν μεθ. σεως.

* Νόμων ς'.

efficitur. Sobriam enim, aiunt, facere divam aliquam ipsam aquam, & castigationem ipsam temperationem, Poëtæ utique est alicujus non usque adeò sobrii hujusmodi defectus studiosè sectari. At certè *Cecilius*, ex hoc ipso loco in suis in *Lysiam* commentariis, *Lysiam Platoni* in universum præstare fidenter pronunciavit, duobus sine ratione & temerè impulsus affectibus: Quum enim *Lysiam* tanto quanto non seipsum prosequeretur amore: in universum tamen illius in *Platonem* odium majus est quàm ejusdem in *Lysiam* studium. Verùm fortassè hæc animo contendendi affirmavit, quæ tamen (uti voluisse videtur) certæ non sint & indubitatæ observationes. Etenim tanquam inculpatum, & purum Oratorem illum producit in medium, multis in locis lapso *Platone*. At adeò non est verum, ut ne verisimile quidem videatur istud. Age igitur: jam sumamus verè purum Scriptorem aliquem & inculpatum.

Sect. 29.

An non illud etiam de hoc ipso quærere universè operæpretium est? utrum tum in poëmatibus, tum in aliis orationibus præstet magnitudo quæ in nonnullis erret, an omnibus numeris absoluta, probata & omnis immunis errati mediocritas? Atque adeò [quod quæritur] amplius, utrum plures virtutes in oratione, an quæ majores sunt jure primas teneant?

Istæ

ἀπορίας ἔτι. νηφοντα γάρ, φασι, τὸν οὐδὲν λέγειν, καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν, πεινῆ τὸν τῷ ὄντι, οὐχὶ νηφοντος ὄζι τοῖς τοιούτοις ἁλωτὸν πολλάκις ὄντα χειρῶσαι. [a] διὰ τί οὖν τοῦτο ὁ Καλλιμ. ἐν τοῖς περὶ Λυσίου συγγράμμασιν, ἀπιθάνως τῷ παντὶ λόγῳ τὸν Πλάτωνα ἐκφοιτᾶν, καὶ ἀπαίδευτα χρησάμενος ἐπιτρίπτοις. φιλῶν γὰρ τὸν Λυσίαν, ὡς ἐδ' αὐτὸς αὐτὸν, ὅμως μᾶλλον μισεῖ τὸν παντὰ Πλάτωνα, ἢ Λυσίαν φιλεῖ. πλὴν ἔστι μὲν ταῦτα ἐπιτηδειότερα, ἀλλὰ τὰ διάφορα ὁμολογούμενα καθάπερ φησὶν. ὡς γὰρ ἀναμάρτητον, καὶ καθαρὸν τὸν ῥήτορα σφόδρα τις ἂν ἐπαινέσειε· τὸν δὲ Πλάτωνα τὸ δ' ἂν ἄρα καὶ τοιοῦτον, ἐν ὀλίγῳ δεῖν. φέρε δὴ καθάπερ ἐμοὶ δοκεῖ τὸν ὄντι καθαρόν τινα συγγραφέα, καὶ ἀνεγκλητον.

[a] Plavorinus apud Agellium lib. 2. cap. 5. de Lysia & Platone solitus est dicere; Si ex Platonis oratione verbum aliquod demas mutesve, atque id commodissimè facias, de elegantia tantùm detraxeris, si ex Lysiæ, de sententia.

κθ.

[a] Ἆρ' οὐκ ἄξιον ἔτι διαπορῆσαι περὶ αὐτῆς τῆδε καθολικῶς, [b] πότερόν ποτε κρεῖττον ἐν ποιήμασι, καὶ λόγοις, μείζονος ἐν ἐπίοις δημιουργήμασιν, ἢ τὸ σύμμετρον μᾶλλον ἐν τοῖς κατορθώμασιν, ὑγιὲς καὶ πάντη, καὶ ἀδιάπτωτον. καὶ ἐν νὴ Δία, πότερόν ποτε ἐν πλείοις ἀρεταῖς τὸ μεσότητον ἐν λόγοις, ἢ αἱ μείζους ἁπλῶς ἂν φαίνοιντο.

[a] Verum præstet Oratio sublimis nonnunquam errans, an verò quæ nunquam erret mediocritas.

[b] Quicquid probatur ὑγιὲς Græci dicunt,

Istæ enim doctrinæ de sublimi oratione quæstiones maximè propriæ, adeóque quid super his statuendum sit omninò requirentes. Ego verò scio excellentem & exuberantem magnitudinem, naturâ minimùm puram esse: Quod enim usquequaque accuratum, periculum est, ne in parvum & humile degeneret: quod in maximis sit divitiis, id cernere est in orationis magnitudine, [nempe] necesse est aliquid fermè negligi. Ac nescio an hoc quoque necessarium sit, humilia & mediocria ingenia, quod nusquam periclitentur audaciùs, nec quæ summa sunt affectent, errare ferè non posse & tutiora permanere: Granditatem autem ipsam per se lubricam esse & periculosam: sed neque me latet alterum illud, in rebus humanis naturâ ita comparata omnia, ut ab eo quod deterius est dijudicentur censeantúrque potiùs: Adeóque peccatorum indelebilem permanere, ut contrà eorum quæ præclara sunt citò effluere memoriam. Propositis non paucis tum *Homeri*, tum aliorum maximorum quorumque auctorum erroribus, tametsi mihi minimè [omnium] probentur, non errata quidem voco, cùm sint potiùs voluntaria [dicenda] quàm hallucinationes per negligentiam temerè, & fortè fortunà à magno ingenio citra animadversionem admissæ: nihilominùs censeo majores virtutes, etsi in omnibus non æqualiter & planè se habeant, meo calculo primas tenere semper,

&

ἔστι. [a] καὶ ταῦτ' οἰκεῖα τοῖς μὲν ὑψοῖς σκέμματα, καὶ ἐπικείσεως ἐξ ἅπαντος δεόμενα. [c] ἐγὼ δ' οἶδα μὲν, ὡς αἱ ἐπιβολαὶ μεγάθους φύσει ἥκιστα καθαραί. τὸ γὰρ ἐν παντὶ ἀκριβὲς, κίνδυνος σμικρότητος. ἐν δὲ τοῖς μεγέθεσιν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἄγαν πλούτοις, εἶναί τι χρὴ καὶ παρειλιγμένον. μὴ ποτε δὲ τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον ᾖ, τὸ τὰς μὲν ταπεινὰς καὶ μέσας φύσεις, διὰ τὸ μηδαμοῦ παρεκκινδυνεύειν, μηδὲ ἐφιέσθαι τοῦ ἄκρου, ἀναμπῶτας ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ ἀσφαλεστέρας διαμένειν, [d] τὰ δὲ μεγάλα ὑποσφαλῆ δι' αὐτὸ γίνεσθαι τὸ μέγεθος. ἀλλὰ μὴν ὅδε ἐκεῖνο ἀγνοῶ τὸ δόκιμον, ὅτι φύσει πάντα τὰ ἀνθρώπεια [e] ὑπὸ φθόνου ἀεὶ μᾶλλον ὑπονώσκεται, καὶ τοῦ μὲν ἀμπτημάτων ἀνεξάλειπτον ἡ μνήμη διαμένει, τοῦ καλῶν δὲ ταχέως ὑπορρεῖ. διαπεθεμένου δ' ἐκ ὀλίγα καὶ αὐτὸς ἀμπτήματα, καὶ Ὅμηρος, καὶ τοῦ ἄλλων ὅσοι μέγιστοι, καὶ ἥκιστα τοῖς παίσμασιν ἀρεσκόμενοι, ὅμως ἔχ ἁμπτήματα μᾶλλον αὐτὰ ἐκόντα καλῶν, ἢ παρεφθαρμένα· δι' ἀμέλειαν εἰκῆ πως, καὶ ὡς ἔτυχεν, ὑπὸ μεγαλοφυΐας ἀνεπιτάτως παρενηνεγμένα, [f] ἤδιον ἂν οἶμαι τὰς μείζονας αἰτίας, εἰ καὶ μὴ ἐν πᾶσι διαμαλίζοιεν, πλὴν τῷ πρωτεῖα φέρεσθαι μᾶλλον ἀνὰ φέρεσθαι, τὸ κακὸν ὂν τῷ ἀγαθῷ. a Lego ἀρετὰς. Sic enim supra præcedente pag. lin. 12. in quæstione ipsa πότερον, αἱ πλείους ἀρεταί, &c.

c Grande antepenit.

d Serpit humi tutus nimium timidusq; procellæ. Horat. in Arte Poët.

e Sic Plato πολιτειῶν ς'. τὰ γὰρ δὴ μεγάλα πάντα ὑποσφαλῆ, καὶ τὸ λεγόμενον τὰ καλὰ τοῖς ὄντι χαλεπά.

f Sic Il. ά. ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ: quæ Homeri verba, παραφράζων ὁ Εὐριπίδης (inquit Eustath.) φησὶν ἐπεὶ τὸ χρεῖσσον

& si [maximè] ob nullam aliam causam [sæpè] ipsius sublimitatis gratiâ. Quandoquidem [uti hîc utamur aliquâ Communicatione] nunquam labitur *Apollonius Argonauticorum* Scriptor, & in *Bucolicis* paucis exceptis exoticis, *Theocritus* fœliciſſimus est, utrum te malles factum *Homerum*, an verò *Apollonium*? Quid *Eratosthenes* in *Erigone* (omnibus enim partibus absolutiſſimum illud *Poëmation*) an *Archilocho* quòd multa & quidem haud ita benè disposita malè tractet, idque illo erumpentis eructantísque [magna] Divini Spiritûs impetu quem legi subjicere difficile, major Poëta [censendus]? in *Lyricis* quoque quid? utrum te præoptares esse *Bacchylidem* an *Pindarum*, & in tragœdia *Jônem* illum *Chium*, aut certè *Sophoclem* ipsium? siquidem illi nusquam lapsi deprehenduntur, & quoad venustatem prorsus compti & elegantes. At tum *Pindarus*, tum *Sophocles*, interdum incitatione quâdam & vehementiâ veluti omnia incendunt, ac postmodum non servatâ proportionis ratione extinguuntur sæpè cadúntque infœliciſſimè, an aliquis [ad hæc] sanâ mente præditus vel unico fabulæ, quæ *Oedipus* inscribitur, actu, quamlibet in unum collata *Jônis* omnia [scripta] digna inde dixerit?

SECT. 30.

QUòd si virtutes ex numero, non autem ex re & veritate ipsâ æstimentur, hoc utique se-

καὶν εἰ μὴ δι' ἑνὸς ἑτέρου, τῆς μεγαλοφρεσύνης αὐτῆς ἕνεκα. ⁵ ἐπεὶτοι γε καὶ [b] ἄπαντ' ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τὴν Ἀργοναυτικὴν ποιητὴς, καὶν πῖς βυκολιασοῖς, παλιμὰ ὀλίγων τὴν ἔξωθεν, ὁ Θεόκριτος ἐπιτυχόντα· ἆρ' ἐν Ὁμήρῳ ἂν μᾶλλον, ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γένεσθαι; τί δὲ Εὐριπίδης ἐν τῇ Μελανίππῃ (διὰ πάντων γὰρ αἰνίσσεται τὸ ποιημάτιον) Ἀρχιλόχῳ πολλὰ καὶ ἀνοικονόμητα ἐφαρμόσοντος, * κἀκεῖνα τῆς ἐκ σκολιᾶς τῷ δαιμονίῳ πνεύματος ὁρμῆ, ἵν' οὕτω γόμον τάξαι δύσκολον, ἆρα δὴ μείζων ποιητὴς; τὰ δ' ἐν μέλεσι μᾶλλον ἂν εἴη Βακχυλίδης ἕλοιτο, ἢ Πίνδαρος, καὶ ἐν τραγῳδίᾳ Γὼν ὁ Χῖος, ἢ νὴ Δία Σοφοκλῆς; ἐπειδὴ οἱ μὲν ἀδιάπτωτοι, καὶ ἐν τῷ γλαφυρῷ πάντη κεκαλλιγραφημένοι· ὁ δὲ Πίνδαρος, καὶ ὁ Σοφοκλῆς, ὅτε μὲν οὐ πάντα ἐπιφλέγουσι τῇ φορᾷ, σβέννυνται δ' ἀλόγως πολλάκις, καὶ πίπτουσιν ἀτυχήματα. ἢ ἄδεις ἂν ὃ φρονῶν ἑνὸς δράματος τὸ Οἰδίποδος εἰς ταυτὸ ξυνθεὶς τὰ Γὼν ἀνατρέψαιτο ἑξῆς;

b *Id eſt erratè immunis Apollonius Homero poſtpoſitus quamvis interdum lapſo. Sic reliqui omnes, qui ſublime dicendi genus ſunt ſectati, quamvis errârint interdum, nunquam lapſis mediocribus præſtant. Hæc igitur omnia συγκειτικά.*

* χ. κἀκείνη.

λ.

Εἰ δ' ἀριθμῷ, μὴ τῇ ἀληθείᾳ, κείνοιτο τὰ κατορθώματα, ὅπως ἂν καὶ Ὑπε-

ſequetur, *Hyperidem Demoſtheni* ſuperiorem, tantóque Oratori omninò anteponendum eſſe. Eſt enim ipſo verboſior, & pluribus inſtructus virtutibus, & fermè in omnibus ſummus tanquam *Pentathlus Quinquertio*, qui videlicèt primas aliis certatoribus cedit, obtinet verò inter vulgares & rudiores. *Hyperides* enim ad imitationem virtutum omnium *Demoſthenis*, exceptâ compoſitione, *Lyſiacas* inſuper virtutes & veneres adjecit comprehenditque. Etenim orationis ſimplicitatem ubi oportet, emollit, nec omnia uno perpetuóque tenore, ut *Demoſthenes*, pronunciat: [quod] moratum [eſt] retinet cum ſuavitate [conjunctum] dulcedine [nempè] ſubtiliter condîtum: innumeræ apud ipſum urbanitates, aliorum dicta ſuſpendendi naſo ratio percivilis, ingenuitas, in confligendo colluctandóque per ironias facilitas fœlicitáſque, ſcommata ſecundùm *Atticos* illos non inſulſa nec inerudita, ſed inſtantia & [prementia adverſarium] objecta crimina elevandi ridendíque ratio faceta & expedita, comicæ venuſtatis & leporis plurimùm: item cum certo nec irrito joco aculeus: inimitabilis, ut ſic dicam, in omnibus iſtis elegantia & venuſtas: ad commiſerandum interdum propenſiſſimus aptiſſimúſque, præterea in fabuloſis narrationibus fuſus, ſpiritûs mollicie & agilitate ad digrediendum ſummè flexibilis, ut verbi gratiâ, quum in poëtica illa de

εἶδος τῷ παντὶ σοφίζει Δημοσθένης. ἔστι γὰρ αὐτῷ πολυφωνότερος, καὶ πλείους ἀρετὰς ἔχων, καὶ ἡδὺν ὑπακοῆς ὂν πᾶσιν, ὡς ὁ πένταθλος, ὃς γε τῶν μὲν σοφιστείων ἐν ἅπασι τῶν ἄλλων ἀγωνισῶν λείπεται, σοφιστεύει δὲ τῶν ἰδιωτῶν. ὁ μὲν γὰρ Ὑπερείδης σοὶ τῷ παντὶ, ἔξω γε τῆς ζωηδέσεως, μιμεῖσθαι τὰ Δημοσθένεια κατορθώματα, καὶ τὰς Λυσιακὰς ἐκ σφοδροῦ σφεδιλήφειν ἀρετάς τ, καὶ χάριτας. καὶ γὰρ μαλακίζεται ἀφελείας ἔνθα χρὴ, καὶ ἁ πάντα καὶ ἐξῆς μονοτόνως, ὡς ὁ Δημοσθένης, λέγει· τό, τε ἠθικὸν ἔχει μὲν γλυκύτητος ἡδὺ [a] λιτῶς ἐφηδυσμένον· ἄφατοί τ ὦσι αὐτόν εἰσιν ἀστεϊσμοὶ, [c] μυκτὴρ πολιτικώτατος, δύβρεια, τὸ χαῖ τὰς εἰρωνείας δ' πάλαισον, σκώμματα ἐκ ἄμουσα, δ' ἀνάγωγα χαῖ τὰς Αττικὰς ἐκείνας, ἀλλ' ὀπικείμβρα· [b] διαπυρμός τε ἐπιδέξιος, καὶ πολὺ τὸ κωμικὸν, καὶ μὲ παιδιᾶς δ' ὀχυρὸν κἀνδρὸν, ἁμίωντον ἢ εἰπεῖν τὸ ἐν πᾶσι τούτοις ἐπαφρόδιτον· οἰκτῖσαι δέ πως σοφιεύσατος, ἔτι ἢ μυδολογῆσαι κεχυμένος, καὶ ἐν ὑγρῷ πιάμασι διεξοδεῦσαι ἔτι δικαμπὴς ἄκρως. ὥσπερ ἀμέλει τὰ μὲν

c Per πενταθλους vulgò intelligimus eos qui certabant & exercebant se πένταθλοις, ἤτοι ἀγῶσιν, ἅλμασι, δίσκῳ, ἀκοντίῳ, δρόμῳ καὶ πάλῃ. καὶ μεταφορὰν qui in omni literarum genere versati sunt πενταθλοι dicuntur. in philosophia πένταθλος Democrit. dictus apud Laertium; sic in omnis generis virtutibus orationis quòd excelleret Hyperides, πένταθλος λέγεται.

a ὁ γὰρ ἠθικὸν ἔχει μὲν γλυκύτητος ἤτοι καὶ τὸ ἡδὺ λιτῶς ἐφηδυσμένον. Retinet moratum cum suavitate [conjunctum, hoc est] dulcedine leniter & modicè conditum. Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci. c μυκτὴρ ingestu potiùs quàm in verbis consistit. Persius naso suspendere dixit. b Hâc figurâ tanquam ludentes quæ ab adversariis objiciuntur refutamus: quâ methodo totus ille locus de jure civili in Sulpitium tractatur pro Murena.

de *Latônæ* figmenta excurrit: funebrem orationem cum tanta compoſuit oſtentatione, ut an quiſpiam alius [talem concinnare potuerit] neſciam. At *Demoſthenes* ad mores & affectus effingendos ineptus, non diffunditur, minimè fluidus ſive cupidus oſtentationis: omnium ferè quæ antè recenſuimus expers. Vbi porrò riſum movere & urbanus eſſe nititur, non magis riſum movere quàm ipſe ridetur: quúmque huc contendere velle videtur propiùs ut ſit jucundus & lepidus, tum abſcedit longiùs: ſed quoniam (meo quidem judicio) alterius virtutes, quamvis multæ, carent tamen magnitudine & [quod dicitur videntur eſſe] ſobrii corde, otioſa & ejuſmodi quæ auditorem quieſcere ſinant: nullus utique *Hyperidis* lectione vehementiùs afficitur. At [*Demoſthenes*] hinc quidem acceptum ſummi ingenii, & ad faſtigium uſque conſummatæ in grandi oratione virtutis tonum, animatas putà perturbationes, ubertatem [& copiam in dicendo] ſolertiam, celeritatem: illinc verò, quod præcipuum eſt, omnibus inacceſſam eloquentiam, gravitatem & vim (ſi quidem hæc cenſeo tanquam divinitùs immiſſa quædam dona, humana enim dicere nefas) confertim ad ſeſe contraxit. Quocirca iis, quibus præditus eſt virtutibus, ſemper vincit, & pro iis quibus deſtituitur tanquam attonitos reddit, & luminis ſplendore circumfundit omnes omnium ætatum Oratores: ita ut quiſ-

pian

περὶ τὰ λιτὰ παντικώτερα, τὸν δ' ὑπτάριον ὑπδεικνύων, ὡς ἐκ οἷόν τε ἄλλο, λέγετο. ὁ δὲ Δημοσθένης [d] ἀνυπόπτωτος, ἀδιάκριτος, ἥκιστα ὑγρὸς ἢ ὑπδεικτικὸς, ἁπάντων ἐξῆς τῶν σεσειρημένων καὶ τὸ πλέον ἄμοιρος. ἔνθα μέντοι γελοῖος εἶναι φιλεῖ, καὶ ἀστεῖος, ἐν γέλωτι κινεῖν μᾶλλον, ἢ καταγελᾶσθαι. ὅταν δ' ἐγχλίζειν δέλῃ τῇ ὑπαγωγῇ τῷ, τότε πλέον ἀφίσταται. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸν οἶμαι τὰ μὲν ἄλλα καλὰ, καὶ εἰ πολλὰ, ἔμως ἀμελήθη καὶ [e] κατέλυσε νήσουτος, ἀρχαῖ, καὶ τὸν ἀκριβῆ τὸν ὑρεμεῖν ἐῶντα. ἐδεὶς γοῦν Ἀττικίζων ἀναγνώσεται φοβεῖται. ὁ δ' ἔνθεν λαβὼν τὸν τῆς μεγαλοφυεστάτης, καὶ ἐπ' ἄκρον [a] ἀρετῆς ζωπυρελαμβάς, ὑψηγορίας τόνον, ἔμψυχα πάθη, φαντασίαν, ἀγχίνοιαν, τάχος, ἔνθεν δ' ὃ κύριον πρὸ ἅπαντα ἀκριβέστατον [b] δεινότητα καὶ δύναμιν, ἐπειδὴ ταῦτα (φημὶ) ὡς διόπτρα πάντα διαθήματα (ἃ γὰρ εἰκαίαν διαιρετὸν ἀνθρώπινα) ἀθρόα ἐς ἑαυτὸν ἔσυρεν, διὰ τοῦτο οἷς ἔχει καλοῖς ἅπαντας ἀεὶ νικᾷ, καὶ ὧν ἐκ ἔχει, καὶ ἑτέροις καταβροντᾷ, καὶ κατα-φέρεσι τὰς ἀκοὰς ῥήτορας, καὶ θαῦμον ἂν τις τῷ

d *Vide Budæi comment.*

e *Plutarch. περὶ ἀδολεσχ.*

a *Allydit haud dubiè ad alicujus, qui Dorica lingua scripserit, Auctoris sententiam, cujus hemistichium καὶ κόλλυσιν inserit Auctor.*

b περὶ δεινότητος *vide Hermodatrix est & custos enimum figurarum modus dicendi aptus, uno verbo eloquentiæ est.*

piam cadentia fulmina apertis oculis faciliùs poſſit aſpicere, quàm crebros illius motus & affectus obtueri.

Sect. 31.

IN *Platone* porrò alia quædam eſt, uti dicebam, differentia, non enim quoad magnitudinem [tantùm] ſed etiam quoad multitudinem virtutum multo inferior *Lyſias*, &, quod amplius eſt, pluribus exſuperat erratis, quàm virtutibus deficit. Quid igitur divini illi [auctores] viderunt, tum quæ maxima ſunt inter ſcribendum captantes, tum in omnibus accuratam illam diligentiam deſpicientes? Præter multa alia illud, quod natura non nos humile animal aut ignavum, hominem [inquam] ſtatuit, ſed tanquam in magnam aliquam Panegyrim, in vitam, adeóque in hunc univerſum orbem [ceu] ſpectatores quoſdam cunctorum quæ ſunt in ipſo futuros, adeóque honoris & gloriæ cupidiſſimos certatores introducens, inexpugnabile continuò ingeneravit deſiderium in animis noſtris, cujuſvis rei magnæ & tanquam noſtro reſpectu divinioris. Quapropter humanæ mentis contemplationi & cogitationi ne totus quidem ſufficit orbis. Quinimò cuncta ambientis [cœli] terminos ſæpè excedunt cogitationes [noſtræ] & ſi quis vitam eam undique circumſpexerit quæ quod excellens in omnibus & magnum magis obtinet, intelliget illicò ad quænam

μεσαυγοῦς φερομένοις ἀντανοίξαι τὰ ὄμματα δυνατο, ἢ ἀντοφθαλμῆσαι τοῖς ἐπαλλήλοις ἐκείνε πάθεσιν.

λα.

Ἐπὶ μέντοι τῦ Πλάτωνος καὶ ἄλλη πίς ἔξιν, ὡς ἔφην, διαφορά. ἐ γὰρ μεγέθει ἡμῖν ἀρετῶν, ἀλλὰ καὶ τῇ πλήθει πολὺ λειπόμενος ὁ Λυσίας. καὶ ὃ πλεῖον ἔτι, τοῖς ἀμαρτήμασι φερτάζει, ἢ τῇ ἀρεταῖς λείπεται. πότ' ἂν εἶδον οἱ ἱστόθεοι ἐκεῖνοι, καὶ τῶν μεγίστων ἐπομεξάμενοι τῆς συγγραφῆς, τῆς δ' ἐν ἅπασιν ἀκριβείας ἀφεφρονήσαντες; πρὸς πολλοῖς ἄλλοις ἐκεῖνο, ὅτι ἡ φύσις ἐ ταπεινὸν ἡμᾶς ζῷον, ὑδ' ἀγεννὲς ἔκεινε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡς εἰς μεγάλιν τινὰ πανήγυριν, εἰς τὸν βίον, καὶ εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον ἐπάγουσα, θεατάς τινας τῶν ὅλων αὐτῆς ἐσομένους, καὶ φιλοτιμωτάτους ἀγωνιστὰς, ὀθεν ἅμιλλον ἔρωτα ἐνέφυσεν ἡμῖν ταῖς ψυχαῖς παντὸς ἀεὶ τῦ μεγάλε, καὶ ὡς θεοῖς ἡμᾶς δαιμονιωτέρε. διόπερ τῇ θειείᾳ, καὶ διανοίᾳ τῆς ἀνθρωπίνης ὑπεζωλῶς, ὑδ' ὁ σύμπας κόσμος ἀρκεῖ, ἀλλὰ καὶ τοὺς τῦ περιέχοντος πολλάκις ὅρους ἐκβαίνουσιν αἱ ἐπίνοιαι. καὶ εἴ τις ἀθρήσειε ἐν κύκλῳ τὸν βίον ὡς πλέον ἔχει τὸ θαυμαστὸν ἐν πᾶσι, καὶ μέγα, ταχέως ἔσεται πρὸς

quænam nati ſimus: Hinc fit, ut tanquam naturæ quodam inſtinctu, non quidem quæ parva ſunt, vel lympida & commoda fluenta miremur, ſed *Nilum* & *Iſtrum*, & *Rhenum*, multóq; magis *Oceanum* ipſum: nec hanc vel illam à nobis accenſam flammulam, quoniam purum ſervat ſplendorem: cœleſtes & ingentes magis ſtupemus [flammas,] etſi ſubinde obſcurantur, & atrâ teguntur caligine: neque admirabilius quicquam eſſe putamus *Ætnæ* crateribus, [quippe] cujus meatus lapides ex profundo gurgite, atque integra ſolidaque ſaxa egerunt, fluvióſque interdum illius generis, hoc eſt, totos igneos, effundunt. Quare ex omnibus illud ſtatuamus, quod utile aut etiam neceſſarium, hominibus facilè parari poſſe; verumtamen præclarum ſemper [videri] & admirabile quod novum eſt prætérque hominum expectationem.

Sect. 26.

IN orationis igitur verborúmque granditate, in quam non jam extra neceſſitatem utilitatémque cadit magnitudo, ex hoc ipſo loco ſimul obſervandum, à peccandi immunitate longè quidem remotos tantos viros, nihilominus tamen omnes quod caducum & mortale eſt ſuperare; atque quod ad alia quidem attinet, eos à quibus uſui pantur, arguunt homines tantùm: Sublimitas verò proximè ad Dei evehit majeſtatem:

ρὸς ἃ γεγόναμεν. ἔνθεν φυσικῶς πως ἀγόμεθα μὰ Δί' ὅταν τὰ μικρὰ ῥήθρα θαυμάζωμεν, ἢ διαυγῆ, ἢ χρήσιμα, ἀλλὰ Νεῖλον, ἢ Ἴστρον, ἢ Ῥῆνον, πολὺ δ' ἔτι μᾶλλον τὸν Ὠκεανόν. ὁρᾷς γὰρ τὸ ὑφ' ἡμῶν τυτὶ φλογίον ἀναζωμένων ἐπεὶ καθαρὸν σώζει τὸ φέγγος, ἐκπλησσόμεθα ἧσσον ἀφανίων μᾶλλον, ἢ ἧσσον πολλάκις ἐπισκοτιμένων, ὁρᾷς δὲ ἧσσον τῆς [a] Αἴτνης [b] κρατήρων ἀξιοθαυμαστότερον νομίζομεν· ἧς αἱ ἀναχοαὶ, πέτρας τε ἐκ βυθῶ, ἢ ὅλους ὄχθους ἀναφέρουσι, ἢ ποταμὸς ἐνίοτε τῦ ῥύακος φαίνε, ἢ ἀπὸ μόνε σφοδρότερον πυρός. ἀλλ' ἐπὶ ἧσσ τοιούτων ἁπάντων ἐκεῖνο ἂν εἴποιμι, ὡς δυσφορώτερον μὲν ἀνθρώποις τὸ χειμῶδες, ἢ ἀναγκαῖον, θαυμαστὸν δ' ὅμως ἀεὶ τὸ παράδοξον.

a Ætnæ incendium quam mirandum, vide Georg. primo sub finem lib. Vide & Agellium lib. 17. cap. 10.

b κρατῆρες in Monte Ætna dicantur foramina quibus ignis cinísque evomitur, à crateris similitudine.

λβ.

Ὀργᾶν [a] ἐπί γε ἧσσ ἐν λόγοις μεγαλοφυῶν, ἐφ' ὧν ἥκιστ' ἔξω τῆς χρείας ἢ ὠφελείας πίπτει τὸ μέγεθος, παρασκευάζει ζωφελεῖν αὐτόθεν, ὅτι τὰ ἀναμφιλήπτως πολὺ ἀφεζῶτες οἱ πλεῖστοι, ὅσων πάντες εἰσὶν ἐπαΐω τῦ ὄντος. ἢ τὰ μὲν ἄλλα τὸς χρωμένες ἀνθρώπυς ἐλέγχει, τὸ δ' ὕψος ἐγγὺς αἴρει μεγαλοφροσύνης θεῖον.

a Orgyan dicit, quod ad altitudinem pertineat.

ἢ

ſtatem: ipſa porrò ab erratis immunitas non vituperatur quidem, at quod magnum eſt etiam ſuſpicitur. Sed quid plura ad hæc attinet dicere? tantorum ſcriptorum verbi gratiâ unumquodque omnia vitia unâ ſæpè redimere & compenſare ſublimitatis virtute; &, quod præcipuum eſt, ſi quis annotârit & ſimul in unum congeſſerit *Homeri, Demoſthenis, Platonis*, & quorumvis aliorum maximorum auctorum errata, minimum quid [illa] atque adeò ne milleſimam quidem deprehenſum iri partem eorum, quæ paſsim dicuntur ſcribunturq; præclarè ab illis Heroïbus. Quam ob cauſam etiam omnis ætas, omnéſque omni ævo mortales, qui modò livoris dementiâ capi non potuerunt, Victoriæ præmia illis deferenda ſemper cenſuerunt, & ad hunc uſque diem non auferenda conſervant & conſervaturi videntur. *Donec erunt fontes, dumq; arbos celſa vireſcet.* Eum igitur qui ſcribit, Coloſſum in quo ſit aliquid vitii non præſtare Polycleti [nobiliſſimi illius ſtatuarii] doryphoro, promptum eſt excipere hoc, præter alia multa, reſponſo: in arte quidem accuratam diligentiam, in naturæ verò operibus ſuſpici magnitudinem. Naturâ autem homo eſt rationis particeps: atque in ſtatuis quæritur quod homini ſimile eſt, in Oratione verò quod ſuperat (uti dicebam) quæ ſunt humana. Par eſt tamen (redit enim unde orta erat in hac commentatione inſtituta nobis ad-

καὶ τὸ μὲν [a] ἀπταιστον καὶ ἀψόφητον, τὸ μέγα δὲ καὶ θαυμάζεται. τί χρὴ πρὸς τούτοις ἔτι λέγειν; ὡς ἐκείνων δεῖ ἀνδρῶν ἕκαστον ἅπαντα τὰ [b] σφάλματα, ἀνὴ ἐξωνεῖται, πολλάκις ὕψει, καὶ καταρθώματι· καὶ τὸ κεκώλυται, ὡς εἴ τις ἐκλέξας, τὰ Ὁμήρου, τὰ Δημοσθένους, τὰ Πλάτωνος, τὰ δεῖ ἄλλων, ὅσοι δὴ μέγιστοι, διαπτώματα πάντα ὁμοῦ συναθροίσειεν, ἐλάχιστον ἂν τι, μᾶλλον δ' οὐδὲ πολλοστημόριον ἂν διαφθεῖραι τῆς ἐκείνοις τοῖς ἄνω πάντη καταθαμβῶν. διὰ ταῦθ' ὁ πᾶς αὐτοῖς αἰὼν, καὶ βίος ἀθάνατος ὑπὸ τῆς φρόνης παρανοίας ἁλῶναι, φέρων ἀπέδωκε τὰ νικητήρια. καὶ ἄχει νῦν ἀναφαίρετα φυλάττει, καὶ ἔοικε τηρήσειν,

Εἰς ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ πιθήλῃ. πρὸς μὲν τὸν χάροντα, ὡς ὁ κολοσσὸς ὁ ἠμβρησιώτης, ἢ κρείττων ἢ ὁ Πολυκλείτου δορυφόρος, παράκειται πρὸς πολλοῖς εἰπεῖν, ὅτι ἐπὶ μὲν τέχνης θαυμάζεται τὸ ἀκριβέστατον, ἐπὶ δὲ τῆς φυσικῶν ἔργων τὸ μέγεθος. φύσει δὲ λογικὸν ὁ ἄνθρωπος. καὶ ἐπὶ μὲν ἀνδριάντων ζητεῖται τὸ ὅμοιον ἀνθρώπῳ, ἐπὶ δὲ λόγου τὸ ὑπερφυὲς (ὡς ἔφην) τὸ ἀνθρώπινον. σφαλήσεται δ' ὅμως (ἀνακάμπτει γὰρ ἐπὶ τὰς ἀρχὰς ἡμῖν τῆς ὑποθέσεως

a ἀπλάνητον, ἀναμάρτητον, quod non est erratis obnoxium, ab erratis immunitas.

b Errores, lapsus.

Πλάτ. ἐν Φαίδρ.

adhortatio) quum non esse erratis obnoxium, ut plurimum artis sit operæpretium quoddam, nec in multa sublimitate [reperiatur facilè] unus idémque tenor, una eadémque spiritûs ac toni inventio, uti ad perficiendam orationis granditatem ars naturæ succurrat: quippe in quorum cohærentia mutua fortè ipsa sit constituenda perfectio. Atq; hæc quidem, ad ea quæ disquirenda proposita fuerant, demum constituere [nobis] necesse fuit: suo tamen quisque fruatur judicio.

Sect. 33.

VIcinæ metaphoris (redeundum enim) paparabolæ & icones sive imagines, eo tantùm discrepantes,

* * *

Tales etiam, *siquidem vos cerebrum in capite & non in calcibus supplantatum attulistis.* Quamobrem, scire oportet quousque in singulis sit progrediendum. Interdum enim qui fit ulteriùs progressus tollit hyperbolem, & id genus alia transcendentia remittuntur, deprimuntúrque. Quin etiam interdum in contraria degenerant. *Isocrates* igitur nescio quomodo pueriliter egit ambitioso quodam cuncta amplificandi & exaggerandi studio. Est enim illi in sua panegyricâ oratione propositum demonstrare *Athenienſium* Civitatem in *Græcos* beneficiis, *Lacedæmoniorum* Rep. superiorem esse

ἡ φαίνεσις) ἐπειδὴ τὸ μὲν ἀδιάπτωτον οὐκ ἐπὶ τὸ πολὺ, τέχνης δεῖ κατόρθωμα, τὸ δ' ἐν ὑπεροχῇ πολλῇ ὐχ ὁμότονον, μεγαλοφυΐας βούλημα τῇ φύσει c παντὶ ποιεῖζεθαι τιλὺ τέχνιν. ἡ γὰρ ἀλληλοχία τούτων ἴσως μᾶλλον αὖ τὸ τέλειον. τοσαῦτα ἴως ἀναγκαῖον ὑπὲρ ὧν σκοπεῖν ὑπόκειται σκεμμάτων. χαίρετω δ' ἕκαστος οἷς ἥδεται.

c τῷ παντὶ.

d Natura fieret carmen laudabile an arte Quæsitum est, &c. Horat. in arte.

λγ.

a De quibus supra sect. 28.

ΤΑῖς [a] μὲν μεταφοραῖς χαίτνιῶσιν (ἐπιτρέπον γὰρ) αἱ ἐξαγόλαι, καὶ εἰκόνες, ὀκείνῳ μόνον παραλλάττουσι,

* * *

* εἰ ὑπὲρ ὑμεῖς ἢ ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κεφαλαίοις, καὶ μὴ ἐν τῇ πέρνας c κατακεκαπνισμένον φορεῖτε. [2] ὅλως δὲ εἰ δεῖ καὶ τὸ μέχρι τοῦ παρεκτὸς ὅρους· τὸ γὰρ ἐνίοτε πραγτέρω παρεκπίπτειν, ἀναιρεῖ τιλὺ ὑπερβολὴν, καὶ τὸ τοιαῦτα ὑπερτεινόμενα χαλᾶται· ἔπ' ὄτε καὶ εἰς ἀναπαύσεις ἀντωθεῖται. ὁ [3] γοῦν Ισοκράτης, ἐκ οἶδ' ὅπως, παιδὸς παρέχειν ἔοικεν, ἀλλ' ἢ τὰ πάντα αὐξητικῶς ἐθέλειν λέγειν φιλοπονίαν. ἔστι μὲν γὰρ τοῦτο ἴδιον αὐτῷ καὶ [b] πανηγυρικοῦ λόγου, ὡς ἡ Αθηναίων πόλις τοῖς εἰς τοὺς ἕλληνας ἀνεργεσίαις ὑπερβάλλει τιλὺ λακεδαιμονίων.

* ἐν τῷ περὶ τῆς Αλονήσου.

c Vide Herm. παραχεῖα καὶ τεθραυμένη λέξις καὶ ἀφ' ἑαυτῆς, σκληρά.

* περὶ ὑπερβολῆς.

b Hæc celebrata & ferè princeps inter Isocrateas, quam alii decem, alii quindecim annis elaboratam putant, ampliore utique spatio temporis quam Elephanti partus.

esse. Hîc verò statim initio hæc præmittit; *Quum* autem *ea natura & vis sit orationis, ut magna dicendo deprimi, parva exaggerari possint, & veteribus nova velut vestis indui, & his quæ recèns acta sunt vetustatis quædam opinio conciliari queat.* Siccine igitur (excipiet quispiam) ô *Isocrates*, quæ de *Lacedæmoniorum* & *Athenienſium* rebus habentur, immutaturus es? Fermè enim ista orationis commendatio adversus ipsam incredulitatis & diffidentiæ præceptum præmonitio neque auditoribus designavit. Igitur hyperbolarum optimæ (uti etiam antè de ornamentis & figuris orationis diximus) illæ videntur esse quæ sunt occultæ, quum nempe nos latet hyperbolas esse: Tale quid autem accidit quando à maxima perturbatione & commotione cum quadam circumstantiæ & casûs magnitudine simul proferuntur: quod à *Thucydide* præstitum in historia de iis qui in *Sicilia* perierunt. *Sed Syracusani illuc descendentes trucidârunt eos præcipuè qui erant in fluvio, unde subitò aqua corrupta est, ex qua nihilominùs cœnosa & cruenta bibebatur, deq; ea inter multos certabatur. Sanguinem cum cœno epotum, & eo usque expetitum ut de eo certaretur, facit credibile cladis affectusq; exuperans magnitudo & circumstantia.* Simile & illud *Herodoti* de iis qui ad *Thermopylas* pugnârunt. *Hoc in loco, defensantibus se gladijs qui adhuc eis supererant, barbari circũ-*

fun-

ὃδ' ἀνὴρ ἐν τῇ εἰσβολῇ ταῦτα πάθοιμι, Ἔτι δὲ οἱ λόγοι τοσαύτην ἔχουσι δύναμιν, ὥσθ' οἷόν τ' ἐστὶ καὶ τὰ μεγάλα ταπεινὰ ποιῆσαι, καὶ τοῖς μικροῖς ἐπιθεῖναι μέγεθος, καὶ τὰ παλαιὰ καινῶς εἰπεῖν, καὶ περὶ τῶν νεωστὶ γεγενημένων ἀρχαϊσμοῖς διελθεῖν. ἀκούω (φησί τις) Ἰσοκράτης, ὅτι μέλλεις καὶ τὰ περὶ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων ἀναλλάττειν, σχεδὸν γὰρ τὸ τῶν λόγων ἐγκώμιον, ἀπορίας τῆς καθ' αὑτὸν τοῖς ἀκούσι θαύμα γελοῖον, καὶ σφόδρα εὐέμπτωτον ἐξέσται μὴ πολλῶν ἄρτι τῶν ὑπερβολῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν γραμμάτων προείπομεν, αἱ αὐτὸ τοῦτο διαλανθάνουσι ὅτι εἰσὶν ὑπερβολαί. γίνεται δὲ τοιόνδε, ἐπειδὰν ὑπὸ ἀκαπαδείας μεγέθει τινὶ συνεκφωνῶνται ἀπιστίας. ὅθεν ὁ Θουκυδίδης ἐπὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ φθειρομένων ποιεῖ. * οἱ γὰρ [a] Συρακούσιοι (φησὶν) ἐπικαταβάντες τοῖς ἐν τῷ ποταμῷ μᾶλιστα ἔσφαζον· καὶ τὸ ὕδωρ διεφθείρετο. ἀλλ' ὅμως πίνον ἐπίνετο ὁμοῦ τῷ πηλῷ ἡιματωμένον, καὶ φονεύματον ἐπ' αὐτοῖς πολλοῖς. αἷμα καὶ πηλὸν πινόμενα, ὅμως ἐπὶ φονεύματα ἔτι, ποιεῖ πολὺν τὸν τῶν πάθους ὑπερβολὴν, καὶ ἀπίστασις. καὶ τὸ Ἡροδότειον ἐπὶ τῶν ἐν Θερμοπύλαις, ὅμοιον. * ἐν τούτῳ [b] Φωκέας τὸν χῶρον ἀλεξομένους μαχαίρησι τῆσιν αὐτέων καὶ ἐπύγχανον ἔτι

* ἐν τῇ ζ'. συγγρ.

a *In loco citato* οὔτε πλοσκυνήσιοι. *cæterùm simile exemplum in Dario suppeditat Cic. turbidam aquam bibente, & cadaveribus inquinatam. Tusc. Quæst. lib. 5.*

* ἐν τῇ Πολυμνίᾳ.

funduntur, & manibus & vocibus pugnare contra armatos. Et quale illud quæso dixeris, telis obrutos esse? Verumtamen perinde credibile ac superius illud *Thucydidis*. Non enim ad inserviendum hyperbolæ res assumi, sed contrà hyperbole rectè, & ut rationi consentaneum, ab ipsa re gigni videtur. Cujusvis enim (ut institutum sermonem prosequamur) in oratione audaciæ reparatio & *Panacea* quædam videntur esse, quæ proximè ad id quod quæritur accedunt tum res tum affectiones: Vnde etiam comica, quamvis aliàs ad id quod incredibile est excidant, probabilia tamen ob ridiculum fiunt. [Quale illud] Comici cujusdam poëtæ, fundum minorem possidebat epistolâ laconicâ. Etenim *risus, affectus quidam in voluptate* positus. Cærerùm hyperbolæ, ut ad augendum, sic quoque ad minuendum aliquid adhibentur: utrique enim communis intensio, adeóq; quodammodo diasyrmus sive elevatio, est demissionis & depressionis amplificatio.

Sect. 34.

EArum partium, quas initio recensuimus, sublimitatem perficientium quinta jam nobis supererat expendenda, ô optime, ipsa nempe apta orationis compositio, de qua quum jam duobus integris voluminibus fusè disseruerimus, quantúmque ex observatione datum fuit assequi, ea tantùm quæ necessariò ad præsens argu-

ἀκεῖσθαι, καὶ χαρὰ, καὶ σώμασι κατέχουσαι οἱ βάρβαροι βάλλοντες. ἐπαῦθ' οἷον ὅτι τὸ καὶ σώμασι μάχεσθαι πρὸς ὠπλισμένους, καὶ ὁποῖόν τι τὸ κατακιχῶσθαι βέλεσιν ἐρεῖς; πάλιν ὁμοίως ἔχει πάσιν. ὁ γὰρ τὸ πρᾶγμα ἕνεκα τῆς ἀσφαλείας ἀφαιρούμενος δοκεῖ, ἡ ἀσφάλεια δ' εὐλόγως ἥνωται πρὸς τὸ πρᾶγμα. ἔτι γὰρ (ὃ καὶ παραλείπω λέγων) πάντες τολμήματος λεκτικῆς λύσις καὶ παράκλησίς τις, τὰ ἐγγὺς ἐξετάσεως ἔργα, καὶ πάθη. ὅθεν καὶ τὰ [b] κωμικὰ, καίτοι γ' εἰς ἀκρίβειαν ἐκπίπτοντα, πολλαχοῦ διὰ τὸ γελοῖον. [ὥσπερ τὸ] ἀχθὸν ἔχ' ἐλάττω γελῶν ἐπιτελῆς Λακωνικῆς. καὶ γὰρ ὁ [c] γέλως, πάθος ἐν ἡδονῇ. αἱ δ' ἀσφάλειαι καθάπερ ἐπὶ τὸ μεῖζον, οὕτω καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαττον· ἐπεὶδὴ κοινὸν ἁμφοῖν ἡ ἐπίτασις. καί πως ὁ διασυρμὸς, παντὸς ὑπτὸς ὄζειν αὔξησις.

b *Ita hunc locum ex Strabone, et ex Isaaci Casauboni in ipsum notis restituimus.*

c *Aristoteles Rhet. lib. 1.*

λδ'.

Ἡ πέμπτη [a] μοίρα τῆς συντελουσῶν εἰς τὸ ὕψος, ὧν γε ἐν ἀρχῇ προὐθέμεθα, ἡμῖν λείπεται, ᾧ κράτιστε, ἡ διὰ τῆς λόγων αὐτῶν μετὰ συνθέσεως, ἣν ἐπὶ δυσὶν ὑποχρέωνται ἀποδεδωκότες συμπάσασιν, ὅσα γε τῆς φύσεως ἐμοὶ ἥψατο, τοσοῦτον ἐξ ἀνάγκης

a Περὶ Συνθέσεως.

argumentum pertinent adjiciamus, [videlicet] harmoniam non esse solùm persuasionis & delectationis naturalem in hominibus effectum, sed maximè tum libertatis tum affectuum admirabile quoddam instrumentum. Non enim tibia quosdam erudientibus tantùm ciet motus, ac eos veluti de justa mentis sede deturbat, & corybantum furores implet, ad jectóque rhythmo cogit auditorem sequi numerorum pondera & progressus, & modulationem exprimere, verùm etiam quotquot sunt omninò sonitus [verbi gratiâ] ipsius citharæ, nihil quidem per se significationes, sonorum mutationibus & mutuâ ipsorum inter se coitione & concentûs mixturâ & temperatione æquali, admirabilem, veluti ad stuporem, illecebram & mulcedinem aliis afferunt, imprimúntque: etsi talia idôla & simulachra adulterinæ sunt persuasionis, nequaquam autem, uti dicebam, hominis naturæ proprii & germani fœtus & effectus; an non censebimus compositionem harmoniam & concentum quemdam existentem hominibus insitæ ingenitæque orationis, & quidem ad animum ipsum, non autem ad aures solas pertingentis varias verborum, rerum, pulchritudinis, concinnitatis seu elegantiæ, omnium [denique] nobis usitatorum cognatorúmque formas moventem, atque unà cum mixtione & multiformi varietate sonituum inter se eos quibus tum incitatur Orator affectus in eorum qui

περιδείημεν. ἂν εἰς τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν, [a] ὡς ὑ μόνον ὅτι πειθοῦς, χ̀ ἡδονῆς ἡ ἁρμονία φυσικὸν ἀνθρώποις ἐνέργημα, ἀλλὰ χ̀ μετ' ἀληθείας, χ̀ πάθους θαυμαστόν τι ὄργανον. [b] ὑ γ̀ [2] αὐλὸς * μόνον ἐπιπνοί τινα πάθη τοῖς ἀκροωμένοις, χ̀ οἷς ἔκφρονας, χ̀ κορυβαντιασμοῦ πλήρεις ἀποτελεῖ, χ̀ βάσιν ἐνίοις τινα ῥυθμοῦ, ὡς τοῖς παίζειν * ἀναγκάζει καίνειν ἐν ῥυθμῷ, χ̀ συνεξομοιοῦσθαι τῇ μέλει τὸν ἀκροατὴν, κἂν ἄλλοις ὅσοι παντάπασι, χ̀ νὴ Δία φδόγγοι κιθάρας ἀνδρὶ ἀπλῶς σημαίνοντες, ταῖς τῆ ἤχων μεταβολαῖς, χ̀ τῇ πρὸς ἀλλήλους κράσει χ̀ μίξει τῆς συμφωνίας, θαυμαστὸν ἐπάγουσι πολλάκις ὡς ἐπίσασιν διελυγίζειν. καί τοι τὰ τοιαῦτα εἴδωλα, χ̀ μιμήματα, νόθα ὄντι πειθοῦς, οὐχὶ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως, ὡς ἔφην, ἐνεργήματα γνήσια. οὐκ [d] οἰόμεθα δ' ἄρα τὴν συνθεσιν ἁρμονίαν τινὰ οὖσαν λόγων ἀνθρώποις ἐμφύτων, χ̀ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐχὶ τῆς ἀκοῆς μόνης ἐφαπτομένων ποικίλας κινοῦσαν ἰδέας ὀνομάτων, νοήσεων, πραγμάτων, κάλλους, εὐμελείας, παντῶν ἡμῖν ἐνόντων χ̀ συγγενῶν, χ̀ ἅμα τῇ μίξει, χ̀ πολυμορφίᾳ τῆ [a] ἑαυτοῖς φδόγγων τὸ παρεσῶς τῷ λέγοντι πάθος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πέλας

a *Etenim compositione veluti amentis quibusdam nervisque intendi & concitari sententiæ videntur. Ideò eruditissimo cuique persuasum est eam valere quamplurimùm, non ad delectationem modò, sed ad motum animorum. Fab.*

b *Illustratio & probatio doctrinæ à simili. Vide Aristotelem polit. lib. 8. cap. 6.*

* χ. μὴ.

* χ̀ ἀναγκάσει.

d ἀπόδοσις.

a *Lego* ἐν αὐτοῖς.

qui adſunt animos inſinuantem, & communes continuò auditoribus facientem, verborúmque ſuperſtructione magnitudinem per hæc ipſa conciliantem, ad amplitudinem, majeſtatem, & ſublimitatem, adeóque ad illud omne quod in ſeipſa continet, ſimul pollicere; & nos undique jus omne ſibi in ſenſum noſtrum vindicando pariter animare? Sed de rebus tam certis támque evidentibus dubitare furor eſt, comprobat enim hoc ipſum ſatis ſola experientia. Sublimis utique in ſpeciem & reverà admirabilis eſt ſententia illa, quam poſt decretum ſubjicit [continuò] *Demoſthenes: hoc decretum effecit ut quod Remp. circumdiderat periculum præteriret ut nubes*, ſed non minori harmoniâ pronunciata videtur ſententia: tota namque conſtat dactylicis numeris, præſtantiſſimi autem iſti & magniloquentiæ accommodatiſſimi: Quam ob cauſam etiam Heroïcum omnium eorum quæ novimus carmen pulcherrimum efficiunt conſtituúntque. Quandoquidem ſi ex propria ſede aliquid tranſpoſueris quacunque volueris ratione, ut verbi gratiâ, ſi dixeris, τοῦτο τὸ ψήφισμα ὥσπερ νέφος ἐποίησε τὸν τότε κίνδυνον παρελθεῖν; vel certè ſi unicam tantùm ſyllabam detraxeris, dicens, ἐποίησε παρελθεῖν ὡς νέφος, tum cognoſces quantopere granditati conſonet harmonia. Illud enim ὥσπερ νέφος longâ præcedentis numeri ſyllabâ innixum quatuor dimenſum temporibus incedit, dempta

παρεισάγεσιν, καὶ εἰς μετουσίαν αὐτῶν τοὺς ἀκούοντας ἀεὶ καθιστᾶσιν, τῇ τε τοῦ λέξεων ἐποικοδομήσει τὰ μεγέθη συναρμόζουσι δι' αὐτοῦ τούτου, κηλεῖν τε ὁμοῦ πρὸς ὄγκον † καὶ ἀξίωσιν, καὶ ὕψος, καὶ πᾶν ὃ ἐν αὐτῇ περιλαμβάνει, καὶ ἡμᾶς ἐκ παντὸς συναπαίρειν, πανταχόθεν ἡμῶν τῆς διανοίας ὑπερεχόντων; ἀλλ' ἔοικε μανίᾳ τὸ πρὸς τοῦτον ὁμολογουμένων διαπορεῖν. ἀποχρώσα γὰρ ἡ πεῖρα πίστις. ὕψηλόν γε τοῦ δοκεῖν νόημα, καὶ ἔστι τοῦ ὄντι θαυμάσιον, ὃ τοῦ * ἐν τῷ περὶ στάσ. ψηφίσματι ὁ Δημοσθένης ὑπερέβαλε, Τοῦτο τὸ ψήφισμα τὸν τότε τῇ πόλει περιστάντα κίνδυνον παρελθεῖν ἐποίησεν ὥσπερ νέφος. ἀλλ' αὐτῆς τῆς διανοίας οὐκ ἔλαττον τῇ ἁρμονίᾳ πρόσωπον. ὅλον † γὰρ ὅτι τοῦ [b] διακτυλικοῦ εἴρηται [c] ῥυθμοῦ. εὐχρήστατοι δ' οὗτοι, καὶ [d] μεγαλοπρεποῖ. διὸ καὶ τὸ [e] ἡρῷον ὃν ἴσμεν κάλλιστον μέτρον συνιστᾶσιν. ἐπεί τοι καὶ † ἰδίας αὐτὸ χώρας μεταδίδως ὅποι δὴ ἐθέλεις, τοῦτο τὸ ψήφισμα ὥσπερ νέφος ἐποίησε τὸν τότε κίνδυνον παρελθεῖν· ἢ νὴ Δία μίαν ὑπόχουν συλλαβὴν μόνον, ἐποίησε παρελθεῖν ὡς νέφος, καὶ εἶπε πόσον ἡ ἁρμονία τῷ ὕψει συνεῖ. αὐτὸ γὰρ τὸ, ὥσπερ νέφος, ὅτι μακρᾶς † πρὸς τὰ ῥυθμὸς βέβηκε, τέτρασι καθαμβεμένων χρόνοις.

b Quibus locus ἐν τῇ σεμν. apud Hermog.

c Vide quæ superiore proximâ pag.

d Cic. in oratore lib. 3. vocat dactylum Heroum quòd eo pede scribantur facta Heroum & Principum.

e Sic à Plutarcho dicitur τελειότατον, ab Aristotele de arte poëtica, τὸ ἡρωϊκὸν σταθμώτατον καὶ ὀγκωδέστατον τῶν μέτρων ὄντων. Propterea, hoc numero scribuntur res gestæ regúmque ducúmque & tristia bella.

ἐξαι-

dempta autem una ſyllaba, ὡς νέφος, ejuſmodi conciſione & detractatione labefactatur continuò ſublimitas: ut contrà ſi produxeris [reſtitutâ ſyllabâ] παρελθεῖν ἐποίησεν ὥσπερ νέφος, illud idem ſignificabis: at non ampliùs idem aſſonabis, quoniam longiori extremorum temporum morâ [ultimi ſcilicèt præcedentis numeri & primi proximè ſequentis] ſimul ſolvitur & laxatur qnæ abrupta fuerat ſublimitas.

SECT. 35.

ORationibus præterea tanquam corporibus addit magnitudinem memborum apta conjunctio, quorum unum quidem amputatum ab altero [cui adhæreſcebat membro] per ſe ipſum nihil quidem retinet laudabile: ſed alia cum aliis conjuncta omnia ſimul totius corporis compagem conſtituunt, & juſtam illi magnitudinem afferunt. Eodem modo quæ magna ſunt ſi fuerint à ſe invicem alia aliò disjecta & diſperſa, ſublimitatem unà ſecum diſſipant: contrà, ſi communione fuerint in unum corpus coacta, & præterea harmoniæ vinculo concluſa, hoc ipſo evadunt ambitu ſonôra. Ut ſit fermè in periodis granditas orationis [ceu] comparata multorum collatione cœna. Quinetiam multos tum Scriptores tum Poëtas, qui quum ſuâpte naturâ minimè eſſent ſublimes, nunquam tamen magnitudine caruerint, licèt alioqui vulgaribus & plebeiis verbis, nec quicquã exquiſitum inſi-

ἐξαμβλοῦσι τὰς τῆς μιᾶς συλλαβῆς, ὡς νέφος, ἐνίοις ἀκρωτηριάζει τῇ [a] συγκοπῇ τὸ μέγεθος. ὡς ἔμπαλιν, ἐὰν ἐπιτείνῃς, παρελκύσαν ἐποίησεν ὥσπερ νέφος, τὸ αὐτὸ σημαίνει, καὶ τὸ αὐτὸ ἔτι σφαιρίζει, ὅτι τῷ μήκει τῶν ἀκροτάτων χρόνων συνεκλύεται καὶ διαχαλᾶται τὸ ὕψος τὸ ἀπότομον.

a *Id est, hæc verba ita pronunciata detracta syllaba non minus fœdè mutilant granditatem, quàm corpus humanum deformant aures amputatæ. Veteres ijs qui in aliquo scelere deprehensi essent summas auricularum partes amputabant.*

λε.

Μελῶν σύνθεσις.

ΕΝ δὲ τοῖς μάλιστα μεγαλοπρεπεῖ τὰ λεγόμενα, καθάπερ τὰ σώματα, ἡ τῶν μελῶν σύνθεσις. [1] ὧν ἓν μὲν ἑκάστῳ τιμιώτερον ἀφ' ἑτέρου καθ' ἑαυτό τι ἀξιόλογον ἔχει, πάντα δὲ μετ' ἀλλήλων ἐκπληροῖ τέλειον σύστημα. ὥσπερ τὰ μεγάλα σκελετώδη μὲν ἀπ' ἀλλήλων ἄλλο ἄλλῃ, ἅμα ἑαυτοῖς συνδιαφορεῖ καὶ τὸ ὕψος· σωματοποιούμενα δὲ τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ἔτι τῷ δεσμῷ τῆς ἁρμονίας ἀφεικλειόμενα, αὐτῷ τῷ κύκλῳ φωνήεντα γίνεται. καὶ χαλὸν ἐν ταῖς σκελώδεσι ἔργοις ὅτι πλήθους τὰ μεγέθη. [2] ἀλλὰ μὴν ὅτι τε πολλοὶ καὶ συγγραφέων, καὶ ποιητῶν ἐκ ὄντες ὑψηλοὶ φύσει, μή ποτε δὲ καὶ ἀμεγέθεις, ὅμως κοινοῖς, καὶ σημάσι τοῖς ὀνόμασι, καὶ ὑδὲν ἐπαγομένοις

πιστὸν

ſinuantibus, plerumque uterentur: unius tamen compoſitionis & harmoniæ beneficio, aſſumptis [quæ vocantur] veluti vocum ſpatiis intumuiſſe, & feciſſe ne unquam viderentur humi ſerpere (qualis inter alios quamplurimos & *Philiſtus*, *Ariſtophanes* in nonnullis, in plurimis *Euripides*) abundè ſatis à nobis demonſtratum, ut, verbi gratiâ, apud ipſum *Euripidem*, *Hercules* interfectis liberis ita loquitur, *Abundo malis, nec in me reſtat alteri locus.* Valdè plebeium & vulgare dictum illud, ſed factum eſt ſublime [ceu muſici] cantus ſono reſpondens. Quòd ſi hæc ipſa aliter concinnaveris, tum fiet tibi perſpicuum, *Euripidem* in compoſitione quàm in ſenſu fuiſſe feliciorem. In tragœdia verò, quæ *Raptata à tauro Dirce* inſcribitur, εἰ δέπε τύχοι πλέξε, &c. *ſicubi fortè circumrotârit, raptârit: ſimul correptam mulierem, ſaxum, arborem, ſubinde mutans.* Sublimis quidem ſententia illa, at fit ſublimior & vehementior hoc ipſo quòd harmonia non fuerit præcipitata, nec tanquam moles aliqua devoluta pondere ſuo ruat. Sed fulcimenta habeant mutua inter ſe verba, temporúmque adminicula, quibus ad ſolidam pervenitur magnitudinem.

SECT. 27.

NIhil porrò eſt quod ſublimia ita deprimat, ut numerus fractus & concitatus pronunciatione,

σεστῶν ὡς τὰ πολλὰ συγχρώμενοι, διὰ μόνου τοῦ ζωδεῖναι καὶ ἁρμόττειν ταῦτα, ὅμως ὄγκον, καὶ [b] διάστημα, καὶ τὸ μὴ ταπεινοὶ δοκεῖν εἶναι ἐπεβάλοντο, [3] καθάπερ ἄλλοι τ πολλοί, καὶ φίλιστος, Αἰσχύλος ἔν τισιν, ἐν τοῖς πλείοσιν Εὐριπίδης, ἱκανῶς ἡμῖν δεδήλωται. μᾶ γέ τοι τὼ τεκνοτονίαν Ἡρακλῆς φησι,

Τέμω κακῶν δὴ· κἀκάτ' ἐκ δόπη τεθῇ.

σφόδρα δημώδες τὸ λεγόμενον ἀλλὰ γέγονεν ὑψηλὸν τῇ [b] πλάσει ἀναλογῶν. εἰ δ' ἄλλως αὐτὸ ζωαρμόσεις, φανήσεταί σοι δῆλον, ὅτι τῆς ζωδέσεως ποιητὴς ὁ Εὐριπίδης μᾶλλόν ὅστιν ἢ τῶν νεῶν. ἐπὶ δὲ τῆς συρραφῆς ὑπὸ τῶν αὐτῶν Δίρκης,

-- εἰ δέ τε
Τύχοι πιεζῶν εἰλίξας εἶλκεν ὁμοῦ λαβών
Γυναῖκα, τέκεα, δρυῶν μεταλλάσσων ἀεί.

ἔστι μὲν γυναῖον τὸ λῆμμα, ἀδρότερον δὲ γέγονε τῇ τ ἁρμονίαν μὴ κατεπεῦδες, ὡσδ' οἷς ὑποκύλισμά τι φέρεις, ἀλλὰ ζυγγυμοῖς τ ἔχειν πρὸς ἄλληλα τὰ ὀνόματα, καὶ ἐξαρείσματα τῶν χερῶν, πρὸς ἑδραῖον διαβεβηκότα μέγεθος.

b Hinc διασημαντικὴ φωνὴ, intervallata vox, quæ cum intervallo ſuſpenditur, ut in cantionibus & legendis verſibus heroicis.

a Εὐριπ. ἐν Ἡρακλεῖ μαινομένῳ.

b Cantûs flexionem, & veluti figurationem, cantûs varietatem, πλάσιν dici Græcis intelligimus ex illis Theophraſti de Plant. lib. 4. c. 12. ἐστὶ δὲ εἰς τοῦτο πλάσιν μετέβησαν. Id eſt, interprete Plinio, Poſtquam varietas cantûs acceſſit, & cantûs luxuria dicitur, & πλάσμα. Vertimus igitur τὸ ἀναλογεῖν τῇ πλάσει, quod ſono & varietati ejuſmodi in muſicis reſpondet. Quod pares obtinet vires, quod quadrat, convenit.

κδ.

Μικροποιὸν δ' ἐστὶν ὅτως ἐν τοῖς ὑψηλοῖς, ὃς ῥυθμὸς καλασμένῳ λόγῳ,

καὶ

ciatione, cujuſmodi ſunt Pyrrichii, trochæi, & dichorei prorſus ſaltationi convenientes. Quæ enim numerorum legibus aſtricta ſunt, elegantia, ſubtilia & exilia, atque per uniformem illam rhythmi ſpeciem ſine ullis affectibus fluitantia continuo apparent, Præterea, quod iſtis pejus eſt, quemadmodum cantiunculæ auditores avocant à rebus ipſis, & ad ſeſe rapiunt, ſic quæ in oratione ad numeros compoſita ſunt audientibus, non ſententiæ ipſius, ſed numeri affectionem imprimunt, ita ut interdum quæ expectantur neceſſariò terminationes prænoſcant, dicentibúſque aſſonent, & tanquam in ſaltatione aliquâ clauſulam anticipent. Eâdem ratione magnitudine carent nimis compoſita, nec non in minuta & brevi ſyllaba conciſa, & tanquam clavis frequentibus inciſim aſperéque copulata.

Sect. 37.

QUin etiam minuendæ granditatis vim habet conciſum genus dicendi: magnitudinem ſiquidem ipſam mutilat, dum nempe nimiâ coarctatur brevitate. Hîc verò intelligi volumus, non quæ commodè verſa & juſto ambitu comprehenſa, ſed contrà, quæcunque parva & diſſecta. Enimverò conciſa & truncata phraſis impedit intellectum, at compendiaria dirigit [ipſum.] quid vice versâ ſtatuendum ſit de iis quæ longiùs explicata porrigun-

tur

καὶ σύνθετα ἡμῶν. οἷς δὲ πυρρίχιοι, καὶ θαλαῦοι, καὶ ἀηδέστατοι τέλεον εἰς ὄρχησιν ξωκκινοῦντες. εὐθὺς γὰρ πάντα φαίνεται τὰ κατάρυθμα κομψά, καὶ μικροχαρῆ, καὶ ἀπαθέστατα διὰ τῆς ὁμοιότητος ἐμπολάζοντα, καὶ ἔτι τούτων τὸ χείριστον, ὅτι ὥσπερ τὰ ᾠδάρια, τὸν ἀκροατὴν ὑπὸ τῷ ῥεύματι ἄφελκει, καὶ [c] ἐπ' αὐτὰ βιάζεται, ὅτας καὶ τὰ κατερρυθμισμένα τῆς λεγομένων ἐν τῷ λόγῳ πάθος ἐνδίδωσι τοῖς ἀκούσι, τὸ γὰρ ῥυθμῷ, ὡς ἐνίοτε τεθεωδότας ταῖς ὀφειλομέναις καταλήξεις αὐτοῦ ὑποκρούειν τοῖς λόγοις, καὶ φθάνοντας ὡς ἐν χορῷ τινι, τεθαπτῶδαι τῷ βάσιν. ὁμοίως δὲ ἀμυήτῳ καὶ τὰ λίαν ξυγκείμενα, καὶ εἰς μικρὰ, καὶ βεβυσσόλλαβα ξυγκεκομμένα, καὶ ὡσανεὶ γόμφοις τισὶν ἐπαλλήλοις κατ' ἐγκοπὰς, καὶ σκληρότητας ἐπεφωνδεδεμένα.

c Fortasse melius ἐφ' ἑαυτά.

λζ.

ΕΤι γὰρ [a] μᾶλλον ὕψος μειωτικὸν καὶ ἡ ἄγαν τῆς φράσεως συγκοπή. [2] περὶ γὰρ τὸ μέγεθος, ὅταν εἰς λίαν ξωάγηται βραχύ. [3] ἀκριβῶς δὲ νυῶν μὴ τὰ δέοντος ξωκεταμμένα, ἀλλ' ὅτα αὐτίκρις μικρὰ, καὶ κατακεκερματισμένα. συγκοπὴ γὰρ τὸν νοῦν [b] * ἐπ' ἐνδύ.

Φράσεως ξυγκοπή.

a Supra ξυνονύμως ἀκροατηριάζειν dixit.

b Commodus sensus si lacuna impleatur pronomine αὐτὸν, legamus ὑφ' ἕν.

tur, constat: Pro excrementis enim & stercoribus, quæ prolixitatem importunam absurdámq; accersunt, habenda.

Sect. 38.

AD granditatem præterea sive magnitudinem orationis deturpandam & corrumpendam, efficacissima quoque verborum exilitas. Apud *Herodotum* igitur, quoad quidem propositiones & sententias, tempestas divinè descripta est: sed certè materiâ ipsâ quædam continet ignobiliora, quale fortè hoc, ζεσάσης ὑ τῆς θαλάσσης: quod verbum multam convellit sublimitatem propter difficilem & ingratam ipsius pronunciationem: item illud ὁ ἄνεμος, inquit, ἐκοπίασε. καὶ τὰς περὶ τὸ ναυάγιον βεβασανίνας ἐξεδέξατο τέλος ἄχαρι. Verbum enim κοπίασε gravitati non respondet, quippe tritum & vulgare. Quod verò attinet ad illud ἄχαρι, ad tantum malum exprimendum improprium. Sic etiam *Theopompus* eximio cultu & ornatu descriptam *Persæ* expeditionem in *Ægyptum* quibusdam verbulis totam transfixit. *Quæ enim Civitas*, inquit, *aut natio in tota Asia non misit legatos ad Regem? ecquid eorum quæ vel ex terra nascuntur, vel artificio conficiuntur, tum pulchra tum pretiosa ad eum non comportatum? Quot quæso & quàm pretiosa tapeta & stragula? quot militares vestes partim purpureæ, partim variegatæ, partim etiam albæ? tentoria aurea*

δῆλον δ' ὡς ἐμπαλιν τὰ ἐκπάγλως. ὑπόψυχα γὰρ τὰ μὴκος ἄκμεσον ἀνακαλύμματα.

λιι.

ΔΕινὴ δ' αἰχμὴ καὶ τὰ μεγέθη, καὶ ἡ μικρότης τῶν ὀνομάτων. ὥρα γοῦν τὸν Ἡρόδοτον κατὰ μὲν τὰ λήμματα δαιμονίως ὁ χειμὼν πέφευγεν, πνὰ δὲ νὴ Δία ἀφειδέχει τῆς ὕλης ἀδόξοτερος· καὶ τοῦτο μὲν ἴσως, * ζεσάσης δὲ τῆς θαλάσσης· ὡς τὸ ζεσάσης πολὺ τὸ ὕψος ἀφιεμένης, διὰ τὸ κακόστομον. καὶ, * ὁ ἄνεμος, φησὶν, ἐκόπασε· καὶ πως ἀεὶ τὸ ναυάγιον βραχυμύθοις ἐξεθήκατο τέλος ἄχαει. ἄσημον γὰρ τὸ κοπάσαι, καὶ ἰδιωτικόν. τὸ δ' ἄχαει, * πληκτικὸν πάθος ἀνοίκειον. ὁμοίως καὶ ὁ Θεόπομπος ὑφηρμοσμένως σκευάσας πρὸ τῆς Πέρσαι κατάβασιν ἐπ' Αἴγυπτον, ὀνοματοποιὸς ποτὲ τὰ ἄλλα δόκαλεν· Ποία γὰρ πόλις, ἢ ποῖον ἔθνος ἦν καὶ τότε τὴν Ἀσίαν, ὃν οὐκ ἐπορεύθετο πρὸς βασιλέα; τί δὲ ἦν ἐκ τῆς γῆς γλυκυμύθων, ἢ ἦν καὶ τέχνῃ ἐπτελυμμένων καλῶν, ἢ τιμίων, ὃν οὐκ ὁμοίως ἔφερεν ὡς αὐτόν; ἐ πολλαὶ μὲν, καὶ πολυτελεῖς χρῶμαι καὶ χλανίδες; τὰ μὲν [a] ἀλουργεῖς, τὰ δὲ ποικίλται, τὰ δὲ, λάκωσι, πολλαὶ δὲ σκυταὶ

Μικρότης ὀνομάτων.

* ἐν τῇ Πολυμνίᾳ.

* ἐν τῇ Οὐρανίᾳ.

c *Sic Homerus quum in similitudine omnem aliàs in re sublimitatem continente, voluit Græcorum in hostem vadentis exercitus alacritatem & impetum, describere, & veluti ob oculos ponere Il. C. dixit.*

a ἐρυθρὸν μέλανος λάκωσι τι κεκραδὲν *Platoni definitur purpurei coloris species, quasi* ἁλὸς ἄρχον, *maris opus ex marina concha.*

aurea quamplurima omnibus iis quæ utilia forent instructa, multæ [etiam aliæ] purpureæ & subtiles vestes, lectiq; sumptuosi, argentum præterea aurumq; cælatum: pocula item crateresque, quorum alios gemmis distinctos, alios accuratè & sumptuosè elaboratos vidisses: his adde armorum, tum Græcanicorum, tum barbaricorum, myriadas innumeras. Numerum quoq; omnem superantia jumenta, concidendas ad hæc victimas, condimentorum multos modios: librorum aliarumq; rerum utilium ad vitam cistas saccosq; complures, tot salsas omnis generis pecudum carnes, in tantos congestas acervos, ut accedentes è linginquo tumulos esse collesq; surrectos conjicerent. Sublimiora defugiens sectatur humiliora: quum contrà facere debuerit ut increscceret oratio: atq; admirabili illi totius apparatûs narrationi admiscens cistas, condimenta, faculos, culinæ visionem fecit exhibuítque. Perinde enim est, ac si quis in illa magnifica suppellectili [instruenda] inter aureos & baccatos crateras, argentum cælatum, tabernacula & pocula aurea, cistulas sacculósq; medios collocaret: quod quidem factum esset aspectu fœdum. ita quoque hujusmodi verba interjecta intempestivè, sunt fœdæ maculæ & tanquam probrosę, notæ orationi inustæ. In promptu verò erat tanquam summatim percurrere etiam quos colles & prominentes tumulos conjecturâ habitos fuisse dicit, atque quoad alium

appa-

χρυσᾶ, κατασκάσμένα πᾶσι τοῖς χρησίμοις· πολλαὶ δὲ καὶ ξυσίδες, καὶ κλῖναι πολυτελεῖς. ἐπὶ δὲ καὶ χαλκῷ ἄργυρῷ, καὶ χρυσῷ ἀπειργασμένῳ, καὶ ἐκπώματα, καὶ κρατῆρες, ὧν τοὺς μὲν λιθοκολλήτους, τοὺς δ' ἄλλως ἀκριβῶς καὶ πολυτελῶς εἴδεσι διαπεπονημένους. πρὸς δὲ τούτοις ἀναρίθμητοι μὲν ὑάλων μυριάδες, πλῆθος δὲ λιθίνων, πλῆθος δὲ βαρβαρικῶν. ὑπερβάλλοντα δὲ τὸ πλῆθος ἐσθῆτος. καὶ φορεῖς κατακοσμοῦσι ἱερεῖα εἰς πᾶσι. καὶ πολλοὶ μὲν [b] ἀρτυμάτων μέδιμνοι, πολλοὶ δ' οἱ θυλακοι, καὶ σάκκοι, καὶ χάρται βιβλίων, καὶ τῆς ἄλλων χρησίμων. τοσαῦτα δὲ κρέα τιτανοχρώματα παντοδαπῶν [c] ἱερείων, ὡς σωρεῖς αὐτῆς γίνεσθαι πολλάκις, ὥστε τοὺς παρόντας πόρρωθεν ὑπολαμβάνειν ὄχθους εἶναι, καὶ λόφους ἀνωθουμένους. ἐκεῖθεν μὲν ὑψηλότερον ἐπὶ τὰ ταπεινότερα ἐπιθλίβεσθαι, δεῖν ποιήσασθαι τινὰ αὔξησιν ἐμπλίνθου. καὶ τῇ θαυμασίᾳ τῆς ὅλης παρασκευῆς ἀγγελίᾳ συμμίξαι τοὺς θυλάκους, καὶ τὰ ἀρτύματα, καὶ τὰ σακκία, μαγειρεῖά τινα φαντασίαν ἐποίησεν. ὥσπερ γὰρ εἴ τις ἐπ' αὐτῆς εἰσίοι τῶν παρασκευασμάτων, μεταξὺ μὲν χρυσίων, καὶ λιθοκολλήτων κρατήρων, καὶ ἀργύρου κοίλου, καὶ ὑαλίνων τε ὁλοχρύσων, καὶ ἐκπωμάτων φέρων μέσα ἔθηκε θυλάκια, καὶ σακκία, ἀφεστὼς αὖ τῇ θεσπεσίᾳ τὸ ἔργον, ἵνα καὶ τῆς ἑρμηνείας τὰ τοιαῦτα ὀνόματα αἴρῃ, καὶ οἱονεὶ σίγμα τι καθίσατο παρὰ καιρὸν ἐγκαταλαλήσαντα. παρέκειτο δ' ὡς ὁλοχερῶς ἐπιλεῖν, καὶ ὡς ὄχθος λέγει συμβεβληκέναι, καὶ περὶ τῆς ἄλλης

b *Athen. lib. 2.* horum etiam meminit, *sed* ἀρτύματ& legit.

c *Observamus Græcos Scriptores* ἱερεῖα *appellare non solùm victimas, quæ verè* ἱερεῖον, *& in sacrificiorum usum mactantur, verùm etiam quæcunque ad comedendum jugulantur animalia. Hîc igitur, per τὰ ἱερεῖα, omnes quibus vescimur carnes intelligimus.*

a *Sensûs, quid verò, ista in tanto apparatu non benè habent, an fuerunt silentio prætercunda? Fuerunt, sed alio loco collocanda percurrendáq;* &c.

apparatum mutuo ſermone dicere camelos, & jumentorum multitudinem gerentium ſubvectantiúmque quæcunque ad luxum uſúmque menſarum ſubminiſtranda forent, vel acervos vocare omnis generis ſeminum eorum etiam quæ ad lautitias, & id genus alia, ad hominum victum oblectationémque pertinentia ſunt præſtantiora: vel ad hunc modum ſcribere, quæ (uti volebat) ſufficerent ad condimenta paranda menſarum inſtructoribus & cupedinariis. Neque enim in ſublimibus ad ſordida & contemptiſſima temerè deſcendere fas eſt, niſi extremâ aliquâ adigente neceſſitate: ſed verbis quæ rerum dignitati reſpondeant uti convenientiſſimum fuerit, ipsámque in effingendo hominè occupatam naturam imitari, quæ in nobis partes latentes, quæque honeſtè nominari non poſſunt, totiúſque molis corporeæ excrementa non poſuit in fronte & conſpectu omnium, ſed prout dabatur occultavit, atque, ut illa *Xenophontis* uſurpemus, iſtorum canales citra ullum ullius animalis dehoneſtamentum quàm longiſſimè fieri potuit, avertit. Sed enim hunc tractatum eorum quæ orationem minuunt longiorem enumeratione amplificari nihil attinet, ſi quidem ex præmiſſis & præmonſtratis iis quæ ipſam gravem & ſublimem efficiunt, perſpicuum fit horum contraria tandem deprimendi & lædefactandi vim ut plurimùm habitura.

δραπάδης ὅπως ἀλλαξας εἰπεῖν χαμήλοις, καὶ πλῆθος ὑποζυγίων φορταγωγούντων παντα τὰ εἰς τρυφὴν, καὶ πολυτελῶν τραπεζῶν χορηγήματα, ἢ σωρεὶς ὀνομάτων παντοίων ἀπερμάτων, καὶ ἧς ἄπειρ διαφέρει περὶς ὑψηγορίας, καὶ ἡδυπαθείας μᾶλλον, ἢ παντα ὡς ἐθέλετε αὐτάρκη ὄντως δεῖναι, καὶ ὅσα τραπεζοκοίτων, καὶ ὑποποτῶν ἡδύσματα. ὁ γὰρ δεῖ καπυτᾶν ἐν τοῖς ὕψεσιν εἰς ῥυθμὸν καὶ ἐξικεσάρεια, αὖ μὴ φόβῳ ὑπὸ τὴν ἀναγκης ὠθούμενοι. [b] ἀλλὰ ἧς πραγμάτων αὐτοὶ αὖ καὶ τὰς φωνὰς ἔχειν ἀξίας, καὶ μιμεῖσθαι τὴν δημιουργήσασαν φύσιν τὸν ἄνθρωπον, ἢ τις ἐν ἡμῖν τὰ μὲν τὰ ἀπορρήτα ἐκ ἔδωκεν ἐν τοιούτῳ, ὕλῃ τὰ τῆ παντὸς ὄγκῳ ἐπιτηδεύματα ἀπεκρύψατο ἢ, ὡς ἐνίοι, καὶ * χρὴ τὸν Ξενοφῶντα, τὸν τούτων ὅτι πορφυρᾶτον ὄγκον τὸν ἀπέφευγεν, ὕλαμὴ καταμιχώσασα τὸ τῆς ἁλὸς ζῴου κάλλος. ἀλλὰ γὰρ ἐκ ἐπὶ τὰ μικροπρεπῆ διαθεῖν. σφόδρα γὰρ διεγειρόμενον γὰρ ἧς ὅσα εὐχερεῖς καὶ ὑψηλοὶ ἐρᾳζέται τὸν λόγον, δῆλον ὡς τὰ ἐναντία τούτων ταπεινὸς ποιήσει καὶ τὸ πλεῖστον, καὶ ἀγεννεῖς.

b Verbis utendum quæ cum rerum magnitudine conveniant.

* ἐν τῷ 6. ἐπιμιμη.

SECT. 39.

CÆterùm ingenii & docilitatis tuæ gratiâ illud insuper appingere & declarare non gravabor, chariſſime *Terentiane*, quod non ita pridem de philoſophis unus quærebat. Miror utique (inquiebat ille) cum multis aliis, quî tandem factum ſit ut hoc noſtro ævo ſummè docilia, civilia, perſpicacia, & maximè ad eloquentiæ voluptatem proclivia, adeòque ſublimia, magnáque ſupra modum non ampliùs, niſi raro, naſcantur ingenia? Tanta nempè diſciplinarum & diſcendi facultatis toto orbe terrarum hominum genus occupat ſterilitas: An herclè, inquit, credendum vulgò jactatum illud, democratiam optimam eſſe magnorum [ingeniorum] nutricem: quippe cum quâ fermè ſolâ floruerint & conciderint eloquentiſſimi quique. Etenim ad fovendas, inquit, alendáſque ſublimes ſublimium cogitationes, necnon ad illam inter ſe concertandi & contendendi veluti de primis partibus tum excitandam alliciendámque, tum ſemel perpellendam, libertas efficaciſſima eſt. Quin etiam ob propoſita in Rebuspublicis præmia inſignes illæ, quibus excellunt oratores, animi dotes exercitationibus excultæ undique exacuuntur, ac veluti tundendo eliciuntur, ſimûlque cum ipſis rebus, ut par eſt, effulgent liberæ. Nos verò hoc ævo videmur, inquit, jam à pueris ſervitutem juſtam didi-

λϑ.

ΕΚεῖνο [a] μέντοι λοιπὸν, ἕνεκα τῆς σῆς χρηστομαθείας, οὐκ ὀκνήσουμαι ὑπογράψαι, καὶ διασαφῆσαι, Τερεντιανὲ φίλτατε, ὅτι ἐζήτησέ τις ἡμῖν φιλοσόφων ἀφορμήν. [b] Παῖδια μ' ἔχει, λέγων, ὡς ἀμέλει καὶ ἑτέρους πολλοὺς, πῶς ποτε χρὴ τὸν ἡμέτερον αἰῶνα πεφυκέναι μὲν ἐπ' ἄκρον, καὶ πολιτικὸν, δεινόν τ', καὶ ἐναργῆ, καὶ μάλιστα πρὸς ἡδονὰς λόγων δῆθεν, ὑψηλόν γ' ἴσως, καὶ ἐξηλλαγμένον, πλὴν εἰ μή τι ἀπάντων, ἐκέτι γίνονται φύσεις, τοσαύτη λόγων κοσμικὴ τις ἐπέχει τὸν βίον ἀφορία. "Ἦ νὴ Δί', ἔφη, πεφυτεῦσθαι ἐκείνῳ τῷ θρυλλουμένῳ, ὡς ἡ δημοκρατία τῶν μεγάλων ἀγαθῶν τιτλώσις, ἡ μόνη σχεδὸν καὶ ζωπυρήσασα οἱ περὶ λόγους δεινοὶ, καὶ ζωπυρήσαν. [d] Θρέψαί τε γὰρ, φησὶν, ἱκανὴ τὰ φρονήματα τῶν μεγαλοφρόνων ἡ ἐλευθερία, καὶ ἐρεθίσαι, καὶ ἅμα διαθεῖν τὸ πρόθυμον τ' πρὸς ἀλλήλους ἔχειν, καὶ τῆς περὶ τὰ πρωτεῖα φιλοτιμίας. ἔτι γὰρ μᾶλλον διὰ τὰ προκείμενα ἐν ταῖς πολιτείαις ἔπαθλα, ἐκάστοτε τὰ ψυχικὰ πρωτεύματα, τῶν ῥητόρων μελετώμενα, ἐκονᾶτο, καὶ ὤξυ ἐκτείνετο, καὶ τοῖς πράγμασι καὶ τὸ εἰκὸς ἐλεύθερα συνεκλάμπει. [e] οἱ δὲ νῦν ἐοίκασιν, ἔφη, πεφυμασθεῖς ἤδη δουλείας

a Δυσχερεστάτης difficilis & lubricæ quæstionis μεθοδεύσεως μετάστασιν εἰς ἄλλο πρόσωπον.

b Τῆς ἡμετέρας κατάστασις, curtam effæta ingeniorum ætas. Longini. Hæc eadem quæstio excutienda proponitur initio Dial. de orat.

c Ejusmodi magnorum ingeniorum sterilitatis prima causa à communi hominum opinione.

d Ingeniorum nutrix & parens sub Democratico statu libertas: cui assertioni confirmandæ subserviunt τὰ ζωπυρήσαντα. e A contrario Reip. statu.

didiciſſe, ipſius moribus & inſtitutis à teneris adhuc intellectûs ipſius notitiis propemodum faſciati, quippe quibus de uberrimo illo fœcundiſſimóque eloquentiæ rivo, (libertatem, inquiebat, intelligo) guſtare non licèt, proinde jam omnes magnifici evadimus adulatores. Hanc ob cauſam alios quidem habitus etiam in famulum cadere poſſe aſſerebat, ſervum verò oratorem fieri poſſe negabat: illicò enim ſcaturit atque emergit muſſans ac minimè loqui audens ſervile ingenium, & quaſi conſtrictum, hæſitans, ipſâ aſſuefactione debellatum atque expugnatum. *Namq; bonam partem virtutis tollere viſa ſerva dies*, ut illud *Homericum* uſurpemus. Quemadmodum igitur (ſi modò illud quod audio credibile) glottocoma ſive ſcrinia in quibus *Pygmæi*, quos vulgò nanos & pumiliones dicimus, educantur, non tantùm impediunt, verumetiam contrahunt coarctántque incluſorum adoleſcendi incrementum, circumpoſito ori vinculo: ſic quiſpiam rectè quamlibet ſervitutem, etiam juſtiſſimam, animi glottocomum & communem ſtatuerit carcerem. Verùm inquit, ô optime, facilè illud mihi perſuadeo, hominis proprium eſſe, ſemper de præſenti rerum ſtatu conqueri, vide autem ne unquam

* * *

Si univerſalis totius orbis pax magna corrumpit ingenia, multò magis quod deſideria & ſtudia

δηλείας δικαίας, τοῖς αὐτῆς ἔθεσι καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἐξ ἁπαλῶν ἐπὶ φρονημάτων μονονὺχ ἐκπαιδαγωγούμενος, καὶ ἀγῶσι καλλίστοις, καὶ γενναιοτάτοις λόγων ἀγῶσι θ· πῶς ἐλεύθεραν, ἔφη, λέγω. διότι οὐδὲν ὅτι μὴ κόλακες ἐπαινοῦμεν μεγαλοφυεῖς. διὰ τοῦτο τὰς μὲν ἄλλας ἕξεις καὶ εἰς οἰκείαν πίπτειν ἄσκησεν, δοῦλον δὲ μισθέντα γνώμης ῥήτορα. οὐδὲν γὰρ ἀναζεῖ τὸ ἀπαρρησίαστον, καὶ οἷς ἔμφυτον, τοῦτο ζωπυρεῖται ἀεὶ [a] κεκονδυλισμένον.

* Ἡμῖν γὰρ τ' ἀρετῆς, (καὶ τὸν Ὅμηρον) ἀποαίνυται ἥλιον ἦμαρ. [b] ἄφετε οὖν (εἶχε, φησὶ, τοῦτο πρὸν ὅσιν) ἀκύμονα τὰ γλωττόκομα, ἐν οἷς οἱ Πυγμαῖοι καλύμμοι ναῦς τρέφονται, ἃ μόνον κωλύει τὴν ἐγκυκλεισμένων τὰς αὐξήσεις, ἀλλὰ καὶ ζωπύρει διὰ τὸν ἀφειμένον τῖτθ σῶμασι δεσμόν· [c] ἅτοις ἅπασιν δηλείαν, κἂν ἡ δικαιοτάτη, ψυχῆς γλωττόκομον, καὶ κοινὸν δή τις ἀσφάλιστρον δεσμωτήριον. [d] ἐγὼ μέντοι γε λαμβάνω ῥᾴδιον (ἔφη) ὡς βέλτιστε, καὶ ἴδιον ἀνθρώπου, τὸ καταμέμφεσθαι τὰ ἀεὶ παρόντα. ὅταν δὲ μή ποτε

* * *

οἰκουμένης εἰρήνη διαφθείρει τὰς μεγάλας φύσεις, πολὺ δὲ μᾶλλον ὁ κατέχων ἡμᾶς τὰς

a Sic κονδυλιζόμενον ἤτοι κονδύλοις πλαττόμενον. Plautinus ille Sosias ait illud iteratum Mercurii, Cujus vis? Tuus, respondet. Nam pugnis usus fecisti tuum.

* Οδ. ξ'.

b Simile, cujus ἀφήγησις lucem affert proverbio, ἡ δηλεία φησὶν γλωττόκομον.

c ἀπόδοσις, in qua proverbium

d ἐπανόρθωσις qua corrigit aut eludit superiorem salutionem, ne Imperatorem offenderet à querulâ hominum naturâ.

ὅτι-

ſtudia remoratur hoc ſine fine bellum: Et herclè huc accedunt illæ quæ præſentem obſident vitam, atque eandem agunt ferúntque præcipitem, perturbationes. Pecuniæ ſiquidem, cui ſumus omnes addictiſſimi, & voluptatis amor nos redigit in ſervitutem, ſive potiùs (quod quis dixerit) mores & ſtudia cum ipſis hominibus demergit & abſorbet. Avaritia quidem morbus ſordidus, voluptas verò abjectiſſimus & viliſſimus. Nec verò [iſta] reputanti mihi & perpendenti conſtare poteſt, quî fieri poſſit ut qui immenſas tanti faciunt divitias, eáſque, ut veriùs loquar, in religionem trahunt, & tanquam Deum colunt, illis inſita mala in animos noſtros prorumpentia non admittant ſuſcipiántque. Immenſas enim & nimias divitias continenter, &, ut aiunt, paſſibus æquis ſequitur profuſio & luxus, & alia [hujus generis], perrumpentibus illis urbium domorúmq; portas, & limina, ad quæ aſcendunt, & in quibus una habitant: hæc verò ſi in hominum vita commorata fuerint diutiùs, ex ſapientium ſententia nidulantur atque continuò in gignenda prole occupata. Hinc collige & animo reputa, quid pariant [rurſum iſta], faſtum nempe ſive arrogantiam, delicias & luxum, non adulterinam quidem, ſed prorſus germanam ipſorum & propriam progeniem. Si verò quis harum divitiarum ſobolem adoleſcere ſinat, ſtatim crudeles & inexorabiles animis ingenerant Dominos,

ἐπθυμίας ἀπεῖδειστος ὑτοσὶ πόλεμος. καὶ νὴ Δία πρὸς τύτοις, τὰ φρεσωῦτα τὸν νῦν βίον, καὶ καθ' ἕκαστα ἄγοντα καὶ φέροντα ταυτὶ πάθη. ἡ γὰρ φιλοχρηματία, πρὸς ἣν ἅπαντες ἁπλήστως ἤδη νοσοῦμεν, καὶ ἡ φιλησδονία, δηλαγωγοῦσι, μᾶλλον δ' (ὡς ἂν εἴποι τις) καταδουλίζουσιν αὐταῖς ἤδη τοὺς βίους. φιλαργυρία μὲν, νόσημα μικροπρεπές· φιλησδονία δ' ἀηδέστατον. ὃ δὴ ἔγωγε λογίζομαι δεῖν, ὡς οἷόν τε πλοῦτον ἄριστον ἐκπεμψάντας, τὸ δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἐκδειάσαντας, τὰ συμφυῆ τούτῳ κακὰ εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἐπεισιόντα μὴ ἐφᾶσθαι. ἀκολουθεῖ γὰρ τῷ ἀμείνονι πλούτῳ, καὶ ζωηρίᾳ, ζωπυρένη, καὶ ἴσα (φασὶ) βαίνουσα πολυτέλεια, καὶ [a] ἄλλα ἀνοίγοντος ἐκεῖνα τῶν πόλεων καὶ οἴκων τὰς εἰσόδους, εἰς ἃς ἐμβαίνει, καὶ ξυνοικίζεται. χρησάμενα δὲ ταῦτα ἐν τοῖς βίοις, νεοπροποιεῖται καὶ τοῖς σοφοῖς, καὶ ταχέως ἡδοιδῷ πρὸς τεκνοποιΐαν, * ἀνάλεξον ἔν τι ἡμῶν, καὶ πῦρ, καὶ σεμνὸν, καὶ ὕδωρ ἑαυτῶν ἡμίμαλα, ἀλλὰ καὶ παῦ ἡσία, ἐὰν δὲ καὶ τότε τὶς τῷ πλούτῳ τὸς ἐκγόνους εἰς [b] ἡλικίας ἐλθεῖν ἐάσῃ, ταχέως διαπτὰς ἡ ψυχαῖς ἐντίκτουσιν

c *Alia causa, φιλοχρηματα, φιλησδονία, &c.*

a *Vide Horat. carm. lib. 3. ode. 16.*

b *Galli ad verbum, ἐᾶν εἰς ἡλικίαν ἐλθεῖν dicunt, laisser venir en aage.*

ἀπερυ-

Dominos, contumeliam, insolentiam & impudentiam. Hæc enim ita fieri necesse est, nec amplius homines ad sublimia spectare & aspirare, nec [ullam] orationem supra vulgatum sermonem assurgere, sed ejusmodi vitæ corruptelam paulatim undique perfici, contrà tabescere & emarcescere, atque adeò neglectas vilescere magnas illas animi dotes, ubi primùm sua quidem, sed caduca, nec ullius usus, homines cœperint admirari, omisso virtutum cultu & incremento: nec enim fieri potest, ut quis in judicio, si corruptus fuerit, de iis quæ justa sunt & honesta liberè integréque judicet: Etenim cujus mens oppressa est præmio, & lingua astricta mercede, necessariò quæ conveniunt & propria sunt naturæ suæ, pro honestis & justis habet: ubi verò mores vitámque nostram omnium in universum, ut arbitræ regunt & moderantur judiciorum corruptelæ, alienæ item & horrendæ mortium venationes, testamentorum insidiæ, ac lucrum ex re qualibet, vel ipsa anima, quâ etiam sua quisque facti mancipia emimus, an in tanta támque pestilenti vitæ morúmque corruptione putamus adhuc magnorum, & ad omne ævum pervenientium scriptorum, judicem aliquem ingenuum ita ab illa rei familiaris augendæ & amplificandæ cupiditate liberum, ut ei blandienti & sæpiùs interpellanti, nunquam assentiatur? Nunquid igitur ita nobis quidem comparatis satius est alterius imperium ferre,

ἀπαρεμπτήτες, ὕβριν, καὶ ἀθυμίαν, καὶ ἀναισχυντίαν. ταῦτα γὰρ ὅπως ἀνάγκη γίνεσθαι, καὶ μηκέτι τοὺς ἀνθρώπους ἀναβλέπειν, * μηδὲ πέρα φήμης ἔτι τινὰ λόγον· ἀλλὰ τοιαύτῃ ἐν κύκλῳ τελεσιεργεῖσθαι κατ' ὀλίγον τῶν βίων τὴν διαφθορήν, φθίνειν τε, καὶ καταμαραίνεσθαι τὰ ψυχικὰ μεγέθη, καὶ ἄζηλα γίνεσθαι, πρίν τινα τὰ ὄντα ἑαυτῶν μίμηται [c] κανόνητα ἐκθαυμάζοιεν [d] παρέντες αὐξειν τοὺς * ἀρετάς. εἰ γὰρ ἐπὶ κείσει μέν τις δικαδεὶς, οὐκ ἂν ἐπὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν ἐλεύθερος, καὶ ὑγιὴς ἂν κεῖτο. ἀνάγκη γὰρ πρὸς [a] δωροδόκῳ τὰ οἰκεῖα * μὲν φαίνεσθαι καλὰ καὶ δίκαια· ὅπου γε ἤδη ἑκάστου τοῦ ὅλου ἤδη βίου δικασμοὶ βεβρίθασι, καὶ ἀλλότριαι θῆραι [b] θανάτων, καὶ ἔνεδραι διαδικῶν, τὸ δ' ἐπὶ παντὸς κερδαίνειν ὠνόμασται, τῆς ψυχῆς ἕνεκα πρὸς τῆς ἑαυτῆς λυδραποδισμένοι, ἄρα δὴ ἐν τῇ τοιαύτῃ λοιμικῇ βίᾳ διαφθορᾷ, δικεῖσθαι ἔτι ἐλεύθερόν τινα κείτιον τῶν μεγάλων ἢ δικηέντων πρὸς τὸν * [c] αἰῶνα καθ' ἕκαστον ἀπολελῦσθαι, καὶ μὴ καταρχαιρεσιάζεσθαι πρὸς τῆς πλεονεξίαν ὀπιθυμίας; ἀλλὰ μή ποτε τοῖς τοιούτοις, οἷοί περ ἐσμὲν ἡμεῖς, ἄμεινον ἄρχεσθαι,

* χ. μηδ' ἕτερα.

c Sic ἀνόητα σώματα dixit Soph. id est ἀναφελῆ.

d Omisso virtutum cultu & incremento.

* χ. ἀφετάς.

a Cic. in Pisonem interpretatur, Cujus mens oppressa præmio, lingua adstricta mercede.

* χ. μὴ.

b Mortium. verbera & experimenta telorum mortium pertulêre patientiam. Quintil. declam. 2.

* χ. αἰῶνα. c Ad omne ævum. Rectè. Nam si lectionem retineamus, quis sensus?

ferre, quàm noſtri juris eſſe? Quandoquidem illæ plus habendi & acquirendi immodicæ cupiditates prorſus laxatæ, ut qui ex carcere liberi dimittuntur contra vicinos, ipſum etiam terrarum orbem cladibus incendere & inflammare poſſunt. Denique à ſumptibus dicebam proficiſci illam ingeniorum quæ hoc ævo naſcuntur pigritiam & mollitiem, in qua plerique ferè omnes (paucos enim excipio) vivimus, non aliter laborantes quàm qui recèns convaluerunt ex morbo & meliuſculè habere incipiunt, niſi laudis & voluptatis, at nequaquam profectûs alicujus cauſa, qui ſit æmulatione dignus & honore. Sed ſatius fortè fuerit hæc omittere, & ad ea quæ conſequuntur progredi. Sunt autem illæ animi perturbationes, de quibus ex profeſſo, tractatu proprio ſcripturos nos promiſimus, quippe quæ (ut in genere cujuſvis orationis) ſic & ipſius ſublimitatis bonam partem nobis videntur continere.

FINIS.

ἢ ἐλαττόσεσις ἐστί); ἐπειτα γὰ ἀφειδεῖσθαι τὸ ζωόλον ὡς ἐξ εἰρκτῆς ἄφετοι καὶ τὴν πλησίον αἰ πλεονεξίαι, καὶ ἐπικαίσειαν τοῖς κακοῖς τὴ οἰκυμβῶλω. [d] ὅλως ἢ δαπανῶν ἔφλω ἐστὶ τὴν νῦν γιγνομένων φύσεων τὴ ῥαθυμίαν, ἢ, πλὴν ὀλίγων, πάντες ἐγκαταβιῶμεν, ἐκ ἄλλως πονοῦντες ἢ [e] ἀναλαμβάνοντες, εἰ μὴ ἐπαίνε, καὶ ἡδονῆς ἕνεκα, ἀλλὰ μὴ τῆ ζήλε, καὶ τιμῆς ἀξίας ποτὲ ὠφελείας. κρεῖττον δ' εἰκῆ ταῦτ' ἐᾶν, ἐπὶ ἢ τὰ ζωικὰ χωρεῖν. ἵν' ἢ ταῦτα τὰ πάθη, ἐφ' οἷς ἐν ἰδίῳ σεσηυμβώκαμεν ἀπεχόμεθα χλέψειν ἀπομνήματι, πλήν τε τῆ ἄλλε λόγε καὶ αὐτῆ τῆ ὕψους μοίρας ἐπιλόντων, ὡς ἡμῖν δοκεῖ.

d *Vide Senecam in Prolog. decla. Quantum quotidiè ingenia decrescunt.*

e ἀναλαμβάνοντες, καὶ ἀναλαμβανόμενοι, ἀντὶ τ ἀνακομιζόμενοι ἐκ τῆς νόσε, ἀναφέροντες ἀπὸ τ ἀδυνεΐας, ῥαύζοντες, *ex morbo convalescentes, meliusculè habentes.*

f *Suprà, nempe Sect. 2. in fine.*

ΤΕΛΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ AD SINGULAS SECTIones Συνόψεις μερικώτεραι.

HUjus libri duæ ſunt partes primariæ, quarum poſterioris & primariæ quòt ſint membra præcipua ex illo quod ſubjecimus diagrammate cuivis ſit ſatis perſpicuum.

Prioris verò, quæ nihil eſt aliud quàm εἰσβολὴ, *ut* Longini *verbo utamur, analyſis antequam ſingularum, ut propoſitum eſt, ſectionum hypotheſes præmittimus, eſto ejuſmodi.* Εἰσβολὴ τῆς βιβλίου hypotheſis eſto. *Libri* Cecilii *cenſura, & doctrinæ* περὶ ὕψους ὑπόθεσις, *unde duæ illius partes perſpicuæ: ac priorem quidem conſtituit* κρίσις *& cenſura libelli quem ſcripſit* Cecilius περὶ ὕψους: 1. *quòd ſit* ὅλης ὑποθέσεως ταπεινότερος. 2. *quòd non attigerit quæ ſunt præcipua, unde colligit non eſſe ergo magnæ utilitatis.* 3. νουθεσία *de ſcopo ad quem ſcriptores collimare decet.*

Εἶτ' ὀπὶ πάσης] 4. *Caſtigationis ratio* ἀπὸ τῆς ἀτελείας τῆς βιβλίου *repetita & confirmata: quòd nempe de duobus, quæ in tradendis artibus requiruntur neceſſariò, alterum omiſerit, ac quidem potius, quippe cujus gratiâ illud prius.*

Πλὴν ἴσως] 5. *Apologia, ſive potiùs* τὸ ἀκρι-

Codrichæ

ἐοδηγίας κείσεως, & cenſuræ ſuperioris ἐπιδιόρθωσις καὶ παρεμυθία. Verùm, inquit, non tam carpendus nobis auctor ille ob ea quæ deſiderantur in ejus libro, quàm laudandus ob iſtam commentationem & ſtudium, juxta illud, In magnis voluiſſe ſat eſt: &, ut infrà videbimus, Μεγάλως ὀπολιδάνειν ἁμάρτημα εὐγενές.

Ἐπεὶ δ' ἐπεκτείνω] 6. Hæc altera pars præfationis, & primùm προέκθεσις, doctrinæ, quam illuſtrat causâ πραγματικῆ, & perſonarum dignitate, quibus vult conſultum maximè hoc ſuo ſcripto, quibus tum ſeipſum, tum maximè ſuum Terentianum κατὰ τὴν ἔννοιαν καὶ μάθησιν λαμπρότητος accenſet. Ζῆν ὑποθέσει, ſive προεκθέσει, οὐ αἰτιολογήσας hanc appingit γνώμην ſive ὑπόθεγμα de duobus quibus proximè ad Deos, ex Demoſthenis ſententiâ, mortales accedere dicit, beneficentiâ ſcilicèt & veritate.

Γεφύρων δ' πρὸς σε] 7. Antequam ad rem aggreditur, προδιδασκαλικῶς ad id quod præcipuum eſt properare ſe profitetur, omiſsâ probatione accuratiore duplicis ὑποθέσεως tanquam προγνώσεως, hoc eſt, anticipatæ notionis in mente benevoli & eruditi lectoris, qualem teſtatur fuiſſe ſuum Terentianum. Nempe ita, ſemper ad eventum feſtinat, & in medias res, non ſecus ac notas, auditorem rapit. Prior ὑπόθεσις, ὅτι ἀκρότης καὶ ἐξοχότης ὄζει τὰ ὕψη. Altera, ὅτι οἱ πανηγύρεις καὶ ζυγχαφέων μέλεσι ἐντεῦθεν μόνον ἐπερώτησαν.

Οὐ γὰρ εἰς πειθὼ] 8. Κατασκευὴ ab effectis.

Παύτῃ γε]. 9. Ἐφεξειλωσία & *illustratio confirmationis.*

Εἴγε τὸ μὲν πιθανὸν]. 10. τῆς ἐφεξειλωσίας ἐπιτατικὴν τὴν σύγκεισιν, *eamq; duplicem. Prioris sententia, Nam* τὸ πιθανὸν *ut plurimum nostræ est potestatis: At* τὰ ἐκφυᾶ *vim quandam & robur ineluctabile præ se ferentia omnem auditorem superant. Altera* σύγκεισις. *Præterea quoad orationem, in qua* τὸ πιθανὸν *tantùm spectatur, tum inventionis dexteritatem & peritiam, tum rerum ordinem & dispositionem, non ex uno aut duobus, sed ex universo demùm orationis contextu emergentem, vix animadvertimus. At sublimitas in tempore & loco usurpata, suas statim vires ostentat, turbinis aut fulminis instar omnia disturbans.*

Ταῦτα γὰρ οἶμαι]. 11. Συμπέρασμα.

Ad Sectionem secundam.

Ἡμῖν δ' ἐκεῖνο]. 1. *Rectè hæc in antecessum præmittitur excutienda quæstio,* εἰ ἔστιν ὕψος τις ἢ βάθος τέχνη. *Existimant enim alioqui non posse ullis artis præceptis* τὸ ὕψος *comprehendi, nec ullâ doctrinâ parari, quia sit* φύσεως ἐν ἡμῖν ἢ τέχνης ἔργον. *Naturæ opera autem si quis artis præceptionibus astringere voluerit, longè deteriora reddet. Sententia. Eorum quæ à Natura proficiscuntur non est ars. Atqui* τὸ ὕψος, *quòd ideò* μεγαλοφυὲς *dicitur, hoc est granditas sive sublimitas, à natura est,* γεννᾶται γὰρ τὰ μεγαλοφυῆ· *Ergò,* τὸ ὕψος οὐκ ἔστι τέχνη, *ac proinde* τὰ μεγαλοφυῆ οὐ διδακτὰ γίνεται.

Εἰ ὑπισχνεῖταί τις] 2. *Syllogiſmus ſuperior hoc apagogico excipitur. Quorum non eſt ars, eorum nec ulla methodus: ſed contrà futilis & temeraria confuſio erit: Sed, ut iſti volunt, eorum quæ à natura proficiſcuntur nulla eſt ars: Ergò eorum quæ à natura proficiſcuntur nulla methodus, ſed temeraria quædam futilitas. Quod abſurdum ſequeretur neceſſariò, ſi ſimpliciter major illa propoſitio admitteretur. Quare ita conſtituendum, etſi* αὐτόνομον ἡ φύσις, *adeoq́* (*ut ad ſubjectam materiam addicamus quod* γνωικώτερον *dictum*) ἐν τῷ ὕψει, *non eſt tamen exiſtimandum eſſe* ἀμέθοδόν τι, *quia majori ex parte videatur* φυσικὸν ἔργον τὸ ὕψος: *rectè enim conveniunt in unum & amicè conjurant* φύσις καὶ τέχνη, *juxta Agathonis illud,* φύσις ἔστερξε τέχνην, καὶ τέχνη φύσιν.

Καὶ ὅτι αὐτὴ μὴν θεωρῶν τι] 3. *Non vult tamen naturam cum arte, & artem cum natura confundi, ſed tanquam æquiſſimus judex vir criticus ſuum cuiq́* κατ' ἀξίαν *tribuit, ut ſit natura tanquam* στοιχεῖον ἀρχέτυπον τῆς φύσεως τοῦ ὕψους: *Ars verò habeat ipſius incrementa, exercitationem certiſſimam & uſum.*

Καὶ ὡς ὑπικινδυνώτερα] 4. Ἐργασία εἰς κατασκευὴν ἐπιχειρήματος, *de neceſſitudine quæ intercedit inter utrumque, naturam & artem,* ἀπὸ τοῦ ὁμοίου, *ſive potiùs nova confirmatio à genere ad ſpeciem, ut ſit novum* ἐπιχείρημα, *quod* τὸ δὲ *inſinuat, & quemadmodum rurſum &c. quod alterum*

argumentum seu similis ἀπόδοσιν confirmat proverbiali sententiâ, Δεῖ γὰρ αὐτοῦ, &c. quasi dicat, *Non sufficit ad granditatem natura, requiritur enim ampliùs prudentia & peritia artis, quâ ceu stimulo excitetur nimius in illis stupor, in istis verò tanquam fræno temerarius impetus & ἀμαθὴς rudis illa audacia coërceatur, adeò ut ad naturam necesse sit accedere artem.* Quam conclusionem σημαίνει ἐπάγων τὸ τῆς Δημοδένους ἀποφθέγμα pluribus persequitur. *Nuda sententia est, tolli naturæ illam δωμάμιν, sive δύναμιν inutilem reddi, si ars ad ipsam non accesserit. Quod fit duobus modis: ve quum nullis artis præceptionibus excitata & aucta natura tanquam sopita & emortua manet, vel quum cæco impetu quodam abripitur deficiente artis fræno. Hæc videtur esse sententia. Quanquam pleraq; ista desiderantur, partim tamen ex præcedentibus, partim ex consequentibus facilè colligimus. Partem exempli granditatis sine arte, & quæ solo fertur impetu naturæ, habemus: quam qui solam sequuntur,* τέχνης ἄτερ, *Icarum imitantur. Dum enim sublimia nimis petunt, ad vilissima feruntur. Hoc vitio laborâsse appositis exemplis docet* Leontinum *quendam* Gorgiam, Callisthenem, Clitarchum, Amphicratem, Hegesiam, & Matridem.

Ὅλως ἔοικεν εἶναι] 5. *Admonitio, ut eò cautiùs agamus, quò sumus proniores naturâ ad tumorem ambitiosè sectandum, & omnem declinandam humilitatem.*

Καλοὶ

Κακοὶ ὄγκοι] 6. *Quinam sint vitiosi tumores in oratione. De tribus vitiis in granditate, primum est* κακὸς ὄγκος, *quo qui laborant, hydropico similes esse dicit.*

Τὸ μειρακιῶδες] 7. *Alterum vitium superiori contrarium. Ejus definitio. Quinam sint obnoxii huic vitio.*

Τέτῳ παράκειται] 7. *Parenthyrsus tertium vitii genus, quod fugiendum est in sublimi oratione. Ejus definitio. Quum affectus, ubi affectibus opus non est, clamosè & importunè adhibentur. Huc referre possumus illud* Horatii, *quo hoc quoq; vitium carpere visus est.*

Telephe vel Peleu malè si mandata loquaris,
Aut dormitabo aut ridebo.

Ad Sectionem tertiam.

Θατέρᾳ δ'] *frigidæ orationis exempla ex* Timæo, Xenophonte, Platone, & Herodoto.

Ad quartam.

Ἅπαντα ταῦτα] 1. *Ejusmodi in oratione vitiorum una causa* τὸ κομψόπρεπες περὶ τὰς νοήσεις. 2. *Ad aliam transitus, indicato fine quorsum hæc omnia, de quibus hactenus, spectant.*

Ad quintam Sectionem.

Εἰδέναι χρὴ] τὰ ὕψη ἴδια & *notæ certissimæ omnium.* 1. *Illud magnum quod non excidit animo, sed firmâ & indelebili retinetur memoriâ.* 2. *Nota: illa vera Granditas quæ per omnia & omnibus placet. Hæc duo* τὰ ὕψη ἀποτελέσματα *in auditorum animis.*

Ad ſextam Sectionem.

Ἐπεὶ δ' πάντε ὡς ἂν εἴποι] περὶ τῶν ὅλων μερῶν, *ſive Idearum, quas idem vocat auctor, quibus conſtat* τὸ ὕψος, κατάστασις, *&* Cecilii *reprehenſio quòd in ſuo tractatu & partium numeratione, quibus conſtituitur* τὸ ὕψος, τὸ ζητούμενον πάθος *perperam omiſerit.*

Ad ſeptimam Sectionem.

Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ] 1. *Ad granditatem maturè aſſuefacienda oratorum ingenia, quæ aliâs Naturæ donum.* 2. *Viri oratoris ne ſit* φρόνημα ταπεινὸν καὶ ἀγεννὲς, *quale ſervitiorum: grandia enim verba, cujus graves & ponderoſæ fuerint ſententiæ. juxta illud* Horatii *in* Arte,

Verbáq; prævisam rem non invita ſequentur.

3. ἐννοιῶν, ἢ φρονημάτων μεγάλων *exempla plura.* 4. *Homeri Iliadem ſcribentis & Odyſſeam concinnantis, adeoq; utriuſq; poëmatis differentia.* 5. *Digreſſio ad aniles quaſdam Odyſſeæ fabulas, & cur.*

Ad octavam Sectionem.

Φέρε νυν εἴτι]. *Tranſit ad alia quædam & ipſa* ὑψηλοποιὰ, *qualia ſunt* περὶ ἄκρων λημμάτων ἐκλογὴ, καὶ ἡ πρὸς ἄλληλα ὑπαντίωσις, αὔξησις, χύσις, μίμησις, φαντασία. *De quibus ſingulis ſuis locis: ac primùm de primo hâc ſectione octavâ, cujus hæc membra.* 1. *Ad alia* τῶν ὑψῶν ποιητικὰ *tranſitus, quorum eandem eſſe rationem inſinuat cum ſublimitatis ſententiis, quam accidentium cum ſubſtantia, vel etiam partium cum toto.* 2. *Quod primùm*

primùm ad τὸ ὕψος *&* Ζῆλος πάθος *requiritur, nihil aliud est quàm propositionum ex primarijs ac summis circumstantiis delectus & coagmentatio. 3. exemplum luculentum, ejusdemq; consideratio. 4. Ejusdem assertionis* ἐπαναλήψις, *de duobus illis, circumstantiarum videlicèt præcipuarum delectu, & in unum veluti corpus constructione cum apotelesmate. 5. Doctrinæ ejusdem illustratio novis exemplis* Homeri, *& aliorum auctorum, idq; κατ' ἐξοχήν. 6. Quæ hîc cavenda, futiles nempe circumstantiæ, quæ grandem deformant orationem.*

Ad Sectionem novam.

Σωτήριος ὅτι τὸ]. 1. Αὐξήσεως *descriptio, quando scilicèt, re hoc postulante, gravibus graviora semper in periodis, principijs, & clausulis multis, donec ad summum quid perventum sit, continuâ serie advoluta attexuntur. 2. Pro varia materia variæ amplificationes. 3. In solis miserationibus & extenuationibus à sublimitate amplificatio separata, aliâs verò nunquam deprehenditur. 4. Ad sequentia transitus, & ostenso discrimine* Αὐξήσεως, *& doctrinæ proximè in superiori sectione traditæ.*

Ad Sectionem 10.

Οὐ μὸν ἀλλ' τεχνολεχάρων.] 1. *Vulgaris definitionis* αὐξήσεως *refutatio. 2. Illius nova definitio, & quid ab argumento & probatione differat. 3.* Ciceronis *cum* Demosthene *comparatio. 4. In quibus* Demosthenicæ, *quæ densior est, &*

Tul-

Tulliane, quæ fusior & copiosior, orationi sit locus.

Ad Sectionem 11.

Οτι μέντοι ὁ Πλάτων] 1. *Platonis locus, in quo* μίμησις *imitatio præstantissimorum auctorum: quæ sit illius vis similitudine & exemplis confirmat.* 3. παράληψις, *quâ illorum occupat & refutat sententiam, qui factum istorum tanquam furtum damnârit.*

Ad Sectionem 12.

Οὐκ ἂν χὴ ἡμᾶς.] *Doctrinæ continuatio tribus præceptis. Primum, Qui dicturus est aut scripturus aliquid sublimiori stylo, in* Homerum, Platonem, Demosthenem, Thucydidem *intueatur, & quâ methodo, quibus verbis idem illud tractaverit & expresserit diligenter observet.* 2. *Præceptum, Scribendum dicendumq; tanquam in gravissimorum illorum auctorum comitijs.* 3. *Qui scribit ne suam ætatem tantùm, sed perennem seculorum seriem cogitet; quò se respexisse, votiq; compotes factos esse splendidè gloriantur in suis poëmatibus concinnandis* Ovidius & Horatius, *Exegi monumentum ære perennius, &c.*

Ad Sectionem 13.

Ογκω χὴ μεγαληγορίας.] 1. *De phantasiis tum poëticis tum oratoriis.* 2. *Definitio* γνωκωτέρα. 3. *Specialior vocabuli acceptio.* 4. *Inter poëticam & oratoriam discrimen.* 5. *Poëtica exempla.* 6. *Oratoria phantasia proprio fine à superiori*

ἰορὶ distincta. 7. *Illius vis, exemplum, & quid in probationibus efficiat.* 8. *Conclusio doctrinæ de particulis* τῆ ὕψους.

Ad Sectionem 14.

Αὐτάρκη μέντοι] *De tertio sublimitatis fonte, hoc est, de figuris, quarum alias sententiæ, alias dictionis, juxta communem Rhetorum sententiam, fecit. Constat porrò hæc sectio* 1. προοιμίου, *quâ dicturum se de figuris tantùm aliquibus, quæ grandem efficiunt orationem, profitetur.* 2. Demosthenici *loci* δι' ὁμοτικῆς ἁψιατος *tractati consideratione, ac eorum quæ in jurejurando usurpando spectanda sunt traditione, ex ejusdem* Demosthenis *loci observatione.*

Ad Sectionem 15.

Οὐκ ἄξιον δ' ἐπὶ τέτε] 1. *figurarum & granditatis conjunctio necessaria.* 2. *quòd simplex figurarum usurpatio absque granditate odiosa & periculosa, ut contra earum magna vis si auditorem lateant.* 3. *quod sit* τῆ ὕψους *beneficio, tanquam jubare splendidissimo, ipsarum scintillas obscurantis.* 4. *Cui illustrandæ & approbandæ doctrinæ inservit & alterum simile à pictura.*

Ad Sectionem 16.

Τίδ' ἐκεῖνα φῶμεν] 1. Πλάσεως καὶ ἐρωτήσεως *in oratione vis.* 2 *Exemplum, ejusdem & ad institutum accommodata consideratio.* 3. *Cujus generis maximè interrogationes grandem efficiant orationem.* 4. *Currentem celeriùs & concisam efficiunt Asyndeta.*

Ad

Ad Sectionem 17.

Ἄχρως ᾗ καὶ ἐπὶ ταυτὸ] *Hactenus de figuris aliquot seorsim. Iam quid conjunctis viribus, & quod dixit Poëta* παυσυδίῃ ὀρμώνδιαι *efficiant, subjecto exemplo ostendit.*

Ad Sectionem 18.

Φέρε ἓν τρεῖδες τοῦ] *Quæ sit vis* τῆς ἀτιωδέτου *demonstratio à contrariis, & illustratio* ἀπὸ τῶ ὁμοίω.

Ad Sectionem 19.

Τῆς ᾗ αὐτῆς ἰδέας] 1. *Ad aliam figuram* ὕφις ποιμνικὼ *transitus,* τὸ ὑπέρβατον *nempe.* 2. *Ejus definitio.* 3. *definitionis particulæ illius quâ character affectus dicebatur, sententia explicatior.* 4. *Ejusdem declarationis approbatio ab artis & naturæ consensu.* 5. *Hyperbati exemplum ex* Herodoto. 6. *Explicatio.* 7. *Crebriùs* Thucydides, *parciùs* Demosthenes *utitur.* 8. *Quid* Thucyd. *frequenti hujus figuræ usu consignificet.* 9. *Quæ sit vis* τῦ ὑπερβατῦ, καὶ ὑπερβατὸν μακρὸν *demonstratio.*

Ad Sectionem 20.

Τάχα μὼ πολύπλωτα] 1. *Quarumdam eôdem pertinentium aliarum figurarum recensio.* 2. *Quæ sit singularium multitudinem sectantium,* 3. *& contrà unitatem insinuantium vis in oratione, cum exemplis.* 4. *Admonitio pro pluralium loco singularium.*

Ad Sectionem 21. & 22.

Ἀλλὰ μὼ καὶ τἐναντίον] 1. ἐπανάληψις *doctrina de*

de singularibus multitudinem significantibus cum exemplis. 2. Cur tum collectiva singularia, tum pluralia unum quid notantia, pariter ad ornatum & vehementiam orationis conferant. 3. Præsentis temporis pro præterito usurpatio quid faciat. 4. Exemplum.

Ad Sectionem 23.

Ἐναγώνιος δ' ὁμοίως] *quæ sit τῆς πρὸ προσώπων ἀντιμεταθέσεως vis.*

Ad Sectionem 24.

Ἔτι δὲ μᾶλλον ἔδοξ' ὅτε] 1. *τῆς πρὸ προσώπων ἀντιμεταθέσεως species, quâ fit ut repentè ipse auctor, ἀνὰ μέσον προλέγειν, πάθος illius personam induat de quo verba facit. 2. quid faciat. 3. Exempla.*

Ad Sectionem 25.

Καὶ μέντοι καὶ ἡ παρέφασις] 1. *Periphrasis ὕψους ποιητική.* 2. *Quod ex* Platone, Xenophonte, & Herodoto *desumptis exemplis probatur.*

Ad Sectionem 26.

Ἐπισκεπτέον μέντοι] 1. *Non ubique & cuivis sine discrimine παρρησίας locus.* 2. Plato *ridetur à nonnullis, quòd interdum visus sit hanc figuram usurpâsse intempestivè.* 3. *Totius hujus tertiæ partis, in qua de figuris aliquot sublimitatis actum, conclusio.*

Ad Sectionem 27.

Ἐπειδὴ μέντοι] 1. *Ad Phrasim transitus.* 2. *quid efficiat.* 3. *Non ubique grandia verba & promissa temerè usurpanda.* 4. *Anacreontis locus.* 5. *Theopompi alter quem simul à Cecilio reprehensum ostendit*

oſtendit. 6. *Tertius* Herodoti.

Ad Sectionem 28.

Περὶ ᾗ πλήθυς] 1. *De plurium tranſlationum in una periodo uſurpatione.* 2. Demoſthenis *exemplum.* 3. *quæ ſint audaciorum tranſlationum lenimenta ex* Ariſtotele & Theophraſto. 4. *Sententia Auctoris.* 5. *Troporum frequens uſus in deſcriptionibus.* 6. *Exempla* Xenophontis *ac* Platonis. 7. *Vitandus abuſus, cujus damnatus* Plato. 8. Longini *ac* Cecilii *de* Lyſia & Platone *diverſæ ſententiæ.*

Ad Sectionem 29.

Αρ' ὐκ ἄξιον ἔτι]. *Quæſtionis* (*utrum ſcilicet interdum errans granditas, an probata & ἀναμάρτητος mediocritas præſtet: hoc eſt, majoréne an plures numero virtutes primas teneant*) στάσις. 2. *Ratio quæſtionis.* 3. *Ad* λύσιν προοιμιώδη, *quæ continet* πεῖραν *contrariæ ſententiæ & refutationem.* 4. *Unde* λύσις, *majores virtutes pluribus præſtare in quovis ſcripti genere.* 5. *quam ſuam ſolutionem & ſententiam evincit & confirmat quâdam oratoriæ communicationis ſpecie,* κατ' ἀντίθεσιν καὶ σύγκρισιν *diverſorum auctorum in ſuo genere.*

Ad Sectionem 30.

Εἰ δ' ἀεθμῷ]. *Superioris ſententiæ confirmatio* Hyperidis & Demoſthenis *comparatione.*

Ad Sectionem 31.

Επὶ μέντοι]. 1 *Quid de* Platone & Lyſiâ *ſentiat contra* Cecilium *pronunciat.* 2. *mox* τὸ μὴ ζη-

μείζως ἀρετὰς ἢ τὰς πλείστας μᾶλλον θαυμάζεσθαι, adeoq; cur magni illi auctores in ea fuerint sententia, τὸ δὲ ὅτι humanæ mentis & ingenii excellentiam σαφεστάτῃ descriptione subjicit.

Ad Sectionem 32.

Οὐκοῦν ἐπί γε τῶν]. 1. Ἐπανάληψις ἡ ἀντιθέσεως institutæ comparationis eorum qui grandem, cum iis qui mediocrem sectantur orationem, quâ ostendit semper excellere quamlibet ἀναμφιλόγους πολὺ ἐφεξῆς τὰς μεγαλοφυεῖς, etiam omnis evi hominum judicio. περίληψις δὲ ἀντιπίπτοντος λύσις per distinctionem τῶν ἀνομοίων. ἐπανόδος, in qua quod quæsitum statim initio, sectione secundâ, cum iis quæ suprà quærebantur sectione 29, complexus, perfectionem in artis cum natura amicè conspirantis conjunctione positam esse tandem constituit.

Ad Sectionem 33.

Ταῖς δὲ μεταφοραῖς]. 1. Post benè longam digressionem ad τὸ φαντικὸν reditus, de quo quarto sublimitatis fonte cœpit dicere sectione 27, & de metaphora sectione 28. quibus haud ita absimiles esse dicit Parabolas & Iconas. 2. Admonitio de servando modo in hyperbolis. 3. Isocrates reprehensus. 4. Quæ sint optimæ hyperbolæ exemplis demonstratur Thucydidis & Herodoti. 5. quo pacto incredibiles hyperbolæ non ineptæ interdum videri possint.

Ad Sectionem 34.

Ἡ πομπὴ μίξις] 1. Quintus fons sequitur

τῶν

τῦ ὕψ⟨ους, apta nempè orationis compositio, de qua ad institutum quantum attinet dicere proposi⟩tum κατ' ἀποδίωξιν longioris tractationis, harmoniam scilicèt persuadendi & delectandi vim sive facultatem tantùm non esse, sed admirabile libertatis, & affectuum instrumentum. 2. Quod argumento (ut dicitur) à minori ad majus probat & illustrat, à musicorum instrumentorum concentu ad naturalem illam orationis compositionem, cujus longè alia vires: ex collatione fit satis perspicuum. Observa in compositionis natura & viribus describendis compositionis exemplum luculentissimum. 3. Aliud tamen sequitur ex Demosthene: ejusq; consideratio.

Ad Sectionem 35.

Εν ᾧ τοῖς μάλιστα] 1. Altera compositionis species, non verborum tantùm, sed maximè τῶν μελῶν, membrorum, quibus ὅλον τι ζωνίσταται in periodo, quæ est tanquam corpus suis membris, τῷ τ' ἁρμονίας δεσμῷ compactum. 2. Quæ sit vis ejuscemodi compositionis, nempe ea vis est τῆς συνθέσεως, ut auctores qui suâpte naturâ tales non sunt, grandes efficiat, 3. Quod subjectis probat exemplis.

Ad Sectionem 36.

Μικροποιὸν γὰρ ἐστὶν ὕπος] Quæ in compositione sublimitati adversentur, Pyrrichii nempè, Trochæi, Dichorei, brevibus constantes syllabis dictiones.

Ad Sectionem 37.

Ετι γὰρ μᾶλλον ὕψ⟨ους] 1. Contraria etiam grandi-

tati

tati concisa nimis oratio. 2. *Exceptio. De iis que intempestivam prolixitatem sectantur quid sentiat Rhetor.*

Ad Sectionem 37.

Δεινὴ δ' αἰσχύνει] *Granditatem dedecorat & corrumpit verborum exilitas: duplici demonstratur exemplo, Herodoti uno; altero, eoq; longiori, Theopompi.*

Ad Sectionem 39.

Ἐκεῖνο μέν τι λοιπὸν] *Appendix, in qua excutitur quæstio illa, Quî fieret ut ætate Longini non tam clari & sublimes uti anteà reperirentur oratores? Respondet, primò aliam esse Reipub. formam: Democraticam ingeniorum nutricem fuisse, quippe sub qua libertas fuit Eloquentiæ alumna & mater: quæ ratio, quia odiosa, devolutis ad unius arbitrium & imperium rebus, non suam, sed philosophi cujusdam ἀνωνύμου & recenti ex vulgo fuisse dicit: eámque, ut omnem declinet invidiam, refutare voluisse videtur, à querulâ hominum naturâ, qui suâ sorte nunquam sint contenti. Causas deinde alias attexit.* 1. ἀπειθέστερον πόλεμον: 2. *Avaritiam, deinde luxum: hinc occasionem arripit in divitias invehendi pluribus: quippe quibus factum ut cum ipsis hominibus boni quoque mores perierint. Tan-*

dem post multa concludit, quum ita cupiditatibus mancipati fuerint sui temporis homines, præclarè cum ipsis actum esse, quum alterius, atque adeò unius arbitrio subjecti fuerint.

FINIS.

BRITISH
16 OCT 26
MUSEUM

NO.

NOTARVM AVCTARIVM.

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ, VBI IN AVTHO-

ris prosapiam, & patriam inquiritur. Criticus quare vocatus: *qui olim sic dicti. Enumeratio Scriptorum* Longini. *De Antimacho. Cyclus epicus.*

HAbes (LECTOR) *Longini* vitam ab interprete concinnatam; actum non agam; ea solùm quę ab illo prætermissa sunt, lubet ἐπαναλαμβάνειν. Quod ad prosapiam *Longini*, convenit illud è *Milesiis Apulcii, Originis maternæ fundamenta a Plutarcho illo inclyto Philosopho prodita gloriam illi faciunt.* Mater enim illi nomine *Frontonis*, quæ fratrem habuit *Cornelium Frontonem* Oratorem, [b] Magni *Plutarchi* nepotem. Qui *Athenis* vitâ functus *Longinum* Criticum sororis filium

[a] *Suid. in Frontone.*

[b] *Rualdus in vita ex Sarisbur.*

filium hæredem scripsit. Erat, cùm hâc conjecturâ ductus, cum interprete, eum è *Syria* oriundum crederem, (*Emisa* enim *Syriæ* urbs.) Sed ex quo in [c] *Nicandri* scholia incidens illud legerem, Διονύσιος ὁ φασηλίτης ἐν τῇ περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως, in eo sum, ut *Pamphyliæ*, in qua *Phaselis*, eum nos debere putem. *Dionysium* enim illum *Phaselitem* ab hoc nostro non alium fuisse facilè credet qui ex *Suida* didicit in *Antimachum* scripsisse *Longinum*. Quem authores passim *Criticum* appellant. [d] Critici autem olim dicti qui postea Grammatici. Critica hæc, quæ *Aristotelem* patrem agnoscit, in eo præcipuè versatur ut quæ authorum γνήσια, quæ ἀναβολιμαῖα discernat: & hoc munus (*Athenis*, ut puto) *Longino* impositum; de quo [e] *Eunapius* sic refert, εἴ τις κατέγνω τινὸς τῶν παλαιῶν ὑ τὸ δόξαν ἐκρίνει φαῦλον, ἀλλ' ἡ Λογγίνε πάντως ἐκρίνει κείσις. *Si quis in antiquorum aliquem calculum ferret, sententia rata habita non est, priusquam* Longinus *accederet*: quam provinciam ante eum administravit alter *Dionysius* è *Caria*. *Athenis* autem, fidem facit ἀποσυσμάτιον illud *Porphyrii* ex [e] libris περὶ φιλοσόφου ἱστορίας, ubi se à *Longino* Πλωτίνια *Athenis* celebrante inter alios ad festum vocatum tradit. *Plotinia* autem haud dubiò, in *Plotini* defuncti præceptoris honorem instituit, die forsan emortuali; [f] natales enim [illegible] ex consulto discipulos cælari voluit. Scripsit

[c] *in Theriac.*

[d] *Dion. Chry. Or. de Homero.*

[e] *In vita Porphyrii.*

[e] *Quorum 3. citat Stephanus in λάδαρα.*

[f] *Porph. in vita Plot.*

Scripsit *Longinus* plurima, eâque non vulgaria; g περὶ βιβλίων ἐ αὐτῆ πολὺ πλῆθος φέρεται, ἀ τὸ φερόμενον θαυμάζεται. Quæ à *Suida* memorantur breviter percurram. g *Eunap.*

1 περὶ Φ χ. φιλ. commentarium, crediderim in orationem contra *Phidiam*; fortè Μειδ. quæ *Demosthenis* est.

2 ἀπορήματα ὁμηρικά. *Dubia Homerica*, ea sunt quorum liber quintus citatur ab *Homeri* scholiaste, ubi Draconem passeres devorantem *Sthenium* vocatum refert, ὅπως γὰρ ἱστόρηται Διονυσίῳ ἐν τῇ ε περὶ ἀπόρων. ἀπορημάτων ὁμηρικῶν etiam libros sex conscripsit *Aristoteles*. *Laer.* h Ιλ. ϛ'.

3 εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος. An *Homerus fuerit Philosophus*. Apud i *Laertium* sunt qui *Scepticorum* Principem putant. Et k *Anaxagoræ* succenturiat l *Horatius*, hoc ei elogium ferens, i *in Pyrrhone.* k *lib. l. 2.* l *Epist. l. 1.*

Quid sit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non,
Plenius ac melius Chrysippo & Crantore dicit.

4 προβλήματα ὁμήρου καὶ λύσεις. *Quæstiones & solutiones Homericæ*. Ex quo mustaceo laureolam anteà captârant haud pauci. Putà *Heraclides Ponticus* λύσεων ὁμηρικῶν, *lib.* 2. quos vertit & in lucem dedit *Gesnerus*, titulo *Allegoriarum* in *Homeri* fabulas. *Porphyrij* etiam ζητήματα ὁμηρικά, majoris operis progymnasmata, ad nos deduxit ævi fluxus; reliquis ejusdem nominis absorptis.

5 πίνα φέρῃ τὰς ἱστορίας οἱ γραμματικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦνται. Quæ Grammatici præter hiſtorias ut hiſtorica commentantur: & in hoc etiam opere *Cæcilium* habuit facem præferentem, qui (ut idem *Suidas*) de ijs ſcripſerat quæ à rhetoribus ſecundùm hiſtorias, vel præter hiſtorias referuntur.

6 περὶ τῆς παρ' Ὁμήρῳ πολλαχῶς σημαινομένων λέξεων. De dictionibus *Polyſemis* apud *Homerum*: opus grammaticum, quale illud [a] *Protagoræ* de *Homeri* gloſſis: fortè & [b] *Demetrii* de Iliade & Odyſſea: Nam de *Baſilide*, quem in Epitomen redegit [c] *Cratinus*, res eſt extra aleam, περὶ Ὁμηρικῆς λέξεως pariter inſcripto.

a Laert. l. 5. & 9.

b Etymol. in ἀείζηλος.

7 Ἀττικῶν λέξεων ἐκδόσεις β'. Atticarum dictionum Editiones duæ: quibus in limine operis ſui ſe in eo congerendo uſum eſſe agnoſcit *Suidas*; præivit hic etiam *Cæcilius Siculus*; quibus eo in loco ſubjunguntur *Lupercus*, *Pacatus*, & *Pollio Alexandrinus*. Addit *Photius Dionyſium Halicarnaſſæum*, *Pauſaniam*, *Mœridem*, *Atticiſtas* omnes: melioris notæ quàm paucula illa *Phrynichi*, *Magiſtri*, aut *Moſchopuli*, quibus tamen reliquorum jactutam levamus ex parte.

ζ. Ἡρακλέων γ'. c Curtius l. 8.

8 Ἀντιμάχου καὶ † Κλέωνος γ'.] *Cleones* duo, [c] unus poëta *Siculus*; alter [d] Κυκλικὸς *Argonauticorum* ſcriptor, à quo multa *Apollonius*. *Antimachum* talem fuiſſe, ut *Delio* natatore opus haberet, ex iis patet quæ apud [e] authores ferun-

d Apollonii ſchol. lib. 1.

e Apollonii & Nicandri Schol.

tur;

tur: Hujus æmulus & mirator [c] *Hadrianus Cæsar*, *Catacrianos*, libros obscuriſſimos, eum imitatus ſcripſit, Indicio etiam ſunt tum quæ à *Nicandri* ſcholiaſte adducuntur, tum quòd *Nicandrum* pariter ejus æmulum prædicat, & ab eo multa mutuatum: fortè non in *Theriacis* ſed *Thebaicis*, uterque enim argumentum illud tractavit. [d] *Tzetzes* inter Poëtas ὀνομαςὰς reponit, quales ei ſunt numero quinque, *Homerus*, *Heſiodus*, *Panyaſis*, (corruptè Πάνυσις) *Antimachus*, & *Piſander*. Cum *Homero* conjungit [e] *Propertius*,

Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero.

Imò & præferre auſus eſt [f] *Hadrianus*, qui de abolendo penitùs *Homero* cogitavit, ut *Antimachum* induceret, cujus anteà ne nomen quidem apud plures innotuit. ὃ μηδὲ τὸ ὄνομα πολλοὶ πρότερον ἠπίσαντο. Litem dirimat [g] *Gregorius* Theologus, qui hoc inter eos diſcrimen ponit, quod *Homerus* multa paucis complexus ſit, hic pauca multis; eóque brevitatis palmam *Homero* defert, τοῖς πράγμασι κείνων τὸ μὴκος, ἀλλ' ὐ τοῖς γράμμασι. Alterum etiam correctorem nactus eſt, *Longini* συμφοιτητὴν, [h] *Zoticum* ſcilicèt, & ipſum *Criticum*; operis nomen Τὰ Ἀμφιμάχε διορθωτικά. Fuit autem *Antimachus* Scriptor *Cyclicus*, ſi verum doceat [i] *Acron* Grammaticus, tam ambitioſè digreſſionum amans ut viginti quatuor libros impleret priuſquam ἑπτὰ ἐπὶ δηθαις perduceret.

c *Spartian. in vita.*

d *In prolegom. ad Lycophr.*

e *lib. 2. el. 34.*

f *Dio. l. 69.*

g *Nazianz. ep. 3.*

h *Porphyr. de Plot.*

i *In Horat. de Arte po.*

k *Porphyrio ibid.*

Verum[l] *Proclus*, cui hâc in parte tutiùs credendum, *Antimachum* & quatuor comites superiùs adductos ab Epico Cyclo apertè excludit. Κυκλὸς autem ἐπικὸς fuit historia mythologica à diversis descripta, sed in unum corpus congesta; in quo, fabularum quicquid ab ipsis deorum incunabulis ad reditum *Ulyssis* in *Ithacam* invaluit, mendax *Græcia* lætanter agnovit. Authores ejus passim audiunt, Κύκλιοι, & ἐγκύκλιοι: opus ipsum, Κυκλὸς ἐπικὸς, κύκλια ἔπη, πόημα ἐγκύκλιον, &, sine addito, aliquando κυκλός.

l *Apud Photium in Chrestom.*

9 Hæc de operibus *Longini* à *Suida* memoratis, succedant quæ[m] *Porphyrius* retulit: Inter quæ, ordinem ducit liber περὶ ἀρχῶν. De principiis. *Philarchæus* etiam geminum illi opus elaboravit, nisi malit quispiam φιλαρχαίῳ sic accipere, ut φιλαρχαῖον sit inscriptio alterius operis *Longini*: utcunque habeat, hoc statuere possumus syntagma illud politiori literaturâ refertum fuisse, licèt primâ fronte nihil minus pollíceatur; inde enim illud *Plotini* effatum, *Longinum philologum esse, philosophum nequaquam.*

m *ubi supra.*

10 Πρὸς Πλωτῖνον καὶ Γενιλιανὸν Ἀμέλιον περὶ τέλους. *De fine, ad Plotinum & Amelium*; Continet responsum ad ea quæ ab ijs objecta: librum inscripsit *Marcello* cuidam.

11 Πρὸς τὸν Ἀμέλιον ἐπιστολή. Epistolam vocat, quod volumen erat; quia ad *Amelii* Epistolam rescripta.

12 περὶ

12 Περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα δικαιοσύνης. *De justitiâ secundùm Platonem*; & hoc etiam contra *Amelium*.

13 Περὶ τῶν ἰδεῶν. In quo sententiam suam de Ideis adversùs *Plotinum*, ejúsque hyperaspistem *Porphyrium* tuetur.

14 Πρὸς τὰ τῶν στοϊκῶν περὶ ψυχῆς δόξαν ἀπόρρησις. † *Disceptatio adversùs Stoicorum de anima opinionem*: in qua probat animam non esse corpoream. Sed vereor ne titulum istum *Eusebius* ipse particulæ ab integro aliquo opere abstractæ imposuerit. † *Euseb. de præpar. evang. l. 15.*

15 Περὶ συνθέσεως λόγων. *De compositione orationum*, quâ de re duo syntagmata à se conscripta refert cap. 34. hujus.

15 Περὶ παθῶν. *De passionibus* commentarium promittit ad finem hujus; an absolverit incertum.

16 *De aciebus bellicis.* Librum *Romæ* servari refert * *Gesnerus*. * *In biblioth.*

17 Περὶ ποιητῶν. *De Poëtis. Dionysii Phaselitæ* opus; citat *Nicandri* Scholiastes.

18 Κριτικά. [a] *Laertius* citat *Dionysium* ἐν Κριτικοῖς. agnomen Critici huic nostro datum facit ut hoc ei opus adscribam; nec enim dubito quin *Laertius Longino* posterior esse poterit. [a] *In Thalete.*

19 Περὶ ὕψους. *De sublimitate*; sic enim conceptum ab authore titulum conjicio, tum quòd passìm ipse sic appellat; tum quòd *Cæciliani*

ciliani operis epigraphe talis fuerit. Circumforaneum illud περὶ ὕψους λόγου, & *Gesneri* alterum περὶ ὕψους λόγου ῥητορικικὸν, minùs probo. καὶ ταῦτα μὲν ἢ ταῦτα.

CAP. I.

Cæcilius quis. κατασκήματα, *& syntagmata. Viri politici, & sophistici. Pythagoræ discipuli, Augusti, politici, mathematici. Fœminæ politicæ. Emaculatio authoris tentata. Acroamata.* ἀκροάσμοι. *Quatuor pœnitentium ordines.*

Τοῦ μὲν Καικιλίου.] Præter Comicum, Jurisconsultum, & *Cæcilium Bionem* περὶ ἀναλογιῶν, duos invenio *Cæcilios*; alterum [a] historicum *Romanum*, illum forsan quem *Salustio* prætulit [b] *Hadrianus*, (sic enim antiquiores codices, sed Criticorum παρεφθορότως *Cæcilii* loco *Cælium* substituit) Rhetorem alterum, [c] *Siculum*, qui olim *Archagathus* dictus. Ejus mentio apud [d] *Plutarchum* sæpiùs: vixit sub *Augusto*, *Dionysii* [e] *Halicarnassei* familiaris: quos conjungit [f] *Quintilianus*. *Calantianum* vocat *Suidas*, rectiùs *Athenæus* ἀπὸ καλῆς Ἀκτῆς, E *Cala Acta*, quam *Siciliæ* urbem fuisse probat πολυμαθέστατος *Casaubonus*. Erat & altera καλὴ Ἀκτὴ urbs [g] *Cretæ*, eandem existimo quam in D. *Pauli* διάπλου

a *Strabo lib. 5.*
b *Spartian.*
c *Suid.*
d *De decem Rhetor.*
e *Halic. in ep. ad Põp.*
f *Inst. 3. 1.*
g *Steph.*

synonymâ

synonymâ voce signatam legimus[h] καλὴς λιμένας. Ex divisis vocibus καλὴ Ακτὴ in unam concrescentibus fit καλάκτη, quod in aliis id genus insolens non est; ut Νέα πόλις, Νεάπολις. Μεγάλη πόλις, Μεγαλόπολις. Inde *Polybius Megalopolitanus* dictus: Et ἀπὸ καλῆς Ακτῆς *Cæcilius Calactianus*: unde lapsus *Athenæi* interpres qui in *pulchra Attica* natum dixit, quia nimirum *Atticam* olim Ακτὴν vocatam novit. h *Actorum.* 27. 8.

Συγγεγραμμένον.] *Cæcilii* opus σύγγραμμα vocat, vere: proprium autem ὑπόμνημα, modestè. Quasi illud *syntagma* esset, hoc tantùm *Commentarius*. Quid intersit, lubet ex[k] *Ammonio* docere, Scripta ὑπομνηματικὰ ἐκεῖνα καλοῦσιν, ὅσα ὡς οἰκείαν ὑποσημειοῦνται ὑπόμνησιν, &c. Commentarios vocant, quæcunque in subsidium memoriæ annotant. Solebant enim antiqui priorum opera relegentes, opiniones eorum & argumenta annotare, quin & sua; ut si quando ad scribendum se accingerent, in procinctu haberent antiquorum eâ de re sententiam, futuri operis materiam. Συνταγματικὰ verò ὅσα φέρειν ἔχει πρόνοιαν σύνταγμα, καὶ τὴν ἐφ' ἑκάστῳ κεφαλαίων εὐτακτον διαίρεσιν. In quibus & phrasis magis elaborata, quæque syntagma deceat, & ordinatior in capita partitio. Ideò *Agellii* liber propriè Commentarius est, *quem ad subsidium memoriæ, quasi quoddam literarum penus, recondebat.* Uti habet in calce operis; i *Cap.* 1. & 32. k *In Arist. Categ.*

operis; quæ tota narratio, quod à *Plinio* factum, potiori jure à fronte libri collocetur una cum *Elencho* capitum; ut in *Plinio* factum cernimus, exemplum cujus secutus est *Gellius*, (& præfationem maximâ ex parte mutuatus) ut *Plinius Sorani*. Simili sensu & ὑπομνηματα vocantur Grammaticis, qualia *Phavorinus* composuit: licèt Rhetores vocem strictiùs sumant, quibus ὑπομνημόρδμα δεξις ἐστιν ἢ λόγ & βιωφελής. *factum vel dictum utile*. Et inde *Cæsari* vitio vertitur quòd opus illud suum Commentarios inscripserit, quod verius historiam poterat.

l *Gell. & Laert. passim.*

m *Theon. progym. cap. 5.*

P. 5. Ανδράσι πολιτικοῖς.] Viros politicos appellat non tam qui rempub. administrant, quàm Oratores illos qui causas civiles in foro agebant; ut ab umbraticis illis doctoribus separaret, qui fictas tantam controversias, μελέτας scilicet, vel Suasorias in scholis declamitabant: discrimen illud & *Pollux* admittit; ῥητορικὴ, ἢ αὐτὴ καὶ πολιτικὴ καὶ σοφιστική. Rhetorica inquit, quæ & politica & sophistica. Illam judicialem vocat *Philostratus*, apud quem *Damianus* δικανικῶν σοφιστικώτερος, σοφιστικῶν δὲ δικανικώτερος audit: Et alibi, λόγον ἀγωνιζόμενον, qualem scilicet agones scholastici agnoscunt, opponit politico. Huc facit illa *Pythagoræ* discipulorum distinctio; quorum alii, qui contemplationi vacabant, *Augusti*, θεαστικοὶ appellati; qui rebus agendis, Politici; qui

n *Lib. 4. cap. 1.*

o *De vitis soph. l. 2.*

p *In Apollonio Naucratite.*

q *Theocrit. schol ad Idyll. 14.*

qui Geometriæ, & Aſtronomiæ, Mathematici. Adde quod [a] hodierni *Græculi* vænalis pudicitiæ fœminas πολιτικὰς vocant.

[a] *Heinſ. in Heſiod.*

Εὖ γὲ δὴ ὁ ἀποφθεγξάμενος.] Chriam iſtam, quam eruditus interpres ἀυξήσεως ad *Demoſthenem* refert, ego productis tabulis in antiqui domini poſſeſſionem revoco; [b] *Pythagoras* is eſt, qui duo hæc homines habere dixit deorum operibus quàm ſimilia, τὸ ἐ ἀληθεύειν ϗ τὸ εὐεργετεῖν.

[b] *Ælian. var. hiſt. l. 2. c. 39.*

Καὶ ἑαυτῷ πρεῖττον εὐκλείας ἐ αἰῶνα.] Vertit interpres, *Et laudibus ſuis orbem implevisſe. Græca* non ferent: quæ per ſe etiam nimis dura; Ego ſic corrigendum cenſeo, ϗ τῆς ἑαυτῷ ὑπερβάλλον εὐκλείας τὸν αἰῶνα, & reddendum, *vitam famâ ſupergreſſi*. αἰῶνα enim, præter alia, etiam humanam vitam ſignificare & pueri norunt. πρεῖττον autem pro ὑπερβάλλον lapſus proclivis.

Οὐ γὲ εἰς πειθὼ τοῦ ἀκροωμένους.] Ἀκροώμενοι dicuntur, ſed latiùs ſumptum, quivis auditores; ſtrictiùs, ſcholaſtici; ἀκροάματα enim olim profeſſorum ad diſcipulos dictamina. οὐχὶ γνησίους ἀκροατὰς, ut [c] *Ammonius*. Quæ [d] ἀκροατικὺς λόγους vocavit *Ariſtoteles*, in quibus arcana Philoſophiæ recluſa: Imò & diſciplinæ ἀκροατικαὶ vulgò audiebant: Vocabulum illud etiam *Latiari* togâ olim donatum, & *Acroama* apud [e] *Ciceronem* etiam de perſona dicitur. *Actor & acroama*. Seqpiori ſeculo,

[c] *In Ariſt. Categ.*
[d] *Gell. lib. 20. c. 5.*
[e] *Plut. in Alex.*
[f] *Orat. pro Seſt.*

[1] *Acro-*

a *Isidor. in gloss.* [a] Acroamata, vocata est auditio tibiarum & lyrarum. Demùm quæ vis vocis ἀκροώμενοι, apud Scriptores Ecclesiasticos licèt doctioribus non ignota, quia tamen non ita vulgò cognita, lubet hic explicare. Erant in Ecclesia primitiva quatuor ordines pœnitentium, προσκλαίοντες, ἀκροώμενοι, ὑποπίπτοντες, & συνιστάμενοι. Primi intra portas oratorii non admissi;

b *Anon. MS.* [b] Προσκλαίοντες μὲν εἰσὶν οἱ ἐξω τῆς θύρας τοῦ εὐκτηρίου ἑστῶτες, καὶ πρὸς τὴν εἴσοδον τε καὶ ἐξόδον πίπτων ἐρχομένοις τε αἰτοῦντες, καὶ πλὴν τῆς ἀκροάσεως συγχώρησιν. Ἀκροώμενοι intra portas, in narthece, stabant, & sacras Scripturas, & communem doctrinam audiebant, postea cum *Catechumenis* unà exibant: Ἀκροώμενοι οἱ ἔνδον τῆς θύρας ἑστῶτες ἐν τῷ λεγομένῳ νάρθηκι, καὶ τὴν θείων γραφῶν καὶ τὴν κοινὴν ἐπακούοντες διδασκαλίας: εἶθ' ὅταν μετὰ τὴν κατηχουμένων ἐξερχόμενοι. Ὑποπίπτοντες, intra Ecclesiam stantes, sed post ambonem, οἱ ἔνδον τῆς ἐκκλησίας ἑστῶτες κατόπιν τοῦ ἄμβωνος· καὶ μετὰ τῶν κατηχουμένων καὶ ὅταν ἐξιόντες, νήπια τὰ, ΟΣΟΙ ΚΑΤΗΧΟΥΜΕΝΟΙ, ἐκφωνηθείη παρὰ τοῦ διακόνου. Συνιστάμενοι, qui precibus & psalmis cum fidelibus communicant, sed à sacris mysteriis abiguntur; οἱ τοῖς πιστοῖς μὲν συνδιάγοντες, καὶ συμψάλλοντες, τῶν δὲ τῶν ἁγίων μυστηρίων ἀποκόπτοντες συνάψεως, μέχρις ἂν ἐξήκωσι τὸν νενομισμένον χρόνον, τὸ τέλειον αὐτοὺς τῆς θείας ἐκκλήσεως καταγωνίας.

Πάντα δέ μοι συνεκπλήξει τὸ πάθος.] Mallem legeretur τὸ συνεκπλήξει, ut sint duo cola ὃν πα-

ἀμελλήλα jacentia, & κρατεῖ verbum ἀπὸ κοινοῦ utrique respondeat; in hunc sensum: *Semper enim quod percellit, & illud quod in stuporem egit, eo fortius quod ad gratiam.*

Ὡς τὰ πολλά.] *Ut plurimùm.* Non enim hoc vult, in nobis *semper* positum esse ut persuadeamus; præsertim sine granditate, sed ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

CAP. II.

βάθος, *altitudo. Virgilius dithyrambicus.* δόλος, δολός, *Gorgias Leontinus; à quo* δολιχεύειν, & ῥοιζεῖα. περβάλλειν. *Orationes Gorgiæ* λαμπάδες. *Callisthenes quis. Clitarchus* ῥοιζεὶα *quid. Amphicrates. Hegesias. Matris. Scholastici.* πυροπιθήκιον. *Theodorus. Parenthyrsus.*

Εἰ ἔστιν ὕψος τις ἢ βάθος τέχνη.] βάθος & ὕψος nonnunquam voces synonymæ. Sic Theocritus, — ὡς ἦ βαθεῖαι ταὶ ἀτραχυλίδες ἐσσί. Quàm altæ sunt atractulides! Ita altum & profundum apud *Latinos*; ut, Juvat ire per *altum*: Et,

Terráque, tractúque maris, Cœlúmq; *profundum*.

pag. 7. a Idyll. 4.

Κατασκελετεύσιμα.] Rectè quidem, *arefacta*; inde enim σκέλεσι & σκίλλειν de mortuis dicuntur

b Plut. sympos. l. 8. c. ult.

dicuntur (quos gabbaras vocant Ægyptii) λοιδορημάτων τὰ ὀνόματα τῆς ξενότητος. Illud enim διὰ τὸ μὴ ἔχειν λιβάδα, hoc παρὰ τὸ σκίλλαι dictum.

Πλεκτάναι, καὶ τὸ πρὸς βορρᾶν ἐξεμεῖν.] Audaces illæ translationes pyrgopolinicis alicujus apud tragicum nescio quem, jactantiam redolent; qui minatur sese cœlo oppedere, *Boream pro fistulatore* habere, & *undoso flammarum vortice* tectum incendere. πλεκτάνη autem apud *Pollucem* cincinnos implexos designat. Et apud [a] *Comicum*, Αὐραῖ διαλαίρυσι πλεκτάνην κάπνου. *Aura diventilant volumen fumi.* Invenias forsan & apud *Æschylum* quædam hisce gemina; imò (quod mireris) apud *Virgilium*; Lege, & pronuncia:

[a] In ὄρνισι.

Æneid. 3. *Horrificis juxtà tonat Ætna ruinis:*
Interdumq; atram prorumpit ad æthera nubem:
Turbine fumantem piceo, & candente favillâ:
Attollitq; globos flãmarum, & sydera lambit.
Interdum scopulos, avulsaq; viscera montis
Erigit eructans, liquefactaq; saxa sub auras
Cum gemitu glomerat; fundoq; exæstuat imo.

d Ulpian. in Demost. περὶ παραπρεσβ. Τὸ δολῶται.] δολὸς Athenis locus erat ἔνθα ἐσιτοδοτοῦντο οἱ ὑπὸ δήμοσιε γεγραμματεῖς, ἢ χειροτονηθέντες ἐκ τῆ πόλεως. ἐκλήθη δὲ δολὸς, διὰ τὸ δολοειδὲς καὶ στρογγύλον ἔχειν τὸ σχῆμα: *in quo scribis publicis, & magistratibus à civitate electis victus præbebatur; sic dictus quod figura esset rotunda, ad instar tholi.* δολὸς autem atramentum

tum sepiæ; unde apud *Philostratum* occurrit huic nostro geminum; vinum dicit, Εναντιοῦται τῇ τοῦ φῶς συσκίᾳ, διαθολοῦντα τὸν ἐν τῇ ψυχῇ αἰσθησιν, fudum mentis obfuscare. * *In vita Apollonij. l. 1. c. 6.*

Κὰν πρὸς αἰγὰς ἀνάσκοπος.] *Si ad solem suspicias.* Metaphora à rei vestiariæ institoribus desumpta; qui, si quid latentis in panno vitij insit, sic explorant. Vide sis *Macrobium* Satur. l. 2. c. 4.

P. 11. Τὰ ὑπὸ τοῦ Λεοντίνου Γοργίου.] *Gorgias Leontinus*, Rhetor *Siculus*, de quo librum integrum scripsit [a] *Hermippus*; [b] primus sophistarum pater, quem cognomine dialogo exagitat *Plato*; à quo hoc responsum retulit, [c] ὡς καλῶς εἶδε Πλάτων ἰαμβίζειν, *Plato* optimè novit iamborum usum; [d] ἰαμβίζειν γὰρ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὸ ὑβρίζειν, & inde iambis nomen. A *Gorgia* τὸ ῥητορεύειν *Thessali*, ejus miratores, [e] γοργιάζειν vocabant; & γνώματα quædam orationis γοργεῖα dicta; quibus & ipse *Plato* nimis pueriliter quandoque exultat: de quo * *Dionysius Halicarnassæus*, γνώμαισί τε ποιητικοῖς καὶ μάλιστα τοῖς γοργείοις ἀκαίρως καὶ μειρακιωδῶς ἐπαβρύνεται. Adeòut ne ipsi *Gorgiæ* in gorgiasando primas cederet, [f] ἵνα μὴ Γοργίᾳ πιέσῃ τὸ ἑαυτοῦ ἄρρενον γοργιάζειν: ab hoc inflatum illud orationis & cristas, τὸ μεγαλόφωνον καὶ τὸν ὄγκον mutuati sunt *Critias* & *Thucydides*. Schemata ista *Gorgiana* quæ fuerint licèt ex *Diodoro*

a *Athen. lib. 11.*
b *Philostr. in Gorg.*
c *Athen. ib.*
d *Dionys. & Hephæstionis Schol.*
e *Philostr. ib. & in Critia. Max. Tyr. diss. 7.*
* *De Demosth. & in Isæo: & de compos.*
f *Philostr. in Ep. ad Julian. Aug. & in Critia.*
* *Biblioth. l. 12.*

doro Siculo discere: nempe antitheta, ἰσόκωλα, πάρισα, & ὁμοτέλευτα: quem imitandum sibi proposuit *Æschines* in oratione de *Thargelia*, unde *Gorgianum* hoc desumit *Philostratus*, Θαργηλία ἐλθοῦσα εἰς Θετταλίαν, ξυνῆν Ἀντιόχῳ Θετταλῷ, βασιλεύοντι παίτων Θετταλῶν. Fuit autem tam præsentis ingenii *Gorgias*, h ut *primus in conventu poscere quâ de re quisque audire vellet, ausus sit*: nempe cùm *Athenas* legatus veniret, & ingenii specimen in theatro edere vellet, edixit i προβάλλειν. Proponite quod vultis; unde vox illa extemporaneis dicendi magistris in posterum solennis: inde tantus illi delatus honor, ut *universa Græcia in templo Delphici Apollinis statuam solido ex auro ei poneret*; cùm *cæterorum, ad id tempus, auratas collocâsset*. Ita *Valerius*; licèt paulò aliter *Athenæus*. Imò *Athenienses* posteà k τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐν αἷς ἐπεδείξατο ἑορτὰς ἐκάλεν· τὰς δὲ λόγους αὐτῶν λαμπάδας. dies illos, quibus se audiendum populo propinavit, festos; & Orationes ejus lampadas vocabant: rationem subjungit, quia nimirùm ὥσπερ τὸ πῦρ ἐκκρίνεται τὸ σκότος, ὕτως καὶ ξυνετοὶ λόγοι τὴν ἄνοιαν. Nec tamen evasit Criticorum censuras; in quo l *Dionysius Halicarnassæus*, ὄγκον ποιητικῆς κατασκευῆς, Poëtici ornatus fastum culpat; & hic noster adductis exemplis abundè probat, quod alter ille m alibi de eodem dixerat, ἐν πολλοῖς πάνυ φορτικῶς τ

h *Valer. Max. l. 8. cap. 15. Platoin Gorgia.*

i *Philostr. de vitis. lib. 1. in initio.*

k *Troilus sophista in prolegom. rhetor. MS.*

l *Ep. ad Pompeium.*

m *In Lysia.*

ἐμπίεσχναν πνοῶν τ' ἀκατασβόλων, καὶ ὑ πόρρω διηνεμώσαν ἄνια φθεγξάμενος.

Ξέρξης ὁ τῆς Περσῶν Ζεύς.] *Xerxes Persarum Jupiter*; nollem poëtam aliter dixisse; [n] *Oppianus* optimè,

Αυσονίς Ζηνὸς γλυκερὸν θάλος Αντωνῖνε.

Sed in oratore nimis audax; habeo tamen quo *Gorgiam* excusem; quid si illud *Hellespontii* viri ante oculos haberet, quo *Xerxem* jam transvectum excepit [o] Ὦ Ζεῦ, πῶς δὴ ἀνδρὶ εἰδόμενος Πέρσῃ, καὶ ἔχουσα αὖτε Διὸς Ξέρξεα δῆμον ἄγων, &c. *O Jupiter, quidnam tu sub specie viri Persæ, & accepto Xerxis pro Jovis nomine, Græciam è sedibus suis, exturbare vis, omnes homines ducens, cùm etiam citra hoc tibi id facere liceret?*

n Κυνηγετ lib. 1.

o Herodot. Polymn.

Γύπες, ἐμψυχοι πάροι.] Neque hoc effugit [p] *Hermogenis* notam, qui subligneis istis sophistis non alia, quàm quæ ipsi adornârunt, sepulchra imprecatur. Φθὰ τοῖς ξυλίνοις τούτοις σοφισταῖς πάμπολλα δίφρια ἄν. τάφος δ' γὰ ἐμψύχους τὰς γύπας λέγουσιν, ὥσπερ εἰσὶ μάλιστα ἄξιοι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ψυχδίονται πάμπολλα.

p Deideù, l. 1. c. 6.

Καί τινα τῶν Καλλισθένους.] Fuit *Callisthenes Aristotelis* in *Alexandri* institutione successor; impotentis linguæ, & cui [q] ἄκρατον πυρρὸν passim tribuunt authores. [r] Scripsit historiam *Græcanicam*; sophistam vocat *Athenæus*; & confirmat illud *Alexandri* in eum jactatum, μισῶ σοφιστὴν ὅστις οὐδ' αὑτῷ σοφός. Quod ad

q Arrian. ἀναβ. 8. Sen. Suasor. 1. Liv. in Arist.

r Athen. lib. 10.

ſtylum ſpectat, de quo hic agitur, δέησαι ei tribuit [s] *Plutarchus*; & *Suidas* πολλὴν ῥυμὴν plurimum impetum: [s] *Ariſtoteles* ejus in dicendo vires agnoſcit, ſed prudentiam exigit: λέγειν μὲν ἱκανὸς δυνατὸς ἦν μέγας, ἀλλὰ νοῦν οὐκ εἶχεν. Erat etiam *Calliſthenes* alius, [t] Orator *Atticus*, quem, inter cæteros, dedi ſibi poſtulabat *Alexander*. † Alius de vita *Alexandri*, Ψευδησθένης.

s *In Alex.*

t *Plut. in Demoſth.* †*MS. apud Meurſium in gloſſ.*

Τὰ κλειτάρχεια.] *Clitarchus*, φλοιώδης ἀνὴρ, homo corticeus, φλοιῶν μεστὸν dixiſſet [u] *Crantor*. [x] Scripſit hiſtorias de rebus geſtis *Alexandri*. Ejus mentio apud [y] *Plinium* & *Plutarchum* ſæpius: ſtylus ejus haud injuriâ reprehenſus à *Longino*; accedit *Cicero*, qui cum τὸ μειρακιῶδες in *Siſenna* reprehenderet, [z] *Unum Clitarchum neque quenquam præterea de Græcis eum legiſſe videri, dixit.*

u *Laert. l. 4.*

x *Athen. lib. 4.*

y *l. 11. & aliàs.*

z *De leg. l. 1.*

Φυσῶν, κατὰ τὸν Σοφοκλέα,

Μικροῖς μὲν αὐλίσκοισι, φορβειᾶς δ' ἄπειρ.

Totum illud *Sophoclis* correctius habes apud *Ciceronem*,

Φυσᾷ γὰρ ἐμμικροῖσιν αὐλίσκοις ἔτι,

Ἀλλ' ἀγελαίας φύσασι φορβείας ἄπειρ.

Non jam modicas inflat tibias, ſed ingentes folles ſine capiſtro: niſi quòd φορβειὰ acutitonum ſit, ut [a] *Herodiano* placuit libro περὶ ὀξυνομένων τροφῆς. Eſt autem φορβειὰ capiſtrum quo tibicines ora ſibi colligabant, *Suidæ*, φόρβιον, & φορβιὰ, *Heſychio* etiam (neſcio quàm emendatè)

a *De proſodia dictionum in Odyſſea.*

datè) φορβαία & φορβία. Usus ejus ἵνα μὴ σχισθῇ τὸ χεῖλος. *ne fortè labrum findatur*; *Suidas*. Addit scholiastes [b] Comici, ὅπως ἂν σύμμετρον τὸ πνεῦμα προπέμψῃον ἡδεῖαν τινὰ φωνὴν τῇ αὐλῷ ποιήσῃ: *ut spiritus moderatiùs emissus vocem tibiæ dulciorem efficiat*. Inde *Pollux*, καὶ φορβειὰ σκευασία τοῖς αὐλοῖς, καὶ τὸ τῆς φορβειᾶς καταλημμάτιον, ἐμπεφορβημένον ἔλεγον: malè interpres; *Ligulæ tibicinibus conveniunt, unde & ligulis detentum, alligatum nominant*: ligulæ enim tibiarum, φορβειαί tibicinum: author forsan ad illud [c] Comici respexit, ὅπου κόραξ εἶδον ἐμπεφορβιωμένον. *Nunquam corvum vidi capistratum*. Sed uter ex altero corrigendus incertum, an uterque ex [d] *Eustathio*: qui ἐμπεφορβειωμένον habet.

[b] *in Vespis.*

[c] *Aristoph. in Avibus.*

[d] *In ὀδυσσ. τ.*

Τῆς φορβειᾶς speciem uti meliùs dignoscas, ecce tibi, post eruditum Criticorum par *Schottum* & *Salmasium*, monumentum à *Velsero* primitùs doctis exhibitum, recusum damus.

Picturam hanc[a] *Andreas Schottus*, author non ingenuus minùs quam eruditus, contendit esse vel servi, vel homicidæ, cui os camo obturatum: sed, pace tanti viri, quæ in medium producit, *Aristophanis*, *Chrysostomi*, & è Menologio testimonia haud facilè evincunt. Si *Harpocratis* esset, quorsum rimula ista ori adaptata, siquidem per nares liceat respirare? Et satis probat ἀμφοπίδας non esse, quibus aures sibi palæstritæ muniebant: Ego quidem *Rubeniorum* sententiæ lubens accedo, qui *Marsyæ* tibicinis iconem putabant; uti & [b]*Salmasius*, ὁ πανυ: Tum quòd *Marsyam* constet & φορβειὰν in usu habuisse, quæ ideò perforata ut tibia ori inseratur; tum quòd aures habeat satyricas, *Marsyas* enim è satyrorum genere, uti

a *In append. Vaticanam paræmiarum.*

b *In exercit. Plinianis.*

ñti & *Midas*, cujus aures penè ad proverbium notæ; [c] Ἀκήκοε σατύρων γένος ὁ Μίδας, ὡς ἄλλων τὰ ὦτα; utrumque expressit *Simonides*, ubi de *Marsyæ* contentione verba faciens, sic habet, Χρυσῷ δ' ἀγλαίεντι παρήμοσεν ἀμφὶ δασείας Κόρσας, καὶ σῦμα λάβρον ὀπιδοδέπτισιν ἱμᾶσιν. *Aurum splendidum adaptavit hispidis supercilijs, & ori ingenti retrò ligata vincula:* uti ex eo tum [d] *Johannes Tzetzes*, tum [e] *Plutarchus*. Objicit *Schottus*, ex *Apuleio*, *Marsyam hispidum, multi-barbum, spinis & pilis obsitum fuisse*: hunc verò glabellum penitùs & imberbem juvenem: & sanè *Marsyas* iste marmoreus, cujus iconem ex ædibus *Valensibus Romæ*, nobis spectandum præbet [f] *Baptista de Cavalleriis* abundè barbatus est. Verùm minori negotio expediemus de barba controversiam, quàm de auribus ille, quarum in servo, vel damnato, prolixitatem nullus docet.

[c] *Philostr. de vita Apoll. l. 6. c. 13.*

[d] *Chiliad. 1. hist. 15.*

[e] *De ira cohibenda.*

[f] *Antiquarum statuarum Romæ l. 1. 85*

Ἀμφικράτης.] *Amphicratis* περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, *De viris illustribus*, libri meminit *Athenæus l. 13.* sed poëtam illum fuisse ex disticho ibi loci adducto abundè constat; ego hunc nostrum solutâ oratione scripsisse ex ijs quibuscum hic conjungitur persuasum habeo.

Καὶ Ἡγησίν.] fuêre haud dubio *Hegesiæ* plures; unus *Salaminius* poëta; [g] de quo dubium an κύκλου ἔπη, *versus Cyprios*, composuerit. De eorum authore quæstio satis antiqua.

[g] *Athenæus. l 15.*

Herodotus in *Euterpe* eos *Homeri* non esse sed alterius cujuspiam, probat [h] *Proclus*, nec *Hegesia* esse, sed *Stasini Cyprii*. Alter *Hegesias Maroneus*, a quo *Plinius* nonnulla mutuatus est l. 8. Tertius *Magnesius*, quem *Halicarnassæus* sophistam vocat, *Theon* rhetorem; uterque in eo styli vitia damnat. *Dionysius* quidam postquam luxatis sententijs orationem *Herodoti* infractam reddiderat, statim subjicit Ἡγησιακὸν τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς Συνθέσεως, *hanc esse formam compositionis Hegesiana τύπων γὰρ τῶν λήρων ἱερὰς ἐκεῖνος ἀνήρ, Est enim istiusmodi nugarum antistes.* Et in eandem planè sententiam [k] *Theon* Sophista, tum illum, tum *Asianos* rhetores alios malæ compositionis reos peragit; ut qui deperirent nimiùm πρὸ ἐμμελῆ καὶ εὐρυθμον λέξιν. [l] *Plutarchus* etiam frigiditatis incusat, qui templũ *Ephesi*, εἰκότως ἂν καταφλεχθῆναι, τῆ Ἀρτέμιδι συλλεμένης περὶ τὴν Ἀλεξάνδρου γαίωσιν. *Meritò conflagrâsse dixit, quasi Dianâ, tunc nascente Alexandro, in obstetricio munere occupatâ. Epiphonema*, inquit *Plutarchus, adeò frigidum, ut incendium ipsum restinxisse potuerit*, κατασβέσαι τὸ πυρκαϊὰν ἀψυχίας δυνάμενον.

h *in Chrestom apud Photium.*

i περὶ Συνθέσεως ὀνομ.

k *Prœgym cap. 2.*

l *In Alexandro.*

Καὶ Μάτρις Θ'.] Scripsit *Matris* [a] *Herculis encomium*; orationem puto, non poëma panegyricum.

a *Athenæus l. 10.*

p. 13 Σχολαστικὴ γνώμη.] *Notio scholastica. Scholastici* olim dicti Rhetores qui vænalem

[*] *Suet. de claris rhet.*

in

in ſcholis eloquentiam venditabant: unde *Scholaſticæ controverſiæ*, in dialogo de Oratoribus, quem & *Tacito* ſtylus abjudicat; & longè aliud opus fuiſſe illud *Quintiliani*, *De cauſis corruptæ eloquentiæ*, abundè conſtat ea quæ ad finem libri octavi, cum ijs quæ in dialogo dicuntur, conferenti. Imò [b] *Seneca* pater luculenter docet exercitamenta Rhetorum, quæ *Ciceroniano* ſeculo *Theſes*, ab ipſo *Cicerone cauſæ*, audiebant, ſuo tandem *Declamationes* & *Scholaſticas controverſias* appellata: noſtro demum notionem iſtam in peculium ſuum vindicavit Theologia.

[b] *Præfatione ad controverſ.*

Τὸ ἐξηγῆσαι καὶ πεποιημένον.] *Eximium* & *fictum*. πεποιημένον dicitur quod peregrinum in ſermone eſt, & poëticum. Sic *Halicarnaſſæus*, ὅτε ξένη διάλεκτος ἁρμόσει, ἐὰν δὲ γλῶτται πολλαί τινες, ἢ ξένα ἢ πεποιημένα ὀνόματα. Diſtinguit [c] *Technicus* inter ποιητικὰ & πεποιημένα vocabula, necnon ξένα, ἀρχαῖα, ξένα, & ὁμώνυμα: quòd poëtica ſunt ὅσα τινος ἐξηγήσεως δεῖται, quæ *interpretatione indigent*, ut κρήγυον & ἀντιφερίζειν. Πεποιημένα autem, ut κίλαδος, κόναβος, κελαρύζειν. † nimirùm quæ per ὀνοματοποιΐαν à ſonis rerum formantur. Verùm hæc non ubique obtinent.

[c] *Theon. cap. 4.*

† *Ariſtot. Rhet. l. 3. c. 2.*

Ὅτε ὁ Θεόδωρος παρένδυτον ἐκάλει.] Scriptores ſatis multi, *Theodori* nomine inſigniti; erat qui [d] ἀεὶ αἰρέσιον commentatus eſt: viginti præterea *Theodoros* enumerat [e] idem alibi. Si quis

[d] *Laert. in Ariſtippo.*

[e] *ad finem.*

ex

ex iis omnibus hic à *Longino* referatur, *Byzantius* erit, ὁ ἀπὸ λόγων πολιτικῶν. *Orator civilis*: quem & λογοδαίδαλον vocat [f] *Quintilianus* ex *Platone*. Verùm ego totus in hanc sententiam feror, ut *Theodorum Gadarenum* hic intelligendum putem, qui [g] *Gadaris* natus, docuit *Rhodi*, & se dici maluit [h] *Rhodium, quem studiosè audîsse, cùm in eam insulam secessisset, dicitur Tiberius Cæsar*. Eúmq; sæpiùs inter objurgandum *Theodorus* appellavit. [i] πολὺν αἵματι περιῤῥαμένον. *Lutum sanguine maceratum*. [k] Servili ipse genere natus filium reliquit Senatorem: ad *Hadriani* tempora pervenit; & inter cætera scripsit περὶ ῥήτορος δυνάμεως, de *facultate rhetorica*: ubi dixerim & *parenthyrsum* ab eo descriptum, & scholasticas notiones alias de novo introductas; nam & quod vulgò *Thesis*, [l] *Theodorus* hic κεφάλαιον ἐν ὑποθέσει vocavit. *Parenthyrsus* autem committitur quando vel περὶ μικρῶν ὑφηλῶς: vel περὶ ἐυτελῶν σεμνῶς differimus.

f *Instit. lib.* 3.

g *Strabo lib.* 16.

h *Quintil.* 3.

i *Sueton. in Tiberio.*

k *Suidas.*

l *Theon. cap.* 12.

CAP. III.

Timæus dictus Epitimæus. Messene. Bellum Messeniacum. Isocratis Panegyricum. Ἑρμαί. *Interpretis lapsus. Dionysius sacrilegus. Socratis palæstra. Xenophontis locus altiùs excussus.* Κόρη. Ἀναγλυπτήεια. Ὑπόβολον. ὀπτήεια,

ἐπήνεια, & alia nuptialia. Λάκκοι. Ἄξονες. Κύρβεις. *Monumenta cupressea Platonis.*

Τοῦ ψυχεῖ πλήρης ὁ Τίμαιος, ἀλλοτρίων μὲν ἐλεγκτικώτατος διορθωμάτων, ἀνεπαίσθητος δὲ ἰδίων.] *Frigido passim laborat Timaeus, ad alienos errores reprehendendos propensissimus, proprior um autem sensu destitutus.* [m] *Timaeus* historicus *Siculus*, Tauromenites; plura de eo *Suidas*, qui eandem ei maledicendi licentiam cum hoc nostro objicit: qua de causa, pro *Timaeo*, *Epitimaeum* ab *Athenienſibus* vocatum narrat, ἀπὸ τῆς ἐπιτιμᾶν, à *reprehendendo*. Hoc ei nomen imposuit [a] *Ister Callimachius* libro contra eum scripto, cui titulus, Αἱ περὶ Τίμαιον ἀντιγραφαί.

[m] *Suidas.*

[a] *Athen. lib. 6.*

p. 15. Οἱ μὲν τριάκοντα ἔτεσι Μεσσηνίων παρέλαβον.] *Lacedaemonii triceſimo tantùm anno Meſſenem ceperunt:* [b] *Meſſene* ſeu *Meſſenia*, ex quinque maritimis *Peloponneſi* regionibus una; in qua poſtea urbs *Meſſene* extructa: eſt & altera ejuſdem nominis in *Sicilia*, prioris colonia; *Ethnicorum* author hoc intereſſe refert, quod hæc *Sicula* per ſimplex σ, Μεσσήνη, illa *Peloponneſi* duplici, Μεσσήνη ſcribatur: [c] *Latinis* hæc *Meſſene*, illa *Meſſana* dicitur. Cum *Meſſeniis*, infenſiſſimi eorum hoſtes, *Lacedamonii* nec unum bellum, nec breviculum habuerunt; [d] occaſio pro vario partium ſtudio varia refertur. Primum bellum *Meſſeniacum*

[b] *Strabo l. 8. Pauſan l. 4.*

[c] *Plinio & Melæ.*

[d] *Vide Pauſan: in Meſſeniis & Iſocratem in Archedamo.*

per

per viginti annos continuos durâsse, unanimi consensu scriptores tradunt; nam per undeviginti annos obsessam, vicesimo tandem captam à *Lacedæmoniis Messenem*, ex *Tyrtæo* deducunt[e] *Strabo* & [f] *Pausanias* quo tempore *Parthenia* à *Spartanis* virginibus editi. *Tyrtæi* versus sic habent:

e *Lib.* 6.
f *Lib.* 4.

Ἐ'κοσῳ δ' οἱ μὲν χθὶ πόνα ἔρια λιπόντες
Θεσδιον Ἰθωμαίων ἐκ μεγάλων ὀρέων.

Anno bis deno linquentes pinguia rura,
Messeni Ithomes deseruêre juga.

Incepit autem hoc bellum *Olympiadis* nonæ anno 2. *Amphiâ* à *Lacedæmoniis* captâ; desiit anno 1 *Olympiadis* 14: (malè *Amasæus*, *Pausaniæ* interpres, reddit, vicesimæ quartæ:) duravit ergò ultra annos novendecim. Bellum hoc *Messeniacum* primum descripsit *Myron Prienensis* historicus. Secundum incepit anno quarto *Olympiadis* 23. annis post *Ithomes* excidium quadraginta; deficientibus à *Spartanis Messeniis*, suasore primùm, posteà duce, inclyto illo heröe *Aristomene*. *Lacedæmoniis* verò ductor erat *Tyrtæus* poëta, oraculi jussu ab *Athenis* petitus; finem habuit bellum hoc, *Irâ* captâ, *Olympiadis* 28 anno primo; duravit ergò non ultrà duodeviginti annos. De hoc bello *Rhianus Benæus*, poëta. Tertii etiam belli *Messeniorum* mentio apud [g] *Diodorum Siculum*; apud [h] *Strabonem* & quarti, ἐν ᾧ κατελύθησαν οἱ Μεσσήνιοι, in quo

g *Lib.* 15.
h *Lib.* 8.

quo occidione penitùs deleti Messenii. Verùm hæc quamdiu duraverint non habeo dicere; nec ullum ex diligentissimo *Messenicorum* scriptore *Pausania* subsidium; adeò ut quomodo *Longinus* noster qui bellum hoc ad tricesimum usque annum protendit, cum historicorum vulgo, qui intra vicesimum claudunt, in gratiam reducendus sit, planè nesciam. Neque illud prorsus ἀναμφισβητήτως quod proximè subjungit.

Ὁ δὲ παναγυρικὸν ἐν μόνοις δέκα συνετάξατο.] *Isocrates autem solo decennio orationem panegyricam composuit*; & sanè citiùs pariunt elephanti. *Dionysius* noster ex ijs est, qui in hac parte minimùm ponunt; sic enim alter ille ex *Halicarnasso* de *Isocrate* loquens, ὁ μὲν δὴ τὸν παναγυρικὸν λόγον, ὡς οἱ τὸν ἐλάχιστον χρόνον γεγράφοντες ἀποφαίνουσιν, ἐν ἔτεσι δέκα συνετάξατο. Sunt qui anno tandem decimo quinto perfectum ferunt; uti *Plutarchus*, τὸν δὲ παναγυρικὸν ἔτεσι δέκα συνιδύσας, οἱ δὲ πεντεκαίδεκα λέγουσιν: *panegyricum annis decem (ante obitum*, addit interpres, haud rectè) *aut, si aliis credendum sit, quindecim.* Accedit *Photius*; συνιδύσας μέντοι τὸν παναγυρικὸν, οἱ μὲν ἔτεσι φασὶ δέκα· οἱ δὲ ἐπὶ τέτταρσι καὶ πέντε. *Panegyricum aiunt decem annis alij, alij quinque annis elaborâsse.* Mendosa versio summi viri; quæ nec verbis nec veritati consona; sic corrige, *Alii decem annis, alii quinq; ad hos* (nempe quindecim) *elaborâsse aiunt.*

m *Dionys. Halic. de structura orat.*

n *De decem Rhetor.*

o *Myriobibli cod. 260.*

p *Halic. in Isocrate.*

aiunt. Et hinc oratio ista [p] περίοδος λόγος, & πολυθρύλητος audit apud authores; quem tanto conamine fecit tandem: Imò ne fecit quidem. nam totam penè ex [q] *Leontino Gorgia* & *Lysiâ* traduxit; Imò & ipse *Gorgias* [r] à *Melesego*. *ra* suffuratus est; & Νεοπτολέμειον planè *tion* expertus *Isocrates*, cujus panegyricum hoc [s] *Theopompus* historicus defloravit: qui & hoc etiam vitium cum magnis viris commune habuit; quos, *stromatum sexto*, plagii admissi reos peragit Philosophus *Alexandrinus*.

q *Plut. & Photius ib.*

r *Clemens strom. l. 6.*

s *Porphyrius de philos. historia.*

Τοῖς Ἀθηναίοις δὶς οὖσι περὶ Σικελίαν.] *Captis Athenienſibus in Sicilia*. *Athenienſium* expeditionem in *Siciliam*, duce *Niciâ* incassum renitente, susceptam, cladémque ingentem à *Syracusanis* illatam, latè prosequuntur [t] *Thucydides*, [u] *Diodorus Siculus*, & [x] *Plutarchus*; quò lectorem remittimus, ut exinde discat [y] *Vesperias Siculas Athenienſibus* etiam accidisse, quorum & vitâ plurimi & reliqui libertate mulctati; unde natum proverbium, [z] Ἦτοι τὰ δηκαν, ἢ διδάσκει γράμματα.

t *lib. 6. & 7.*

u *lib. 13.*

x *In Nicia.*

y *Vespres Sicilienmes. v. Paschasium. Recherch. l. 8 c. 56.*

z *Zenob.*

Εἰς τὸν Ἑρμῆν ἀσεβήσαντες καὶ πεπονθότες ἀπὸ τῶν ἀγαλμάτων.] *Quòd in Mercurium impii fuisſent, ejusq; ſtatuas mutilaſſent.* Statuæ autem *Mercurii* recepto vocabulo ἑρμαὶ vocatæ sunt; quas in viis & vestibulis ædium collocabant; [a] ἐπὶ φυλακῇ τῆς ἄλλων κλεπτῶν, *in aliorum furum custodiam*, erat enim *Mercurius* furatrinus Deus: [b] materia illis lignea, vel lapidea

a *Aristoph. schol. in Pluto.*

b *Ulpian. in Orat. contra Lept.*

pidea; forma talis; faciem *Mercurij* præferebant; [c] definebant non in pedes, sed epistylium quadrangulare: [d] In hoc epigrammata insculpta erant; qualia legere est apud *Plutarchum* in *Cimone*: tale illud — [e] Αυτ' ἐυεργοίης ἀγαθέμονα δῆσαν Αχαιοί. — formabant autem sine manibus & pedibus, & propterea ἀγυιὰς vocabant, [f] κὴ ἑρμᾶς, διὰ τὸ μὴ χεῖρας ἔχειν μηδὲ πόδας· γύῖα γὰρ τὰ μέλη: unde & [g] *Pausanias* ἀκώλους ἑρμᾶς vocat. Stabat etiam *Mercurius* [h] ἐντεταμένῳ κὴ ὀρθιάζοντι, extento scilicet mutone; uti habet [i] *Herodotus*, quem præ oculis habuit doctissimus *Eustathius*. Neque hoc tamen de omnibus verum erat, sed iis tantùm *Mercurii* anathematis quæ senem cum referebant: eos enim ἑρμᾶς ἐντεταμένους τοῖς μορίοις exhibet [k] *Plutarchus*: de junioribus expresse negat *Phornutus* (quem codex nolter *MS. Cornutum* vocat) οἱ δ' ἀρχαῖοι τοῦ μὲν πρεσβυτέρους κὴ γενειῶντας (*Velarius* legisse videtur γεννῶντας) ἑρμᾶς ὀρθὰ ἑστάναι τὰ αἰδοῖα ἔχοντας· τοῦ δὲ νεωτέρους κὴ λείους παρεσταλμένα παρίστασθαι. *Antiqui seniores & barbatos Mercurios erectis membris faciebant, juniores & glabros reclivibus.* De reliqua supellectile *Mercuriali, caduceo*, petaso, talariis, & marsupio, non dico; satis est cum *Mercurio* ἐφοδίῳ digitum intendisse. Historiam de mutilatis unâ nocte *Mercurii*, quotquot erant *Athenis*, statuis, latè [l] *Andocides* (qui istius criminis reus in alios amolitur)

c *Pausan.*
d *Demost. contra Lep. & Ulpian. ibid.*
e *Harpocrat. in ἑρμαί.*
f *Ulpian. in Demos. Midianam.*
g *In Atticis.*
h *Eustath. in Ιλ.*
i *lib. 2.*
k *lib. an seni resp. pub.*
l *In Orat. de Mysteriis.*

m lib. 6. n In Alcibiade & Nicia.

tur)[m] *Thucydides*, & [n] *Plutarchus*: præter cæteros, *ex Attico Pausaniæ lexico*, refert scholiastes πρὸ τοσούτων καὶ τὰ αἰδοῖα τοῦ ἑρμοῦ ἐκκοπῆναι καὶ τοῦτο δράσαντας Ἑρμοκοπίδας καλεῖσθαι. *Mercurii statuas collis & veretris circumcisas ejusq; rei authores Hermocopidas vocatos.* De posteriori concinit *Hesychius*; quem non gravabor ὡς ἐν παρέργῳ insigni mendo liberare; in Ἑρμῆς sic legitur: Τὸν Ἑρμῆν ὁπὶ πώσεως ἰδίας ἔλεγον, καθάπερ καὶ ἀγαθὸν δαίμονα καὶ Διὸς σωτῆρα. Corrige mecum ὁπὶ πόσεως εἴδους ἔλεγον. *Mercurium* vocabant ultimum poculum, ut aliud boni Genii, *Jovis salvatoris* aliud; res est nota ex *Polluce*. *Phavorinus*, ut sæpè aliàs, ipsum hoc *Hesychii* erratum transcripsit.

Οὐκ ἤκουσα δ' ἔγωγε αὐδρὸς ὃς ὑπὸ τῶν παρανομησάντων διὰ πατέρων λῶ Ἑρμοκράτους τοῦ Ἑρμωνος.] Mentem authoris non attingit hoc loco eruditus interpres; neque enim *Athenienses* propter *Hermocratem* pœnas dederunt, sed per eum; fuit enim *Syracusanarum* partium ductor; neque ille in admissi criminis culpa, sed *Athenienses* ipsi. Ego sic reddendum censeo. *Idq; præcipuè per unum hominem, qui quod ad parentes spectat, à parte læsa nomen habuit, Hermocratem scilicèt, Hermonis filium.* Vult enim *Timæus* in exigendis pœnis ob truncatos Ἑρμᾶς (*Mercurii* statuas) ingenium numinis conspicuum fuisse, quod eo maximè pro instrumento uteretur, qui & ipse & pater etiam

etiam à *Mercurio* injuriâ affecto diceretur, Ἥρως enim ἀπὸ τ῀ Ἕρμου. In simili nominis notatione lusit etiam *Timæus*, quando mali ominis *Athenienſibus* fuiſſe dixit, *quòd* [a] ὁ ἀπὸ τ῀ νίκης ἔχων τένομα, (*Nicias* nimirùm) *qui à victoria nomen habuit*, in expeditione illa *imperator electus, munus illud detrectaret*. Unde non immeritò jocatur *Longinus* mirùm eſſe quòd non & in *Dionyſium* dixerit, quia in *Jovem* & *Herculem* impius fuiſſet, εἰς τὸν Δία καὶ τ῀ Ἡρακλέα) ideò *Dionē* (ὡς ἀπὸ τ῀ Διὸς) & *Heraclidem* (ὡς ἀπὸ τ῀ Ἡρακλέους) *eum regno ſpoliaſſe*. Qui *Dionyſii* hâc ex parte commiſſa ſcire cupit, [b] *Ciceronem* adeat: reliqua quæ huc faciunt videantur apud [c] *Plutarchum*, [d] & *Diodorum Siculum*.

[a] *Plut. in Nicia.*

[b] *De natura Deorum.* lib. 3. & *Clem. protrept.*

[c] *In Dione.*

[d] *libb.* 15. & 16.

17. Ὅτι γὰ οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι, καίτοι γ' ὄντες τ῀ Σωκράτους παλαιστάς.] *Xenophontem* & *Platonem Socratis* diſcipulos, heroas appellat; utpotè de eloquentia optimè meritos; nam, ut taceam reliquas grammaticorum λεπτολογίας, ſunt qui heroas nomen ſuum rhetoricæ debere volunt, rhetoricam illis originem: ἡ ῥητορικὴ ἐν τοῖς ἥρωσι πρῶτον ἐφάνη, ὅθεν καὶ ἥρωες ἐκλήθησαν, παρὰ τὸ ἐρεῖν καὶ λέγειν: verba ſunt commentatoris [a] in *Hermogenem*, anonymi, anecdoti; qui *Homerum* advocat in teſtimonium, [b] quaſi tria cauſarum genera in heroibus ſuis expreſſerit; in *Menelao* deliberativum, qui [c] ὀπηδεχάμην ἀγόρευε

[a] *De Statibus.*

[b] *Sic & Troilus ſophiſta in prolegom.*

[c] Ἰλιαδ. γ'.

Παῦρα μὲν ἀλλὰ μάλα λιγέως. *Succinctè concionabatur pauca quidem, sed valdè acutè.* In *Nestore* demonstrativum, [d] Οὗ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

d Ιλιαδ. ά.

E cujus lingua melle dulcior fluebat oratio.

In *Ulysse* autem judiciale, cui tribuere solet

e Ιλιαδ. γ.

[e] ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν.

Verba nivibus similia hybernis.

Palæstram Socratis pro schola dixit, ille enim

f *Idomeneus in Socraticis apud Laert.*

[f] πρῶτος ῥητορικὴν ἐδίδαξε, *primus rhetoricam docuit:* & sophistis omnibus eloquentiæ palmam præripuit. Non ausim tamen hoc asserere *palæstræ* nomen per eminentiam dici de loco ubi docuit, licet *Academia Platonis, Peripatus in Lyceo Aristotelis, Cynosarges Antisthenis, Stoa Zenonis* fuerit: neque enim satis compertum habeo *palæstram Socratis* esse nomen peculiare, uti erat [g] *palæstra Hippocratis*: sed ut gymnasium, quod propriè locum athletarū exercitiis destinatum designat, ad professorum scholas transfertur: sic & palæstra cognatæ, imò ejusdē significationis dictio; de cujus originatione disserit *Plutarchus* [h] *in sympositis.*

g *Plut. in Isocrate.*

h *Lib. 2. probl. 4.*

Ἀσθμονεστέρους δ' ἂν αὐτὰς ἡγήσαιο καὶ αὐτῶν πολὺ ἐν ταῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων.] *Xenophontem* planè ὀκ βελτίων statuit vulgata lectio, quæ θαλάμοις habet, non ὀφθαλμοῖς. Loquitur historicus de *Lycurgo*, qui adolescentes sic institui curavit, ut etiam fœmineo sexu se modestiùs gererent; quos *verecundiores* esse dixerit

αὐτῶν

ἀνδρῶν τῶν ἐν θαλάμοις παρθένων. Sive autem thalamus pro mulierum conclavi, (θαλάμοις enim ἀνδράσιν opponit * *Herodotus*,) sive magis strictim pro claustro sponsarum sumatur, neuter locus à verecundia abhorret: quod de thalamo dixi suis non destituitur authoribus; at nymphæum sponsorum conclave, (ᵏ νυμφεῶνα τόπον ἐν ᾧ αἱ νυμφίοι) sic *thalamus* sponsarum: ˡ θάλαμον κυρίως δεῖν λέγειν ἐν ᾧ κατακλίνονται αἱ νυμφόδοκιαι: unde & virgines desponsatæ θαλαμεύσασθαι dicuntur. Thalamum autem de novo conflictu solitum docent *Etymologus* & ᵐ *Homeri* scholiastes: atque inde *Theocritus*, Πρῶτα νεοζεύκτοιο θαλάμιον χόρον ἐστορέσαντο. Et παρθενικὴ θαλάμων, dixit ⁿ *Diodorus*; eôque antiquior *Homerus*, ᾗ δόμος ἡμιτελής: quo respexisse crediderim ᵖ *Valerium Flaccum*;

Primo domus imperfecta cubili.

Sed frustra sumus, siquidem teltis exceptione major *Longinus*, contra hodiernam codicum fidem, *Xenophontem*, ἐν τοῖς θαλαμοῖς, scripsisse asserit. Eit tamen quo *Atticam Musam* aliquatenus excusemus, si, ut ᵠ aures memoriæ, frons gemo, dextra fidei, genua misericordiæ; sic ʳ oculos verecundiæ factos dicamus: & propterea *Xenophontem juvenes Spartæ ipsis oculorum pupillis verecundiores esse*: per metalepsim scilicet, à poëtis sæpius usurpatam: quæ sit quoties vocum duarum inter se diversa significantium, utraque tamen

* *Lib.* 1.

k *Eustath. Il.* 6.

l *Pindari schol.*

m Ιλ. β.

n *Idyll.* 18.

o *Anthol. l.* 3 *c.* 23.

p *Argon. l.* 6.

q *Servius in* 3. *Æneid*

r *Et hinc proverbium*, ἐν ὀφθαλμοῖς *Aristot. Rhet. l.* 2 *c.* 6.

tamen alicui tertiæ æquivocæ, secundùm diversas significationes æquipollente, altera pro altera ponitur. Exempla alia suppeditabunt technici; mihi satis est vox Κόρη, quæ æquivocè & virginem designat, (quæ propriè παρθένος) & oculi pupillam, quæ γλαυκὼν dicitur; unde fit ut μεταληπτικῶς nonnunquam γλαυκὼν sumatur pro virgine, ut [r] Ἔρρε κραιπνὴ γλαυκὼν, *face esse timida puella*, & vice versâ παρθένος pro pupilla, ut in hoc *Xenophontis*, Ἀμφικράτει τῷ Ἀθηναίῳ.] De *Amphicrate* suprà nonnulla: addo [s] ex *Plutarcho*, fuisse etiam istius nominis oratorem *Atticum*; qui cum *Seleuciæ* exularet, scholam ea in urbe aperire recusavit, quòd diceret, ὡς ἀδύνατον ἐλέφαντα λεοντίνῃ χλανίδι. *Pelvis delphinem non capit.*

Ex τῶν ἀναγκαιοτάτων ἀρετάσεων.] *Anacalypteria* quid sint ut distinctiùs innotescat, date veniam (Lectores) rem ipsam paulò altiùs repetendi. Novam nuptam ad sponsum velatam deducere mos erat ubique gentium solemnis: apud [t] *Hebræos*, *Græcos*, *Romanos*, *Græci* velum illud ἐπαῖον & καλύπτρα vocabant; Romani flammeum, [x] *Tertullianus* jugum. [y] *Flammeo autem amicitur nubens boni ominis causâ, quòd eo assiduè utebatur Flaminica, cui non licebat facere divortium.* Coloris sanguinei, propter *ruborem custodiendum*, tradit *Juvenalis* [z] scholiastes; verùm ἐξ ἐναντίου λαμβάνει. Fuit enim lutei; unde [a] poëta, *Ut tibi*

r *Homer. Il. θ.*

s *In Lucullo.*

t *Gen. 24. 66.*

x *Pœn. l. 3. c. 3.*

y *De veland. virg.*

z *Festus.*

a *Ad sat. 6.*

a *Virgil. in Cyri.*

ibi Corycio *glomerarem flammea luto*: Et [a] *Lucanus, Lutea demissos velârunt flammea vultus.* Accedit [b] *Plinius, lutei video honorem antiquissimum, in nuptialibus flammeis eo tum fœminis concessum*: qui color & in soccis nuptialibus obtinuit:

[c] *Luteo plantas cohibente socco.*

Velum hoc peractis nuptiis amovere pronubæ munus; *Hymenæum* enim in nuptiis [d] *Mercurii*, & *Philologia* sic præcipit:

Flammea virgineum quæ obnubere sueta
Regina deme pronuba. (*pudorem*

Dies autem quo hoc peractum ἀνακαλυπτήρια vocatus est, ἡμέρα ἐν ᾗ ἀνακαλύπτει τὴν νύμφην: [e] Neque id solùm, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπ' αὐτῇ δῶρα, *sed & munera etiam, quæ eo die sponsæ data,* ἀνακαλυπτήρια *vocata sunt.* Data autem à sponso, & ab amicis demesticisque, ὅταν τὸ πρῶτον ἀνακαλύπτονται ἀνδράσιν ὀφθῆναι, *cùm primùm viris se spectandas præberent nupta* depositò velo. Hinc *Hermocrates sophista*, cùm *Severi* Imperatoris jussu uxorem duceret non adeò formosam, & è familiaribus quidam interrogaret, *Quando præbiturus esset* ἀνακαλυπτήρια, urbanè respondit, ἐγκαλυπτήρια μᾶλλον, τοιαύτην λαμβάνων, *imò potiùs* ἐγκαλυπτήρια, *qui talem duxerim.* Majores orationem, *Lysiæ* vulgò adscriptam, viderunt, [f] Περὶ ἀνακαλυπτηρίων: in qua τὸ ζητούμενον hoc fuit, *An uxori per vim ducta licet* ἀνακαλυπτήρια retinere; uti nobiscum observavit

[a] *Lib. 2.*
[b] *Hist. l. 21. c. 8.*
[c] *Seneca in Hippol.*
[d] *Martian. Capella l. 2.*
[e] *Pollux. l. 3. c. 3. Harpocr. Suid.*
[f] *Theon. progymn.*

[c] *Ad Harpo.*

serravit [c] *Philippus Mauſſacus*: qui & hoc etiã annotat, *Alexandrinas* θεώρητρα vocare quæ reliqui *Græci* ἀναγλυπτήρια. Eo adductus (uti credo) quod *Harpocratian* dixerit, τὸ παρ' ἡμῖν θεώρητρα, ut qui [d] *Alexandrinus* fuerit. [e] *Euſtathius* tamen contrarium videtur innuere; & *Moſchopulus* γυμνὴ τῇ κεφαλῇ, dum ἀναγλυπτήρια interpretatur, τὰ κοινῶς θεώρητρα, quæ communiter θεώρητρα. [f] Eſt autem θεώρητρον ex quaque dotis libra ſex aurei, plura ſuppeditabit *Jacobus Meurſius* ἐνὸς πολλῶν ἀντάξιον ἄλλων. Qui ex [g] gloſſis etiam obſervat eadem & ἀθρήματα vocari δῶρα πεμπόμενα ὑπὸ τῶν συγγενῶν τῇ γαμουμένῃ παρθένοις. *Dona quæ à cognatis recens nuptis mittuntur.* Ἐπαύλια etiam vocata ſunt quæ die ſecundo à nuptiali, ſponſo pariter & ſponſæ à patre hujus cum pompæ ſpecie oblata; qualia ſunt, *patina, ſmegmata, pectines, ſandalia*, &c. quæ ex *Pauſania* deſcripſit *Suidas*, Dies autem ipſe quo hæc peraguntur: ἐπαυλία dicitur *Etymologo, Euſtathio*, & *Heſychio*; cui per omnia æquivalet ἀπαυλία; uti & *Polluci* ἀπαύλια ſunt etiam munera ſponſæ data; quæ & νεογαμηλύτια: & διαπαρθένια dona ob virginitatem amiſſam: ex *Agia* Comico. Nempe *illud.*

[g] *Quod prima pro nocte datur.*

Quod graſſante barbarie apud *Latinos*, ſed parum *Latinè*, *Morganatica* audiit; morgengabe, quòd *mane daretur*. Alias *morgengabis*

[d] *Suidas.* [e] Ilx. λ. *ex Pauſaniæ lexico.* [f] *Harmen. in proch. l. 4. tit. 10.* [g] *In gloſſ.* [g] *Iuvenal. ſat. 6.*

gabis, donum *morganiticum*, & *vitalitia*: quæ portenta verborum si cui vacat intelligere, consulat *Ludovicum de la Cerda*.

i *Adver. sacr. cap.* 131.

Περιτίλεια etiam in eorum numero est quod & diem designat, (k qua scilicet parentes novam nuptam in arcem ad *Minervam* deducebant,) & l dona; *Eustathius* enim περιτίλεια & περίπεζα confundi putat. Apud m *Halicarnassenum* vox ista, nescio quid in futuri conjugii sponsione viro (ut videtur) à sponsa collatum denotat; ubi *Tarquinius* major cum minore *Tullia* contrahit, historicus sic habet, αὐτίκα δὲ αὐτῇ πίστις, χιλαβὼν τὰ περιτίλεια (mendosè legitur, περιτόλεια) τῶν ἀνεψιῶν γάμων, καὶ διαπραξάμενος ἀπῆρχεται. Dona etiam quæ sponsæ ad flammei depositionem dantur Ὀπτήεια vocantur ab *Hesychio*, & *Polluce*. n Ὑποβόλαιον donum ante nuptias; est & alia non dissimilis istius vocabuli notio apud o *Hermenopulum* in *hexabiblo*: *Suidas* exponit δακτυλίδιον, *annulum*: nescio an nuptialem velit; quem nascentis *Christianitatis* ævo in usu fuisse satis constat. Sunt qui originem altiùs repetunt; & annulum pronubum ex gemma onychina, vel amethysto, quo *Josephus* B. *Mariam* desponsavit, in *Perusia Umbriæ* civitate servari tradunt: de quo peculiari libro egit. *Jo. Baptista, Laurus, Perusinus, Urbano octavo* pontifici à cubiculo. Πέζις item, quæ apud *Homerum* dotem, apud posteros pro nuptiali

l Ιλ. λ.

m *Antiq. lib.* 4.

n *Bud in Pand.*

o *Prochiri. l.* 4. *tit.* 10.

dono sumitur. Μείλια vel ἐπιμείλια, dona quæ parentes nubentibus conferunt: ἕδνα vel ἔδνα, mutua nubentium munera: φέρνη, quod maritus sponsæ: ἐπιφέρνια, quæ illa viro tribuit. Sic enim distingui volunt literaturæ Græcæ Triumviri. Ἐπίσεινα, secundum post dotem donum exponit *Hesychius*.

p. 19. Ἐν ὀφθαλμοῖς κόρας, μὴ πόρνας ἔχων.] Tribuit hoc *Plutarchus* rhetori nescio cui, ὃν ὁ μὲν ῥήτωρ τὴν ἀναίσχυντον ἐκ ἔφη κόρας ἐν τοῖς ὄμμασιν ἔχειν, ἀλλὰ πόρνας. *Imprudentem dixit non pupillas in oculis habere sed meretrices.* Quod, præter interpretem, ad oras manuscripti *Iuniani* annotavit *Stephanus* ὁ μαχαιρίτης.

Τὰς σέλτας.] Tabulas quasvis ad scribendum paratas σέλτας vocant, quòd olim & ipsæ tabulæ figuræ triangularis, & libri sic compacti ad imaginem literæ Δ. Ἀπὸ τῶν σελτωτῶν βιβλίων, ἤγουν ἐκ τῶν σέλτα πλευσοειδῶν γραφῶν. Habuerunt *Athenienses* tabulas suas æneas, σέλτας χαλκᾶς, *quibus olim insculpti, & ritus patrii, & leges sacrorum.* Nec non & Κύρβεις suas ejusdem figuræ tabulas; *primò lapideas, postea ex ligno dealbato confectas:* quas & σήλας etiam vocabant, & ἄξονας, in quibus *Solon* leges suas perscripsit. *Hesychius* & alii *Axones* & *Cyrbes* confundunt: qui autem accuratius loquuntur, has triangulares, illos tetragonos fuisse volunt: deinde in his ἀσίας, *censum civium,* in illis leges exaratas: addit inter

p *Eustath. in Odyss. α. Hesych. & Pollux.*
q *Eustath. Il. γ.*
r *Pollux. l. 8. c. 10.*
s *Apollonii Schol. l. 4.*
t *Aristoph. schol. ad Nubes, & Aves. At Comment. anon. in Arist. rhet. l. 2. c. 23. refert, Athenis (σήλων) columnam erectam ἐν ᾗ ἔθεντο χύρβεις (lego χύρβεσι) in qua tabulæ suspendebant proditorum nominibus inscriptam.*
u *Plutar. in vita.*
x *Apollon. schol. l. 4.*
y *Etymol:*

inter cætera, μαχιοσυββαπαιδης ille *Suidas*, *Cyrbis* leges de rebus sacris, *Axones* de privatis continere. Qui [a] alibi etiam leges in eis βυσσοπιδῶν scriptas fuisse refert (quod [a] fit cùm superiori versu à sinistra ad dextram exarato, inferior à dextra regreditur ad sinistram) unde fit ut ὁ κάτωθεν νόμος apud *Demosthenem* de lege, quam inferior *Axonis* versus præferebat, exponatur. Totum illud *Suidæ* ex *Harpocratione* tralaticium est. Quæ continuâ serie apud *Suidam* leguntur, ὅτι διαμαρτάνει, & ἐν ἑξακισχιλίαις sunt ad illud de quo agit planè ἀνεσκευάσμενα: in suum quodq; ordinem redigendum est, prout in *Harpocratione* conspiciuntur: inde & παρέρραμα *Æmilii Porti* prodet sese, qui dum illud Οὐδεὶς γὰρ τῶν εἰρηκὼν ab antecedentibus divellit; & πρὸς τὰ ἐπόμενα refert, mentem authoris planè pervertit. In eundem sanè lapidem impingit vir impensè doctus *Phil. Manssacus*, qui *Harpocrationem* suum sic interpungit. Ὅτι ἑξακισχίλιαι ἦσαν πάλαντα τὸ τίμημα ἡ Ἀτθικῆς, Δημοσθένης φησὶν ὅτως. Ego post Ἀτθικῆς, periodum pono; & Δημοσθένης φησὶν ad sequentia retraho: in quibus nec correctionem [b] *Meursii* admitto, qui pro ὀκταχισχίλια reponit ἑξακισχίλια: fatendum quidem est in loco *Demosthenis*, quem adducit *Harpocration*, ἑξακισχίλια nunc legi, idque emendatiùs; sed codex *Harpocrationis* ὀκταχισχίλια habuit; vidit hoc Criticus, & virgulâ notavit: in hanc sententiam.

z In ὁ κάτωθεν νόμος.

a Vide Pausan. in Eliacis.

b Lection. Att. l. 1. c. 1.

sententiam, *Censu* Atticæ 6000 *talenta. Demosthenes, in oratione de classibus ita dicit:* Agri nostri censum audiet esse 8000 talenta. *Quod vel erratum est scriptura, vel fortè orator hæc astutè dixit, ut respub. majores facultates habere videretur ad bellum cum rege gerendum. Census enim Atticus revera sex millia talentum: Philocherus in decimo historiæ Atticæ: & Orator ipse divisis postea rationibus, varium eorum calculum instituens ostendit.* Locum intelligit ubi *Demosthenes* 60. talenta, partem 100^m^ census, 120 partem 50^m^ vocat: inde enim conficitur integrum esse sex millia.

θῖος Πλάτων.] *Divinus Plato.* Non temerè ἐκ τῶν ἐπῶν epitheton hoc *Platoni* tribuit[a]; Epitaphia passim ingerunt: neque vel [b] adversarius hoc ei invidit elogium: Ταῦτα λέγει Πλάτων, ὁ τὸ ἐπιγράμμα[τ]ο μετέχων, καὶ δι' ὃν τὸ Ἀριστωνος γένος θεῖον ἐς ἀληθῶς. *Hæc Plato, in quem epigramma conscriptum est, & per quem divinum planè redditum Aristonis genus.* Scholiastes ἀνώνυμος in eum locum, epigramma illud in *Aristonem* patrem scriptum refert in hæc verba, Ὦ παῖδες Ἀρίστωνος κλεινῶ, θεῖον γένος. *O nati Aristonis inclyti, divinum genus! quod,* θεῖον, *alii Platonis solius causa positum volunt, ut indicaret,* ὅτι θεῖος ἦν: *alii quia pater ejus fortiter fecerat.* Imo tam præsentis divinitatis indicia in *Platone*, ut *Aristoteles*

a *Apud Laert. in vita.*

b *Aristid. orat. Platonica* 1.

ſteles diſcipulus aram ei ponere non veritus ſit; hoc conſignatum carmine.

Βωμὸν Ἀριστοτέλης ἱδρύσατο τὸν Πλάτωνι Ἀνδρὸς ὃν οὐκ αἰνεῖν πᾶσι θέμις. b *Append. ad Anthol.*

Aram hanc Ariſtoteles Platoni poſuit, viro quẽ nec laudare malis fas eſt. Et *Longini* præceptor c *Plotinus* à *Galieno* Imperatore tantùm non impetravit ut *Platonopolin* conderet; urbem in qua Philoſophi ad leges *Platonis* viverent. c *Porphyr. in vita.*

Cupreſſea monumenta appellat *Plato* inſtrumenta illa quibus pacta, emptiones, & locationes conſignantur, quæ magiſtratûs examini ſubjecta in templis reponi præcipit. *Cupreſſea* autem, quòd ex cupreſſo pugillares olim, ſeu codicilli, ad ſcribendum facti, uti & ex ebore, citro, buxo.

Ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν.] Habet & hoc *Herodoti* excuſationem aliam, nempè quòd *Alexander* poſtea mulieres Perſicas dolores oculorum appellavit: d Οἷς εἰώθεσαν ἀλγηδόνες ὀμμάτων εἶναι Περσίδες. d *Plutar. in Alex.*

Ἀλλ' οὐδ' ἐκ τούτων, &c.] *Sed neque ex iſtiuſmodi hominum exemplo, ob degeneris animi vitium, in omne ævum fas eſt inepire.* Sic enim legit *Stephanus*, ἀχθομένῃ μὲν ἐπὶ τοῖσδε ἅπαντα. Ταῦτα μέντοι, &c.

CAP. IV.

CAP. IV.

Partes Grammaticæ. Critici munus. Τὰ ἐξωθεν. Οἱ ἔξω. Ἡ ἔξω θάλασσα. *Lapsus interpretis.* Ἐπίβολον, & ἀδρεπίβολον. *Aloidæ. Pompa rhetorum,* & ἐπιδείξεις. Φοιβάζω.

Κορυβαντῶσιν.] Quæ sit vis vocis hujus dicemus postea ad authoris *Sect.* 34. *p.* 137.

P. 21. Ἡ τῆς λόγων κρίσις πολλῆς ὅτι πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα.] *Scriptorum Crisis est longæ experientiæ accessio ultima.* Ecce elogium quod celeberrimus *Criticus* arti suæ tribuit; quam suprà dixi supremam Grammatices partem constitui, [a] ὃ δὲ κάλλιστόν ὅτι πάντων τῆς ἐν τῇ τέχνῃ. De qua multa & erudita [b] *Maussacus*: unicum hoc superaddo, utcunque *Dionysius* ipse sex partes faciat, ejus tamen [c] Commentator quatuor tantùm ab antiquis agnitas refert. διορθωτικὸν, quæ in emendatione authorum: ἀναγνωστικὸν, in lectione; ἐξηγητικὸν, in enarratione; & demum κριτικὸν, quæ in judicio consistit. *Criticus autẽ discipulis tradere solebat, quæ poetarũ effata rectè, vel perperam quæ oppositè, vel secus, opportunè vel intempestivè ponerentur: nec non qui versus obelo, qui asteriſco notandi docere.* ὁ κριτικὸς τῆς πάντων καλῶς ἢ κακῶς, ἐν δέοντι ἢ μὴ ἐν δέοντι, εὐκαίρως ἢ ἀκαίρως πιθεῖσαν ἔννοιαν παρεδίδου τοῖς νέοις. Paulò latiùs quàm apud [d] *Diomedem Varro.*

a *Dionys. Thrax.*
b *In dissert. Critica.*
c *Gr. MS.*
d *Gram. l.* 2.

P. 21.

P. 21. Πολὺ τὸ ἔξωθεν συσταγωδούμενον.] Τὰ ἔξωθεν dicuntur passim bona externa, seu fortunæ: uti sunt, quæ hic recensentur, divitiæ & honores. Οἱ ἔξω autem, & οἱ ἐξωθεν, in sacra pagina vocantur quotquot à Christianis sacris alieni: unde consuetudo invaluit, ut Scriptores Ethnici apud Patres ubique audiant, οἱ ἔξωθεν, & οἱ ἀνέξοθεν: ut profanæ literæ, ἡ ἔξω παίδευσις, & ἑλληνική; sacræ, βαρβαρική: imò & apud Græcos dividitur mare, εἰς τὸν ἔξω, vel ἐκτὸς θάλασσαν, καὶ τὸν ἔσω, vel ἐντός: illo *Atlanticum* mare, hoc nomine *Mediterraneum* vocant: undè inter antiquiores *Homeri* enarratores, *Cratetem* & *Aristarchum*, controversum est, an *Ulysses* erraverit ἐν τῇ ἔξω θαλάσσῃ, an ἐν τῇ ἔσω: Hoc autem nomine appellabant maria illa quibus Romanum Imperium olim terminatum. Græci autem ipsi maris sui fines statuebant inter *Cyaneas* insulas, & *Chelidonias*, uti ex *Plutarcho* notavit *Seldenus* noster ὁ θαυμάσιος.

e 1 Cor. 5. 12. 1 Tim. 3. 7. et alias.

* Tatian. contra Græcos.

f Apollonii schol. Strabo. l. 2. & 3.

g Gell. l. 14. c. 6.

h Idem lib. 10. cap. 7.

i In Cimone.

k In mari clauso.

P. 23. Ἂν τὸ ζωηρὸν ὁποσοπῆς.] *Si contextum orationis observes.* Neque enim facilè quispiam probaverit ὁποσοπῆς, nomen pro verbo, uti legit interpres; & consequenter mendosè transtulit, *Meditationis continuatio.*

P. 25. Τὸ περὶ τὰς γοήσεις ἀδρεπίβολον.] Εὐεπιβόλως equidem interpres noster, vocem authoris, quam haud temerè alibi invenias, expressisse videtur. Ἐπίβολον hoc in sensu apud *Homerum*

l Odyss. 6.

merum legitur; nec tamen poëticum (cum *Stephano*) dixerim, sed *Atticum* potius, uti *Porphyrio* visum. Qui adductis aliunde exemplis probat: qualia sunt *Archippi*: Χρηστὸν ἐπίβολος, *pecuniæ adeptus*. *Hyperidis*, τοιοῦτος πολίτης μήτε πολιτείας ἐπίβολος γένεσθαι. Nec non & *Sophoclis* ex *Alcmæone*: quod simul usum vocis ostendit, simul scrupulum tollit, quem *Stobæi* margines summo viro injecerant, sitne fabula ista *Sophoclis* an *Euripidis*. Nominativi quidem, nec tamen invenustè compositi, apud hunc nostrum ἄδρεπίβολον, apud *Suidam* μεγαλεπίβολον, (*qui res magnas capessit*) sic enim apud *Diodorum Siculum* vocatur[m] *Dardanus*: Et eodem elogio[n] posteà *Epaminondas* dignatur: uti & *Isacius* Imperator apud sequioris sexûs gloriam.[o] *Annam Comnenam* φιλολογώτατον καὶ μεγαλεπιβολώτατον audit. Adeò opus non erat ut *Stephanus* hîc integræ vocis venustatem divellendo destrueret, qui legendum suadet, ἄδρον καὶ ἐπίβολον.

m *Lib.* 5.
n *Lib.* 15.
o *Alexiados. l.* 5.

Περὶ δὲ τῶν ἐν Ξενοφῶντι.] *Uti in iis quæ de Xenophonte dedimus exposuimus.* Ecce hîc vicesimum *Longini* scriptum, nempe in *Xenophontem*, fortè commentarii instar, labores, qui nobis penitus excidêrunt, dum festinanti calamo superiorem operum catalogum exaravimus.

p *Gel. l.* 15. *c.* 21.

P. 37. Αλωάδας.] *Otus & Ephialtes, Iphimedeæ & Neptuni* filii. (hunc enim[p] truculen-

Phornut. in Nept.

ἐμμαλεσπιβόλοις patrem designare poëtis placuit) qui [q] primi Musis sacra fecerunt in *Helicone*; quæ ab iis tres tantum habitæ Μελέτη, Μνήμη, & Ἀοιδή. Fabulam quam hic texit poëta mutuati sunt ejus imitatores [r] *Quintus Calaber*, & *Virgilius*: attigit [s] *Pindarus*. Latiùs exequuntur enarratores eorum & scholiastæ: & instar omnium *Apollodorus*: ut quotannis latitudine cubitum, longitudine ulnam increscebant; ut, cum jam novennes essent, *Diana* fraude in cædem mutuam exarserunt: indè *Homerus* aptissimè,

Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν ἐὺ ἥβης μέτρον ἵκοντο.
Et sanè perfecissent, si ad pubertatis annos perveniissent.

In qua fabula cudenda [t] *Justinus* Philosophus Poëtam ea respexisse putat quæ de turris *Babilonicæ* structura retulit *Moses*.

Τὰ ἐγκώμια, καὶ τὰ πομπικὰ, καὶ ἐπιδεικτικά.] Quæ ostentandi ingenii causâ vel privatim in scholis, vel publicè in conventibus & festis rhetores declamitabant, ea nunc [u] πομπικὰ καὶ ῥητορικὰ, nunc ἐπιδείξεις, & [x] ἀκροάσεις ἐπιδεικτικαὶ, nunc [y] λέξεις vocantur. Quia, ut plurimùm, demonstrativi generis erant, (quales sunt panathenaicæ veterum oratorum) indè factum, ut, quæ [z] reliqui ἐγκωμιαστικὰ, *Aristoteles* ἐπιδεικτικὰ appellaret.

Φοιβάζουσι νῦν λόγοις.] φοιβάζειν propriè *Pythia* dicebatur, cùm *Plena Deo*: cùm scilicet,

Totum

q *Pausan. Bœot.*
r *Paralip. l. 1.*
s *Pythion. ei δ δ'.*
t *In parænes. ad Græcos.*
u *Eunap. in Proœresio.*
x *Gell l. 2. c. 22.*
y *Athenæus l. 14.*
z *Theon. prog. c. 1.*

a Claudian. [a] *Totum spirant præcordia Phœbum.*
b Lycophr. Sic de *Cassandra* σκοτεινὸς [b] ille vates:

Δαφνηφάγων φοίβαζεν ἐκ λαιμῶν ὄπα.

Laurivoro ex gutture vocem edens vaticinata est.

CAP. V.

Homerici poematis partitio, antiqua, hodierna; Eustathii error. Translationis hiatus sublatus. Hesiodi opera genuina quæ: an Μεγάλαι ἠοῖαι: an Ασπὶς. Homerus an in deos impius. Longinus an Christianus. Zoilus. Jejunium quoto die lethale. Διὸς Κόρινθος.

P. 22. ΕΝ νεκύᾳ.] *In tractatu de manibus*: vel νεκυομαντείᾳ: sic autem vocatur communiter
a Plut. in Theseo. Strab. l. 9. Ælian. Var. hist. l. 13. c. 4. Ælian. ib. Cicero de orat. l. 3. c Eustath. in Ιλ. α'. à [a] veteribus, non solùm pars quædam *Odysseæ* λ. sed & rhapsodia etiam istius poëmatis suprema ἀπορδαὶ vel νεκύα. Olim enim tum *Hesiodi*, tum *Homeri* poëmata in partes discerpta; in unum corpus prout nunc sunt postea digesta: *Homerus* quidem vel *Pisistrati* [b] industriâ, vel [c] jussu. Ità tamen ut partes nonnullæ antiquis nominibus etiamnum gaudeant. Sic pars *Iliados* β vocatur *Bœotia* vel *Catalogus*. ι, λιταὶ, preces. κ, νυκτεγερσία, & Δολώνεια. Π, Παραθήκαι. Σ. Ασπὶς, &c. Secundùm numerum autem & ordinem Alphabeti *Graci* ab *Aristarcho*

cho grammatico primùm divisos *Homeri* libros refert [d] *Plutarchus*. Locus est eximius apud *Stephanum*, è *Dionysii Thracis* enarratoribus unum, sed paulò prolixior, quem tamen hîc transferre non gravatus sum. Ἀναγκαῖον ἦ μὴ τ' ἐπιμολογίαν τ' ῥαψῳδίας ὑπιδῆναι κακεῖνον· ὅτι, ἐπεὶ χρόνῳ τὰ Ὁμήρε πεπόιηται παρεφθαρησαι, ἢ ὑπὸ πονῆς, ἢ ὑπὸ σεισμῶ· καὶ ἀλληναλλως τ' βιβλίων διαφθαδέντων καὶ φθαρέντων, ὕστερον εὑρέθη ὁ μὲν ἔχων ἑκατὸν σίχως τυχὸν Ὁμηρικὰς, ὁ δὲ χιλίας, ἄλλο δισχοσίας, ἄλλο ὅσους ἂν ἔτυχε. Καὶ ἔμελλε λήθη παραδεδόσαι ἢ ταύτη ποίησις. Ἀλλὰ Πεισίστρατος τε Ἀθηναίων σραπηχὸς Δήλων ἑαυτῶ δόξαν ὠφεληκήσαθαι, καὶ τὰ τῶ Ὁμήρε ἀνανεῶσαι. τινὰ τόν ἐβυλήσατο· Εκήρυξεν ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι τ' ἔχοντα Ὁμηρικὰς σίχως ἀγαγεῖν ὡς αὐτὸν ἐπὶ μισθῷ ὡρισμένῳ καθ' ἕκασον σίχον. Παῖδες ὖν οἱ ἔχοντες ἐπέφερον καὶ ἐλάμβανον ἀδιαφόρως τ' ὁρισθέντα μισθόν· ἐκ ἀπεδίδοσαν ἦ ὅδε τ' φέροντας ὡς ἤδη ὠφειλημένως σίχως παρ' ἑτέρε, ἀλλὰ κακεῖνο τ' αὐτὸν ἀπεδίδε μισθόν. Ἐνίστε δὲ ἐν αὐτῆς ἕνα ἢ δύο σίχως δύσασι ὠφελῆς, ἐνίοτε ἦ πλείας· ὅθεν τε καὶ ἕως ὅτε καὶ ἰδίας παρεισέφερε, τοῦ ναῦ ὀβελίζομβύσης: καὶ μὴ τὸ πάντας ζωαγαγεῖν, παρεκάλεσεν [e] ὀβ γραμματικὰς ἐπιδεῖξαι τὰ τῶ Ὁμήρε ἕκασον καπδίαν, ὅπως ἂν δόξῃ καλῶς ἔχειν, ἐπὶ μισθῷ πρέποντι λογικοῖς ἀνδράσι, καὶ χρηταῖς ποιημάτων, ἐκφέροντι δεδομένως πάντας τοὺς σίχως κατιδίαν ὅσους ἦν ζωαγαγών. Καὶ μὴ τὸ ἕκαστον ζωιδεῖναι καὶ τὸν ἑαυτῶ χρόνον ἐώλει, εἰς ἓν ζωήγαγε πάντας τοὺς παρεληλυθότας γραμματικὰς, ὀφείλοντας ἐπιδεῖξαι ἑαυτῶ ἕκαστον τὸν ἰδίαν ζωόθεσιν παρόντων ὁμῶ πάντων. Οὗτοι ὖν ἀκροα-

[d] *Libro de Homero.*

[e] *In locum* ὡς ῥαψῳδίας *Mss.*

[f] *Ut est ipse* Il. β. σῆσε δ' ἀγὼν ἵν' Ἀθηναίων ἵσαντο φάλαγες, *quo ex Homero probaret Salaminem insulam Attici juris olim fuisse.*

[g] *Vereor ne hoc consilium sit ex iis quæ de* 72. *interpretibus Bibliorum referuntur apud Clemẽt Strom. l.* 1. *Iustinum Mart. in paræn: ad Gr. & Aristeã de* 72. *interpr.*

σάμψοι ὁ πρὸς ἕριν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀληθὲς, καὶ ταῦτο τῇ τέχνῃ ἁρμόζον, ἔκριναν πάντες κοινῇ καὶ ὁμοφόνως ὑπερασπίσαι τὴν σύνθεσίν τε καὶ διόρθωσιν Ἀριστάρχου καὶ Ζηνοδότου. Καὶ πάλιν ἔκριναν ἧσσον δύο συνθέσεών τε καὶ διορθώσεων βελτίονα τῶν Ἀριστάρχου. Ἐπεὶ δέ τινες ἧσσον συναγαγόντων τοὺς Ὁμηρικοὺς στίχους πρὸς τὸ Πεισίστρατον, διὰ τὸ πλείονα μᾶλλον λαβεῖν, καὶ ἰδίους στίχους (ὡς εἴρηται) σκεδάμψοι προστέθεικαν, καὶ ἤδη ἐν συνηθείᾳ ἐγένοντο τοῖς ἀναγινώσκουσι. οὐκ ἔλαθεν τοῦτο τοὺς κριτὰς, ἀλλὰ διὰ μὲν τὸν συνήθειαν καὶ φθόνον ἀφῆκαν αὐτὸς κεῖσθαι. ὀβελίσκους δὲ ἑκάστῳ ἧσσον ἀδοκίμων καὶ ἀλλοτρίων καὶ ἀναξίων τῶν ποιητῶν στίχων ὠνόμασθεμψοι, τοῦτο αὐτὸ ἐπεδείξαντο, ὡς ἀνάξιοι εἰσὶ τοῦ Ὁμήρου. Φέρεται δὲ σύγγραμμα εἰς τὸ Πεισίστρατον ἐπιγράψαντα συναγαγεῖν τὰ Ὁμήρου, τοιοῦτον. Τείς με τυραννήσαντα, &c. prout habetur in *Anthologio*. Non ero longiori verſione ulteriùs moleſtus: ſumma huc redit, *Homeri libros vel deperditos vel diſperſos, Piſiſtrati operâ & ſumptibus collectos, ab eo commiſſas ſeptuaginta duobus conductis grammaticis corrigendos & in unum cogendos: qui ſinguli ſigillatim id agentes, abſoluto negotio, communi calculo palmas retulit Ariſtarchi compoſitio & correctio, ſecundas Zenodoti.* Sed grammatici hic acumen deſideramus, nec enim fieri poteſt, ut *Ariſtarchus*, vel *Zenodotus Piſiſtrato* hac in re operam navarent; quo, quatuor ad minimum ſeculis, poſteriores erant; Ille ſiquidem eodem tempore *Athenis* ſummam rerum obtinuit, quo *Servius Tullius*

Tullius Romæ; hi verò circa Olympiadem LVI. [h] *Aristarchus* autem (cujus σύγχρονος *Zenodotus*) floruit Olympiade CLVI. Hujus erroris vel ducem habet, vel comitem [i] *Eustathium*, qui nobile hoc grammaticorum par coryphæos statuit inter illos qui *Pisistrati* jussu *Homeri* διόρθωσιν procurabant.

h *Euseb. Chron. & Suid.*

i Ιλ. α'.

P. 31. Ἐγὼ μὲν ἠρκέσθην, &c.] Locum hunc *Plutarchi* ad oras exhibet codex *Junianus*; ad *Homeri* alterum digitum intenderat *Crispinus*; utrumque satis fœliciter in *Græcis* conjunxit interpres sed Latina claudicant; quæ sic supplenda — *si essem Permenio, magnanimitatem suam satis ostendit: Sicut & spatium illud cœlum inter terrâmq; interjectũ, in eo versu, (Ingreditur q̃ solo & caput inter nubila condit.) Generosam Homeri indolem ostendit: nec quisquam verius dixerit hanc Contentionis mensuram esse quàm ipsius Homeri.*

Εἰ γε Ἡσιόδου καὶ τὴν Ἀσπίδα θετέον.] An poematium illud. quod *Scutum Herculis* vulgò audit, *Hesiodi* opus γνήσιον sit, an suppositititium, quæstio est, & nunc & olim agitata. *Aristophanes* grammaticus, tùm [a] Ἀσπίδα, tum [b] ἐπυλλίους *Hesiodi* esse negavit. *G. Canterus* partem putat majoris operis, quod Μεγάλας ἠοίας appellabant. commento planè tam ingenioso ut penè pudeat non credere; nempe quòd ab ἦ οἵη incipiat, sicut & quæ ex illo opere proferuntur haud pauca; quo criterio usus & [d] *Casaubonus*

a *Volater: in Anthrop.*

b *Quintil. inst. l. 1 c. 1.*

c *Novarum lec. l. 4. c. 3.*

d *In Strab. l. 1.*

bonus. Sed quo minùs in has partes totus concedam, facit, tùm quòd *Scutum* & Eœæ ut distincta opera sæpiùs ab [c] authoribus memorantur: Tum quòd [f] *Bœotii*, quibus hac in parte tutiùs credendum, conterraneum suum poetam Ἔργα tantùm composuisse contendunt. Adde quòd μεγάλας ναῦας hæsitanter admodum *Hesiodo* inscribunt [g] authores. Neque prorsus mihi persuadent magni viri, *Eœas* & *Catalogum mulierum* idem opus, imò vel ejusdem esse: aliam enim fabulam de *Phineo*, & de *Endymione* ex *Magnis Eœis*, aliam ex *Mulierum Catalogo*, & *Hesiodo* nobis propinant [h] *Apollonii* scholia: Et distincta fuisse διαφῆσιν affirmat [i] *Pausanias*. Neque tamen negavero *Eœas* etiam & fuisse *Catalogum*, & vocari, sed quo ordine non ita certum. Antiquitas plures *Catalogos Hesiodicos* agnovit, [k] *feminarum*, *Heroûm*, fortè & *Heroidum*, *Deorum*. γυναικῶν enim κατάλογον ordine primum fuisse, ex [l] *Maximo Tyrio* non improbabili conjecturâ adducor, ut credam. *Hesiodus*, inquit, χωρὶς μὲν τῶν ἡρώων, ἀπὸ γυναικῶν ἀρχόμενος, καταλέγων τὰ γένη, ὅσοις ἐξ ἧς ἔφυ' χωρὶς δ' αὖ τῶν ποιήσεται οἱ Θεῖοι λόγοι, ἅμα τοῖς λόγοις Θεογονία. *primus peculiari opere heroûm catalogum conscripsit, initioq; à mulieribus facto quâ quisque matre oriundus esset recensuit. Rursus Theologiam, aliud opus, scripsit: cum qua Theogoniam conjunxit*. Atque ex his fortè

Theologiæ

c *Suid. Tzet.*
f *Pausan. in Bœoticis.*
g *Athen. l. 8. Apoll. schol. l. 1. & 2. & 4.*
h *Libb. 2. & 4.*
i *Lib. 9.*
k *Suidas e um ex lib. 5. constitisse refert.*
l *Dissert. 16.*

Theologiæ libris hausit illud *Manilius*, quod in *Theogonia* desiderat [m] *Scaliger*. Qui etiam dictatoriè nimis asserit *nullum veterum prodidisse, neq; verum esse alia Geoponica scripsisse, præter ea quæ in manibus sunt* ἔργα καὶ ἡμέρας. Verùm ad *Hesiodum* referri solitum & aliud opus, quod veteres Μεγάλα ἔργα vocitabant, innuere videtur [n] *Athenæus*. Unde forsan censoriam virgulam stringit commentator in *Manilium* nil tale merentem: Nec tamen est quòd rabidi nimis oris [o] author *hoc solo infælicem* pronunciaret poëtam, *Quòd audacem illum & supercilioſum nactus sit Criticum Josephum Scaligerum*. Quis *Hesiodi* catalogorum secundas obtinuit, quis tertias, non satis compertum: locum quartum ☞ Ησίοδος tribuit præsentis ævi delitiæ [p] *Dan. Heinsius*, & quarti partem fuisse, de quo nunc agitur, *Scutum*, ex antiqui argumenti authore colligit.

m *Ad Manil. l. 2.*

n *Athen. l. 8.*

o *Christ. Scheiner Rosæ Vrs. l. 4. p. 2. c. 2.*

p *In Anim. in Tzetzem.*

Ηεφοειδές.] Aquam potiùs quàm aërem vertisse debuerat, *obscuram* scilicèt, vel *cæruleam*, [q] *aëri* colore *similem*: unde passim apud poëtam legimus ἠεροειδέα πόντον.

q *Hesych.*

Αἰδωνεύς.] Designat vox hæc tùm locum inferorum, tùm *Plutonem*: fuit autem *Aidoneus Epiri* rex, ὃς κατεμυθεύθη ἐπὶ τῷ Πλάτωνα: ut loquitur Scholium *Dionysii* τοῦ Περιηγητοῦ.

Εἰ μὴ κατ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, πανταπασιν ἄθεα.] *Nisi allegoricè sumantur, planè athea sunt.* Eo nomine *Homerum* ab impietate vin-

dicant ex antiquis haud pauci, qui de ejus allegoriis scripserunt, ut [r] *Metrodorus Lamp. sacenus*: &, qui ad nos pervenit, *Heraclides Ponticus*: cui allegoria est, ἡ ἄλλο μὲν ἀγορεύειν τρόπος, ἕτερα δ' ὧν λέγει σημαίνων. *Tropus in quo aliud dicitur, aliud intelligitur.*

[r] *Tatianus contr. Græ.*

P. 35. Ὁ τῶν Ἰουδαίων θεσμοθέτης, οὐχ ὁ τυχὼν ἀνήρ.] *Iudæorum legislator, vir non vulgaris.* Ex hoc de *Mose* judicio *Longinum* semichristianum pronunciari posse putat doctissimus *Vopisci* commentator. Et favere videtur quòd *Ammonium* & *Origenem* Philosophos *Christianos* non contemnendo [s] dignetur encomio. Reclamat autem tum scriptorum altum hac de re silentium, tum quòd paulò ante dixerat, ἡμῖν δυσδαιμονοῦσιν ἀπόκειται λίμνη κακῶν ὁ θάνατος. Quod prout ab ipso dicitur, non magis Christianitatem sapit, quàm *Catulli* illud.

[s] *Apud Porphyrium in vita Plotini.*

Nobis, cùm semel occidit brevis lux,
Nox est perpetuò una dormienda.

Nam quòd *Mosis* cum honore meminerit, fecerunt & Ethnicorum plurimi: *Diodorus Siculus* libro ultimo, Μωσῆς, φρονήσει πολλῇ καὶ ἀνδρείᾳ πλεῖστον διαφέρων. *Cumulatâ prudentia & fortitudinis laude insignis.* Quæ enim duo loca in eandem sententiam, ex libro primo, profert [t] *Iustinus* consultò prætereo: utpote quæ *Græcâ* fide referuntur: in altero enim non de *Mose* sed *Mneve Diodoro* sermo; alter & truncatus urgetur & manifesto scatet mendo,

[t] *Iustin. Martyr. Paræn. ad Græ.*

mendo, prout conferenti patebit. Quin & *Porphyrius Longini* συμφοιτητὴς, & *Chriſtianæ* religionis infenſiſſimus hoſtis, *Moſem* cum laude citat. Sunt etiam qui & *Porphyrium* in extremis *Chriſtianum* factum volunt, [x] argumento haud ſatis firmo adducti: nam ſi id verum eſſet, cùm à *Hieronymo* ipſo, [y] *Auguſtino* & aliis patribus toties ſceleratus audiat, non immeritò illud *Auguſtini* reponeret. *Hic vir objicit mihi gratiam Chriſti.* Idem de *Zenobia Longini* diſcipula ſuadere ſatagit magnus [z] *Baronius*, ſed nondum perſuadet. Idem de *Libanio* ſophiſta [a] *Amphilochius*, ille quippe cæſo in *Perſia Iuliano Cæſaream* properus advenit. *Et ad genua* S. *Baſilii provolutus, Baptiſmum* (ſi diis placet) *oravit, exoravit,* ἐξῆν δ' ἐξαδεῖν τῷ ἐν χειρῶν σφαγίδα καὶ ταύτης τυχὼν ἡμέρας & γέγονεν Βασιλείῳ, ἅμα Εὐβούλῳ. Quod immane quantum à vero remotum ſit, abundè nos docet *Libanius* ipſe, tùm [b] aliàs, tùm in oratione nondum vulgata ὑπὲρ τῆς τιμωρίας Ἰουλιανοῦ, in qua eos ad ſupplicium conquiri poſtulat, qui *Iuliano* necis authores fuerant: quam non à *Perſarum* aliquo, ſed à proprio milite illatam aſſerit.

u *De vita Pythag.*

x *Ex Hier. in Chron.*

y *De civit. l. 19. c. 22.*

z *Ad annum Chriſti 274.*

a *In vita Baſilii.*

b *De vita ſua, & in epitaphio Iuliani.*

P. 37. Δῆλον δὲ ἐκ πολλῶν τε ἄλλων συντεθεικὼς ταύτῃ δευτέραν τῇ ὑποθέσει.] Scopum authoris non ferit interpres: *Longinus* enim tùm ex aliis, tùm ex eo quòd *Homerus* in *Odyſſea*, tanquam Epiſodia quædam, *Iliacarum* cladi-

um reliquias introducit, inde colligit poetam *Odysseam* scripsisse post *Iliadem*. Verte ergò, *Palam enim est à Poeta hoc argumentũ secundo in loco compositum esse, tum ex multis aliis, &c.* De quo olim quæsitum docet * *Seneca*

* De brevit. vitæ c. 13.

P. 39. Οὐκ ἴσον σώζει τὸν τόνον.] *Non æquabilem servat* orationis *tenorem*, vel *sonoritatem*. Constat enim τόνον apud græcos, non *sonum* tantùm & *accentum* denotare, (unde [a] τονίζειν, interpungere) sed & *vires*, δύναμιν καὶ ἰσχύν, (unde [b] ἀτονεῖ, debilitatur) & illud quod in oratione *canorum* & sublime: quo in sensu hic sumendum judico: illud inquam, quod Latini vocant *Magna sonare*. Sic [c] *Horatius*,

[a] *Troilus Sophista.*

[b] *Longinus sect. 9.*

[c] *Serm. l. 1. Sat. 4*

Putes hunc esse poetam.
Ingenium cui sit, cui mens divinior, atq; os
Magna sonaturum.

Et [d] *Virgilius*. (*nandum*,

[d] *Geor. 3.*

Nunc veneranda Pales, magno nunc ore sonandum.

[e] *Iuvenalis* item, de causidicis loquens,

[e] *Sat. 7.*

Ipsi magna sonant, sed tunc cũ creditor audit.

Οὐς ὁ Ζωίλος.] *Zoilus Amphipolites, Homeromastix*, qui [f] librum inscripsit Φόγον Ὁμήρου, & eo nomine pœnas luit. [g] *Heraclides* appellat *mancipium Thracium*, qui hoc etiam in *Homero* vitio vertebat, quòd *Apollinem* [h] in mulos & canes sævientem induceret. Θεαμικὸν ἀνδράποδον, λέγων καὶ Ζωίλον, ἄνευ καὶ κρίσεως τοιούτου τινὸς λήρους φλυαροῦντα.

[f] *Suidas.*

[g] *Homer. solut. l. 1.*

[h] Ιλ. α.

[i] *Aristot. Hist. An. l. 5 c. 13.*

Καὶ τὸν ἱστὸν τῆς πελειάδος.] Πελειὰς, *Livia*, avis quidem

quidem columbini generis περιστεροειδὴς, non tamen columba. Quod ex Philosopho observat[k] *Athenæus*: qui & poëtam ab hac *Longini* criminatione purgat, locum exponens non de avibus (πέλειαι enim & ποτηταὶ separantur) sed stellis *Pleiadibus*. [k] *Lib. 11. quem vide.*

Τῇ μὲν δ' οὐδὲ ποτηταὶ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι
Τρήρωνες, ἅῖτ' ἀμβροσίῳ Διῒ πατρὶ φέρουσιν.
Huc nec accedunt aves, nec Pleiades
Celeres, quæ Jovi patri ferunt ambrosiam.

Δεῦρ' ἡμέρας ἄστιον.] *Homerus* sic effert, [l] Ἐνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην *Hinc autem per novem dies ferebar*: quem si quis excusatum eat, non succurret quod in loco non dissimili tentâsse quosdam [m] Scholiastes refert, ἐνῆμαρ, *unum diem*, pro ἐννῆμαρ legentes; hìc enim statim subjicitur δεκάτῃ δέ με νυκτὶ. [l] *Odyss. μ.* [m] *Ad Ili. ad. μ.*

Νῆσον εἰς Ωγυγίην πέλασαν θεοί.
Decimâ nocte in Ogygiam appulerunt Dii.

Quin potiùs adeat Medicum simul & Philosophum doctissimum, [n] *Fortunium Licetum*: qui non ad decem solùm dies, sed ultra annos decem sine alimento omni & vixisse plures, exemplis, & vivere posse, rationibus probat. [n] *De his qui diu vivunt sine alimento.*

Δίῳ ἐνύπνια.] Pulchrè quidem ad hæc interpres; & facile esset inventis addere: è multis unum tantùm subjiciam, Διὸς κόεν θῦμον, quod proverbium aliter explicant [o] paræmiographi, aliter usurpat [p] *Philostratus*: ubi de *Hermocrate* sophista sermo, qui *Antipatri* filiam [o] *Zenobius & Suid.* [p] *De vitis Soph. l 2.*

filiam ducere in uxorem recusavit: ὠθούντων δ' αὐτὸν τῶν συγγενῶν ἐς τὸν γάμον, καὶ Διὸς Κόρινθον ἡγεμόνος τὸν Ἀντίπατρον. *Cognatis eum ad nuptias impellentibus, ut qui* Antipatrum *putarent* Jovis Corinthum *esse*: hoc est, magnum aliquem, & Imperatori à deliciis.

Cap. VI.

Translatio emendatior tentata. Τὸ μὲν, τὸ δέ. *Arimaspiorum author. Herodoto vera lectio restituta.* Φίλων. *Agones. Vossissatores defensi, & alia.*

Ἐξ ἀνάγκης γένοιτ' ἂν ἡμῖν ὕψος αἶπον.] Commation hoc εἰς τὰ ἐπόμενα, non ad antecedentia referendum censeo; & versionem totius coli sic efformo. *Cum enim omnibus in rebus circumstantiæ quædam sunt, quæ principalem materiam naturaliter comitantur; earum, cùm inter se similes sunt, præcipuas deligere, eásque mutuâ connexione in unum quasi corpus compingere, necessariò nobis granditatis causâ erit: partim enim delectus capitum, partim densitas eorum quæ electa sunt, auditorem conciliat.* Certum enim est & τὸ μὲν, τὸ δέ. & τὰ μὲν, τὰ δέ. & τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ, apud *Græcos*, esse modos loquendi ἀποδιαμοδύντας, significantes, *partim quidem, partim verò*: Exempla suppeditabit

peditabit [q] *Herodotus*. Poterint & non incommodè reddi tum hic, tum aliàs, *Non solùm, sed etiam*: ut apud [r] *Halicarnassæum*. *Quævis terra socios nos admittet*, τὰ μὲν ἀλύπως ἐσομένους τοῖς ὑποδεξομένοις, τὰ δ' ὠφελίμους, *Non solùm non molestos futuros suscipientibus, sed & utiles*.

[q] *l.* 1. §. 71. & *l.* 3. §. 8. & *l.* 9. §. 7.
[r] *Antiq. l.* 6.

P. 43. Τῷ αὐτό.] Hoc est, ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον, *Sub idem tempus. Simul.*

Ὁ τὰ Ἀριμάσπεια ποιήσας. *Arimaspi*, gens *Scithica* monoculi: unde [s] *Æschylus* μονῶπα γράτον Ἀριμασπῶν vocat. Quia, ut [t] *Eustathio* placuit, ad sagittandum assueti alterum oculum claudere solebant, tandem verò consuetudo in naturam mutata est, inde & nomen sortiti sunt, ἀεὶ enim, linguâ Scythicâ, *unum*, μασπὸς autem *oculum* significat. Quæ ad hunc populum spectabant, ea carminibus istis comprehensa quæ *Arimaspia* dicta; de authore licet Criticus noster dubitare videatur, insinuant tamen, idque haud occultè, [u] *Gellius*, [x] *Plinius*, & [y] *Pausanias*; & disertis verbis asserunt [z] *Tatianus*, [a] *Suidas*, [b] *Strabo*, [c] *Herodotus*, & [d] *Tzetzes*, *Aristeam Proconnesium* versûs istos composuisse, quem *Suidas Cræsi & Cyri* temporibus vixisse refert: adeò ut fallantur necesse est quotquot vel *Homeri* æqualem & [e] *Præceptorem*, vel etiam [f] antiquiorem existimant. *Suidæ* accedit *Herodotus* ex parte, qui illum anno ducentesimo quadragesimo postquam

[s] *In prometh.*
[t] *In Dionys. perieg.*
[u] *L.* 9. *c.* 4.
[x] *Hist. l.* 7. *c.* 2.
[y] *In Atticis.*
[z] *Orat. con. Græcos, sub finem.*
[a] *In Aristea.*
[b] *Libb.* 1. & 13.
[c] *Lib.* 4.
[d] *Chiliad.* 2. *hist.* 50.
[e] *Apud Strabonem quidam.*
[f] *Tatianus.*

quam denuò disparuisset in *Metaponto* jam rursus comparuisse refert: idque, ut vult *Tzetzes*, *Herodoto* jam tum vivente: ex quo etiam deducimus veriorem esse lectionem, quam in marginem rejectam videmus, ἔτεσι τεσσερήκοντα καὶ ἑπτακοσίοισι, quàm quæ in textum *Herodoti* admissa est, πεντακοσίοισι. Si enim à *Cyro* & *Cræso* ad *Herodoti* tempora computemus, ægrè ducentorum annorum numerum complebimus.

P. 45. In ea quæ sequuntur *Arimaspia* hæc à nobis scholia habeas. Δύσμοροί τινές εἰσιν· hoc est, πάντες τινες, *omnes*. Φίλας χεῖρας id ἰδίας, *suas, proprias*, Ἀναβαλλομένοισι, fortè ναυτιῶσι, *stomacho præ nauseâ rejectante*. Quòd autem φίλας vertimus *proprias*[g] *Heinsio debemus*, qui primus docuit φίλον sæpe significare, *meum, tuum, nostrum*, &c. vel quod est *cujusque* proprium. Sic apud[h] *Hesiodum* filius dicitur amputare genitalia φίλῳ πατεῖ. Et apud[i] *Quintum Calabrum, Lemniades* dicuntur mactare φίλους ἀκοίτας, *viros suos*.

g *Lectionum Theocrit. c. 5.*

h *In Theog.*

i *Lib. 9.*

Ὀλίγον ἢ διὰ ξύλον αἶσ' ἐρύκει.] *Parvum autem lignum mortem* (vel *Orcum*) *abigit*. Est enim τμῆσις usitata, τῷ διερύκει. *Arati* hoc sic ἀναφορὰ ζει *Germanicus Cæsar*.

Aut alii procul è terra jactantur in altum:
Munit & hos breve lignum, & fata instantia pellit.

Et

Et tantum à letho, quantum rate fluctibus abſunt.

Nempe, —*Digitis à morte revulſi*
Quatuor aut ſeptem. Iuvenal.

Παῤῥώεισε τὸν κίνδυνον.] *Exterminavit, exulare juſſit periculum:* vel *finem ei impoſuit. Homerus* autem non item; *Non enim ſtatim ſubmovet id quod terrorem incutit.* Eiſdem tormentis carmen affecit quibus & ipſi affecti patientes. Hoc artificii ex *Homero* didicit *Virgilius*; qui *Cyclopem* non alio carmine dignatus eſt quàm planè monſtroſo,

k *Monſtrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum.* k Æneid. 3.

Et ſubſultorium neſcio quid ineſſe voluit verſui, in quo de re leviori ſermo:

Tum variæ illudant peſtes, ſæpe exiguus mus.

Quem miratur l *Quintilianus*, quia & *Epitheton* exiguus, *aptum proprium efficit: & cauſus ſingularis magis decuit; & clauſula ipſa unius ſyllabæ non uſitata addit gratiam.* l Inſt. l. 8. c. 3.

P. 47. Οὐκ ἄλλως ὁ Ἀρχίλοχος ἐπὶ τῇ ναυαγίᾳ. *Archilochus* poëta, præter iambos m *proprios*, ſcripſit etiam n elegos, quibus annumerandum cenſeo, quod hic citatur, opus *De naufragio*: quod illum compoſuiſſe probabile eſt in obitum ſororis ſuæ mariti, quem in mari periiſſe ex o *Plutarcho* cognoſcimus. m Horat. de arte. n Athen. l. 11. o Lib. de aud. poet.

Καὶ ἐπὶ τῇ ναυαγελίᾳ ὁ Δημοδίνης.] *Et poſt allatum*

allatum nuncium Demosthenes. Ecce tibi Oratoris locum meopte *Marte* adinventum.

p *In Orat. de Corona.* P Ἐπεὶ ἐξ ἐμοῦ γ' ἦν, ἦκε δ' ἀγγέλων τις ὡς τοῦ πρυτάνεις, ὡς Ἐλάτεια κατείληπται Locus est egregius sed latior, quem nec *Longinus* exscribere sustinuit; in eo orator tumultum *Athenienſium* post allatum, de capta à *Philippo Elatia*, nuncium, graphicè describit. Eidem argumento insudavit etiam q *Hyperides*, sed successu impari.

q *Theon. prog. c. 2.* Τὰς ἐξοχὰς ἀριστίνδην ἐκλεξάμενοι.] *Summa rerum fastigia pro dignitatis ratione seligentes.* Sic r *Lucianus*, Πλουτίνδην κελεύεις, ἀλλὰ μὴ ἀριστίνδην καθίζειν. *Considere jubes pro divitiarum, non pro dignitatis ratione.*

r *In Iove Tragœdo.*

Ὥσπερεὶ ῥήγματα ἢ ἀερώματα, &c.] Nec authorem hic satis assequor, & de interprete planè *Davus* sum. Constat eum hic ab oratione amandare τὸ φλοιῶδες καὶ τὸ ὄγκον, illud s *ſpumoſum & cortice pingui*: quin & ἀραιώματα (post quam vocem interpungendum puto) illud denotare quod turgidum & spongiosum; an autem aliud quippiam quod ædificiis inserviat adhuc docendus sum: eóque *Ampliandum* censeo.

s *Pers.*

Ἀγώνων.] *Agones* appellant non solùm ludos gladiatorios, & gymnasticos, nec tantùm ludos sacros, quos *Græcia* quatuor agnovit, in eísque omnibus victor a τῷ θείοδον νικᾶν dicebatur.

a *Athen.*

(Τέτταρές εἰσιν ἀγῶνες ἐν Ἑλλάδι· πέντε ἐρεῖ.)

sed

sed etiam agonas sophisticos, rhetorum controversias; & ἀγῶνας πολιτικὺς oratorum adversarias actiones. Unus (quod scio) [b] *Athenæus* *Agones politicos* vocavit certamina bellica; rectiùs forsan πολεμικῶν ἀγώνων legeretur. [c] *Casaubonus*, ὁ μαχαιρίτης, *Pharisæorum agona*, apud *Epiph*: sumit vel pro severiori ista disciplina & ὠμοπαστμῷ quo se ad tempus excruciabant, vel pro tempore ipso quo ita se exercebant, putà decennio vel octennio: sed multùm reclamante *Lanssselio* Jesuitâ, qui ἀγῶνα pro orationis repetitione sumendum monet. *In disputationibus calumniarum Casauboni*: in quibus hominem se prodit in sua vitia facundum.

[b] *Lib.* 11. c. 10.

[c] *In exercitat.*

Κατὰ περιόδους ἀρχάς τε πολλὰς καὶ ἀναπαύλας.] Periodus apud *Latinos* dicendi magistros *ambitus*, *circumductum*, *continuatio vel conclusio apud* [d] *Fabium*, *circuitus* etiam, *comprehensio* & *circumscriptio* apud [e] *Ciceronem* audit. Constat, ut plurimum ex colis duobus vel supra: quædam tamen periodi sunt μονόκωλοι. [f] *Demetrius Phalereus* in *historicam*, *rhetoricam*, & *dialogicam* partitur: qui ἀναπαύλας etiam ut hic noster, pro clausulis posuit. Περίοδος etiam de circuitu dicitur, quem ad visitandas Ecclesias capessunt ii, quos olim [g] περιοδευτὰς vocabant: Quo nomine & circumforaneos medicos intelligi putat [h] *Salmasius*, quos nos *montebancos* vocamus; *Græci* verò

[d] *Lib.* 9 c. 4.

[e] *Ad Heren. & aliàs.*

[f] Περὶ ἑρμηνείας.

[g] *Meurs. gloss.*

[h] *In exercit. Plin.*

i *In prolog. ad Hermog.* verò, ut ex i *Troilo* sophista colligimus, ἐπὶ δυσὶν ἰατροῖς *medicos curules* : puto quòd curribus hinc inde transferri solebant.

Διὰ τοπηρείαν.] *Per loci communis tractationem.* Διὰ enim, etiam cum accusativo, apud Scriptores præsertim *Atticos*, significare *per*, notius est quàm ut me monitore indigeat: cujus tamen inadvertentia interpretem, tum hic, tum k antea, transversum egit.

k *Pag. 15. l. 19.*

P. 49. Περιεγραφὴ γάρ τις ἦν ἐκεῖνο τῶν ἄκρων λημμάτων.] Legendum putavi, παρεγραφὴ γάρ τις ἦν ἐκλογὴ τῶν ἄκρων λημμάτων, &c. De his enim duobus capitibus egit per ultimas hasce Sectiones. Favent *pag.* 41. *lin.* 10. *& pag.* 43. *lin.* 20 sed nihil muto.

Ταύτῃ τῆ πίστεως διαφῶσι.] Desideramus hic discrimen quod inter αὔξησιν & πίστιν assignârat author: sed de iis latiùs technici: cum primis a *Fabius*, & b *Aristoteles*, hic de fide tum artificiali, tum inartificiali, ille de *amplificatione*, latè differentes. Magis dolemus amissam Κείου summi viri, quam, *Demosthenis* & *Ciceronis* collationem instituens, exeruit. *Demosthenem* quidem, quem per excellentiam *rhetorem* appellat, *Periclis* fulmina, *Ciceroni* verò (quem *unum* Latini *habuerunt, quem insolenti Græcia vel opponerent, vel præferrent*) adscribit *Pindaricæ* dictionis torrentem. *Thyphiodorus Homerum* παραδάλλων *Ulyssi* concedit utrumque, Δεινὸν ἀνεβρόντησε, καὶ ἰσείης ἀπὸ πηγῆς Ἐξέχεεν μέγα χεῦμα

a *Lib. 3. c. 4.*

b *Rhetor. lib 1.*

Seneca controv. l. 1.

κῦμα μελισταγὲς ἀφεῖτο. *Horribile quid fulminavit, & è ſacro fonte effudit ingens flumen melliſluæ nivis*

Τοῦτο μὲν ὑμεῖς ἂν ἄμεινον ἐπικείνοιτε.] *De his quidem VOS exactiùs judicetis.* Ecce hic *Longinus*, author ad invidiam elegans, unum hominem, *Terentianum* ſuum, multitudinis numero compellat. Putà *Voſſiſſatorum* unus, quos adunco nimis naſo ſuſpendit *Eraſmus*; rem eſſe contendens χθὲς καὶ πρῴην in literariam rempublicam invectam. Neq; illud verum eſt ἑπίρρωσιν non niſi in prima perſona contingere idq; modeſtiæ, feſtivitatis, vel Euphoniæ gratiâ; in ſecunda nunquam, niſi cùm genus ſignificamus, non perſonam; quale eſt illud *Naſonis* —*Qua veſtra libido eſt.* Ecce enim *Platoni* dicenti, οὐκ ἐμὸς ὁ μῦθος, occurrit ſtatim *Ariſtides*, ἀλλ' ὑμέτερος ὦ Πλάτων. *Imò verò veſter eſt, Plato.* Sed cauſam publicam non ulteriùs agam.

De conſcribendis epiſtolis, c 13.

Oratione Platonicâ 1.

CAP. VII.

Κυριττοὶ *qui, Heſychius emendatus.* Κορυθαλία. *Pythia, quomodo numen concipit. Homeri imitatores. Ammonius. Steſichorus. Chori olim quales.* Φαντασία. Σεμναὶ θεαί. *Longinus*

emendatus. Σειραῖος Ἵππος. Λόχος. ὁ Παραβάτης. *Hyperides. Charonea pugna.*

pag. 55.

Κτείνοντες ἀλλήλους σιδηρεῖς κέρασι.] *Cornibus*[a] *ferreis* (hoc est, armis) *arietantes*: id enim propriè significat κνείπειν. Inde apud *Hesychiū* joculatores mimi in *Italia*, seu βωμολόχοι moriones, qui in *Corythalia* festo personas ligneas induebant (putà, ut obversis frontibus tutiùs concurrerent) κνειπολοὶ appellati sunt. Κνειπολοί, οἱ ἔχοντες τὰ ξύλινα πρόσωπα ἐν Ἰταλίαι, καὶ ἑορτάζοντες τῇ κορυθαλλίᾳ γελοιασταί: legendum existimo vel [b] κορυθαλίᾳ, vel [c] κορυθαλείᾳ. Quam *Hesychius* alibi pro lauro coronatâ sumit: sunt qui idē cum εἰρεσιώνῃ statuunt;[d] alii ὑπερόριον θεὸν, *Deam peregrinam*, interpretantur: nisi malit quispiam ὑπερβόρειον legere, [e] *Abaris* enim hyperboreus εἰρεσιώνην introduxit. Κορθάλη mendosè, apud *Etymologum*, pro κορυθάλη, quæ illi est *laurus præforibus collocata, pueris enim & filiabus pubescentibus lauros statuebant lanâ & fabis onustas.* δάφνας προστιθεν ἐπ' εἰσίοις καὶ γάμοις· εἰς τὸ δίχρον, Sic enim corrigo. Ex isto forsan κνειπῶν genere calvus ille apud [g] *Synesium*, qui cum ariete frontem conferere non extimuit.

a *Extat locus, variante aliquantulùm lectione, apud Plat. Polit. l. 9.*

b *Ex Hesych. in* κορ.

c *Ex Etymol. in* εἰρεσιώνη.

d *Hesych.*

e *Innuit. Aristoph. scholiastes in equit, ubi corruptè legitur* βάειν, *&* βάειδας *pro* Ἀβαειν *&* Ἀβάειδας.

g *In Orat. de Calvitio.*

Ἀλλοτείῳ θεοφορῆν ἢ πνεύματι τὸν αὐτὸν τόπον, ὃν καὶ Πυθίαν, &c.] Quod hic summatim delibat author noster de *Delphico* tripode, & spiramine illo entheo quo *Pythia* φοιβόλημπτος fit, latiùs exequuntur

exequuntur alii. [h] *Diodorus* narrat, *ut hinc primò per capras oraculum inventum, hiatu isto terræ divinam auram exhalante: cui postea virgo præfecta est, tandem anus specie virginem simulans, quæ primò lignea machina tres bases habenti, pòst tripodi æneo insidebat.* In eandem sententiam *Strabo*, [i] qui primæ *Pythiæ* nomen *Phamonoen* fuisse addit; *oracula autem ab eis edi hunc in modum: ex profunda specu, aditu non ita lato, ἀναφέρεται πνεῦμα ἐνθουσιαστικόν· ἐφ' ἑστίας τρίπους ὑψηλὴν, ἐφ' ὃν τὴν Πυθίαν ἀναβαίνουσαν δεχομένην τὸ πνεῦμα ἀποθεσπίζειν ἔμμετρά τ' καὶ ἄμετρα, ἐπὶ εἶναι καὶ ταῦτα εἰς μέσον ποιητάς τινας ὑπουργοῦντας ἱερῷ. Enthusiasticus quidem spiritus exhalat: supra orificium specus tripus sublimis situs est, quo conscenso, Pythia, ubi spiritum exceperit, oracula edit tum carmine, tum oratione solutâ. Porrò poetæ quidam templo servientes, quæ prosâ oratione edita sunt, in carmen compingunt.* Quin è patribus nonnulli idem tradiderunt. [k] *Origenes* ita; *De Pythia proditum est, ut Castalium os illud insideat Apollinea vates, & ex inferiori sinu, & parte illâ quâ fœmina est, spiritum suscipiat, quo plena, oracula reddit.* Et [l] *Chrysostomus* adhuc magis Latinè. Λέγεται γάρ τινων ἡ Πυθία γυνή τις ἔσα ὀπισθοτόμητος τὸ τρίποδι ἐπὶ ποτε ἡ Ἀπόλλων ἐφ' ἁρμόσασα τὸ σχῆμα· εἶθ' ἕτω πνεῦμα πονηρὸν χάσθεν ἀναδιδόμενον, καὶ διὰ τῶν γυναικείων αὐτῆς διαδύόμενον μοσίων, πληροῖ τὴν γυναῖκα.

h Lib. 16.

i Lib. 9.

k Initio Lib. 7 contrà Celsum.

l Hom. 29. in 1. ad Corinth.

γυναῖκα τ μανίας. καὶ ταύτῃ τας τείχας λύσας, λοιπὸν ἐκβακχεύσασθαί τ, καὶ ἄφετον ἐπ᾽ στόματος ἀφιέναι: καὶ ὅπως ἐν παρανίκα γινομένῃ τὰ τῆς μανίας φθέγγεσθαι ῥήματα.

Μόνος Ἡρόδοτος Ὁμηρικώτατος ἐγένετο.] *Solus Herodotus Homeri* (ut ita loquar) *imitantissimus.* Subjungit hìc & alios ſummi viri imitatores, quem eruditionis omnis promumcondum lubenter agnoſcunt antiqui. Rhetoricam ex eo deduxit *Telephus Pergamenſis,* m qui librum ſcripſit, Περὶ τοῦ καθ᾽ Ὅμηρον ῥητορικῆς. n *Omnis quippe eloquentiæ partibus exemplum & ortum dedit.* Ad eum Geographiam refert o *Strabo.* Ad eam p Aſtronomiam. Et poëtæ patrem ſuum non inviti appellant.

m *Anon. in Hermog. de Statibus.*
n *Fab. l. 10. c. 1.*
o *Lib. 1.*
p *Achilles Statius in Arati Phæn.*

q *à quo, ceu fonte perenni,*
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.

vel, ut ſonantiùs r *Manilius,*

Cujus ex ore profuſos
Omnis poſteritas latices in carmina duxit,
Amnemq́; in tenues auſa eſt deducere rivos,
Unius fœcunda bonis.

q *Ovid. de amor. l. 3. El. 8.*
r *Aſtronomici l. 2.*

Quem propterea ἕνα καὶ μόνον ποιητὴν ſalutat s *Architectonicorum* author. Imò & *Philoſophici gregis ducem* t *Maximus* Tyrius "Ὁμηρος μὲν ἀποκηρύττεται τὴν φιλοσοφίαν ὁ ἡγεμὼν τ γένους. Ubi & in eandem ſententiam cum hoc noſtro diſſerit, *Platonem,* quàmvis præceptorem ejeret, & *Homerum* lanâ coronatum unguentóque delibutum

s *Athenæus, vel Philo.*
t *Diſſert. 34.*

delibutum è republica ſua ejecerit, fuiſſe nihil minus ἐκείνης τῆς ᾠδῆς θρέμμα; *illius muſæ alumnum*: quod ſe latiùs alibi oſtenſurum recipit; forſan præſtitit in opere illo, quod [u] *De Homeri Philoſophia* conſcripſit. Feciſſet utique & *Longinus* hìc, ſi non *Ammonius* jam antea perfeciſſet. Illud enim colligere eſt ex loco proximè ſequenti, utcunque mendoſo. u *Suid.*

P. 57. Εἰ μὴ τὰ ἀπ' Ινδῶν καὶ οἱ περὶ Ἀμμώνιον ἐπεξῆλθες ἀνέγνωμεν.] *Si non Ammonius, in iis quæ contra Indos commentatus eſt, jam perſcripſiſſet.* Per Οἱ περὶ Ἀμμώνιον enim *Ammonium* ſolum aſſignari ſatis nôrunt grammaticorum filii. Quo nomine plures olim fuiſſe, eóſque primæ claſſis philoſophos, ignotum non eſt. Ego totus in hoc ſum, ut *Ammonius Alexandrinus*, Philoſophus (dum vixit) Chriſtianus, hic intelligatur: ut qui *Platonicus* fuerit, & de *Platone* [x] ſcripſerit nonnulla: & quem *Longinus* [y] aliàs eo nomine commendatum habeat, cujus familiaris fuerit. *Platonici verò* (inquit) *Ammonius & Origenes, οὓς ἡμεῖς τὸ παλαιὸν τῷ χρόνῳ συγγενοποιήσαμεν, αὐδρώσιν ἐκ ὀλίγῳ τῷ καθ' ἑαυτοὺς εἰς σύνεσιν διενεγκόσιν.* Fuit & *Ammonius* grammaticus, non alius ab eo quem *Suidas Ammonianum* appellat; quod enim *Suidas* de *Ammoniano* narrat, *aſinum habuiſſe poeticis lectionibus addictum adeò, ut appoſito pabulo nihilominus eſuriret:* illud ipſum de *Ammonio* refert [z] *Damaſcius*; author ex quo

x *Hierocles de providentia apud Photium.*

y *Libro de fine.*

z *In vita Iſidori apud Photium.*

quo non hæc tantùm ἀυθρώπως transcripsit *Suidas*. Quod hic dicitur τὰ ἐπ' Ινδοὺς, vitiosum est haud dubiò. *Indicorum* Scriptores haud paucos offendimus, *Androsthenem*, *Basilidem*, *Cæmaronem*, *Clitophontem Rhodium*, *Chrysermum*, *Daimachum*, *Megasthenem*, *Nearchum*, *Onesicritum*, & (qui solus, nec totus, ad nos pervenit) *Ctesiam*; subleste fidei homines: sed quid his cum ijs quæ ex *Homero* mutuò sumpserit *Plato*? poterit fieri uti *Longinus* scripserit τὰ ἐπ' αὐτοὺς, sed conjecturam istam nec ipse probo, nec aliis amplexandam propino.

Στησίχορος ἔτι πρεσβύτερον.] *Et Herodoto etiam antiquior Stesichorus*. Hîc enim natus est [a] *Olympiade* XXXVII; & primò *Tisias* vocatus, *Stesichori* nomen posteà adeptus; ὅτι πρῶτος κιθαρῳδίᾳ χορὸν ἔστησε, *qui primus cum cytharæ cantu chorum instituit*. Chorum *Lyricum* intelligo, non *Dithyrambicum*, quem vel [b] *Philoxenus*, vel [c] *Hermioneus*, vel certè [d] *Arion* invenit; non *tragicum* vel *comicum*; qui fortè [e] *Philammonem* primum authorem agnoscunt; & à prioribus in hoc differunt, illi [f] circulares, hi quadrangulares; *Comicus* quidem [g] ex XXIV choreutis χατ' ζυγὸν καὶ στίχον constituris (in ranke and file) ζυγὸς quivis quatuor personas, στίχος autem (seu [g] rectiùs στίχες) sex comprehendit. Chorus *tragicus*, post *Æs-*

[a] *Suidas.*
[b] *Is. Tzet. de poëtis.*
[c] *Antipatrus & Euphronius apud Scholiast. Aristoph. in Avibus.*
[d] *Hellanicus, Dicæarchus, et Demarchus ibid. & Arist. apud Proclum in Chrestom.*
[e] *Plutarch. in Mus.*
[f] *Tzetz. ubi prius. Pollux, li. 4. cap. 15. Aristoph. Schol. in Equites.*
[g] *Colligitur ex opusculo* περὶ τάξεως παλαιᾶς, *collato cum Poll. l. 1 c. 10.*

§ 2. *ubi pro* τοῖχος, *lego* στίχος, *vel* στίχος.

chyli

chyli *Eumenidas*, ex XV ſolis choreutis conſtitit, ita inter ſe ordinatis, ut in quovis ζυγῷ, ſeu ordine ſecundùm latitudinem ponerentur tres chorici; in quovis στίχῳ, ſive ordine ſecundùm longitudinẽ, quinq; hunc in modũ ⁝⁝⁝⁝⁝ Chorus autem tam *Lyricus* quàm *Dithyrambicus* circularis ex L. choricis conſtabat; hoc tamen intererat, quòd hi tripodem, illi taurum pro præmio referebant; deinde, his *antiſtrophi*, in uſu non erant; illis & *ſtrophæ*, & *antiſtrophi*, & *epodi*; eáque etiam (ut creditur) *Steſichori* hujus inventum; unde parœmia, [h] ἔστε τὰ τρία Στησιχόρου γινώσκεις. *Ne tria quidem Steſichori nôſti*: nempe στροφὴν, [i] quæ ad lyram canebatur κινεμένοις εἰς τὰ δέξια χορευταῖς, *Choricis ad dextram procedentibus*; ἀντίστροφον, *quem canebant, ad ſiniſtram revertentes*; & ἐπῳδὸν, *quem in medio conſiſtentes recitabant*. Denique, proderit non neſcire, & in ludo talorum jactum quendam [k] *Steſichorum* vocari; octo nempe; idque ob ſepulchrum poëtæ, in *Himera Siciliæ* urbe. ἐξ ὀκτὼ πάντων Συνεστῶτα, [τάφον] *ex octo omnibus conſtitutum*; inde natum proverbium ἅπαντα ὀκτώ. *Omnia octo*. Expreſsiùs [l] *Euſtathius* de ſepulchro ait, ἐξ ὀκτὼ γωνιῶν Συνέκειτο, *ex octo angulis conſtitutum*. Addit [m] *Apoſtolius*, ὀκτὼ κίονας, καὶ ὀκτὼ βαθμὺς, *columnas etiam octo, & octo gradus*. Aperte ſatis, ſed in hoc lapſus, quòd *Catanam* poſuit pro *Himera*.

h *Diogenian.*
i *Pindari ſchol. in introduct. ad Olymp.*
k *Pollux l. 9. c. 7.*
l *Iliad. Δ.*
m *Paræm. Cent. 15. par. 67.*
n *In comment.*

Καὶ ὁιονεὶ διαδρεπτζόυσιν.] *Budæo*, viro de *Græcis* literis optimè meritò, συςάδην μαχεῖται est comminùs pugnare, cui opponi monet διὰ δρεπτῶν μάχεσθαι, seu δρεπτίζειν, pugnare eminùs. Mihi verò διαδρεπτίζεσθαι hoc in loco *velitationem* quandam designare videtur.

P. 59. Πρὸς τὰ ἀνειδωλοποιήματα μέτρα.] *Ad rerum imagines adumbrantes versus*. Sic interpres. Atqui quid *Platoni, Demosthenis, & Thucydidi* cum versibus? per μέτρα potiùs *mensu-*
o pag. 31. *ram* eorum, & *altitudinem animo conceptam* intelligo; quo sensu ° superiùs dixerat Ὄυκον μέδιμνον. Vel, si hoc non placeat, quidni pro μέτρα legamus μετέωρα? *Elata*, & plusquam
p pag. 11. sublimia; uti vel ex eo satis liquet quod *Callisthenis* quædam οὐχ ὑψηλὰ ἀλλὰ μετέωρα ᵖ vocavit.

Τπέχειν εὐθυῶαι, καὶ μὴ παῖξαι.] *Judicium subire, & non ludere*. Conjicio legendum potiùs, καὶ μὴ πταῖσαι, *& non causâ cadere*.

Τὸ ἰδιον βίον ὑπερήμερον.] *Quod vitæ suæ tempus excedat*. Ὑπερήμερος vox forensis, eos propriè
q Harpocr. denotat, ᵍ *qui in judicio damnati, mulctas impositas ad diem constitutum non persolverent. Et res ipsa*, ὑπερημερία. Apud *Suidam* autem, ἐξ ὑπερημερίας ἁλῶναι, est *post festum* venire, κατόπιν τῆς ἑορτῆς.

Sect. 13. Ὄγκος, apud authorem hunc, tragicum quendam orationis fastum & tumorem designat. Quâ voce appellabant olim, nescio *quid supra larvam personæ tragicæ, ad figu-*

ram

rum literæ Λ, *in altum ſublatum.* r ὄγκος δεῖ τὸ ἐφ' τὸ ἀνώτατον ἀνέχον εἰς ὕψος, λαβδοειδῆ τῷ σχήματι. r *Pollux l. 4. c. 19. §. 3.*

P. 61. Φαντασία, παῦ ἐγγώνημα λόγου γυναικῶν.] Extat, apud s *Plutarchum, Chryſippi* locus illuſtris, in quo inter φαντασίαν, φαντασὸν, φαντασικὸν, & φάντασμα ſatis ſubtiliter diſtinguit. Cui *phantaſia* eſt πάθος ἐν τῇ ψυχῇ γινόμενον ἐνδεικνύμενον ἑαυτὸ καὶ τὸ παθητικός: *affectio in anima oborta, eiq; repræſentans ipſum illud à quo factum eſt.* Illud nempe quod in ſcholis appellamus *ſpeciem intelligibilem. Phantaſma* autem *eſt*, ἐφ' ὃ ἐλκόμεθα καὶ τὸν φαντασικὸν διάκενον ὁλκυσμόν· *in quod ferimur per phantaſticum & inanem tractum.* Nempe ægri ſomnia, qualia videre eſt *in iis qui atrâ bile laborant, vel qui furore perciti ſunt.* Mox ipſiſſimum hunc *Euripidis* locum adducit, & ſententiam de eo profert tanquam authori noſtro planè ὁμόψηφος. s *De placitis phil. l. 4. c. 12.* t *Ex 12. libro de Anima, ut conſtat ex Laert. l. 7. in Zenone.*

Δρακοντώδεις κόρας.] *Serpentibus horridas puellas.* Furias intelligit, quas *Erinnyas, Heſiodus*; *Eumenidas*, & Σεμνὰς θεὰς, *venerandas deas*, per euphemiſmum vocabant *Athenienſes*; uti & peſtem "νόσον ἱερὰν, *morbum ſacrum*; & ſiniſtram ἀριστερὰν, & εὐώνυμον. q. *potiorem*, & boni ominis manum. Quod autem *furias* δρακοντώδεις vocat *Euripides* ab *Æſchylo* mutuatus eſt, x *qui primus finxit earum crines ſerpentibus implicitos.* u *Apollonij ſchol l. 1.* x *Pauſan. in Att.*

O

Ὁ δὲ ἐφαντάσθη, μικρὸν δεῖν, &c.] Ὑποτεθειμένην, potiùs, ὑ, recipiendum puto: ut sit, *Quod autem ab eo imaginatum est, penè auditores ipsos videre coegit.*

P. 63. Ἕλα δή, &c.] Locus hic *Euripidis* haud dubiò ex ejus *Phaëtonte* desumptus est; fabulam enim istius nominis scripsisse constat ex [y] *Eustathio*, [z] *Laertio*, & [a] *Macrobio*.

[y] *Versus quosdam ex eo citat ad Iliad. v.*
[z] *lib. 2. in Anaxag.*
[a] *Sat. l. 1. c. 17.*

Ἐπὶ δ' ἄρ' ἑπτὰ Πλειάδων.] Signanter dixit *Septem Pleiadas*. Nam [b] *Septem dici, sex tamen esse solent*. Septimam sunt qui sæpiùs nasci & denasci existimant, alii ab aspectu solùm nostro subduci, alii non omninò dari. Atque hâc in classe *Homerum* reponit [c] *Athenæus*, ut qui sex tantùm *Pleiades* in poculo *Nestoris* formaverit. Accedunt Mathematici, [d] *Theon*, qui *Vergilias*, non obstante *Arati* authoritate septem asserentis, sex solas conspici posse asserit. Πλὴν εἰ μὴ ἐπὶ ταύτης φασὶν εἶναι, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ἓξ εἰσὶ μόναι φαινόμεναι. [e] *Proclus*, οἱ μὲν ὑπὸ τῷ ταύρῳ, ὑπὸ δὲ νότῳ αὐτῷ κείμεναι ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν ἓξ, καλοῦνται Πλειάδες. *Stellæ, quæ in dorso Tauri sunt, numero sex, vocantur Pleiades.*

[b] *Ovid. fast. l. 4.*
[c] *Lib. 11. c. 12.*
[d] *In Arati phænom.*
[e] *Sphæræ cap. ult.*

Πτηνοδρόμων ὀχημάτων.] *Volucrium equorum*, (non curruum) ita enim dictum est, ut in illo, *Neque audit currus habenas*. Sic clarissimus [f] *Rutgersius*; qui & αἰθέρος πυχὰς, *atheris convexa*, (non juga) significare ex *Hesychio* annotavit. Et illustri mendo authorem nostrum liberavit, pro Σειρεὺς βεβὼς, reponens σειρεὰν βεβώς.

[f] *Var. lect. l. 1. c. 10.*

βιβώς. *Terga funalis* equi premens. Monet enim [g] quadrigas olim duplici temone fuisse, eóque perpetuò & qui omnibus equis injiceretur: & hos *funales* appellatos; ut, quibus jugum injectum, *jugales*. Funales [h] *Græci* σειραῖοι vocant, [i] δεξιὸν τ' ἀνεὶς.

Σειραῖον ἵππον ἅρμα τὸν θρασυκέλευθον.

Dextero funario laxans habenas attrahebat intumum. *Scholiastes* exponit τὸν ἐξω τ ζυγὸ, τὸν δεξιὸν, θρασυκέλευθον ἢ πολὺ χαμπύλον ἡνιοχεῖν. *Rurgersius* interpretis nostri versionem, (*Pater autem ponè dorso Sirii conscenso agnitabat,*) adunco nimis naso suspendit; *Quid eum, inquit, commeritum fuisse putas, qui illas tripodi assuetas præsidis Musarum nates tam ferventi sideri, velut eculeo imposuerit? nisi eas Phœbus illo medicamine quo Phaetontis caput contigit, flammæ patientes fecerit.* Quod Soli hic *Euripides* equas tribuat, nemo suspectum habeat; licèt enim [i] *Ovidius* & alii in quadriga ejus solos mares conjungat; [k] *Eumelus* tamen *Corinthius* etiam *Bronten* & *Steropen* equas admittit. Quadrigam dixi, quòd poëtæ, ut [l] Lunæ bigas, Plutoni trigas, Jovi sejugas, sic Soli quadrigas tribuunt; utcunque sculptor, in limine operis hujus — *Spatiis disclusus iniquis, Phaetonti* bigas tantùm ascripserit.

g *Ex Isidoro l.* 18. *c.* 23.

h *Poll. l.* 1. *c.* 10. §. 9.

i *Soph. Electra.*

i *Metam.*

k *Hygin. fab.* 183.

l *v. Herm. Hug. de re equestri. lib.* 1.

Θήμιοι λοχαγέται.] *Bellicosi duces:* ut Θήμιος ἄνεμος, *bellicus ales*, apud [m] *Æschylum* in *Sphinge.*

m *Aristoph schol. in Ranis.*

Sphinge. λοχαγέτης autem dicitur, qui λόχον ducit. λόχος autem agmen exercitûs militem comprehendens DXII, ut ex [n] *Thucydide* colligitur; *Lacedæmones* autem quinque λόχους habuêre, (ut vult *Comici* [x] Scholiastes ineditus) eorum nomina, [o] ἔδωλος, ἀείμας, πλόας, μεσοπάγης, & σίνις. *Thucydides* septem agnoscit, χωρὶς τῆς νικηϊσῶν, ait scholiastes hîc; rectiùs χωρὶς τῆς σκιρίτης, præter *Sciritas*, qui etiam inter *Laconicos* λόχους [p] recensentur; de quibus Consule [q] *Diodorum Siculum*, qui μοῖραν cum *loco* confundere videtur; ut [r] *Xenophon* μόραν · cujusmodi, ex *Lycurgi* instituto, sex habuerunt.

n *Lib.* 5.

x *in Lysistratam.*

o *Hesychio* ἔδωλος.

p *Thucyd. schol. l.* 5.

q *Lib.* 15.

r *in Laced. repub.*

Ταυροσφαγοῦντες εἰς μιλάνδετον σάκος.] *Bovem mactantes super nigrante clypeo.* Locum hunc subsannat *Comicus* in *Lysistrata*,

Εἰς ἀσπίδ', ὥσπερ φασὶ ἐν Αἰσχύλῳ ποτέ,

Μηλοσφαγοῦσαι. *Super clypeo, quod olim in Æschylo factum ferunt, oves mactabimus.* Nec enim *Biseti* commentum recipio, qui, nescio quâ authoritate fretus, *Æschylum* fabulam quandam scripsisse æstimat, titulo Μηλοσφαγοῦσαι.

Καὶ θιγγάνοντες χερσὶ ταυρείου φόνου
ὥρκωμόσησαν.] *Contingentes manibus taurinum sanguinem, sanctè jurârunt.* Id enim in sacramentis istiusmodi solenne fuit, ut sanguinem adhiberent; nonnunquam humanum, sic enim [s] *Catalina* conjurationis suæ sociis

s *Salust.*

pro-

propinavit. Et apud reges barbaros in more positum fuisse refert [t] *Tacitus, quoties in societatem coeant implicare dextras, pollicesq; inter se vincire, nodoq; perstringere. Mox, ubi sanguis in artûs extremos se effuderit, levi ictu cruorem inliciunt, atque invicem lambunt: Id fœdus arcanum habetur, quasi mutuo cruore sacratum.* Quod idem tradit [u] *Herodotus*, nisi quod pro *pollicibus* ponit *brachia*; uti & *Luciani Toxaris*.

[t] *Annal. l. 12.*

[u] *Lib. 1.*

P. 65. Τὰ τῦ Λυκύργυ βασίλεια καὶ τὰ τῦ Δρυάντ᾽ος διαφορεῖται.] * *Lycurgum* intelligit filium *Dryantis*, regem *Edonorum*; *Ejus*, inquit, *regia, cùm primùm Bacchus apparuit, sacro quodam furore percita est.* Fuit enim *Lycurgus Bacchi* hostis infensissimus, de quo fabulam scripsit *Æschylus*, unde quod hîc subjicitur ab authore desumptum est. *Euripidis* autem illud, Παῦ᾽ ἐμᾶς ξωπεδάκχευσ᾽ ὄρεσι, extat in *Bacchis* vers. 725.

* *De quo Hom. Il. ζ. Hygin. fab. 132. Apollodor. biblioth l. 3. Nonn. Dionys. l. 20.*

Μετὰ διοσημείας.] *Cum prodigiosa tempestate:* est ubi & vox hæc illam *Astrologiæ* partem designat quæ circa tempestates prædicendas versatur; eóq; alteram *Arati* partem διοσημεῖα vocamus; & *Johannes Philadelphensis*, inter alia Mathematica etiam περὶ διοσημειῶν scripsit; quod non ita commodè, *De ostentis*, vertit interpres *Suidæ*.

Ἔκφυλοι αἱ Θρᾴκισσαι.] Quamvis non contemnenda interpretis conjectura qui παρεκδό-

σεις

σεις legit, poterit tamen antiqua lectio locum suum tueri; si παραβάσεις poëtarum intelligamus, quas ideò *alienas* appellat; sic autem vocabant apostrophos istos, quos, exeuntibus ad tempus actoribus, chorus ad spectatores, vel de rebus publicis, vel de ipsius poëtæ privatis, habere solebat. Παράβασίς ἐστι τοῦτο· μέρος τὸ τοῦ χοροῦ καιρούς, ἐν πρώτῳ μέρει πληρωθέντος, ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἀναχωρήσαι, ὡς ἂν μὴ τὸ δρᾶμα ἢ ὁ χορὸς ἀργὸν καθίζηται, ὁ χορὸς ἀποστροφον ἐποιεῖτο πρὸς τὸν δῆμον, &c. Hactenus, & plura *Platonius*, qui parabasios istius partes statuit, μελύδριον, κομμάτιον, στροφὴν, ἀντίστροφον, ἐπίρρημα, ἀντεπίρρημα, & anapæstos. Septies enim se convertere solebant. Paulò aliter author vitæ *Aristophanis*, sed locus mutilus est. Nec multùm diverse *Pollux*: cui & παραβάσεως δίκη est *actio injuriarum* forsan, vel impietatis potiùs: unde *Julianus* apostata per antonomasiam sæpè apud authores audit, sine addito, ὁ παραβάτης: ut *Homerus*, ὁ ποιητής· *Demosthenes*, ὁ ῥήτωρ· *Strabo*, ὁ γεωγράφος· *Stephanus*, vel ejus epitomator *Hermolaus Byzantius*, ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας.

y De differentia Comœdiarum.

z Lib. 4. c. 16.

P. 67. Εἰ δ' ἄλλος εἶπε παρελθὼν, ὡς ὁ τοῦτος αὐτὸς οὗτός ἐστιν. *Si quis interim adveniens renunciet, ipsum hunc illum esse qui* captivos *emiserit*, (ita ut idem ille author criminis inveniatur, qui index erat) *ne ad causam quidem dicendum admissus, protinus periret.*

CAP.

CAP. VIII.

Pugna Marathonia. Salaminia. Plataensis. Demosthenis Iuramentum. Per quos juratum. Καινοτίζειν. *Sepultura publica. Tyrannus.* Επὶ κάρηνος. Παραπλακιζεσθαι.

P. 69. Οὐδὲ γὰρ οἱ ἐν Μαραθῶνι ἥμαρτον.] Miro dicendi artificio orator hîc tres celebriores *Athenienſium* pugnas commemorat. *Marathoniam*, in qua *Medos* [a] devicere. [b] Nec ulla unquam pugna magis gloriantur. Eam in *Pœcile* depingi curabant, quæ propterea à *Perſeo* dicitur;

Bracciatis illita Medis Porticus.

Οὐδ' οἱ ἐν Σαλαμῖνι.] *Salamis* inſula, ad quam navali pugnâ [c] *Athenienſes Themiſtocle* duce *Xerxis* copias fuderunt. *Salamini* [d] *Atticæ* aliam in *Cypro* cognominem extruxit *Teucer*, cùm à *Telamone* patre non reciperetur, ut qui *Ajacem* fratrem αὐτόχειρα non impediiſſet. Atque hinc *Salaminem Atticam veram* appellant Scriptores,

[e] *Nunquid Ajacis Salamina veram.* Et

[f] *Treſq; petunt veram credi Salamina carinæ.* Et

[g] *Vera Syracuſis Salamis non merget Athenas.*

a Herodot. l. 6.
b Pauſan. lib. 1.
c vid Diodor. Sic. l. 11. Plut. in Themiſt. Herodot. lib. 8.
d Schol. Æſchyli ad Perſas. Acron. ad Hor. l. 1. od 3.
e Sen. in Troad.
f Lucan. l. 3.
g Manil. aſtronom. 5.

Ubi

Ubi aqua hæret magno *Scaligero*.

k *Herodot. l. 9. Plut. in Aristide. Diodor. Sic. lib. 11.*

Οὐδ' οἱ ἐν Πλαταιαῖς.] Ad k *Plateas* fusi sunt *Persæ* quibus præerat *Mardonius*, à *Lacedamonijs* & *Athenienſibus*, illos *Pauſaniâ*, hos *Ariſtide* ducente.

Μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας.] *Per eos qui in Marathone anteâ periclitati ſunt.*

l *Lib. 1.*

Phraſin ex l *Thucydide* mutuatus eſt, φαμὲν γὰρ Μαραθῶνί τε μόνοι προκινδυνεῦσαι τῷ βαρβάρῳ. *Dicimus nos ſolos cum barbaris in Marathone non ſine ſummo noſtro periculo concertâſſe.* Juramenti formam addit orator de proprio; quam, licet heſterni m quidam rhetorculi carpere non vereantur, conſtat apud ſanioris judicii ſeculum plauſum retuliſſe. Et o *Lucianus* ingeniosè fingit *Demoſthenem* in hæc verba ſupremum ſpiritum exhalâſſe; *epoto*, inquit, *veneno limen templi ſine mora tranſgreſſus, & me reſpiciens* ἄγε δὴ τοῦτον, ἔφη, πρὸς Ἀντίπατρον, Δημοσθένην γὰρ οὐκ ἄξεις ἐπὶ τοὺς Καμοὶ μὲν ἐφαίνετο προσθήσειν τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεπωκότας, ὁ δὲ, χαίρειν εἰπών, ἀπέθανε. *Duc hoc*, inquit, *ad Antipatrum, Demoſthenem enim non duces. Non per eos: Additurus mihi viſus eſt; Eos qui in Marathone ceciderunt; Ille autem, dicens æternum vale, occidit.* Sunt qui grammatico nimis acumine, ex hoc & aliis locis ſic colligunt, p ἔθος ἦν ἀρχαῖον ὀμνύναι πρῶτον θεοὺς, εἶτα ἐπάγειν καὶ τὰς ἰδίας ζημίας. *Solebant olim primò deos jurare, dein & ſua damna ſubjicere.* Sic

m *Balzacus in ep.*

o *In Demoſth. encomio.*

p *Apollon. ſchol. ad lib. 2. ver. 259.*

q *Cephen*

[p] *Cepheus* per *Apollinem* simul & per excitatem suam, Ἰσῳ Λήτυϊ ἰῷ ——— Καὶ τὸδ' ἐπ' ὀφθαλμῶν ἀλαὸν νέφος. [q] Apollon. ibid.

Sic *Telemachus* per *Iovem*, & dolores patris, [r] Οὐ μὰ Ζῆν', Ἀχέλαε, χὴ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο. [r] Odyss. ν.

Sic *Demosthenes*, Μὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι. At sanè non aliud voluit orator, quàm quod hîc disertè satis expressit *Longinus*; nempe δι' ὁμοίκν σχήματος τὸν μεγόνως ἐποτιθῶσι, *majores in deorum ordinem conscribere*, ut sic *Athenienses* in *Philippum* concitàret alacriùs. Atque hinc facilè conficitur juramenta antiquitùs per eas tantùm personas concepta, quas pro dijs habuere; Sicubi enim per *Genium Cæsaris* adhuc viventis, hoc pejori seculo adulationi publicæ datum est; postquam rerum summa ad unum translata; anteà certè obtinuit illud [s] *Minucij, invitis hoc nomen adscribitur, optant in homine perseverare, fieri se deos metuunt, & etiamsi senes, nolunt.* [s] in Octavio.

Huc facit quòd *C. Cæsar* post mortem *Drusillæ* sororis, quam in divorum numerum referri curavit, [t] *nunquam nisi per numen* (alij nomen) *Drusillæ dejeravit.* [t] Sueton. in Caio.

P. 73. Λόγον ἄξιον.] *Opinionem* verte, non *orationem. Ut auditoribus ingeneraret opinionem illorum virtute dignam.*

Πεπραγμάτευται περὶ ὑπὲρ τῶν τετελευτηκότων ὁ ὅρκος.] *Iuramentum in eorum gratiam qui victi sunt* (malè, *occisi*) *elaboratum est; ne Charonaa*

 cladis

clades Athenienſibus ulterius ſummi infortunii loco haberetur.

Διὰ ταῦθ' ἑξῆς κανονίζει καὶ δι' ἀσφαλείας ἄγει καὶ ἐνθύματα. διδάσκων ὅτι, &c.] Sic interpungere non dubito; (licèt exemplaria univerſim omnia reclament,) ita primâ facie hic ſe ſenſus offeret; *propterea ipſa etiam verba, quæ ſequuntur, ad normam explorat, & inoffenſa profert: docens, quàm neceſſe ſit etiam inſanire cum ratione.* Κανονίζειν proprie eſt ad *normam explorare*, inde tranſlatum eſt ad eam, de qua modò dictum eſt, κατορθοῦν denotandam. Quòd illi tantùm pro *Sanctis* habendi ſunt quorum vita ad regulam perfectionis examinata inculpata reperitur. *Canonizatio* autem iſta, prout [u] in *Romana* Eccleſia jamdudum obtinet, ſiquid antiqui habet, illud omne ab ethnicis mutuatum. Ut quòd, inquiſitione de vitâ, famâ, & miraculis canonizandi habitâ, ternâ vice Pontifici ſupplicat Orator ut in album Sanctorum referatur; primò, *inſtanter*; ſecundò, *inſtanter* & *inſtantiùs*; tertiò, *inſtanter, inſtantiùs, & inſtantiſſimè*: quòd columbas, turtures, & caniſtellum vivis aviculis diverſi generis plenum offerunt, unà cum cereis, panibus, & vini cadis; hæc, inquam omnia non multùm abludunt à formula ἱστορίας iſta, quam latè proſequitur [x] *Herodianus*. Certè honores ſuos omnes (quos ſeptem aſſignat *Roccha*) *Canonizati* cum *Divis* communes

u *V. Ceremoniale Rom. & Angelum Roccham comment. de Canonizatione Sanctorum*

x *Lib. 4. in Principio.*

munes habent. Ut ſunt, inter *Sanctos* referri: Sic ethnici inter *Deos*: in Eccleſiæ precibus invocari; templa & aras in eorum memorias erigi; ſacrificia in honorem eorum offerri; dies feſtos celebrari; imagines pingi, addito certo lumine in ſignum gloriæ; & demum relliquias cuſtodiri. Sic inquam & ethnici ſuos invocabant; & templa vel ἱερὰ eis ſtatuebant; quin & aras, quas propriè ἐχάρας vocare licet; [y] βωμοὶ enim altaria deorum; ἐχάρας, aræ divorum, ſeu herôum: inter quæ & hoc intererat, quod illa in altum erecta, hæ defoſſæ. [z] βωμὸς οἰκοδόμητος· ἐχάρα σκαπτή. Θυσιαστήριον enim (quòd ſcio) non agnoſcunt Scriptores ethnici; ſemel apud *Pollucem* offendo, ſed pro titulo; quod ideò ſuſpectum habeo quia εἰ πού ἐστι nihil tale occurrit. Sacra etiam ſua, & feſtos, ludóſque, imò & ſacerdotes decretos habuere; ut ſodales *Auguſtales*, *Auguſtus*. Cujus etiam, (ut & avunculi *Iulii*) radiatum caput in ſtatuis fuiſſe, tum ex hiſtoricis, tum ex numiſmatis innoteſcit. Fidem his faciunt quæ de *Romuli*, *Iulii* & *Auguſti Cæſarum*, *Druſillæ*, *Severi*, & aliorum deificatione [a] referuntur.

y *Ammon. de vocum diff.*

z *Ethnicorum auctor, in* βώμ.

a *Apud Plut. in Rom. Liv. l. 1. Halic. l. 2. Tacit. l. 1 Senec de brevit. & in ludo, &c.*

Καὶ τοῦ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ.] *Artemiſium* erat promontorium [b] *Eubœæ*, ſupra *Heſtiæam* ad boreale littus expanſum.

b *Plut. in Themiſt.*

De prælio *Græcorum* contra *Perſas* ad *Artemiſium commiſſo* legatur [c] *Herodotus*.

c *lib. 7.*

Οὓς ἅπαντας ἔθαψε δημοσίᾳ ἡ πόλις.] *Quos omnes sepelivit publicè civitas.* Solebant enim *Athenienses*, ex instituto patrio, eos qui in bello cecidissent publicè sepelire, in hunc modum. [d] Triduo ante diem justis destinatum, tentorium erigunt, in quo defunctorum ossa proponunt; ipso funeris die arcas ex cupresso factas plaustris adferunt, pro unaquaq; tribu unam, in quibus ossa reponuntur; & præterea lectus unus vacuus, stratus, ob eos quorum cadavera reperta non sunt. Funus hoc modo adornatum prosequuntur omnes, tum cives, tum peregrini; mulieres item cognatæ ejulantes: Hæc in publico agro condunt, additis cujusque sepulchro [e] columnis cum adscriptis titulis; demum aliquis è meliori nota, ad hoc munus destinatus, solenni oratione habitâ defunctos pro rostris laudat. Locus autem in quo sepeliebant, erat extra urbem, *Ceramicus* dictus. [f] Κεραμεικὸς, ἔνθα τοὺς ἐν πολέμῳ τελευτήσαντας ἔθαπτον δημοσίᾳ, καὶ τὸν ἐπιτάφιον ἔλεγον. Atque huc respexit *Aristophanes* in *Avibus*,

Ο' Κεραμεικὸς δέξεται νώ. Δημοσίᾳ γὰρ ἵνα ταφῶμεν,
Φήσουσιν πρὸς τοὺς φράτερας Μαχαιόνα τοῖσι πολεμίοις
Ἀποθανεῖν ἐν Ὀρνεαῖς. *Ceramicus suscipiet nos, ut enim publicè sepeliamur, ducibus dicemus nos cum hostibus pugnantes in Orneis mortuos esse.* Atque hoc in cæteris sanctè observatum, eos tantùm qui in *Marathonio* prælio obie-

d *Thucyd. lib. 2.*

e *Pausan. l. 1. Suid. in κεραμεικός.*

f *Harpocration.*

obierunt, non in *Ceramico*, ſed in eo ipſo campo ſepelierunt, ἐκείνων διαφερόντως τιμῶν ἀρετῆς χάριν τῆς, ut *Thucydides*: cui ſuccinit *Pauſanias*, addítque inſuper heroas eos à *Marathoniis* appeliari.

P. 75. Τυράννους, βασιλέας.] Reges optimos *tyrannos* olim vocatos, *Cui non dictus Hylas?* Quando verò vox iſta à primæva ſua ſimplicitate deflexit, non ita triviale. [g] *Scholiaſtes Sophoclis* annotavit reges omnes *Trojanis* antiquiores *tyrannos* vocatos; vocem verò iſtam *Homeri* temporibus ignotam prorſus, ut qui *Echetum*, bipedum omnium nequiſſimum, regem vocaverit, non *tyrannum*, [h] Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν ὀλέμονα πάντων. Tandem, circa *Archilochi* tempora, vocis uſum ad *Græcos* perveniſſe vult *Hippias* ſophiſta. *Tyranni* autem vel ab urbe *Tyro*, vel à *Tyrrhenis* dicti, quòd hi latrociniis dediti eſſent. Quos autem nunc *tyrannos* olim αἰσυμνήτας vocabant; referente *Ariſtotele* in *Republica Cumæorum*. Hæc ille, & in hanc rem plura.

[g] *Ad Oedipum Tyr.*

[h] *Odyſſ. σ.*

Κἂν ὑπερβαίνῃ γε τὰ τοῦ θυμοῦ, πρὸς τὸν πειθῶ τοῦ λόγου πάντως ἀντιδιατείνεται.] *Vel, ut iræ imperet, at orationis ſuadelæ* (ſeu, *quò minùs ab ea perſuadeatur*) *penitùs reluctatur*. Ita enim interpungere malim, quàm receptam ſequi παρασημείωσιν.

Τότε ἄειδεν ὀμοῦ τὸ χρῆμα, &c.] Conſonum huic eſt quod de epiſtolico charactere præci-

pit. [i] *Philostratus*, ἐλέπτυνε τὸ δ' σχῆμον ἐν τοῖς μὴ ἐσχηματισμένοις. *Figuram habeat in eo quod sit minimè figuratus.* Figuram autem variè definierunt antiqui rhetores. [k] *Zoilus* ita; σχῆμά ἐστιν ἕτερον μὲν ποιεῖσθαι, ἕτερον δὲ λέγειν. *Aliud simulare, aliud dicere.* [k] *Cecilius* (idem ille de quo crebra hîc mentio) paulò aliter, Κεκίλιος ὁ Καλακτίνης (corrige, Καλακτίνης) ὡρίσατο οὕτως, σχῆμά ἐστι ποίησις εἰς τὸ μὴ κατὰ φύσιν. *Deflexio ad id quod secundùm naturam non est.* [l] *Tiberius* pleniùs, σχῆμά ἐστι τὸ μὴ κατὰ φύσιν τὸν νοῦν ἐκφέρειν, μηδὲ ἁπλῶς εὐθείας· ἀλλ' ἐκτρέπειν καὶ ἐξαλλάττειν τὴν διάνοιαν κόσμου τινὸς ἢ πλάσεως ἢ χρείας ἕνεκα. *Figura est non ordinario modo mentem exprimere, nec directè; sed sententiam animi inflectere, & variare fictione aliquâ, vel ornatûs vel necessitatis gratiâ.* Exempla cupienti suggeret [m] *Halicarnasseus.*

i *In epist. ad Aspasiam.*

k *Apud Phœbamonem in proleg.*

l *De figuris Demosth. Et Plutarch. de figuris Homeri.*

m *De figuris.*

P. 77. Τὰς πύσεις καὶ, καὶ ἐρωτήσεις.] *Technici* ita distinguunt, ut ἐρώτησις sit interrogatio, quæ pro responso assensionem tantùm vel negationem requirit; *est*, vel *non*. πεῦσις autem quæ fusiorem responsionem: ut, [o] *Theano Pythagorica* interrogata ποία γυνὴ ἀπ' ἀνδρὸς καθαρὰ εἰς τὸ Θεσμοφορεῖον κάτεισιν; εἶπε, Ἀπὸ μὲν τοῦ ἰδίου ἁπάσης, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου οὐδεπώποτε. *Quæ mulier à viro pura ad Cereris sacra veniret?* respondit, *A suo statim, ab alieno nunquam.* Locum, ex [p] *Clemente*, sic restituo, ποσαία γυνή. Quoto die mulier, &c.

o *Theon. c. 5. pro exemplo πύσεως hoc adducit.*

p *Stromat. lib. 4.*

P. 79.

P. 76. Ἐξ ὀτυγύε.] *Ex tempore.* ὀτύγυον enim idem quod πρόχειρον, (*ad manum*) vel πὰρ ποσί (*ante pedes*) γύα enim (ut ex *Ulpiano* anteà monui) propriè manus & pedes designant.

Τὸ Ἡροδότειον. Εἰ ὅπως.] Locum hunc *Herodoti* non vacavit exquirere; remittit nos *Stephanus* ad pag. 384. in codice *Genevensi*: ut ego lectorem.

P. 81. Φέρει τῆς ἀγωνίας ἔμφασιν, &c.] *Æstûs animi, seu agoniæ cujusdam, repræsentationem exhibet, eodem tempore & impedientis aliquid & urgentis.*

P. 83. Ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρρης.] κόνδυλοι propriè [q] significant ipsas articulorum in digitis prominentias, atque inde & plagam articulis inflictam. Ἐπὶ κόρρης autem [r] alii de ictu capiti illato interpretantur, quia *Homero* κόρη est κεφαλή: alii temporibus, [s] vel pro alapa genis impacta, ita ut ipsa tempora attingantur, (ut [t] *Ælius Dionysius*) πληγὴ εἰς σιαγόνα ἢ κεφαλήν. Apud *Hesychium* & alios χατὰ κόρρης pro eodem sumitur; quod magis *Atticum* esse contendit [u] *Maussacus*; verùm [x] *Phrynichus* & [x] *Magister*, *Atticistæ* summi, non ita; quin apud eos, Ἐπὶ κόρρης παίειν λέγουσιν Ἀττικοὶ, τὸ τὴν γνάθον πλατεῖα πλῆξαι χειρὶ, *Malam explicatâ manu ferire Attici vocant* ἐπὶ κόρρης. Addit *Magister*, & *Platonis* exemplum, & *Libanii*; quem etiam ob id accusat, quòd alibi ῥάπισμα dixerit; hoc quippe (ut etiam ex

q *Pollux l. 2. c. 4. §. 31.*
r *Apud Poll l. 2. c. 4. §. 1.*
s *Apud. Suid.*
t *Apud Eustath.*
u *Ad Harpoc.*
x *In collectionibus dict. Attic.*

Harpocratione discimus) licèt in communi vita usitatum, minùs *Atticum* tamen, eóque reprobandum.

Ἀήθεις ὄντας τῆ περιπλακίζεσθαι.] *Contumeliâ affici non assuetos.* Sic enim vocem hanc interpretari videtur [y] *Halicarnassæus*, περιπλακιζομένους καὶ δεινὰς ὕβρεις ὑπομένοντας. *Etymologus* vocem deducit ἀπὸ τοῦ πηλός. Οἱ γὰρ Ἀττικοὶ ἐπί τινι ἀδοξήματι ἀλόντα, πηλῷ χέοντες ἐδημοσίευον. *Attici enim criminis alicujus convictum luto inungentes in publicum protrudere solebant:* Addit *Suidas*, quos olim luto nunc caligine ungi. Forte, παλλακείας. *concubinatus* crimen intelligit, cujus supplicium fuerit περιπλακισμὸς; uti adulterii ῥαφανίδωσις, & περιπλημὸς virorum, ὀνοβασία fœminarum. Videtur & περιπλακισμὸς pro colopho sumi majori impetu incussio, [z] περιπλακισμὸς ἰσχυρὸς ἐπὶ κόρρης καὶ μείζων τοῦ κονδύλου. Quod huic *Demosthenis* loco apprimè convenit.

y Epist. ad Ammæum.

z Phavorinus in lex.

CAP. IX.

Isocratici. Ἐπὶ ξυρᾶ ἀκμῆς. ἐν χρῷ. Κώδωνες, & Κωδωνίσαι. *Phrynichus. Suidæ error. Mileti excidium. Hecataeus.* Καταχέσδειν.

a Quintil. l. 3. c. 1.

[a] Ὡς πλεῖστοι οἱ Ἰσοκράτειοι.] *Isocratis præstantissimi discipuli fuerunt in omni studiorum genere.* Inter eos celebriores erant, *Isæus*, *Hyperides*, *Theodectes*, *Theopompus*, *Philiscus*, *Trallianus*; De discipulis *Isocratis* vo-

volumen integrum, eúmque accuratè ſcripſit [b] *Hermippus*. Notantur apud [c] authores, ut qui παρισώσεις & antitheta in orationibus ſuis nimis pueriliter affectarent. *Longinus* hîc [c] ctiã polyſyndeta eis in pretio fuiſſe meminit.

P. 87. Ἐπ ξυρῆ ἀκμῆς.] *In acie novaculæ*. Proverbiale hoc ab [d] *Homero* mutuati ſunt [e] *poſteri*. Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυρῆ ἵσταται ἀκμῆς. Quod (ut *Euſtathio* & *Triclinio* placet) *Sophocles* παραφθείρει, cùm dicit ξυρεῖ ἐν χερῶ. Quod proverbium eſſe de rebus in ſummo periculo conſtitutis monet ſcholiaſtes, ἔστι παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπικινδύνων πραγμάτων. [f] *Eraſmus* (ex *Theocriti* ſcholiis) deduci putat *à circulatoribus qui in acie gladiorum ingrediuntur; aut ab iis qui ferrum manu contrectant*. [g] *Euſtathius* autem *à vulneribus quæ jam*, utpotè aliter immedicabilia, *ſectionem poſtulant*: ἐκ τῶν πεπληγμάτων καὶ τομῆς ἤδη δεόντων. Ego potiùs à maleficis jam plectendis, vel ab hoſtiis ſub cultro conſtitutis tranſlatum cenſeo; quo ſenſu [h] *Horatius*, *Fugit improbus, ac me Sub cultro linquit*. Alteram loquendi formulam, ἐν χρῷ, [i] ſuperiùs nobis exhibuit *Sappho*. Ejus uſus apud authores varius; eſt ubi certum [k] tonſuræ genus, quod σκάφιον vocant, deſignat. De quo & aliis latè [l] *Hadrianus Junius*. Aliàs, *in proximo*; ut [m] ἐν χερῶ τῶ κινδύνω μένειν. Atque inde [n] ἐν χερῶμάχεσθαι, eſt *comminus pugnare*; & οἱ ἐν χερῶ, *amici, intimi*: quo modo

b *Halicar. in Iſæo. & Athen. l. 8.*
c *Demetrius Phal. et Halic. in methodo panegyr.*
d *Iliad. x.*
e *Herod. Lucian in Iove tragœdo. Soph. in Ajace flagell.*
f *In Chiliad.*
g *Ad Iliad. x.*
h *Ser. l. 1. ſat. 9.*
i *pag. 42.*
k *Heſych. Ariſt. ſch. in Avibus.*
l *Comment. de Coma. cap. 6.*
m *Syneſ. ep. 4.*
n *Dion l. 50.*

o Sat. 3. modo ° *Persius, Ego te intus & in cute novi.* Hoc est, *Cornuto* interprete, *in animo & in conscientia.* Plura suggeret p *Franciscus Vitisimus* c. 9. *gerus.*

p De idiotismis c. 9.

Ἐν ᾧ μᾶλλον ὁ Θουκυδίδης.] *Thucydides* etiam hyperbatis nimium quantum delectatur: quo nomine apud q *Halicarnassenm* vapulantem vide.

q De Thucyd. charactere.

P. 91. Αὐτίκα (φησὶ) λαὸς ἀπείρων, &c. Malè metuo ne gratis dicat interpres hæc *Thucydidis* esse; quæ unâ tantùm litterulâ immutatâ, cujus etiam vestigia in Ms. deprehendimus, nullo negotio in carmen, nescio cujus poëtæ, coalescent. Sic ergò,

——— Αὐτίκα λαὸς ἀπείρων.
Θωὼν ἐπ' ἠϊόνεσσι διῃχθάδιοι κεκλήδησαν.

Statim infinitus populus ad littora ruebant, & diviſi clamaverunt.

P. 93. Παντα χοῦ κώδωνας ἐξηφθαι λίαν σοφιστοῦ.] *Tintinnabula ubivis suspendere sophistam sapit.* Hæc sunt quæ *tympana eloquentiæ* vocavit r *Fabius: tinnitus Gallionis* legimus: Et *Ciceronem crepitaculum fori* salutatum. Hinc κωδωνίσαι *experimentum facere*; vel quòd vigilum insomniam, vel quòd coturnicum, seu etiam equorum pugnacitatem tintinnabulis explorare solebant. Sic s *Comici* Scholiastes ἀνέκδοτος, κωδωνίσαι, διαπειρᾶσαι. μετῆκται δὲ ἀπὸ τῶν * ὀρτυκοτρόφων καὶ κώδωνι διαπειρωμένων εἰ ἐγρηγόρασιν οἱ ἐπὶ τῇ φυλακῇ τεταγμένοι. Οἱ δὲ ὑποκριταὶ, ἀπὸ τῆς ὀρτύγων φασὶ

r Lib. 5. c. 12.

* Author dialogi de oratoribus.

s Ad Lysistratam.

* χ. ὀρτυκοτρόφων.

ραὶ μετὴχθαι τὴν λέξιν· τὸν δ' ὑπομείνοντας τ' κώδωνος ὀκτωκαιδέκατον ἔχειν πρὸς μάχην. Ἔνιοι δέ φασι καὶ τὸν ἱππέας κώδωσιν ἐξετάζειν.

Ἔπειτ' ἡ Πελοπόννησος.] Locus integer sic habet. [t] Οἷς δ' εὐτυχήκασιν ἐν Λεύκτροις, ὁ μετρίως ἐχρήσαντο τοῖς ἔπειθ' ἡ Πελοπόννησος ἅπασα διεστήκει. *Suis ad Leuctra successibus non usi fuerunt moderatè; deinde tota Peloponnesus in factiones erat divisa.* Vbi à plurali transit ad singularem. Quod etiam in sequenti exemplo contingit. [t] *Demosth. de Corona.*

Καὶ δὴ Φρυνίχου δράμα, &c.] Locum hunc primus, ex [u] *Herodoto*, adduco. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ δῆλον ἐποίησαν ἐπαχθεσθέντες τὴν Μιλήτου ἅλωσιν, τῇ τ' ἄλλῃ πολλαχῇ, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι Φρυνίχῳ δρᾶμα, Μιλήτου ἅλωσιν, καὶ διδάξαντι, εἰς δάκρυα τ' ἔπεσον τὸ θέατρον, καὶ ἐζημίωσάν μιν, ὡς ἀναμνήσαντα οἰκήια κακά, χιλίησι δραχμῇσι· καὶ ἐπέταξαν μηκέτι μηδένα χρᾶσθαι τούτῳ τῷ δράματι. *Athenienses autem Mileti excidium se molestè tulisse, tum ex aliis multis declarârunt, tum ex eo quòd Phrynico fabulam edenti, quam de Mileti excidio composuerat, theatrum in lachrymas prorupit; eúmque, quòd domestica mala refricuisset, mille drachmis mulctârunt; addito interdicto, ne quis posteà eâ fabulâ uteretur.* *Phrynicum* intellige poëtam tragicum, (*Comicus* enim *Herodoto* posterior) quem *Suidas* falsò à *Persis* mulctatum narrat, quòd *Mileti* excidium in tragœdia repræsentâsset, Φρυνίχου οἱ [u] *In Erato.*

Πέρσαι

Πέρσαι χιλίαις ἐζημίωσαν, ἄλωσιν τεχνησάσῃ Μιλησίων. Non hoc *Persarum* factum, qui *Miletum* ipsi diripuerant, sed *Athenienſium*; uti *Herodoto* assentiunt [x] *Strabo* & [y] *Plutarchus*. *Miletus* autem urbs *Ionica*, adeò luxu diffluens, ut [z] *Mileſia* carmina pro impudicis habita sint, non minùs quàm *Sotadica*. Et fabulæ quævis literariis ludicris refertæ, *Mileſiæ* vocantur; quales sunt [a] *Apuleii*. Et [b] Μιλήσια γράμματα ob delicias suas in proverbium abiere; ut quæ ipso somno *molliora*: [c] Πορφύρεοι ζ τάπητες αὖω, μαλακώτεροι ὕπνῳ. Ἀ Μίλητος ἐρεῖ. Videatur & *Marcellinus l.* 28.

x *Lib.* 14. *ex Calliſthene.*
y *In præceptis politicis.*
z *Ovid. triſt. l.* 2.
a *Capitolinus in Clodio Albino.*
b *Euſtath. in Dionyſ.*
c *Theocrit. Idyll.* 16.

Ad ea quæ hîc de mutatione numerorum, temporum, personarum, differit author, adjunge (si lubet) exempla quæ ex *Homero* suppeditat author libelli de schematis *Homeri*, sive is *Plutarchi* γνήσιος, sive potiùs *Apollonii Alexandrini*. Nec non quæ ex *Thucydide* [d] *Halicarnaſſeus*.

d *De charact. Thucyd.*

Ἐν τῷ ἀθρόῳ.] *Hoc inopinatum. Sententia* authoris satis per se clara, non ἀτελής. Et plura in unum contrahere, & in plura unum dividere, utrumque sublimitati confert; idq; ob eandem causam, τὸ ἀθρόον scilicèt. Quia conversio hæc præter expectationem contingit.

P. 95. Ὁ ζ Ζωπύρου ἀπονοίτατος τὸν Κύρον.] Multifarias verbi Ζωπυρέω significationes habes apud Lexicographos Græcos, omnes sanè tam

tam huic *Xenophontis* loco appositas, ut verisimile sit ad eum ipsum explicandum excogitatas. *Etymologus* apertè hic sumi monet ἐπὶ τὸ ἀλγεῖν, pro *dolere*. Apud *Atticos* pro *ægrè ferre*, vel *palpitare*, vel ægrè ferentem *subsultare*. In *lexico rhetorico* pro δυσαναιρέτως, *difficulter mori*. ματαίως σπᾶσθαι, *frustrà convelli*: vel ob vulnus recens exceptum subsilire. [e] μὴ σπασμῶ πηδᾷ, μάτην, περιπάλλεται ὑπὸ τραύματος ζέοντος. [e] *Hesych.*

P. 97. Παρὰ τῷ Ἑκαταίῳ] *Hecataum Milesium* intelligit, historicorum, [f] qui solutâ oratione scripserunt, primum. Historiam suam sic auspicatus est. [g] Ἑκαταῖος Μιλήσιος ὧδε μυθεῖται. Τὰ δὲ γράφω ὧς μοι ἀληθέα δοκεῖ εἶναι. *Hecataeus Milesius sic memorat*, &c. Quam formam ab eo mutuati sunt, & *Herodotus* ejus æmulus, & *Thucydides*. In hoc autem *Hecatæi* loco vel (cum *Stephano*) pro ἡμῖν, ὑμῖν lege: vel interpretis, *Vos*, in *Nos* converte. [f] *Suid.* [g] *Demetrius Phaler.* περὶ ἑρμ.

Εἰπίωλίαι δμώησιν.] Δμωαὶ dicuntur *famulæ*, ut & Θῆτες. Hoc discrimine, quod hæ ordinariæ, illæ extraordinariæ & conductitiæ. Fundamentum suggerit *Homerus*. [h] Θῆτές τε δμῶές τε. Vocabant autem servos suos *Athenienses* Θῆτας. *Lacedæmonii*, *Helotas*. *Cretenses*, Κλαρωτάς. *Syracusani*, Καλλικυρίους. *Thessali*, Πενέστας, non quidam à paupertate, uti perperam *Halicarnassens.* ἐκάλουν γὰρ Ἀθηναῖοι μὲν θῆτας, τοὺς πελάτας, ἀπὸ τῆς λατρείας. Θεσσαλοὶ δὲ πενέστας, ὀνοσιδ-

[h] *Odyss. γ.*

ζοντες

ζοντες αὐτοῖς εὐθὺς ἐν τῇ χλίσει τῶν πήχων. *Ipso vocabulo fortunam eis exprobrantes*; πένεσθαι enim significat *pauperem esse*. Sed potiùs (uti i *Lib.* 4. *Schediasm.* 14. & 15. i *Stephanus* ὁ πάνυ) ἀπὸ τ῀ πένεσθαι, quòd *struere, parare*, & *apparare* significat. Vti vel ex hoc ipso, quem præ manibus habemus, *Homeri* loco abundè patet:

Σφίσι δ' αὐτῆς δαῖτα πένεσθαι.

P. 103. Θέλειαν νῆσον.] Inter grammatici virtutes est quædam nescire. Quem morbum historicus *fœmineum* appellat, nec satis scio; nec, si scirem dicere velim.

Ἐπίτευξον μάλιστα τὸ περίεργον ἡ περίφρασις.] *Præcipua res est Periphrasis si non affectata sit.* Rectè quidem, nec figura ulla sublimitati magis inservit. Facile esset exemplis in medium productis rem illustrare: inter multa judicet lector de Periphrasi qua vesperam circumloquitur ingeniosissimus vir k *Famianus Strada* sub persona archipoëtæ. *Cœlum ex Cyclope diurno*

k *Prolus. Acad. l. 2. prol. 6.*

Nocturnus tunc Argus erat.

Cùm scilicèt minores stellæ exciperent solem cadentem. In hisce nimius notatur l *Alcidamas*; uti & hic *Plato*; & apud m *Athenæum* ὀνομαπόθηρας ille sophista *Demades*; qui ephebos vocavit ἔαρ τ῀ δήμου, *Ver populi*: mœnia autem ἐσθῆτα τ῀ πόλεως, *vestes civitatis*; tubicinem item κοινὸν Ἀθηναίων ἀλέκτορα, *publicum Athenienſium gallum*.

l *Aristot. Rhet l. 3. c. 3.*

m *Lib. 3.*

P. 105.

P. 105. Οὐκέτι Θρηϊκίης ὀπιζέσθαι.] Quamvis *Anacreontis* hoc (quod sciam) non extet; conjicio tamen poëtam lyricum hoc velle, se usque adeò amore distineri, ut *non jam ulteriùs Thraciam* Orphei lyram *curet*.

P. 107. Δεινὸς ἀναγκοφαγῆσαι μεμίγματα.] *Hesychio* ἀναγκοφαγεῖν est ὡς ἐν ἀνάγκῃ ἐσθίειν ὅπερ ἀθληταὶ πάσχουσιν. *Ex necessitate comedere, quod athletis contingit.* Hunc *Theopompi* locum rectiùs exponit *Longinus*, sumi scilicèt ἐπὶ τῶν αἰχμῇ καὶ ῥύπαρχ τλημόνως καὶ μεθ' ἡδονῆς ἕνεκα πλεονεξίας καρτερούντων. Illius *Dionysii* opus, quod περὶ ὀνομάτων ἐκλογῆς *Melitio* suo [n] promittit, si extaret, æquiori animo hujus nostri hiatum ferre possimus. Ego ad hunc fontem spectare puto voces istiusmodi quas nos compositas, *Græci* διπλᾶς vocant; quæ si aptè adhibeantur poëtam non dedecebunt; quanquam à soluta oratione prorsùs exulare debeant. Istiusmodi ἱππολάμπα ῥήματα in *Æschylo* tragico non immeritò exagitat [o] *Comicus*. Vti & in [p] *Lycophrone* aliisque *Aristoteles. Latini*, quibus non licet esse tam disertos, hâc ex parte modestiùs peccant: præsertim antiquioris ævi; citerioris enim ætatis homines ingenio suo nimis indulserunt; atque inter eos, (quem vulgus hominum pro *Darete Phrygio* recipit,) author poëmatis de *Bello Trojano*: apud quem legas

Monstripari pacem pelagi. Et,

Ventri-

n *Lib.* περὶ Συνθέσεως ὀνομ.

o *In Ranis.*

p *Rhet. l. cap. 3.*

Ventripotens ponit genius. Et *Falsigraphos commenta docet.* Aliáque id genus satis multa. Genuinus autem (ut hoc obiter πρόσω moneam) istius operis parens fuit [q] *Ioseph Devonius, Exceſtrenſis*, qui poema illud ſuum *Baldwino Cantuarienſi* Archiepiſcopo dicavit; cujus non contemnendum elogium, quia in impreſſis non extat, hic è manuſcripto ſubjiciâ. Poſt illa,* Quo præſide floret *Cantia* & in priſcas reſpirat libera leges, ſequitur, (*cit*

q *Balæus ex Leland.*

* *Lib. 1. paulò poſt principia.*

In numerum jam creſcit honos; Te tertia poſ-
Inſula; jam meminit Wigornia, Cantia diſ-
cit,
Romanus meditatur apex; & naufraga Petri
Ductorẽ in mediis expectat cymba procellis.
Tu tamen occiduo degis contentus ovili.
Tertius à [r] *Thoma, Thomaſq; ſecundus & alter;*
Sol oriens, rebus ſucceſſor, moribus hæres.
Felices quos non trahit ambitus, &c.

r *Intelligit Sanctum Thomam Cantuarienſem.*

Ἕως ὅλον καταχορδίων ἑαυτὸν διέφθειρεν.] *Donec totum ſe reſcindens perierit.* Ita quidem, nec malè, interpres. Apud [s] *Herodotum* locus hic paulò aliter legitur. Vox καταχορδίω, ἀπὸ τῆς χορδῆς, quæ & inteſtinum, & chordas ex inteſtinis factas ſignificat. Erítque τὸν γαστέρα καταχορδίσαι, *uterum ita diſcindere ut inteſtina diffluant*: vel, ſi ad antecedentia reſpiciamus

s *Lib. 6.*

tiamus, ubi *Cleomenes* ἐπιτέμνει τὴν μηρὸν τὰς σάρκας, *carnem ſuam in longum diſcindit*, κατακρεᾶδιεῖν erit *chordarum in modum concidere*. Demum, ſi hunc ipſum *Longini* locum per ſe ſolum conſideremus, verba illa, τὰς ἑαυτοῦ σάρκας κατέταμεν εἰς λεπτά, *carnes ſuas in minutas partes concidit*, faciunt, ut ſequentia, κατακρεᾶδιῶν ἑαυτὸν διέφθειρεν, non aptiùs reddi poſſe putem, quàm *ex ſeipſo fartum faciens interiit*. Sic enim loquitur *Pyrgopolinices* iſte apud *Plautum* de machæra ſua,

Quæ miſera geſtit fartim facere ex hoſtibus. t *In milite glor.*

Neque video cur non pari ratione *farta* dicantur κρέα, quâ cytharārum *chordas* vocamus; cum ex inteſtinis æquè confecta ſint: nec diversùm prorsùs ab hac expoſitione abit doctiſſimus Scholiaſtes, qui κρεᾶδιεῖν interpretatur *ſecare*, additque inſuper ἀπὸ τῆς τέχνης τῶν ἀλλαντοπωλῶν τὸ ὄνομα εἴρηται, *vocem hanc ab arte farciminum venditoris deſumptam eſſe*: ſcilicet qui carnes in id munus deſtinatas in fiuſta ſecant. Nec ab hac ſignificatione multùm abludit altera illa *Herodoti* vox κατακερεῶν, quam etiam è fæce vulgi traduxit. u *Ad Ariſtoph. Equites.*

ταῦτα γὰρ ἐγγὺς προσάγει τὸν ἰδιώτην] Hæc enim *adradunt* idiotam: hoc eſt, proximè ad eum accedunt, & tantùm non attingunt. Sic poëta, *Radit iter lævum interior*. Et *Propertius*, *Alter remus aquas, alter tibi radat arenas*. *Æneid. l. 5* *lib. 3. in ſomnio.*

CAP. 10.

Ἀκρωτηριάζειν. Περιπίνειν. Γυναικωνῖτις, & ἀνδρωνῖτις. *De Platone & Lysia crisis. Antiquitas vocis* Καθαλικὸς *asserta. Theocriti Bucolica. Eratosthenis Erigone. Hyperides.* Πένταθλον. μυκτὴρ, *& nasus Atticus. Nilus. Ætna crateres.* ποταμοὶ πυρὸς. *Polycleti* δορυφόρος.

P. 108. Ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν παρῴδας.] Ponitur hìc passivum ἠκρωτηριασμένοι pro activo ἠκρωτηριακότες. Est autem propriè extremas corporis partes resecindo; metaphoricè ἀκρωτηριάζω, idem quod λυμαίνομαι, *perniciem infero*: Quia scilicèt [a] οἱ λυμαινόμενοί τινας εἰώθασι κεκοπέναι αὐτῶν τὰ ἄκρα: vel quòd antiqui criminis convictis aurium extremitates amputare solebant; [b] ὅτι οἱ παλαιοὶ τοὺς ἐν τινὶ ἀτοπήματι ἁλόντας ἐτυλεύοντες, τὰ ἄκρα τῶν ὤτων ἀπέτεμνον. Neque de aurium solùm, sed & narium amputatione dicitur; inde [c] ἀκρωτηριάζειν τὰς ῥῖνας; & [d] ἀκρωτηριασθέντων τὰ πρόσωπα. Quin & maximè propriè de manuum pedúmve detruncatione; hæc enim membra [e] ἀκρωτήρια vocantur.

a *Harpocrat. in* ἠκρωτηρ.

b *Etymol. in* ἀκρωτηρ.

c *Athen. l.5.*

d *Plut. in Alcib.*

e *Thucyd. lib.2.*

P. 109. Τὴν ἐλευθερίαν προπίνοντες.] *Libertatem suam propinantes.* Hoc est χαριζόμενοι, *gratis concedentes*. Metaphora ex antiquo more translata, quo reges in festis vinum præ-

libantes,

libantes, ipsum etiam poculum, cui visum est, porrigentes dono dabant. [f] ἀπίπτον μικρὸν τῆς φιάλης ἔτι, καὶ τότε παρεῖχεν ᾧ ἂν ἐθέλοντο καὶ πίνειν καὶ ἐκαλεῖτο προπίνειν. Quod de *Philippo* refert [g] orator; Ἐν δυσὶ τισὶ καὶ δείπνοις πίνων, ἐκπώματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ προπίνων αὐτῶν. Dies autem quo hoc peractum [h] οἰκοπόσια vocabatur. Simile quid observat *Pindari* [i] Scholiastes, in illa verba, Φιάλαν ὡς εἴτις δωρήσεται, πατὴρ γαμβρῷ προπίνων. *Si quis Phialam genero propinans donet.* προπίνειν γὰρ ἔθος τὸ ἅμα τῷ ποτῷ καὶ τὸ ἀγγεῖον χαρίζεσθαι: *Simul cum dilecto vino poculum donare*; unde [k] *Anacreon*, ἀλλὰ πρόπιε βαθείας, ὦ φίλε, μυρσίνας. *Eustathius* item negat προπίνειν propriè esse ante alium bibere, sed poculum alicui præbere ut ante ipsum bibat. τὸ δοῦναί τινι πιεῖν. ἔστι δὲ καὶ τὸ ποτήριον ἀπαρχέσθαι. Hinc factum ut προπίνειν sumatur pro gratis prodere, vel donare: quomodo hunc *Demosthenis* locum exponit *Harpocration*, προπεπωκότες [l] ἀντὶ τοῦ προδεδωκότες, ἐκ μεταφορᾶς τοῦ λέγεται. Περιπεπώκασι περὶ τὴν ζωὴν σίαν πολλὰ μὲν ἀργυρώματα, &c. Hæc enim interpunctio eruditum criticum aliqua sui oneris parte in restitutione loci istius levare poterit.

P. 111. Παρὰ Ξενοφῶντι.] *Apud Xenophontem humani tabernaculi anatome pompaticè depingitur.* Locum fortè intelligit, [l] ubi providentiam ait visum βλεφάρων θυρῶσι, *palpebrarum foribus præcludere*; & cùm usus postulat

[f] *Suid. & Vlpian. in Demosth. de parapresb.*
[g] *De falsa legat*
[h] *Suid.*
[i] *Olympion. od. 7.*
[k] *In Odyss. v.*
[l] *Sic & Hesych. & alii.*
[l] *Απομνημ. Socratis lib. 1.*

ſtulat ἀναπετάννυται, ὁκ ἐν τῷ ὕπνῳ συγκλείεται, *expanduntur, ingruente ſomno clauduntur.* Et, *ne venti officiant*, ὑθμὸν βλεφαρίδας ἐμφύσαι, ὀρροῖσί τ' ἐπογειῶσαι τὰ ὑπὲρ τῶν ὀμμάτων: *ciliorum cribra ordinare; quin & ſuperciliorum ſuggrundiis qua ſupra oculos ſunt muniri.* Ubi & alias corporis partes, ſed minori pompâ, exponit.

Ἀναξωγραφεῖται θείως ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος.] Locus hic è *Platonis Timæo* hinc inde deſumptus, nec eiſdem prorsùs verbis, nec ordine ſervatis.

Καὶ σύεργας ἐντὸς ἔχουσαν οἶμα μαλακόν.] Ita ex *Platone* colligunt codices recentiores; atqui & *Kobertelli* editio, & MS. *Junianus* habent σύεργας & οὖ μάλαγμα: utrúmque forſan non malè. Μαλάγματα autem, apud au-
n *Caſaub. ex Philone.* thores n poliorceticôn, vocantur omnia corpora mollia, quæ ad eludendos tormentorum ictus ante muros opponuntur. Et favet quòd ſpongiæ comparat *Plato*. Sic enim ille, εἶτα σύεργας ἐντὸς ἔχουσαν, οὐ σύγχυσιν κατατεταμένην. Neque hìc, neque in ſequentibus κατὰ πόδα *Platonem* expreſſit. Quòd *Platoni* eſt γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν χωρὶς οἴκησις, hoc à *Longino* γυναικωνῖτις & ἀνδρωνῖτις appellatur: uterque inſtitutum patrium præ oculis habuit; apud *Græcos* enim pars ædificii, in qua mulieres lanificio & textrinæ operam dabant, *gynæconitis* dicta eſt: altera verò in qua viri ſine interpellationibus

mulie-

mulierum verſantur, *andronitis*. Plura *Vitruvius*, [o] *ubi de Græcorum ædificiorum diſpoſitione & nominibus agit*. Hinc *Antiſthenis* illud [p] ſe à *Sparta* veniſſe *Athenas*, ὡς ὀκ ἐν γυναικωνίτιδος εἰς τὸν ἀνδρωνίτιδα. Cui per omnia ſimile [q] illud *Alexandri Molotti*.

o *Lib. 6. cap. 10.*

p *Theon. Prog. c. 5.*

q *Apud Gell l. 17. c. 21.*

P. 113. Ἐπὶ τούτοις καὶ τὸν Πλάτωνα ἐκ ἤκιστα θαυμάζομεν.] Inter eos qui *Platonem* hoc nomine reum peragunt agmen ducit *Haliçarnaſſeus*, qui paſsim cum *dithyrambici* cujuſdam tumoris incuſat, & cincinnos orationis ſugillat: uti & [s] *Ariſtides*. Locum, quem è legibus profert hic *Longinus*, agnoſcit [t] *Plutarchus*.

s *In Platonicis.*

t *De audiendis poëtis.*

Ἆρ' ἐκ ἄξιον ἔτι θαυμαζῆσαι τὸν ἀυτῦ τοῦτο καθολικῶς.] Vocis hujus, καθολικῶς, hic ab authore poſitæ contemplatio facit, ut in cognatæ dictionis ætatem, *Catholicus*, inquiram. Prodiit apud nos, non ita pridem, [u] author melioris notæ; qui, inter cætera, *de ſymbolo Apoſtolico* agens, ut ab *Apoſtolis* eum compoſitum non eſſe probet, (quod ego nunc non ago) hoc pugnat argumento: *Apoſtolicis* temporibus *Eccleſiam* non fuiſſe, nec dici potuiſſe *Catholicam*; imò vocem iſtam, (*Catholicam*) hunc temporis prorsùs ignotam. Illud ego nego, pernego; ut concedam titulos epiſtolis [x] *Catholicis* ab aliis quàm authoribus longò poſt adſcriptos fuiſſe. Certè vagiente adhuc in cunis Eccleſiâ, vocem hanc à ſcriptoribus etiam ethnicis communi uſu protritam fuiſſe

u *I. D.*

x *Iacobi, Petri, Iohannis, & Iudæ.*

penitùs negari, viri elt in authoribus iſtis non verſatiſſimi: Componite togas, audietis. Habemus *Hermetis* λόγον καθολικὸν, ad *Tat.* Catholica ſyderum errantium, apud [y] *Plinium*. Catholica veterum [z] grammaticorum. Sed hæc utcunque ad *Chriſti* tempora proximè accedant, forſan non eouſque pertingunt. Quid ergò reponet [a] *Nigidio Figulo*, qui, ante Chriſtum natum, *Cæſaris Julii* temporibus ſcripſit: καὶ ταύτην τὴν ἐφήμερον βροντοσκοπίαν οὐ καθολικὴν ἀλλὰ μόνης εἶναι τῆς Ῥώμης ἔφασκεν. *Brontoſcopiam ſuam non Catholicam, ſed ſolius Romæ eſſe voluit.* Quid item *Halicarnaſſeo*, teſti omni exceptione majori, qui *Auguſto* ſeculo floruit? ille quippe non ſolùm vocem hanc ipſe uſurpat, [b] Εἰς καθολικὴν καὶ ἐντυχόντα πρὸς ἕλληνα ποιῆν, ſed etiam communi uſu apud rhetores protritam indicat, [c] ἃ καὶ καλοῦσι καθολικὰ κεφάλαια. Et idem planè agnoſcit [d] *Quintilianus*, *Præcepta quæ* καθολικὰ *vocant, id eſt* (*ut dicamus quomodo poſſumus*) *univerſalia vel perpetualia.* [e] *Et ab iis dicuntur qui hæc* καθολικὰ *vocant.* Sic & *Trojus* ſophiſta, καθολικὰς ἀρχὰς, & καθολικὰ τέλη agnoſcit.

P. 115. Τὸ ἐν παντὶ ἀκριβὲς, κίνδυνον σμικρότητος.] *Quod omni ex parte accuratum eſt, in parvitatis diſcrimen incurrit.* Quæ in hanc ſententiam diſſerit hìc *Longinus* (non minori facundiâ quàm judicio) eadem latiùs exequitur [f] *Daniel Heinſius*. Et ſanè plures ſunt

y *Lib.* 1. *in analypoſe lib.* 2.
z *Heraclidis apud Apollon.*
a *Adfinem libri* περὶ βροντοσκοπίας
b *De ſtructura nominum.*
c *De eo quod in exercitationibus* inartificioſum *eſt.*
d *Inſtit. l.* 2. *c.* 13.
e *Id lib.* 8. *cap.* 5.
f *In prolegomenis ad Heſiodum.*

sunt authores qui (ut ait ille) *in eo peccant quod nihil peccant.*

P. 119. Κἀν τοῖς βυκολικοῖς ὁ Θεόκριτος.] Hæc antiqua inscriptio fuit, [g] *Theocriti Bucolica*; non (ut nunc habemus) *Idyllia*: & *Theocritum* ipsum βυκόλα nomine à veteribus citatum, sicut *Homerum* Poëtæ, loco è *Pindari* scholiis adducto, ostendit elegantissimus [h] *Heinsius*; uti & (è *Servio*) Idyllia Bucolica *Theocriti* decem tantùm agnovisse veteres; quæ, ut plurimùm, versibus constant *Bucolicis*; qui scilicèt [i] *in quarta regione dactylum habent, finientem partem orationis.* [k] Alii & primum pedem dactylum esse debere præcipiunt.

Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἠριγόνῃ.] *Eratosthenes Cyrenæus* l *Callimachi* poëtæ discipulus, cognomento βήτα, & πένταθλος, & *Iunior Plato*; inter cætera poëtica scripsit & *Erigonen*; de qua & patre *Icaro*, & cane *Neæra*, quam *Hyginus* corruptè *Meram* vocat, vide, si lubet, authores mythologicos. Obiit *Eratosthenes* Olympiade CXLVI. *Ptolemaicæ* in *Alexandria* bibliothecæ curator; cui in isto munere successit *Apollonius Rhodius Argonauticorum* author; qui etiam de [m] *Archilocho* scripsit: è septem illis poëtis quos [n] *Pleiadas* vocabant unus; uti & *Theocritus*, *Aratus*, *Nicander*, *Homerus* tragicus, *Byzantius*, & *Lycophron*: *Ion* autem *Chius* (ut reliqua hìc subtexam) poëta dithyrambicus, quem ἀοῖον ἀχέα, *sydu*

g *Sic Apollonii schol. lib.* 1. *Et Hermogenes* περὶ ἰδεῶν. l. 2. *cap.* 3.
h *Lectiones Theocrit. c.* 1.
i *Diomedes gr lib.* 3. *& Probus in Virgil. Buc.*
k *Servius, ibid. ex Donato.*
l *è Suida.*
m *Athenæus.*
n Τζετζες *in Lycophr.*

o *In pace.* *Eoum* vocatum refert [o] *Aristophanes*; causam reddit doctissimus *scholiastes*, quia oden fecerat, cui principium, Ἀοῖον ἀερρόῃ τιν' ἀστέρα μείνουσιν, ἀελίου λάμπῃ πλέοντι πρόσωπον, *Eoum aëriva-gum sydus præstolamur, solis candente alà anteambulonem.* Et ex his versibus statim fato concessit. Opera ejus, ætas, aliáque ibidem recensentur. Dramata ejus alii quadraginta asserunt: fabulas intellige, uti & *Oedipus* hìc *Sophoclis* drama; non enim magis opus fuerat [*actum*] vertere, quàm ut *Victorius* apud *Phalereum* pro *Homeri* γεγραμμένα reponeret δράματα; neque enim *Homeri* solius scripta, quæ à literis nomina sortita sunt, γράμματα vocantur; sed [p] & alia quævis etiam solutâ oratione exarata.

p *Ammonius diff. vocum.*

P. 121. Ὑπερείδης Δημοσθένους πολυφωνότερος. *Hyperides Demosthenes multò vocalior*, vel *sonantior.* Quid de hoc oratore senserunt veteres videre est apud *Halicarnassæum*, & *Hermogenem*, [q] qui μεγαλοπρεπὲς ὑπερέγκον, *tumidam quandam sublimitatem* ei tribuit.

q Περὶ ἰδεῶν, l. 2 c. 11.

Ὡς ὁ πένταθλος.] *Ut quinquertio.* [r] Sic enim antiqui eos vocabant qui in quinque hisce se exercebant, jactu disci, cursu, saltu, jaculatione, & luctatione. Quæ omnia uno versu concluſit [s] *Simonides*,

r *Festus.*

s *Antholog. l. 1. c. 1.*

Ἅλμα, ποδωκείην, δίσκον, ἄκοντα, πάλην.

In quem satis multa *Brodæus*, qui contra *Vallam* & *Volaterranum* docet alium esse πένταθλον,

πένταθλον, alium παγκρατίῳ, adducto inter alios [t] *Aristotelis* loco; ubi qui crura velociter movere, δρομικός; qui stringere & tenere, παλαιστικός: qui ictu depellere πυκτικός: qui in utrisque his excellit, παγκρατιαστικός. ὁ ὃ πᾶσι τούτοις, πένταθλος: qui in omnibus his, quinquertio. Atqui enumerârat tantùm quatuor certaminum genera, quæ perfectum πένταθλον non absolvunt. Corrige ergo, cum [u] *Benio Eugubino*, ὁ ὃ πᾶσι τοιούτοις, πένταθλος. [t] *Rhetor. l. 1. c. 5.* [u] *In locum.*

Μικτὴν πολιτικώτατος, καὶ σκώμματα ἐκ ἄμικτα τοῦ Ἀττικοῦ.] *Nasus Atticus* etiam apud *Latinos* notatus. Et eleganter *Cassius* de *Pompeio*, *Nos illum deridemus, sed timeo ne ille nos gladio ἀντιμυκτηρίσῃ*. [x] *Senec. suas. 1.*

P. 127. Ἀλλὰ Νεῖλον, καὶ Ἶστρον, καὶ Ῥῆνον.] *Istrum*, seu *Danubium*, & *Rhenum Germaniæ* fluvios noster hic confundere videtur. *Nilum Ægypti Homerus Ægyptum*, *Hesiodus Nilum* vocat: quo *argumento* hunc illo juniorem fuisse contendit [y] *Eustathius*. *Nilum Ægyptii* pro Deo venerati sunt, & [z] à tempore, quo fluere incipit, annum suum auspicabantur, hoc est, ab ortu canis. Νεῖλος autem juxta numerales literas annum *Ægyptiacum* designat, constantem ex diebus CCCLXV. Cui etiam ἐπῶνυμα sunt Μείθρας, & [a] Ἀλεξεύς. [y] *Ad Odyss. δ.* [z] *Censorinus de die natali.*

Τῶν τῆς Ἀττικῆς κρατήρων,] Crateres & pocula significant & has *Ætnæ* fauces; quod [a] *Laertio* de *Empedocle* ludendi materiam præbuit, [a] *Lib. 8.*

qui

qui in crateras hoſce ſe præcipitem dedit.

Πῦρ ἐκ κρητήρων ἔχοντες ἀθανάτων, *Ignem bibiſtis ex crateribus ſempiternis.* Nec Ætnæ tantum, ſed & aliorum montium *crateras* vocari docet [b] *Ritterſhuſius*; & *Muſæus* primum carmen, quod ad *Orpheum* ſcripſit, cratera appellavit. In *Sicilia* etiam *crateras implacabiles*, quos *dellos* vocabant, ex *Polemone* aliiſque *Græcis*, de *Paliciis* agens oſtendit [c] *Macrobius*; quibus de crimine ſuſpectos explorabant. Ut & in cratere illo, quem deſcribit [d] *Philoſtratus*, quem ignem Veniæ, πῦρ συγγνώμης vocabant *Indi*. Multa id genus habuerunt veteres; πεπυρακτωμένον μύδρον (apud *Sophoclem*) *ferrum ignitum* legimus, quo reos probare ſolebant. Et *os veritatis Romæ* etiamnum extare accepimus; æneum caput aperto ore, quod inſerto pejerantis digito ſuâ ſe ſponte concludere ſolebat. [f] Aquam zelotypiæ *Judæorum* habuiſſe nemo eſt qui ignorat. Et in eundem uſum *Conſtantinopolin* olim columnam quandam ſeu ſtatuam *Veneris* habuiſſe ex *Chronico* notat [g] *Gaulminus*; quam prætergreſſa non ſignati floris mulier pudendum cogebatur oſtendere: quam ea de cauſa ſoror uxoris *Juſtini Curopalatæ* demoliendam curavit διὰ τὸ τῆς αὐτῆς τὸ αἰδοῖον φανῆναι μοιχάδελφος. Et majores noſtri *ignem* & aquam [h] *Ordealem* è *Germania* huc tranſvexerunt. Hinc *Erotici* Scriptores probas ſuas excogitârunt; *Charicli* apu

b *Ad Oppiani Kυνηγ.*

c *Saturn. l.5.c.19.*

d *De vita Apoll. l.3. cap.3.*

e *In Antig. ad verſ. 269. ubi Schol. Callimachum advocat.*

f *Numer. cap.5.*

g *Ad Eumathium.*

h *V. Lambard. in archæonomia.*

apud [i] *Heliodorum* τῆς ἐρᾶσθαι, *Leucippe* apud [k] *Achillem Statium* τῆς σύνεσθαι, *Ismene* apud [l] *Eumathium* τῆς Ἀρτέμιδος πάγης, & *Cratander* apud [m] *Prodromum* τῆς ἐλεγχίας φλόγος judicium subeunt.

i Æthiop. lib. 10.
k Lib. 8.
l Lib. 8.
m De Doficle & Rhodanthe, l. 1.

Ποταμοὺς πυρὸς ἐκχέουσι πυρός.] *Fluvios ignis effundunt.* Quod noster hic per circuitum, illud alii aperto capite dixerunt. [n] *Plato*, πολὺ ὂν πῦρ, καὶ πυρὸς μεγάλα ποταμούς. Et ille ex quo hæc de Ætna transumpsit *Longinus*, *Pindarus*, uterque & *Æschylus*. [o] Hic de Oceano, ἔνθεν ἐκχεῖται πάντα ποταμὸς πυρὸς ἀκάμπτους ἀγκύλας γνάθους. [p] Ille de Ætna, Τὰς ἱερὰς γὰρ τοι μὲν ἐκπλύτε πυρὸς ἀγνότατον ἐκ μυχῶν πηγαί, ποταμοὶ δ' ἀμέρσιοι μὲν κεκρύφασι.

n In Phædone.
o In Prometheo.
p Pythionic. 1.

P. 129. Οὐ διαλιθοῦσι τὸ φθόνου ἔκφορίας ἀλῆναι.] Non assequitur interpres; redde ad sensum, *invidi licet, non usque adeò tamen in dementiam incurrere potuerunt*, quin.

Πολυκλείτου ἀφυήσεως.] *Polycleti Sicyonius Statuarius, Doryphorum* fecit, quem [q] *Plinius viriliter puerum* vocat; juvenem scilicet bellicosum *aptum vel militiæ, vel palæstræ*; sic [r] *Fabius*.

q Hist. lib. 34. c. 8.
r Lib. 5. cap. 12.

CAP.

Cap. XI.

Parabola, icon, & metaphora quid differant. Μεγάλα, *paroxytonum. Epistola* Laconica. Λοιδοριαστικός. *Plasma. Theopompus. Stigmata.* Ἐπαθλα. *Pygmæi, Nani.* Ἰσα βαίνειν δένδρεσι.

P. 131. Ταῖς δὲ μεταφοραῖς γειτνιῶσιν αἱ παραβολαὶ καὶ εἰκόνες, &c.] Inter metaphoram, parabolam, & iconem quid intersit (utcunque *Longinus* intercederit) aliunde scire non est difficile. Sunt quidē inter se cognata, ita ut similitudinem rei cum re latiùs exequatur parabola, seu collatio, strictiùs insinuet icon & metaphora; atque illa (ut plurimùm) in sententia posita est; hæ sæpè in dictione consistant. Parabolę characteristicum hoc, ὅμοιον ἐστιν οἷον εἰ. *Simile est* ac si. Iconis signum ὡς. Metaphora nudam vocem pro voce ponit. Ut, *Non oportet Magistratus per sortes eligere; simile est enim, ac si quis athletas sortiatur non certandi peritos; sed qui sortitò obtigerint*; Parabola est. [a] Et qui de *Achille* dixit, ὡς δὲ λέων ἐπόρουσι, *tanquam leo irruebat*, iconem fecit; si (dempto ὡς) dixissēt tantùm, λέων ἐπόρουσι, metaphoram fecissēt.

a *Aristot. Rhet. l. 3. cap. 4.*

P. 133. Τὰ μεγάλα ταπεινὰ ποιοῦσι.] Sunt nonnulli inter scholasticos hujus ævi doctorculos, apud

quid quos μηλὰς efferre, & non μήλα, pia-
ulum esset quod multa supellex virgea non
urgaret. At nos ferulæ manum subduximus,
ec veremur antiquorum praxin adversus li-
ratorum offucias tueri. Obliqui enim se-
quuntur formam recti sui genuini, μηλάς,
on mutuatitii μῆλας, quod si heterocliton non
sset, μηλᾶς faceret. Plura videre est apud
Etymologum, cui si quis nuperus grammati- b *In* λαΐς.
ster se opponat, scio quid docturi sunt, πρὸς
τὸν λόγιον ἄρμα.

Ἔτι τίτῳ σφᾶς τοῖς χάρῃ ἀλεξομένους μαχαίρησι τοῖς
μέσον, ταὶ ἐπὶ γόνατον ἔτι ἀμυνόμενοι.] Hiulcam hîc
nterpretationem sic emendo. *Illos hoc in*
oco, gladiis se propugnantes (qui adhuc ei
upererant) barbari, manibus oribusq; impe-
entes obruebant. Hic, quale illud, quæso,
ixeris, Armatos oribus impetere? quale item
lud, Telis obrui? Locus est de trecentis illis
Laconibus qui *Leonidâ* duce ad *Thermopylas*
ontra *Persas* pugnantes interierunt.

P. 135. Ἄγειν ἐκ' ἰλάτεω γλῶ ὀπταλῆς Λάκωνις
ἐκ.] *Fundum minorem habuit epistolâ Laco-*
icâ. Utcunque *Laconicam* βραχυλογίαν nemo
escíat; ego tamen vix dubito quin *Comicus*
ic speciatim respexerit epistolam illam
uam in hæc verba rescripserunt. *Lacedæ-*
onii Philippo, Διονύσιον ἐν Κορίνθῳ, *Dionysius*
n Corintho est. Quam epistolam penè ad a *Ad Atti-*
roverbium notam ex a *Cicerone* licet colli- *cum.*

gere,

b Περὶ ἐρμηνείας.

gere, Et [b] *Demetrio Phalereo*. Hoc reſcripto *Philippum* ab affectata in *Græcia* tyrannide deterrere volebant; ſiquidem *Dionyſius*, nuperus *Syracuſarum* tyrannus, jam imperio omni exutus, privatam pædagogi vitam in *Corintho* ageret. Viderit ergò *Philippus*, ne ejus vitam imitetur, cujus exitum perhorreſcit.

Περὶ τῆς ἐν τοῖς λόγοις συνθέσεως συγγράμματα.] De compoſitione orationis duos ſe libros conſcripſiſſe hic teſtatur *Longinus*; ſed quos injuria temporis nobis præripuit: eorum jacturam aliquatenus ex iis reſarcire licet, quæ ſummi viri, *Halicarnaſſeus* & *Phalereus* reliquerunt.

P. 137. Κορυβαντιασμοῦ πλήρεις ἀποτελεῖ.] *Corybantes* Jovis nutricii, *Rheæ* filii, quos alii novem, alii decem ponunt; [d] ſic dicti ἀπὸ τοῦ κορύσσονται βαίνειν ἐν χορείαις, quòd cum ſaltatione incederent. Illos *Homerus* ideò βοιπάρεους vocat. Quia verò *Corybantes* ſaltare, & inſtinctu divino cieri ſolebant, ideò ἡ περὶ ταῦτα ἐνθουσιώδης ἐκφρόνησις; qui furore correpti aguntur, *Corybantiare* dicimus. Quo ſenſu ad oratores transfertur, tum ab hoc noſtro, tum à [f] *Themiſtio*. Quin & [h] *eos, qui parentibus oculis dormiunt*, Κορυβαντιᾶν Græci dicunt. *Corybantiaſmum* [i] *Scaliger* interpretatur *morbum imaginoſum quem vetuſtas à Corybantibus immitti credebat*; quo affecti vide-

c *Ariſtoph. ſch. ad Lyſiſtr.*
d *Strabo. lib. 10.*
e *Odyſſ. θ.*
f *Suprà, pag. 19.*
g *Orat. 1.*
h *Plin. lib. 11. c. 37.*
i *In illud Catulli ep. 12. Solet hæc imaginoſum.*

videbantur sibi auribus carminum sonoribus personari. Confirmat adducto *Platonis* loco, & illo insuper [k] *Varronis*:

Levisomna mens sonorinas imagines
Affatur; non umbrantur somno pupulæ.

Neque hæc tamen *Scaligerum* ab [l] *Hieronymi Mercurialis* convicijs immunem præstiterunt; cui, nec mitiùs, postea respondit [m] *Scaliger.*

P. 143. Καθάπερ ϗ Φίλιστος.] *Philistus*, historicus *Syracusius*, qui *Dionysii* res gestas scriptis mandavit; [n] aliquo fidei detrimento. *Isocratis* σύγχρονον & imitatorem ponit [o] *Halicarnassens*; necnon *Thucydidis.*

Τῇ πλάσει ἀναλογῶν.] *Theophrasti* illud ab interprete adductum vertit [p] *Bulengerus*, postquam ad fictionem vocis ventum est. Et eò refert etiam illud [q] *Persii. Liquido cum plasmate guttur Mobile collnerit.* Cæterum ego quod à præceptore dudum didici etiamnum retineo; *plasma* eò loci sumendum pro potionis genere, quo declamaturi ad vocem molliendam utebantur.

Ἐπὶ τῆς Συνεφήβης ἀπὸ τῆς ταύρου Δίρκης.] De *Dirce* à privignis suis *Zeto* & *Amphione* ad indomitum taurum crinibus religatam egit *Euripides* in tragædia, quam (ut ex [a] *Hygino* conjicere est) *Antiopam* inscripsit, non *Dircen.* Eam post *Euripidem* finxit *Ennius*; sculpsit totam ferè fabulam *Taurisius*; quam ex uno marmore

k *è Prometheo.*
l *Var. lect.*
m *In notis ad Euseb. anno* 420.
n *Pausan. Attic.*
o *In Isæo.*
p *De Theatro, lib.* 2. *cap.* 8.
q *Sat.* 1.
a *fab.* 8.

more *Rhodo advectam*, olim in *Asinii Pollionis* ædibus, nunc in *Farnesianis Romæ* videre est. Cujus ectypon expressam habemus apud [b] *Baptistam de Cavalleriis*.

[b] *Antiquarum statuarum urbis Romæ l. 3. pict. 3.*

P. 145. Φθάνοντας ὡς ἐν χορῷ τινι πρεσπαιδόντα τῷ βάσιν.] *Ut in choro aliquo* βάσιν *cantilenæ priores exhibebant.* Hoc est, idem agit quod *Choro-didascalus*, seu *magister Chori*, facere solebat, τὸ ἐνδοσιμον, sive (ut hìc) cantûs fundamentum iis præeundo suggerens

Συγκοπὴ καλεῖται τὸν τρόπον, ζωιτομία δ' ἐστὶ ἐνδυ.]

Interpres corrigit ἐπιδιώκει, *Stephanus*, ἐστὶ ἐνδυ ἄγει eodem sensu. Quod sequitur, ἄλλον δ' ὡς ἅμα πάλιν τὰ ἐκτεταμένα ἀπολυχνα. sic reddo, *Rursus, constat ea quæ protracta sunt emortua & languida esse.* utpote *quæ intempestivam prolixitatem accersunt. Græca* nonnihil luxata sunt.

P. 147. Ὁμοίως καὶ ὁ Θεόπομπος.] *Theopompum Chium* intelligit, quem suprà *Isocratis* discipulum diximus, itaq; *Isocrateorum nullo in dicendo inferior*, [c] ἐστὶ δὲ τῶν Ἰσοκρατικῶν οὐδενὸς ἀποδεέστερος. De Dictione ejus non idem omnes judicant. [d] *Duris Samius* omni eam suavitate destitutam censuit, ὅτε ἡδονῆς ἐν τῷ φράσει μετέλαβεν· contrà quàm *Halicarnassæus*, qui phrasin ἡδέως καὶ γλαφυρῶς ῥέουσαν, *jucunde leniterq; fluentem* ei tribuit. [f] *Phalereus* sic statuit, cum δεινὰ ἐ δεινῶς λέγειν: eóque [g] *Hermogenes* imitatione indignum censet. *Theopompum* hunc animi deliquium ad triginta dies

[c] *Photius bib. Cod. 176. ubi plura.*
[d] *Ibid.*
[f] Περὶ ἑρμ.
[g] *De formis lib. 2. cap ult.*

dies passum esse, qui nonnulla è sacris literis in historiam suam transcribere ausus esset, refert *Iosephus*. h *Antiquit. l. 12. cap. 2.*

P. 149. Οἱονεὶ στίγματα καθίσαται.] *Stigmata* propriè sunt notæ quas vel mancipiorum, vel militum, vel etiam malefactorum vultui manibúsve inurebant. *Latini* i *Threicidas literas* appellant. *Græci Samias*; k *Suidas* & k *Apostolius* referunt *Samios* ab *Athenienſibus* bello captos noctuâ signatos; *Athenienſis* ab eis samenâ. Hinc servi stigmatici dicti. Quin & l calumniatores literâ *K* notati; si authorem petas, non invidemus Critico quod tantopere flagitavit, *Lipsius invenit*. i *Tull offic. lib. 2.* k *In Paræmia* Σαμίων δῆμος. l *Elect. l. 2. c. 15.*

Θύλακοι καὶ σάκκοι καὶ χάρται βιβλίων.] Veriorem puto m *Athenæi* lectionem, in qua χάρται non habentur. m *Lib. 2.*

Quas hic (Sectione 39) corruptæ eloquentiæ causas attexit; easdem planè & author dialogi de oratoribus, & *Seneca* protulerunt: & de principali succinit n *Halicarnasseus* qui *Romam* rerum dominam eo nomine nonnihil perstringit. αἰτίαι δ' ὅσαι καὶ ἀρχὴ τῆς παιδιᾶς μεταβολῆς ἐγένετο, ἣ πάντων κρατήσασα Ῥώμη, ὡς ἐς ἔδαφος ἀναγκάζουσα τὰς ἄλλας πόλεις καθελκύσειν. n *Epist. ad Ammæum.*

P. 153. Πῶς ποτε καὶ τὸ ἡμέτερον αἰῶνα, &c.] Non totalem hic ingeniorum defectum deflet, sed sublimium; ætatem suam in aliis satis feracem agnoscit; quod vel non vidit, vel dissimulavit interpres: quem restituo. Qui

fiat quòd ſeculum noſtrum ingenia ferat ad perſuadendum nata, & ad cauſas agendas, acria item, perſpicua, & quæ in ſermonis deliciis ſummè luxuriant; at ſublimiora paulò, & quæ magnitudinem præferant, niſi rara admodùm, non ulteriùs compareant.

Τὰ περικείμενα ἐν τῇ πολιτείᾳ ἔπαθλα, &c.] Ecce hic vocem, ἔπαθλα, quam ſemel tantùm, apud *Euripidem*, legi perperàm notavit [m] *Vlpianus*. Ponitur hîc pro præmiis iſtis quibus Reſpublicæ Oratores ſuos honorare ſolebant; qualia invenio, [n] Στεφάνους, ἀτελείας, σίτησεις, προεδρίας, καὶ τὸ ἱερᾶσθαι, coronas, eáſque aureas, ſumptu publico procuratas; immunitates à tributis & penſionibus; victum de publico, *Athenis* quidem in *Prytaneo*; quod (ut alia multa) etiam ad poſteros deſcendit [o] μέχρι ἥβης, *uſquedum duodeviceſimum ætatis annum pertingerent*, ut exponit *Scholiaſtes*; purpuram geſtandi privilegium, & ſacerdotium adminiſtrandi. Vitâ functis autem epitaphia, ſepulturam publicam, columnas, & ſtatuas decernebant; quod de [p] *Zenone* legimus aliiſque.

m *Ad Demoſth. Philip. 1.*

n *Philoſtr. in Hermocrate*

o *Thucyd. lib. 2.*

p *Laert. lib. 7.*

q *Hom. Il. γ. Ariſtot. hiſt. an. l. 8. cap. 12. Philoſtrat. in v. Apoll. l. 3. c. 14. & lib. 6. c. 12.*

P. 155. Οἱ Πυγμαῖοι καλούμενοι νάνοι.] De *Pygmæorum* gente, quam alii [r] aſſerunt, alii negant, alii [s] dubitant, non inquiro; conſtat hîc *Pygmæos* nil aliud quàm pumiliones ſignificare; *Græci* πύγμας & *nanos* appellant; quam vocem apud *Tyrrhenos* erronem ſignificare (neſci

r *Strabo lib. 1. Gell. lib. 9. cap 4.*

s *Plin. l. 7. cap. 2.*

(nescio quam verè) admonuit [t] *Tzetzes*, & *Ulyssem* ideò sic vocatum: νάνος ὁ Ὀδυσσεὺς ἀφ' ᾧ Τυρσηνοῖς καλεῖται, διλεγτῷ τ' ὀνόματος τὸν πλανήτην. Vox autem *nani*, solum vertit & in *Latium* migravit, ob quam [u] *Laberius* censuram incurrit. *Helvius Cinna* etiam de mulis aut equuleis humilioribus dixit,

At nunc me geniana per salicta
Binis rheda cupit citata nanis.

Quos hic *nanos* appellat, eos [x] *Aristoteles ginnos*; cui γίννοι in equis idem sunt quod μετάχιρες in porcis; μετάχιρον autem porcellus iste minimus qui ex utero ultimus prodit.

[t] *In Lycophr.*

[u] *Gell lib. 16. c. 7. & l. 19. c. 13.*

[x] *De generat. animalium. l. 2. c ult.*

Διὰ τὸν ὑπερείλυφον τῆς γόμφοις δεσμόν.] Malim τῆς σώμασι, neque enim satis scio quomodo vinculum *oris* circumpositum auctioni impedimento sit, si non & totum *corpus* involvat.

P. 157. Ἴσα (φασὶ) βαίνουσα.] Proverbialis locutio; ἴσα βαίνειν alicui dicitur, qui ejusdem ingenii est, qui pari passu procedit, qui per omnia respondet; [a] *qui continuò cum eo versatur, nec unquam recedit*, ut [b] ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ. Et [c] παρ' αὐτὸν ἴσα βαίνουσα ἑταίρα πολυτελής. *Pari passu cum eo incedens delicata amica.* Et [d] *Philostratus* de *Æschylo* loquens, ὀκειβαντῷ τοὺς ὑποκριτὰς ἀνεβίβασεν, ὡς ἴσα ἐκείνης (τῆς ποιήσεως ἡρώων) βαίνοιεν: *histriones pulpitis superimposuit, ut heroico apparatui in incessu prorsùs responderent.*

[a] *Harpocrat. & Suid.*

[b] *Demosth. contra Æsch.*

[c] *Menander.*

[d] *De vita Apol. l. 6. c. 6.*

P. 159. Ἐπὶ κρίσει δεκαδείς.] *In judicio largi-*

tione corruptus. Vocem hanc δεκάζω licèt
d *Harpocr. Suidas. Zenobius in* λύκου δεκάς. [d] Antiqui ad unum omnes ἀπὸ τῆς δεκάδος deducant, eò quòd ad prætorium vel ipsi judices *deni* convenientes munera recipere, vel quod sycophantæ *deni* dare solebant; & huc
e *Etymol.* etiam referant proverbium illud λύκου δεκάς· invenio tamen mediæ ætatis authorem qui vocis originem ad decem Oratores refert; quos quia divites ad causas suas agendas pecuniâ conducebant δεκάζειν dicebantur; alii
f *Anon. MS.* verò qui suas ipsi causas orabant ἀδέκαστοι. [f] Οἱ ἄρχοντες τῶν Ἀθηναίων ἐπίπαν ῥήτορας δέκα, ὡς ἐάν τι ἐν τῇ πόλει ὄντες ἐμπέσωσιν εἰς καταθέσεις, ἵνα συγκαλῶνται ἐκ τῶν ῥητόρων τινὰς καὶ ἀφαιρῶσι τὰς αὐτῶν καταθέσεις, καὶ ἰσάζωσι καὶ λύωσι ἐν τῷ δικαστηρίῳ τινὲς δὲ τῶν πλουσίων παρέχοντες δῶρα καὶ τοῖς δέκα, ἐλάμβανον αὐτοὺς ἐν ταῖς οἰκείαις καταθέσεσι, καὶ κατέβαλον τὸν ἀντιδίκους. Ὅσοι δὲ, μὴ ἔχοντες τὰς δέκα, παῖς ἑαυτῶν ἔλυον ὑποθέσεις ἐλέγοντο οἱονεῖ ἀδέκαστοι. Ego verò non improbabili magis conjecturâ ducor, ut asseram Decemviros illos (οἱ δέκα vocantur) [g] qui post expulsos triginta tyrannos
g *Xenoph. ἑλληνικῶν, lib. 2.* summam rerum *Athenis* administrabant, originem suam huic voci dedisse. Vel potiùs à decem illis judiciis quæ *Athenis* fuisse novimus, quibus & decem judices præerant; δέκα καὶ ἦν τὰ δικαστήρια ἐν Ἀθήναις, ait eruditus Comici
h *In Plutum.* [h] Scholiastes; ubi & judiciorum formam, & judicum electionem, & quæ eò faciunt graphicè describit: locus dignus est qui apponatur,

natur, ſed vereor ne laſſatus dudum lector jam ſerio inclamet

Ohe, jam ſatis eſt, ôhe, libelle.

Neq; inficias eo me provectum longiùs, quàm vel ipſe optâſſem: Cùm de edendo hoc authore primùm cogitavi, proſpexi mihi de prioribus editionibus; apud me habui & *Græco-latinam Gabrielis* de *Petra*, & *Græcam Criſpini*, *Robertelli* alteram benignè nobis communicavit in reipublicæ literariæ bonum natus Clariſſimus Vir *Patricius Iunius*, bibliothecæ Regiæ Curator digniſſimus; tranſmiſit item & codicem manuſcriptum, ipſiſſimâ πολυμαθίσατε *Stephani* manu exaratum; illud enim me neſcire noluit notiſſimæ eruditionis vir *Henricus Hammond*, *Regiæ* Majeſtati à ſacris. Ego verò nullus dubito quin MS hic vel *Andreæ Dudithii*, *Itali*, peculium olim fuerit, vel certè *Didithiani* codicis apographum, duplici fretus criterio; altero, quòd *Dudithius* ſe *Longinum* hunc tranſtuliſſe, & in lucem daturum pollicetur; altero, quòd liber hic notulas ſubinde ad marginem habeat *Italicâ* linguâ perſcriptas; quo fit ut *Stephano* abjudicem: accedit quòd idem planè factum obſervamus in *Dionyſii Halicarnaſſei* manuſcripto *Saviliano*, qui ex *Dudithiano* deſcriptus eſt. Commentarium in *Longinum* ſcripſiſſe patrem ſuum *Fran. Portum Cretenſem* teſtatur *Æmilius f.* quem incaſſâ operâ diu

i *In Epiſt. ad Halicar.*

quæsivi; nunc verò ego is sum qui

——*Quem non invenit usquam*
Esse putat nusquam.

Hisce subsidiis instructus collatis exemplaribus variantes lectiones collegi; institueram ad finem operis sub aspectum dare, sed dubium erat an operæ pretium facturus essem; manuscripti textus vix aut ne vix discrepat ab editione *Robertelli*; margines correctiones habent satis multas, sed non alias ferè, quam quas *Crispinus* (ut auguror, exinde desumptas) exhibet. Unus autem locus illustrior, ubi scriptus lineas habet, unam vel alteram (sed censoriâ virgulâ transfixas) quæ in editis non conspiciuntur; pag. 123. lin. 9. post verbum ἐφίσταται sequitur, τὸ γάτοι πρὲι * Φρυνίας ἢ Ἀθηνογένῆς λογίδιον ἐπιχειρήσας γράφειν, ἔτι μᾶλλον ἂν Ὑπερείδην ζωώσειεν. Quæ è margine in textum irrupisse censet (quem dixi) *Dudithius*; ita enim margines loquuntur. *Tutto questo dubito che sia stato trasportato dal margine nel testo; & che sia giudicio di qualchuno che biasima Longino perche dà tanti lodi à Hyperide.* Quæ præterea notatu non indigna sunt sub *Stephani* nomine in notis nostris hic illic posui: Illæ verò, seu legenti stomachum moveant, seu non omninò displiceant, supremum hoc lector) exorare liceat, *Scias cui debes.* Interea dum *Longinum* typis daremus, uti ne nudus (prout statui) non ignobilis author in pub-

* ἴσως Φρυνίχου.

publicum prodiret, rogat, urget, ſuadet, perſuadet clariſſimus *Th. Wethereldus*; nempe imperare poterat; Tutor quondam, tunc Conſocius meus clariſſimus VIXIT; præmaturo ſcilicet fato, (ſi non Dèo aliter viſum) ipſa hæc dum ſcribimus, raptus eſt. Longiori vitâ dignus, niſi quòd meliori dignior. Cujus memoriæ —— *Quam ſemper acerbam ſemper honoratam* habebo, ſequens carmen mœrens ſacravi; non ingenii certè, ſed affectûs indicium.

SI modò quæ citimo fiant mortalia mundo
Nec ſuperis neſcire datum, non impiger auſim
Supplice Te crebrò (WETHERELDE) *inceſſere voto;*
Quem, ſive extremi ſpatiâre per atria cœli,
Præmia per ſerum tantùm ſolvenda tribunal
Candidus expectans, ipſam ſive incolis aulam,
(Nec dubito) Chriſtóque *Tuo jam proximus aſtas,*
Tanget fortè mei quæ pridem cura relicti.
Hæc quæcunque damus poterant, (ni fata negâſſent)
Nomine tuta Tuo, ſed tunc à fronte legendo,
Pergere iter vacuum. Querimur ſociumque patrémque
Abreptum, & ſacri ſi quid mage nomen amici
Spondet & experti; quem tam ſenſiſſe benignum
Pœnitet; hinc damno pretium ſuperadditur; ex quo
Perdiderim, talem pars eſt habuiſſe doloris.
Pergis adhuc prodeſſe tamen, qui charior abſens
Efficis æternæ major ſit gratia vitæ:
Nam poſtquam tremulâ clauſi tibi lumina dextrâ,
Hinc cœli mihi crevit amor: veterémque ſodalem
Invidi ſuperis: qui vel plaudentibus aſtris
Notus ad Hebræos *deducitur incola myſtas,*
Excipiuntque Illum Graio *pater aureus ore*

Auſo-

Auſonióve Hipponis *honos*; *quos plurimus olim*
Verſârat, ſacri quærens myſteria veri,
(Quæ miſeri neſcimus adhuc) nec lætior ullo
Commenſale Deûm gratatur turba minorum.
Hic pietatis honos! WETHERELDI *nomina ſacro*
Sub minio nunc digna legi. Qui prælia vivus
(Iam tum Sancte ſatis) ducis poſt fata triumphos.
Sic mihi vita fluat; nec me, ſtatione peracta,
Excipiant aliæ, quàm quas geris ipſe, coronæ.

BRITISH
16 OCT 26
MUSEUM

FINIS.

Errata typothetæ graviora ſic corrige.

Prior numerus paginam, alter lineam denotat.

EPiſtolæ primæ pag. 2. lin. 7. lege, *exaratos debemus.* p. 1. lin. 20. (ipſius operis) lege *ſolutiones.* 12. 9 le. eximium. 15. 17. le. τὸν. 16. 12. l. εἰ. 21. 2. l. ὃν ἔχειν ἐοίκασιν. 35. 2. l. ἀγνοίησεν. 40. 4. l. *inoratâ.* 41. 10. l. ἐκλέγειν. 51. 19. l. μετὰ. 55. 3. l. κυείσοντες. 61. 22. l. μεγαλοφυὴς. 62. 26. l. *contingentes.* 101. 19. l. διαφράσεως. 105. mar. c. l. *receptiſſimum.* 133. 10. l. ἐξέθηκε. lin. ult. l. ταὶ. 137. 1. l. προθείημὶ ἂν.

In notis.

Pag. 26. lin. 8. l. Εἴκοσῳ. 42. 22. l. *appoſitè.* 48. 20. l. *commiſſos.* 54. 28. l. τοιούτους. 65. 10. l. profundo. 68. 18. l. quia. & in mar. g. le. *Poll.* 91. 15. l. μυθεῖται. 98. 15 l. *Robertelli* 99. 6. l. ἀνδρωνῖτιν 100. 1. l. *negare.* 102. 18. l. *Demoſthene* 107. 10. l. *docti repoſituri.* lin. 28. l. Διονύσιος. 110. 3. l. *expreſſum.* lin. 20. l. *iſque.*

INDEX RERVM ET VERBORVM.

Numerus paginam significat, litera n hic illic, numero immediatè subjecta, ad Notas remittit.

A

Achaei apud Herodotum 147
Acroamata 11 n
Ἀκροάσθαι ib
Ἀκροατηρίαζειν quid 96 n
Ἀδριανὸς Cos. 25. 43 n
Æmulatio laudabilis 57
Æschyli locus 63. 65.
Ætnæ Crateres 127. 103 n.
Ejus descriptio 14 n.
Agones 60 n.
Ἀγὼν 29 n.
Allegoria 52 n.
Alcadæ 27. 44 n.
Ammonius, & Ammonianus 67 n.
Ejus asinus ib.
Amphicrates notatus. 11 21 n. 34 n.
Amphilochius falsi postulatus 53 n.
Amplificatio, quid 49.
Quotuplex 47.

An sine sublimitate 49
Quomodo differant ib.
Ἀναλυτικὸς 17 35 n.
Anacreontis locus 105 93 n.
Ἀναξικράζειν 107.
Annubis pronubus 37 n
Artimachus 5 n.
Ἀντιμεταβολὴ 89
Ἀπαύλια 36 n.
Apollonius Argonauticorum author 119. 101 n.
Apostrophe 71
Arati locus 45 95.
Archilochus 47.55.119
Ejus opus de naufragio 59 n.
Arimaspi, qui et unde 57 n.
Arimaspia carmina 43.
Eorum author 57 n.
Aristea Proconnesius ib
Quando floruit ib
Aristarchus 47 n. *quando vixerit* 49 n.
Aristoteles Criticus 2 n.
Emendatus 103 n.
Ars & Natura 87.
Asiæ an Hesiodi opus 31 50 n.
Asyndeta 81.
Ἀσήμαντα 36 n.
Ἀσφοιμοὶ 89
Authores præclari licet aliquando errent non continuò aliis postponendi 117.119.
Αὔξησις, *quid* 47.
Εἰ ὕλας, *differunt* 49.
Ἄξονες 38 n.

B

Bacchylides laudatur. 119.
Βαμὸς, ἰχδέα, & Συσιασικὸν *quid differant* 81 n
Brevis syllaba sublimitati adversa 145.
Bucolicum carmen 101 n
Βυσσοφυὴς 39 n.

C

C

Καλὴ Ἀκτὴ 8 n.
Callisthenes notatus 11.
Quis 17 n.
Canonizatio sanctorum 80 n.
Catalogi Hesiodi 50 n.
Vox, Catholicus, quàm antiqua 99 n.
Cecilius 3.
Excusatur 5
Reprehenditur 3, 25 27 115.
Quis 8 n. 84 n
Ceramicus 82 n.
κλίσις & κατάχρησις 95 n.
Cleri forma 68 n. 69 n.
κλῆρος 87 n.
Cleri laudatur 51. 53
Cum Demosthene confertur ib.
Circumstantiæ conducunt ad ὕψος 41. Non omnes tamen 47
Cleo 4 n.
Κλίμαξ 89
Cluarchus improbatur 11
Quis 18 n.
Κοσμοκράτωρ 88 n.
Colossus (Rhodius forsan) 129
Commutatio casuum, temporum, personarum, &c. 91
Compositio Orationis 135 17.
Κόρυλλαι 85 n.
Congerics 89
Κόρη 34 n.
Κορυβαντιασμὸς 108 n.
Crateres Ætnæ 103 n.
Criticus, Longini cognomen 2 n.
Ejus munus ibidem & 42 n.
Cyclus epicus 6 n.
Cypria carmina 21 n.
Κύρβεις 38 n.
Κυρήνιοι 64 n.

D

Dactyli ad ὕψος, faciunt 139.
Dares Phrygius pseudepigraphus 94 n.
Δεκάζειν 114 n.
Δείνωσις 47 n.
Δίλτος 38 n.
Delectus vocabulorum 105.
Demosthenes, laudatur 51.89.123.
In magnis magnus ib.
Ejus dictio 51.
Locus 9.47 (indicatus 60 n.) 67.71.73.79. 81.83.93.99.107. 131.139.
Confertur cum Cicerone 51.53.
Devonius emendatus & auctus 94 n.
Dichorei ὕψει adversi 145.
Διὸς Κόρινθος 55 n.
Dirce 109 n.

Divitiæ nimiæ pernicio-ſæ 157.
Δυῶες & Θῶτες differunt 91 n.
Dona ſponſæ data 36
Δορυφόρος 105

E

Εἰδωλοποιΐα 5
Ἔπαθλα 112
Ἐπαύλια 36
Ἔπαυλος, cum ortis 44
Ἐπὶ κόρρης 85
Ἐπῳδαὶ 45
Eratoſthenes 11
Ejus Erigone ibidem 101 n.
Ἔρωτες & πῦσις Quid differant 84
Etymologus emendatus 64 n. (ubi pro γαμ lege μυάμοις)
Eupolidis locus
Euphemiſmus 71
Euripidis laus
Quando maximè

ſur

surgit ib.
Ejus locus 61. 63. 65. 67. 143.
Isthathii lapsus 49 n.
Exequiarum periphrasis 101.
Οἱ ἔξω, τὰ ἔξω &c. 43 n.

F

Fides & amplificatio 62 n.
Figura, quid 84 n.
Quando conducit ad ὕψος 69. 75.
Quando non ib.
Earum commistio 81.
Flammeum nova nuptæ 34 n.
Fronto, Longini avunculus 1 n.
Frontonis, mater Longini ib.
Furor Oratorum 65.

G

Gnomi 113 n.
Gradatio v. Climax
Grammaticæ partes 42 n
Grandis oratio v. ὕψος
Gorgias, reprehenditur 11.
Excusatur 17 n.
Ab eo Γοργιάζειν 15 n.
Γυναικωνῖτις & ἀνδρωνῖτις 98 n.

H

Harmoniæ vis 137. 139.
Harpocrationis locus assertus 39 n.
Hecataus 91 n.
Locus ejus 97.
Hegesias notatus 11.
Quis 21 n.
Ἑρμαὶ & *Hermacopidæ* 29 n.
Heroes, cur sic dicti 31 n.
Herodotus, Homeri imitator 55.

Ejus locus 87.95.103. 107.133.
Reprehensus 147.
Excusatus 19.
Indicatus 89 n.
Emendatus 58 n.
Hesychius emendatus 30 n. 64 n.
Hesiodi locus 31.
Ejus opera germana 49 n.
Homerus, de eo Longini crisis 39.
Laudatur 31. 33. 45.
Reprehenditur 33. 39.
Excusatur 55 n.
Explicatur 35. 45. 97.
Citatur 27. 31. 32. 35. 37. 45. 61. 81. 95. 97. 99.
Ejus imitatores 55. 66 n.
Operum ejus partitio 46 n. 47 n.
Hyperbata, quid 85.
Quem in finem ib.
Hyperbole 131. 133.
Quando usurpanda ib.

Hyperides, judicium de eo 12
Confertur cum Demosthene ib. & 123.
Locus ex eo 6

I

Ἰαμβαζειν 15 n.
Icon & parabola quid differant 106
Ilias ante Odysseam 37. 53 n.
Ejus partitio antiquior 45 n.
Recentior 47 n.
Imitatio 55. 57.
Interpretis Longini lapsus, (in notis) 11. 13. 30. 42. 53. 56. 62. 70. 72. 76. 79. 80. 83. 105. 107. 112.
Interrogatio quantum valeat 77. 79.
Ion Chius 119, 101 n.
Ἰσα βαλειν 113 n.
Isocrates, reprehensus 131. 133.

Ejus panegyricum ib.
Quoto anno absolutum 15 27 n.
Ejus discipuli 86. n.
Quid eis in oratione pecu tare 83.
Ister fluvius 127.
Iusjurandum, ejus vis 71.
Demosthenis laudatur ib. 77 n.
Per quos conceptum ib.
Justini Philosophi fides desideratur 52 n.

L

Laconica Epistola 107 n.
Lampades, orationes Gorgiæ 16 n.
Libanius, an Christianus 53 n.
Libertatis alumna eloquentia 153. 155.
Λόγοι *Laconici* 74 n.
Longini prosapia 1 n.
Patria 2 n.

Opera 3 n. & *deinceps* 44 n.
Emendatus 11 n. 73 n. 83 n.
An Christianus 52 n.
Luxus, unde 157.
Lysias, Platoni prefertur à Cecilio 115
á Longino non item 125.

M

Μάλαγματα 98 n.
Marsiæ pictura 20 n.
Matris notatus 11. 22 n.
Μεγάλα *recte scribitur* 107 n.
Μεγάλαι ἡσίαι, *cujus opus* 50.
Μέραξιν δὲ. *quid* 13
Quibus familiare ib.
Mercurii statuæ 29 n.
Messene 25 n.
Messeniacum Bellum 35 n.
Metalepsis 33 n.

Metaphoræ 113.
Plures quando assurpandæ 107.
Duriores quomodo mollienda, juxta Aristotelem 109. *juxta Longinum* ib.
Μιχρότης ὀνομάτων 147
Milesiæ fabulæ 90 n.
Mileti excidium 89 n.
Morganatica 36 n.
Mortis periphrasis 101.
Mosis laus 3. *apud Ethnicos* 52 n.

N

Nani 113 n.
Naufragii descriptio 45
Nilus 127. 103 n.
Νόησις *seu notiones peregrinæ* 15. *novæ* 19.
Numerorum permutatio 91.
Nuptialia quædam 34 n & *deinceps.*

O

Odyssea post Iliadem scripta 37. *Longini de ea judicium* 37. 39 41.
Ὄγκος 70 n.
Ὀπώπηγια 37 n.
Orationes unde censendæ 117. 119.
Orator quomodo formandus 29.
Oratorum præmia 112 n
Ordeales probæ 104 n.

P

Παρέκβασις 76 n.
Parabola 131. *quid differt ab icone & metaphora* 106 n.
Παρίσωσις 13.
Πάθος *facit ad ὕψος* 27. *at non semper* ib.
Παλιλλογία 55 n.

Πάνταθλος 102 n.
Periodus 61 n.
Periphrasis facit ad ὕψος 101. 92 n.
Quando vitanda 103.
Personarum mutatio 95 97.
Πιθανὸν *vid* ἐρώτησις.
Phantasia quid 61. 71 n.
Rhetorica & Poetica 61.
Philistus 143. 109 n.
φίλος, ἰδιος 58 n.
Φορβεὰ 18 n. *ejus figura* 20 n.
Photii interpres 27 n.
Phrynichus 93.
Ejus drama 89 n.
Pindarus laudatur 119.
Pisistratus quid de Homero meritus 47 n.
Πλάσις 143. 109 n.
Plato Divinus 19.
Et quare 40 n.
In Periphrasi nimius 103.
Et in Metaphoris 113. 115.
Lysiæ præfertur ib.
Homeri imitator 55. 57.
Locus ejus 53. 91. 101. 111. 113.
Reprehensus 19 103
Πλεκτάνη 14 n.
Pleiades, quot 71 n.
Poetæ 101 n.
Plotinia 2 n.
Pluralia quando attollunt 91. 93.
Plutarchi versio emendata 27 n.
Pœnitentium ordines 12 n.
Poetæ quomodo orationem attollunt 35.
Politici viri 10 n.
Fœminæ 11 n.
Pollucis versio 19.
Polycleti doryphorus 129 105 n.
Polyptota 89
Porphyrius an Christianus 53 n.
Ποταμοὶ πυγδὸς 105 n.
Præcepta scripturientibus

bus perpendenda 57. 59.
Praterita ut presentia narrare 95.
Probæ antiquorum 104 n.
Περὶ ἄλλοτε 16 n.
Περὶ παντὸς 85 n.
Περὶ τίνος 97 n.
Περὶ παλαιότητος 12 n.
Περὶ φιλοστόργων 36 n.
Περὶ τέλους 37 n.
Ψυχὴ in oratione 15
Pygmæi 112 n.
Pyrrhichii τοῦ ὔτι non conveniunt 145
Pythagoræ discipuli 10 n
Pythia quomodo numen concipiat 55.
Latius 65 n.

Q

Quæstio, Virum præstet oratio sublimis errans aliquando, an mediocris quæ nunquam errat 115. 117.
Quæstio, Virum in oratione magis laudanda sint plures virtutes an majores ib.
Quæstio, Cur ætate Longini Oratores à majorum sublimitate excidérint 153.

R

Rhenus fluvius 127
Rhythmus qui cavendus 145.
Risus 135.

S

Salamis vera 77 n.
Samiæ literæ 111 n.
Sapphus locus insignis 41 43.
Σχήματα 69
Scholæ Atticæ 32 n.
Scholastici 22 n.
Scholiastes Dionysii 47 n
Ejus error 48 n.
Σφαῖρα ἴσως 73 n.
Sepulturæ publicæ forma 82 n.

Servitus eloquentiæ adversa 153. 155.
Servorum appellationes variæ 91 n.
Simonides 65.
Singularia in plurali mutata 91. 93.
Sophoclis locus 65 91.
judicium de eo 119
Σφαδάζειν 90 n.
Stasinus Cypriorum versuum Author 22 n.
Stesichorus 55 60.
Quare sic dictus 68 n.
Stigmata 11. n
Suidæ error 89 n.
Συνεσταλμένος 12 n.
Σχῆσις 135. 137

T

Temporum immutatio 95.
Thalamus 33 n.
Theocritus laudatur 119
Ejus Bucolica 101 n.
Theodorus 13. *quis* 23 n.
Thean emendatur 84 n.

Theopompus 110 n.
Locus exusatus 105. 107.
Reprehensus 147.
Correctus 140 151.
Θεώρεγα, *vel* Θεώρυγα 261.
Θλῖβω 14 n.
Forcipicia litera 111 n.
Thucydidis dictio 87 95
Locus 13.
Timæus 13. *Epitimæus vocatus* 25 n.
Locus ejus ridiculus 15
Peregrinas notiones prosequendi studio abreptus ib.
Τὸ μὲν, τὸ δὲ 56 n.
Τόνος 54 n.
Tragœdia qualem dictionem requirat 11.
Trochei cavendi 145.
Tropi frequentes ubi adhibendi 109 111.
Tumida dictio vitanda. 11.
Vox Tyrannus, *quando inceperit* 83 n.

V

*V*Elum ſponſæ 34 n.
Vitalitia 36 n.
Vitia orationis tria 11. 13.
Vnde fiat quòd ſcriptores in ea incidant 19
Vlpiani lapſus 112 n.
Voſſiſſatores 63 n.

X

*X*Enophontis locus 17 81. 95. 101. 111. & 97 n.
Reprehenditur 17.
Examinatur 33 n.
Errat nonnunquam 17.
Χυρεῖ ἐν χῷ 87 n.
Ἐπὶ Ξυλῷ ἀκμῆς *ib.*

Y

Ὑπ' ἐκ δανάπιος 45.
Ὑφήγησοι 70 n.
Ὑποζύλιον 37 n.

Ὑποπίπτουσι 12 n.
Doctrina de ὕψει per totum librum decurrens ſic retexitur.
Ὕψος *laudatur* 5.
Quæritur, naturæ an arti debeatur 7.
Fundatur in vi dicendi 25.
Ejus fontes quinque ib.
Fons primus, Ingenium felix ad ſublimes conceptus inveniendos ib.
Quod exercitatione juvatur 29.
Maximè verò cernitur in his quinq;
I *In præcipuarum circumſtantiarum delectu, & in unum conjunctione* 41. 43. 45.
II *In amplificatione* 47. 49.
III ἐν χῷ 53.
IV *In imitatione* 55. *cujus præcepta traduntur* 57.
V *In phantaſia tum poeticâ,*

ticâ, tum oratoria 59
61. & deinceps.
Fons secundus, Affectus, (seu passio) enthusiasticus: de quo quædam tradit 25.27.
Singularem tractatum promittit 13.161
Fons tertius, Figuræ, quæ ὕψος efficiunt 69. 75. *non omnes, sed aliquæ, eaq; vel*
Conjunctæ 81.
Vel singulæ, ut sunt.
I *Insjurandum* 69 71.
II *Interrogatio* 77.79.
III *Asyndeton* 81.83.
IV *Hyperbaton* 85.87.
V *Polyptoton* 89.
VI *Congeries* *ib.*
VII *Climax* *ib.*
VIII *Mutatio,*
I *Casuum* *ib.*
II *Numerorum* 91. 93.
III *Temporum* 95.
IV *Personarum* 95. 97

IX *Periphrasis* 101.103
Fons quartus, Delectus vocabulorum, qualia sunt,
I *Sublimia* 105.
II *Translatitia, & tropica* 107.111.113. *& his affines,*
III *Parabolæ* 131.
IV *Icones* *ib.*
V *Hyperbole* 131.133.
Fons quintus, Compositio
I *Vocabulorum* 135. 137.
Per rhythmum dactylicum 139.
II *Membrorum in unam periodum* 141.
Totum hoc duobus tractatibus alibi se complexum dicit 135.
Vitia τῷ ὕψει opposita,
I *In excessu, vel quasi,*
1 *Orationis tumor* 11
2 *Infantia* 13
3 *Parenthyrsus* *ib.*
4 *Frigus* 15.17.
II *In*

In defectu, vel quasi
1 Polysyndeta 83
2 Numeri pyrrhichii, dichorei, & trochaei 145
3 Vocabula brachysyllaba ib.
4 Phrasis concisa ib.
5 Verborum exilitas 147.

Z

Zenobia, Longini discipula, an Christiana 53 n.
Zenodotus 48 n.
Zoilus 39. 54 n.

BRITISH 16 OCT 26 MUSEUM

Imprimatur.

Ric. Baylie Vicecanc. Oxon.